

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЗ «НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ»**

**«КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ»
(1957-2006)**

ПОКАЖЧИК ЗМІСТУ

Київ 2008

„Календар знаменних і пам’ятних дат” (1957-2006): Показчик змісту /
упоряд. Г.В. Волянська; наук. ред. В.О. Кононенко. – К., 2008.

Упорядник	Г.В. Волянська
Науковий редактор	В.О. Кононенко

© Національна парламентська
бібліотека України, 2008

Передмова

„Календар знаменних і пам'ятних дат” – є універсальним довідковим виданням, цінним джерелом інформації, що поєднує фактографічні та бібліографічні відомості.

Хоча видання адресується, насамперед працівникам бібліотек, навчальних закладів, інформаційних установ, засобів масової інформації, книговидавничих організацій, його читацька аудиторія значно ширша. „Календар знаменних і пам'ятних дат” (далі – „Календар”) стає у нагоді освітянам, вихователям, організаторам дозвілля і взагалі кожному, хто цікавиться досягненнями і розвитком науки, культури, історії, літератури та мистецтва.

Минуло понад 50 років з часу виходу першого випуску „Календаря”. Його готували працівники сектору рекомендаційної бібліографії тодішньої Бібліотеки ім. КПРС (нині – Національна парламентська бібліотека України).

Дане видання містить інформацію про матеріали, вміщені на сторінках „Календаря” за 50 років його існування (1957–2006). За цей час вийшло 200 його випусків, усього підготовлено близько 3 тис. статей, доповнених бібліографічними списками.

„Календарі” вміщують біографічні та фактографічні довідки і списки літератури з нагоди ювілеїв видатних громадсько-політичних, державних, військових діячів, вітчизняних і зарубіжних представників науки, культури, літератури і мистецтва, а також матеріали, присвячені суспільно-політичним і трудовим, народним святкам, вітчизняним і зарубіжним пам'ятним датам.

Матеріали у виданні подаються у вигляді переліку знаменних і пам'ятних дат за календарними датами – з 1 січня по 31 грудня. Всі позиції пронумеровані, в межах кожної з них спочатку подається коротка інформація про свято чи подію, а потім, після двох „навскісних” рисок – „//” – вказується рік, квартал і сторінки видання, в якому подавалися статті і списки літератури про дану подію.

У межах кожної календарної дати спочатку наводиться інформація про свята та пам'ятні дні: релігійні, всесвітні та міжнародні, державні, професійні та національні (вітчизняні й зарубіжні), а потім – події цього дня в єдиному хронологічному порядку. В тих випадках, коли *свято* (чи *пам'ятна дата*) було встановлено внаслідок певної події, створюється додаткова позиція, яка подає відомості про дану подію. Вона не несе бібліографічної інформації, а містить посилання до позиції, яка її має.

Наприклад:

У переліку подій 22 січня створено додаткову позицію № 90:

90. **1919** – На Софіївському майдані Києва було проголошено **Акт злуки (об'єднання) Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)** в єдину **соборну** державу. – Див. № 85.

В результаті проголошено свято:

85. **День соборності України (1919)** // 1992. – I кв. – С. 15–17; 1999. – I кв. – С. 18–22; 2000. – I кв. – С. 46–49; 2004. – I кв. – С. 40–43.

Відомості, що містяться в цих додаткових позиціях, дублюються також в „*Хронологічному покажчику подій*”, розташованому в кінці видання.

Дати народження та смерті видатних осіб подаються за новим стилем, окрім випадків, коли у довідкових виданнях вказано тільки одну дату.

Якщо в ході роботи над покажчиком виявлялися нові версії стосовно дати певної події, то уточнена інформація подається у підрядкових примітках.

Наприклад, стаття про **Осипа Емілійовича Мандельштама** в „Календарі” вміщена на сторінці 15 січня. У покажчику інформацію про цю статтю вміщено також в календарну дату 15 січня, а про іншу версію дати вказано у підрядкових примітках:

64. **1891** – Народився **Осип Емілійович Мандельштам**¹ (1891–1938) – російський поет // 1991. – I кв. – С. 24–28.

Трапляються також випадки, коли одна й та ж подія в статтях „Календаря” висвітлена за різними датами. В тексті покажчика позиція з інформацією стосовно цієї події подається в найбільш достовірну дату, а інформація про інші версії дати цієї події вміщується у підрядкових примітках.

Наприклад, статті про **Віталія Марковича Примакова** у 1973 і 1978 роках подавалися на сторінці 1 січня, а у 1987 році – 30 грудня. У покажчику інформацію про всі три статті вміщено в календарну дату 30 грудня, а про іншу версію дати вказано у підрядкових примітках:

1287. **1897** – Народився **Віталій Маркович Примаков**² (1897–1937) – радянський військовий діяч, учасник Жовтневої соціалістичної революції і громадянської війни // 1973. – I кв. – С. 11–14; 1978. – I кв. – С. 12–16; 1987. – IV кв. – С. 84–88.

¹ За іншими даними – 14 січня.

² За іншими даними – 1 січня 1898 р.

Якщо статті „Календаря” мали свої підрядкові примітки стосовно версії дати певної події, то їх автоматично перенесено до покажчика.

Наприклад:

1. **1863** – Народився **Юліан Іванович Панькевич**³ (1863–1935⁴) – український живописець і графік, письменник, громадський і культурно-освітній діяч // 1998. – III кв. – С. 11–16.

Позиції, які стосуються подій, що мають приблизні дати, або тільки дату місяця чи року, подаються в кінці кожного місяця або в кінці покажчика відповідно за рубриками: „*Цього місяця*”, „*Цього року*”. За рубриками „*Цього місяця*” вміщено також позиції з інформацією про професійні свята, що відзначаються у вихідні дні певного місяця і кожного року мають іншу дату. Після назви свята у дужках вказується дата його відзначення, як її вказано в матеріалах „Календарів”. Якщо нині в Україні це свято має іншу назву, або змінено дату його проведення, про це також вказується в дужках.

Наприклад:

237. **День Аерофлоту** (в СРСР з 1979 р. відзначався у 2-гу неділю лютого. В Україні з 1993 р. відзначається **День авіації** в останню суботу серпня) // 1980. – I кв. – С. 30–35; 1983. – I кв. – С. 45–50. – Див. також № № 857, 858.

У дефініціях, що стосуються видатних осіб, інформація подається дуже стисло, зокрема не вказуються вчені звання та наукові ступені. Почесні звання, які наводяться в покажчику, подаються за їх тогочасними офіційними назвами: „*народний артист УРСР*”, „*народний письменник Латвійської РСР*” тощо.

При наведенні даних про лауреатів Шевченківської премії, було взято до уваги, що з 1962 р. по 1969 р. вона називалася „*Республіканська премія імені Т. Г. Шевченка*”; з 23 квітня 1969 р. – „*Державна премія УРСР [України] імені Т. Г. Шевченка*”, а з 27 вересня 1999 р. – „*Національна премія України імені Тараса Шевченка*”.

При визначенні національності певної особи, бралися до уваги її місце народження, місце проживання та внесок в культурне й суспільно-політичне життя окремої країни.

Прізвища, які починаються з літери „*Г*”, приводяться за новою орфографією (див. список використаної літератури).

Щоб забезпечити зручність у користуванні покажчиком, до нього додається довідковий апарат: „*Іменний покажчик*”, „*Покажчик*

³ За УРЕ – Панькевич Ю.І. (1863–1933).

⁴ Рік смерті подається за вид.: Натговський Я.Й. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість. – К., 1986. – 79 с.: іл.

навчальних закладів, організацій, установ, підприємств, об'єднань, товариств, пам'яток”, „Показчик географічних назв”, „Показчик професій, звань, галузей та напрямів людської діяльності”, „Етнографічний показчик”, „Показчик країн розселення української діаспори”, „Показчик релігійних і народних свят”, „Показчик всесвітніх та міжнародних днів”, „Показчик громадсько-політичних свят України (СРСР)”, „Показчик професійних свят”, „Показчик пам'ятних дат України”, „Показчик свят та пам'ятних днів зарубіжних країн”, а також „Хронологічний показчик подій”.

До „Іменного показчика” включено всі імена, які зустрічаються в тексті основного показчика змісту. Виняток становлять імена, які входять до назв навчальних закладів, установ, товариств тощо. Номер позиції вказується поруч з тим прізвищем, яке увійшло до назви статті „Календаря” про цю особистість. Якщо це псевдонім, то до нього подається посилання від позиції зі справжнім прізвищем, яке також дублюється поруч з псевдонімом. Якщо видатна особа більше відома за власним прізвищем, то псевдонім, як правило, не вказується. Прізвища, які починаються з літер „Г” та „Г”, подаються в єдиній абетці.

„Показчик навчальних закладів, організацій, установ, підприємств, об'єднань, товариств, пам'яток” містить всі назви відповідних закладів, які зустрічаються в тексті основного показчика. У випадках перейменування номер позиції проставляється проти нової назви, а від старої – дається до неї посилання. В деяких випадках, коли це стосується історично відомих назв, номер позиції ставиться проти старої назви (так, як її подано в тексті основного показчика).

Наприклад:

Червона Армія (див. також Радянська Армія) 14, 404, 575, 809, 849, 1065, 1270.

До „Показчика географічних назв” включено всі географічні назви, які зустрічаються в тексті видання. Винятком є географічні назви, що входять до назв почесних звань, премій, в пояснення до свят України та СРСР (взято в дужки).

Наприклад:

278. 1886 – Народився **Володимир Андрійович Фаворський** (1886–1964) – російський графік і живописець, народний художник СРСР // 1986. – I кв. – С. 60–63.

289. Народився **Матвій Генріхович Манізер** (1891–1966) – російський скульптор, народний художник СРСР, заслужений діяч мистецтв БРСР та УРСР // 1991. – I кв. – С. 73–76.

Опущено також назви країн проживання української діаспори, які включено у додатковий „Показчик країн розселення української діаспори”.

Назви країн у географічному показчику сформульовано за довідником „Дипломатичний корпус” (див. список використаної літератури).

У випадку перейменування географічного об’єкта у показчику наводиться номер позиції поруч з новою офіційною назвою перейменованого об’єкта, а від старої назви дається посилання до нової.

Наприклад:

Вірменія (див. Республіка Вірменія)

Республіка Вірменія (Вірменія) 1188

Але, коли перейменування пов’язане з територіальними змінами, то номер позиції подається поруч зі старою назвою, але застосовуються взаємні посилання з новими найменуваннями.

Наприклад:

Закарпатська Україна (нині у складі сучасної України) 635

Україна (див. також Закарпатська Україна, Західна Україна, Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР), Карпатська Україна, Правобережна Україна, Радянська Україна, Українська Народна Республіка (УНР), Українська РСР) 63, 85, 130...

„Показчик професій, звань, галузей та напрямів людської діяльності” містить позиції про рід діяльності особи, її спеціальність, нагороди та внесок у суспільно-політичне та культурне життя людства. У показчику застосовуються взаємні посилання у випадках споріднених рубрик та при об’єднанні декількох підрубрик під узагальнюючою рубрикою.

Наприклад:

1. викладачі (див. також діячі освіти, педагоги) 603

діячі освіти (див. також викладачі, педагоги) 38, 40, 200,...

педагоги (див. також викладачі, діячі освіти) 13, 17, 28, ...

2. адмірали (див. військові діячі)

військові діячі 140, 170, 190...

– адмірали 656

– генерали армії 383, 599, 634, 1250

– генералісимуси 1162

– керівники і командири Червоної Армії 14, 106, 140, 150, 169, 191, 308, 404, 422, 447, 574, 575, 616, 667, 773, 782, 793, 809, 849, 1046, 1065, 1196, 1220, 1270, 1287

– Маршали Радянського Союзу 150, 191, 422, 960, 1070, 1196, 1197, 1202, 1260, 1284

– полководці 1162, 1307, 1320, 1340

При можливості утворювалися підрубрики в рубриці з ключовим словом.

Наприклад:

Організатори (див. також основоположники)

- Академії наук України 60
- атомної науки і техніки СРСР 48
- ”Енциклопедії українознавства” 929
-

„Етнографічний покажчик” вказує позиції, що стосуються окремих етнічних спільнот, які проживали на території колишнього СРСР (крім українців та росіян), та зарубіжних країн.

„Покажчик країн розселення української діаспори” містить назви країн, до яких емігрували представники української спільноти, а в деяких випадках також країни, в яких українці перебували тривалий час, не будучи емігрантами.

Наступні допоміжні покажчики: **„Покажчик релігійних і народних свят, Покажчик всесвітніх та міжнародних днів”, „Покажчик народних свят України (СРСР)”** та **„Покажчик професійних свят”** містять алфавітний перелік відповідних свят, про які подавалися статті в „Календарі” протягом 50-ти років. Якщо нині свято має іншу назву, то вона подається поруч у дужках.

Окремо виділені **„Покажчик пам’ятних дат України”** та **„Покажчик свят та пам’ятних днів зарубіжних країн”**. Інформація про свята та пам’ятні дні в останньому покажчику вміщена після назв країн та материків, які розташовано в загальній абетці. Назва країни дається в загальноприйнятому вигляді, а поруч в дужках подається її офіційна назва.

Наприклад:

– **Албанія (Республіка Албанія)**.

Останнім у виданні вміщено **„Хронологічний покажчик подій”**, який містить перелік усіх *подій*, (крім дат народження та смерті видатних осіб), яким присвячено окремі позиції основного тексту покажчика.

При підготовці видання було використано літературу:

Большая советская энциклопедия : в 30 т. / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М. : Совет. энцикл., 1970–1978. – Т. 1–30.

Дипломатичний корпус / М-во закордон. справ України. – К. : [Видавн. дім „Амадей” : АТ „Книга”], 2004. – 220, [8] с. : іл., [4] арк. іл. – ISBN 966-7689-30-1.

Довідник з історії України : А–Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка ; за заг. ред. І. Підкови, Ю. Р. Шуста. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – К. : Генеза, 2001. – 1135 с. – ISBN 966-504-179-7.

Енциклопедія історії України : у 5 т. / Ін-т історії України НАН України ; редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. – К. : Наук. думка, 2003–2005. – Т. 1–3. – ISBN 966-00-0632-2.

Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Т. Шевченка, Координац. Бюро Енцикл. Сучас. України НАН України. – К., 2001–2006. – Т. 1–6. – ISBN 966-02-2074-X.

Енциклопедія українознавства : словник. частина [у 11 т.] : перевид. в Україні / Наук. т-во ім. Т. Шевченка у Львові ; голов. ред. В. Кубійович. – [Репринт. відтворення вид. 1955–1984 рр.]. – Л., 1993–1994. –Т. 1–10. – ISBN 5-7707-4048-5.

Кино : енциклопед. слов. / гл. ред. С. И. Юткевич. – М. : Совет. энцикл., 1986. – 640.

Краткая литературная энциклопедия : в 9 т. / гл. ред. А. А. Сурков. – М. : Совет. энцикл., 1962–1978. – Т. 1–9.

Лауреати Нобелівської премії, 1901–2001 : енциклопед. довід. / [уклад. С. О. Довгий та ін. – Вид. ювіл]. – К. : [Укр. видавн. центр], 2001. – 763 с. – ISBN 966-96058-4-9.

Митці України : енциклопед. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – К. : „Укр. Енцикл.” ім. М. П. Бажана, 1992. – 846 с. – ISBN 5-88500-042-5.

Музыкальная энциклопедия: в 5 т. / гл. ред. Ю. В. Келдыш. – М. : „Совет. энцикл.”, 1973–1982. – Т. 1–5.

Свод законов СССР : [в 11 т.] / Президиум Верхов. Совета СССР, Совет министров СССР; [пред. Комис. по изд. В. И. Теремилев]. – М. : [Известия, 1980–1986]. – Т. 1–11.

Сіренко Г. О., Кузишин О. В. Тлумачний словник наукових термінів з буквою Г : Близько 8000 термінів / Г. О. Сіренко, О. В. Кузишин ; [Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника]. – Івано-Франківськ : [вид. Третяк І. Я., віддрук. у вид-ві „Гостинець”], 2007. – 318 с. – ISBN 978-966-8207-84-6.

Советская Военная Энциклопедия : в 8 т. / пред. гл. ред. комис. А. А. Гречко. – М. : Воениздат, 1976–1980. – Т. 1–8.

Советская историческая энциклопедия : в 16 т. / гл. ред. Е. М. Жуков. – М. : Совет. энцикл., 1961–1976. – Т. 1–16.

Театральная энциклопедия : в 5 т. / гл. ред. С. С. Мокульский. – М. : Совет. энцикл., 1961–1967. – Т. 1–5.

Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол. : І. О. Дзевєрін (відп. ред.) та ін. – К. : Голов. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988–1995. – Т.1–3. – ISBN 5-88500-003-4.

Українська радянська енциклопедія : в 12 т. / Голов. редкол. : М. П. Бажан (голов. ред.) та ін. – 2-ге вид. – К. : Голов. ред. укр. рад. Енцикл., 1977–1985. – Т. 1–12.

Український радянський енциклопедичний словник : у 3 т. / редкол. : Ф. С. Баби́чев (голов. ред.), А. В. Кудрицький (відп. ред.) та ін. – 2-ге вид. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1986–1987. – Т. 1–3.

УСЕ. Універсальний словник-енциклопедія / [ред. рада: М. Попович (голова) та ін. –]. – 4-те вид., виправл., доповн. – Л. : ТЕКА, 2006. – 1430 с. – ISBN 966-95470-1-6.

Шевченківські лауреати, 1962–2007 : енциклопед. довід. / авт.-упоряд. М. Г. Лабінський ; Вступ. сл. І. М. Дзюби, Р. М. Лубківського. – 2-ге вид, змін. і доповн. – К. : Криниця, 2007. – 765 с. : портр. – ISBN 978-966-7575-81-6.

СІЧЕНЬ

1

1. Свято **Нового року** // 1992. – I кв. – С. 60–61.
2. Національне свято **Республіки Куба. День національного визволення** (1959) // 1961. – I кв. – С. 12–17; 1964. – I кв. – С. 10–13. – Див. також № 720.
3. **1823** – Народився **Шандор Петефі** (1823–1849) – угорський поет, революційний демократ // 1973. – I кв. – С. 15–17.
4. **1896** – Народився **Василь Ілліч Касян** (1896–1976) – український графік, народний художник СРСР, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1986. – I кв. – С. 10–13; 2006. – I кв. – С. 20–28.
5. **1904** – Народився **Євген Олександрович Адамцевич** (1904–1972) – український кобзар // 2004. – I кв. – С. 15–23.
6. **1909** – Народився **Степан Андрійович Бандера** (1909–1959) – політик, теоретик і провідний діяч українського національно-визвольного руху 1930-50-х рр., лідер ОУН (Польща, Італія, Німеччина) // 1994. – I кв. – С. 14–19.
7. **1914** – Народився **Юрій Оліферович Збанацький** (1914–1994) – український письменник, Герой Радянського Союзу, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1984. – I кв. – С. 12–17.
8. **1919** – Утворення **Білоруської РСР** // 1959. – I кв. – С. 3–8; 1969. – I кв. – С. 7–12; 1979. – I кв. – С. 11–17.
9. **1959** – Перемога **народно-демократичної революції на Кубі**. – Див. № 2.

2

10. **1890** – Народився **Михайло Теодорович Голинський** (1890–1973) – український співак (США, Канада) // 1995. – I кв. – С. 12–17.

3

11. **1868** – Народився **Микола Федорович Чернявський** (1868–1938) – український письменник // 1998. – I кв. – С. 14–19.
12. **1876** – Народився **Вільгельм Пік** (1876–1960) – німецький громадський діяч, засновник і керівник комуністичної партії Німеччини // 1961. – I кв. – С. 18–20; 1976. – I кв. – С. 10–13.
13. **1895** – Народився **Борис Миколайович Лятошинський** (1895–1968) – український композитор, диригент, педагог, музично-громадський діяч, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1970. – I кв. – С. 9–10; 1975. – I кв. – С. 11–13; 1980. – I кв. – С. 11–14; 1995. – I кв. – С. 18–22; 2005. – I кв. – С. 22–26.

14. **1921** – Загинув **Олександр Якович Пархоменко** (1886⁵–1921) – учасник громадянської війни, один із керівників Червоної Армії // 1971. – I кв. – С. 8–10.

4

15. **1643** – Народився **Ісаак Ньютон** (1643–1727) – англійський вчений, фізик // 2003. – I кв. – С. 22–28.

16. **1834** – Народився **Василь Григорович Перов** (1834–1882) – російський живописець // 1984. – I кв. – С. 18–22.

17. **1837** – Народився **Павло Гнатович Житецький** (1837–1911) – український філолог, педагог, громадський діяч // 1997. – I кв. – С. 15–24.

18. **1948** – Проголошення **національної незалежності Бірми**⁶ // 1958. – I кв. – С. 3–4.

6

19. **1822** – Народився **Генріх Шліман** (1822–1890) – німецький археолог // 2002. – I кв. – С. 26–29.

20. **1834** – Народився **Степан Васильович Руданський**⁷ (1834–1873) – український поет // 1959. – I кв. – С. 9–10; 1969. – I кв. – С. 13–15; 1984. – I кв. – С. 23–27; 2004. – I кв. – С. 24–32.

21. **1849** – Народився **Христо Ботев** (1849–1876) – діяч болгарського – національно-визвольного руху, поет і публіцист // 1974. – I кв. – С. 9–11.

22. **1898** – Народився **Володимир Миколайович Сосюра** (1898–1965) – український поет, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1968. – I кв. – С. 6–9; 1973. – I кв. – С. 22–26; 1978. – I кв. – С. 17–21; 1983. – I кв. – С. 11–15; 1988. – I кв. – С. 18–22; 1998. – I кв. – С. 20–27.

23. **1901** – Народився **Микола Миколайович Гришко** (1901–1964) – український ботанік, генетик, селекціонер // 2001. – I кв. – С. 25–28.

24. **1918** – **В. І. Ленін** написав статтю „**Як організувати змагання?**” (6–9 січня 1918 р.) // 1983. – I кв. – С. 16–21; 1988. – I кв. – С. 12–17.

7

25. **Різдво Христове** // 1992. – I кв. – С. 62–64; 1997. – I кв. – С. 110–115; 1998. – I кв. – С. 61–65; 2000. – I кв. – С. 22–25.

26. **1853** – Народився **Микола Миколайович Аркас** (1853–1909) – український композитор, історик, громадський діяч // 1993. – I кв. – С. 10–15.

27. **1901** – Народився **Василь Григорович Чумак** (1901–1919) – український поет // 1976. – I кв. – С. 14–16; 1991. – I кв. – С. 14–18; 1996. – I кв. – С. 15–20; 2001. – I кв. – С. 29–33.

⁵ За іншими даними – народився 2 серпня 1885 р.

⁶ З 1989 р. – Союз М'янма.

⁷ За іншими даними – 7 січня.

8

28. **1859** – Народився **Степан Йосипович Смаль-Стоцький** (1859–1939) – український мовознавець, літературознавець, історик і педагог, громадсько-політичний, і культурний діяч, член НТШ (Чехія) // 1999. – I кв. – С. 14–17.

29. **1865** – Народився **Михайло Іванович Туган-Барановський**⁸ (1865–1919) – український та російський вчений-економіст, історик // 2005. – I кв. – С. 27–39.

30. **1878** – Помер **Микола Олексійович Некрасов** (1821–1878) – російський поет // 1958. – I кв. – С. 5–9.

31. **1879** – Народився **Степан Васильович Васильченко** (справжнє прізвище – **Панасенко**) (1879–1932) – український письменник // 1959. – I кв. – С. 11–13; 1969. – I кв. – С. 16–18; 1974. – I кв. – С. 12–15; 1979. – I кв. – С. 18–21; 1989. – I кв. – С. 11–15.

32. **1888** – Народився **Гнат Петрович Юра** (1888–1966) – український актор і режисер // 1988. – I кв. – С. 23–26.

33. **1912** – Народився **Аркадій Дмитрович Філіпенко** (1912–1983) – український композитор, народний артист УРСР // 1992. – I кв. – С. 7–10.

34. **1935** – Народився **Василь Андрійович Симоненко** (1935–1963) – український поет, журналіст, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1995. – I кв. – С. 23–31.

35. **1938** – Народився **Василь Семенович Стус** (1938–1985) – український поет, перекладач, прозаїк, літературознавець, правозахисник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1993. – I кв. – С. 16–24.

9

36. **1890** – Народився **Карел Чапек** (1890–1938) – чеський письменник // 1965. – I кв. – С. 9–11; 1990. – I кв. – С. 10–13.

37. **1924** – Народився **Сергій Йосипович Параджанов** (1924–1990) – вірменський і український кінорежисер, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1994. – I кв. – С. 20–26.

10

38. **1597** – Народився **Петро Симеонович Могила** (1597–1647) – політичний, церковний і освітній діяч України, митрополит Київський і Галицький // 2002. – I кв. – С. 30–36.

39. **1883** – Народився **Олексій Миколайович Толстой** (1883–1945) – російський письменник // 1958. – I кв. – С. 10–12; 1983. – I кв. – С. 22–27.

11

40. **1647** – Помер **Петро Симеонович Могила** (1597–1647) – політичний, церковний і освітній діяч України, митрополит Київський і Галицький // 1997. – I кв. – С. 25–31.

⁸ За іншими даними – 20, 21 січня.

41. **1875** – Народився **Рейнгольд Моріцович Глієр** (1875–1956) – український та російський композитор, диригент, педагог, музично-громадський діяч, народний артист СРСР // 1995. – I кв. – С. 32–38; 2000. – I кв. – С. 26–28.

42. **1888** – Помер **Юрій Адальбертович Федькович** (повне ім'я та прізвище – **Осип-Домінік Гординський де Федькович**) (1834–1888) – український письменник і громадський діяч // 1958. – I кв. – С. 13–14; 1963. – I кв. – С. 6–8.

43. **1946** – Проголошення **Албанської народної республіки** // 1961. – I кв. – С. 21–25.

12

44. **1746** – Народився **Йоган Генріх Песталоцці** (1746–1827) – швейцарський педагог // 2006. – I кв. – С. 29–34.

45. **1876** – Народився **Джек Лондон** (справжнє прізвище, та ім'я – **Джон Гріффіт Лондон**) (1876–1916) – американський письменник, публіцист // 1976. – I кв. – С. 17–21; 2001. – I кв. – С. 34–40.

46. **1890** – Народився **Василь Якович Єрошенко** (1890–1952) – український письменник, поліглот, педагог // 1990. – I кв. – С. 14–17.

47. **1894** – Народився **Василь Михайлович Еллан-Блакитний** (справжнє прізвище – **Елланський**) (1894–1925) – український письменник і громадський діяч // 1959. – I кв. – С. 17–18; 1969. – I кв. – С. 19–21; 1994. – I кв. – С. 27–33.

48. **1903** – Народився **Ігор Васильович Курчатов** (1903–1960) – російський фізик, один із організаторів атомної науки і техніки СРСР, Герой Соціалістичної Праці // 1978. – I кв. – С. 22–24.

49. **1907** – Народився **Сергій Павлович Корольов** (1907–1966) – український і російський вчений, конструктор ракетно-космічних систем, Герой Соціалістичної Праці // 1977. – I кв. – С. 10–13; 1982. – I кв. – С. 17–21; 1987. – I кв. – С. 11–16; 1997. – I кв. – С. 32–40; 2002. – I кв. – С. 37–43.

50. **1912** – Народився **Дінмухамед Ахмедович Кунаєв** (1912–1993) – партійний і державний діяч Казахстану та СРСР, Герой Соціалістичної Праці // 1982. – I кв. – С. 13–16.

51. **1929** – Народився **Микола Павлович Машенко** (1929) – кінорежисер, письменник, публіцист, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2004. – I кв. – С. 33–39.

13

52. **1853** – Народився **Василь Петрович Горленко** (1853–1907) – український письменник, літературний критик, мистецтвознавець, фольклорист і етнограф // 1993. – I кв. – С. 25–30; 2003. – I кв. – С. 29–34.

14

53. **1892** – Народився **Гордій Максимович Коцюба** (1892–1939) – український письменник // 1972. – I кв. – С. 12–14.

54. **1897** – Народився **Панас Петрович Любченко** (1897–1937) – партійний і державний діяч УРСР // 1972. – I кв. – С. 9–11.

55. **1900** – Народився **Олександр Іванович Ковінька**⁹ (1900–1985) – український письменник-гуморист // 2000. – I кв. – С. 29–33.

56. **1937** – Народився **Євген Пилипович Гуцало** (1937–1995) – український письменник, кінодраматург, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1997. – I кв. – С. 41–48.

15

57. **1622** – Народився **Мольєр (Жан Батіст Поклен)** (1622–1673) – французький драматург, актор // 1972. – I кв. – С. 15–18; 2002. – I кв. – С. 44–51.

58. **1794** – Народився **Олександр Сергійович Грибоєдов** (1794–1829) – російський письменник-драматург, дипломат // 1960. – I кв. – С. 5–7; 1970. – I кв. – С. 11–14.

59. **1850** – Народилася **Софія Василівна Ковалевська** (1850–1891) – російський математик, письменниця і публіцист // 1975. – I кв. – С. 17–19; 2000. – I кв. – С. 34–42.

60. **1871** – Народився **Агатангел Юхимович Кримський** (1871–1942) – український учений, історик, сходознавець, славіст і письменник, фольклорист, перекладач, громадський діяч, один із організаторів Української Академії наук // 1971. – I кв. – С. 11–14; 1991. – I кв. – С. 19–23.

61. **1873** – Народився **Іван Васильович Бабушкін** (1873–1906) – російський професійний революціонер // 1958. – I кв. – С. 15–19; 1973. –

I кв. – С. 27–30.

62. **1882** – Народився **Іван Іванович Огієнко** (1882–1972) – український мовознавець, письменник, перекладач, церковний і громадський діяч (Польща, Швейцарія, Канада) // 1997. – I кв. – С. 49–56.

63. **1885** – Народився **Іван Федорович Смирнов** (партійний псевдонім – **Микола Ласточкін**) (1885–1919) – професійний революціонер, учасник боротьби за радянську владу в Україні // 1975. – I кв. – С. 14–16; 1980. – I кв. – С. 15–17; 1985. – I кв. – С. 11–14.

64. **1891** – Народився **Осип Емілійович Мандельштам**¹⁰ (1891–1938) – російський поет // 1991. – I кв. – С. 24–28.

16

⁹ За іншими джерелами – 13 січня.

¹⁰ За іншими даними – 14 січня.

65. **1867** – Народився **Вікентій Вікентійович Вересаєв** (справжнє прізвище – **Смідович**) (1867–1945) – російський письменник // 1967. – I кв. – С. 11–13.

17

66. **1847** – Народився **Микола Єгорович Жуковський** (1847–1921) – російський вчений, основоположник сучасної гідроаеромеханіки, гідроаеродинаміки // 1957. – I кв. – С. 1–2.

67. **1863** – Народився **Костянтин Сергійович Станіславський** (справжнє прізвище – **Алексєєв**) (1863–1938) – російський режисер, актор, педагог і теоретик театрального мистецтва // 1963. – I кв. – С. 9–12; 1988. – I кв. – С. 27–31.

68. **1869** – Народився **Іван Іванович Труш** (1869–1941) – український художник // 1969. – I кв. – С. 22–23; 1994. – I кв. – С. 34–40.

69. **1873** – Народився **Петро Кузьмич Запорожець**¹¹ (1873–1905) – діяч революційного руху в Росії // 1973. – I кв. – С. 18–21.

70. **1901** – Народився **Григорій Данилович Епик** (1901–1942) – український письменник // 1976. – I кв. – С. 22–25.

18

71. **1834** – Народився **Володимир Боніфатійович Антонович** (1834–1908) – український історик, археолог, етнограф, археограф, голова Історичного товариства Нестора-літописця (з 1881 р.) // 1994. – I кв. – С. 40–47.

72. **1850** – Народився **Іван Омелянович Левицький** (1850–1913) – український бібліограф, письменник, член НТШ // 2000. – I кв. – С. 43–45.

73. **1864** – Народився **Іван Сидорович Їжакевич** (1864–1962) – український живописець і графік // 1989. – I кв. – С. 16–19.

19

74. **Богоявлення. Хрещення Господнє** // 1992. – I кв. – С. 64–66.

75. **1863** – Народився **Олександр Серафимович Серафимович** (справжнє прізвище – **Попов**) (1863–1949) – російський письменник // 1959. – I кв. – С. 19–21; 1963. – I кв. – С. 13–15.

76. **1865** – Народився **Валентин Олександрович Серов** (1865–1911) – російський живописець // 1965. – I кв. – С. 12–14; 1990. – I кв. – С. 23–26.

77. **1900** – Народився **Михайло Васильович Ісаковський** (1900–1973) російський поет // 1990. – I кв. – С. 18–22.

78. **1912** – Народився **Тимофій Васильович Левчук** (1912–1998) – український кінорежисер, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1992. – I кв. – С. 11–14; 2002. – I кв. – С. 52–56.

20

79. **1902** – Народився **Назим Хікмет Ран** (1902–1963) – турецький письменник, громадський діяч // 1972. – I кв. – С. 19–22; 1977. – I кв. – С. 14–18.

¹¹ За іншими даними – 4 січня.

80. **1926** – Народився **Віталій Іванович Воротников** (1926) – радянський партійний і державний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1986.

–
I кв. – С. 14–16.

81. **1929** – Оpubліковано статтю **В. І. Леніна** „Як організувати змагання?” // 1979. – I кв. – С. 22–26.

21

82. **1870** – Помер **Олександр Іванович Герцен** (1812–1870) – російський революційний демократ, філософ, письменник, публіцист, літературний критик // 1960. – I кв. – С. 8–11; 1970. – I кв. – С. 20–24.

83. **1905** – Народилася **Ванда Львівна Василевська** (1905–1964) – польська і українська письменниця, громадська діячка // 1965. – I кв. – С. 15–17; 1980. – I кв. – С. 18–21; 1985. – I кв. – С. 15–19.

84. **1926** – Народилася **Нінель Федорівна Королевич** (1926) – український бібліограф // 2001. – I кв. – С. 41–47.

22

85. **День соборності України** (1919) // 1992. – I кв. – С. 15–17; 1999. – I кв. – С. 18–22; 2000. – I кв. – С. 46–49; 2004. – I кв. – С. 40–43.

86. **1775** – Народився **Андре-Марі Ампер** (1775–1836) – французький фізик і математик, один із основоположників електродинаміки // 2005. – I кв. – С. 40–44.

87. **1788** – Народився **Джордж (Джордж-Ноел-Гордон) Байрон** (1788–1824) – англійський поет // 1963. – I кв. – С. 16–19; 1988. – I кв. – С. 32–37.

88. **1904** – Народився **Аркадій Петрович Гайдар** (справжнє прізвище – **Голіков**) (1904–1941) – російський письменник // 1964. – I кв. – С. 14–16; 1974. – I кв. – С. 16–20; 1979. – I кв. – С. 27–31.

89. **1905** – Початок **першої російської революції (1905–1907)** // 1960. – I кв. – С. 12–17; 1965. – I кв. – С. 18–25; 1980. – I кв. – С. 22–29.

90. **1919** – На Софіївському майдані Києва було проголошено **Акт злуки (об'єднання) Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) в єдину соборну державу.** – Див. № 85.

91. **1933** – Народився **Анатолій Юрійович Мокренко** (1933) – український співак, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1993. – I кв. – С. 31–35.

23

92. **1783** – Народився **Фредерік Стендаль (Анрі Марі Бейль)** (1783–1842) – французький письменник // 1958. – I кв. – С. 20–21; 1983. – I

кв.

С. 28–32; 2003. – I кв. – С. 35–41.

93. **1844** – Народився **Михайло Федорович Комаров** (1844–1913) – український бібліограф, літературний критик, фольклорист, громадський діяч, перекладач, літературознавець // 1999. – I кв. – С. 23–27.

94. **1883** – Народився **Михайло Іванович Донець** (1883–1941) – український співак // 1998. – I кв. – С. 28–32.

95. **1902** – Народився **Павло Матвійович Усенко** (1902–1975) – український поет // 1977. – I кв. – С. 19–23; 1982. – I кв. – С. 22–25; 2002. – I кв. – С. 57–62.

96. **1906** – Народився **Віктор Миколайович Добровольський** (1906–1984) – український актор, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1996. – I кв. – С. 21–27; 2006. – I кв. – С. 35–40.

97. **1921** – Помер **Микола Дмитрович Леонтович** (1877–1921) – український композитор, хоровий диригент, музично-громадський діяч, педагог, збирач музичного фольклору // 1996. – I кв. – С. 28–35.

24

98. **1776** – Народився **Ернст-Теодор-Амадей Гофман** (1776–1822) – німецький письменник-романтик, музичний критик, диригент, композитор // 2006. – I кв. – С. 41–48.

99. **1848** – Народився **Василь Іванович Суриков** (1848–1916) – російський живописець // 1973. – I кв. – С. 31–34.

100. **1872** – Народився **Гліб Максиміліанович Кржижановський** (1872–1959) – діяч революційного руху в Росії, радянський державний і партійний діяч, учений-енергетик, Герой Соціалістичної Праці // 1967. – I кв. – С. 14–16; 1972. – I кв. – С. 23–26; 1982. – I кв. – С. 26–29.

101. **1879** – Народився **Станіслав Пилипович Людкевич**¹² (1879–1979) – український композитор, музикознавець, фольклорист, педагог, музично-громадський діяч, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1979. – I кв. –

С. 32–35; 1989. – I кв. – С. 20–24; 2004. – IV кв. – С. 84–89.

25

102. **1759** – Народився **Роберт Бернс** (1759–1796) – шотландський поет // 1959. – I кв. – С. 22–24; 1984. – I кв. – С. 28–32.

103. **1832** – Народився **Іван Іванович Шишкін** (1832–1898) – російський живописець і графік // 1982. – I кв. – С. 30–33.

104. **1872** – Народився **Микола Олексійович Скрипник** (1872–1933) – український державний і партійний діяч, революціонер // 1972. – I кв. – С. 27–30.

¹² За іншими даними – 24 грудня 1879 р.

105. **1928** – Народився **Едуард Амвросійович Шеварнадзе** (1928) – державний і політичний діяч СРСР і Грузії // 1988. – I кв. – С. 38–40.

106. **1935** – Помер **Валеріан Володимирович Куйбишев** (1888–1935) – радянський державний і партійний діяч // 1960. – I кв. – С. 18–20.

107. **1949** – Опублікування повідомлення про створення **Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ)** // 1974. – I кв. – С. 21–27.

26

108. Національне свято **Республіки Індія. День Республіки** // 1960. – I кв. – С. 21–26.

109. **1897** – Народився **Іван Юліанович Кулик** (1897–1941) – український письменник, партійний і громадський діяч // 1972. – I кв. – С. 31–33.

110. **1950** – **Індію** проголошено **республікою**. – Див. № 108.

27

111. **1756** – Народився **Вольфганг Амадей Моцарт** (1756–1791) – австрійський композитор // 1981. – I кв. – С. 20–23; 2001. – I кв. – С. 56–60.

112. **1790** – Народився **Петро Петрович Гулак-Артемівський** (1790–1865) – український письменник // 1960. – I кв. – С. 27–28; 1965. – I кв. – С. 26–27; 1970. – I кв. – С. 25–27; 1975. – I кв. – С. 20–23; 1990. – I кв. – С. 27–30.

113. **1826** – Народився **Михайло Євграфович Салтиков-Щедрін** (справжнє прізвище – **Салтиков**) (1826–1889) – російський письменник-сатирик // 1976. – I кв. – С. 26–31.

114. **1839** – Народився **Павло Платонович Чубинський** (1839–1884) – український і російський етнограф і фольклорист, поет, громадський діяч, автор слів Гімну України // 1994. – I кв. – С. 48–54.

115. **1891** – Народився **Павло Григорович Тичина** (1891–1967) – український поет, громадський діяч, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1971. – I кв. – С. 15–19; 1976. – I кв. – С. 32–37; 1981. – I кв. – С. 13–19; 1991. – I кв. – С. 29–35; 1996. – I кв. – С. 45–56.

116. **1895** – Помер **Леопольд фон Захер-Мазох** (1836–1895) – австрійський письменник // 1995. – II кв. – С. 71–80.

117. **1911** – Народився **Іван Макарович Гончар** (1911–1993) – український скульптор, живописець, графік, народний художник УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – I кв. – С. 36–40; 1996. – I кв. – С. 36–44; 2001. – I кв. – С. 48–55.

118. **1959** – Відкриття позачергового **XXI з'їзду КПРС** // 1964. – I кв. – С. 17–26.

28

119. **1897** – Народився **Валентин Петрович Катаєв** (1897–1986) – російський та український письменник // 1987. – I кв. – С. 17–21; 1997. – I кв. – С. 57–66.

120. **1920** – Помер **Панас Мирний** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Панас Якович Рудченко**) (1849–1920) – український письменник // 1960. – I кв. – С. 29–33.

121. **1920** – Відкриття [в Києві] **Театру ім. І. Франка** (нині – **Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка**) // 1970. – I кв. – С. 15–19; 2000. – I кв. – С. 50–54.

29

122. **День пам'яті Героїв Крут** (1918) // 1993. – I кв. – С. 36–38; 2003. – I кв. – С. 49–51.

123. **День працівників пожежної охорони** (з 2004 р. – **День працівників цивільного захисту**, відзначається 17 вересня) // 2003. – I кв. – С. 42–51.

124. **1860** – Народився **Антон Павлович Чехов** (1860–1904) – російський письменник // 1960. – I кв. – С. 34–38; 1985. – I кв. – С. 20–26; 1990. – I кв. – С. 31–36.

125. **1866** – Народився **Ромен Роллан** (1866–1944) – французький письменник, музикознавець, громадський діяч, лауреат Нобелівської премії // 1966. – I кв. – С. 7–10.

126. **1918** – Відбувся бій між Київськими студентами і більшовиками під **Крутами**. – Див. № 122.

30

127. **1805** – Відкриття **Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна** // 2005. – I кв. – С. 45–49.

128. **1900** – Народився **Ісак Осипович Дунаєвський** (1900–1955) – російський та український композитор // 1990. – I кв. – С. 37–41; 2000. – I кв. – С. 55–58.

31

129. **1870** – Народився **Володимир Миколайович Перетц** (1870–1935) – український та російський літературознавець // 2000. – I кв. – С. 59–65.

130. **1895** – Народився **Макар Онисимович Посмітний** (1895–1973) – один із зачинателів колгоспного руху в Україні, Герой Соціалістичної Праці // 1975. – I кв. – С. 24–26.

131. **1933** – Помер **Джон Голсуорсі** (1867–1933) – англійський письменник // 1958. – I кв. – С. 22.

Цього місяця:

132. **1841** – Народився **Архип Іванович Куїнджі**¹³ (1841–1910) – український та російський живописець-пейзажист // 1967. – I кв. – С. 8–10; 1991. – I кв. – С. 10–13.

133. **1846** – Утворення **Кирило-Мефодіївського товариства** // 1996. – I кв. – С. 57–61.

ЛЮТИЙ

1

134. **1857** – Народився **Володимир Михайлович Бехтерєв** (1857–1927) – російський вчений-невропатолог, психіатр // 1957. – I кв. – С. 3–4.

135. **1882** – Народилася **Марія Майєрова** (1882–1967) – чеська письменниця, громадський діяч // 1972. – I кв. – С. 34–36.

136. **1930** – Народився **Микола Петрович Бідняк** (1930–2000) – український живописець (Канада) // 2005. – I кв. – С. 50–56.

137. **1946** – Проголошення **Угорської Народної Республіки** // 1961. – I кв. – С. 26–31.

2

138. **1812** – Народився **Євген Павлович Гребінка** (1812–1848) – український і російський письменник // 1957. – I кв. – С. 7–8; 1962. – I кв. – С. 8–10; 1972. – I кв. – С. 37–40; 1987. – I кв. – С. 22–25; 1992. – I кв. – С. 18–21.

139. **1863** – Народився **Тимофій Гнатович Бордуляк** (1863–1936) – український письменник // 1993. – I кв. – С. 39–43.

140. **1885** – Народився **Михайло Васильович Фрунзе** (1885–1925) – радянський партійний, державний і військовий діяч // 1960. – I кв. – С. 39–42; 1985. – I кв. – С. 27–31.

141. **1897** – Народився **Євген Филімонович Маланюк** (1897–1968) – український поет, перекладач (Польща, Чехія, США) // 1997. – I кв. – С. 67–75.

142. **1901** – Народився **Валер'ян Петрович Підмогильний** (1901–1937) – український письменник // 1996. – I кв. – С. 62–68.

143. **1904** – Народився **Валерій Павлович Чкалов** (1904–1938) – льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу // 2004. – I кв. – С. 44–51.

144. **1907** – Помер **Дмитро Іванович Менделєєв** (1834–1907) – російський вчений-хімік // 1957. – I кв. – С. 4–7.

145. **1943** – Розгром **німецьких військ під Сталінградом** // 1983. – I кв. – С. 33–38.

3

¹³ За іншими даними – 1842.

146. **1864** – Народився **Володимир Іванович Самійленко** (1864–1925) – український письменник // 1989. – I кв. – С. 25–28.

4

147. **1820** – Народилася **Божена Немцова** (1820–1862) – чеська письменниця // 1970. – I кв. – С. 28–30.

148. **1878** – Народився **Григорій Іванович Петровський** (1878–1958) – радянський партійний і державний діяч // 1968. – I кв. – С. 12–15; 1973. – I кв. – С. 35–39; 1978. – I кв. – С. 25–30; 1988. – I кв. – С. 41–45.

149. **1880** – Народився **Климент Васильович Квітка** (1880–1953) – український музикознавець-фольклорист // 1995. – I кв. – С. 39–45.

150. **1881** – Народився **Климент Єфремович Ворошилов** (1881–1969) – радянський партійний, державний і військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу, Герой Соціалістичної Праці // 1971. – I кв. – С. 20–27; 1976. – I кв. – С. 38–42; 1981. – I кв. – С. 24–27.

151. **1897** – Народився **Федір Пилипович Максименко** (1897–1983) – український бібліограф // 1997. – I кв. – С. 76–81.

152. **1918** – Народився **Федір Давидович Кулаков** (1918–1978) – радянський партійний і державний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1978. – I кв. – С. 31–32.

153. **1926** – Народилася **Галина Никифорівна Кальченко** (1926–1975) – український скульптор, народний художник УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1986. – I кв. – С. 17–19.

154. **1945** – Відбулася **Кримська (Ялтинська) конференція** (4–11 лютого 1945 р.) // 2005. – I кв. – С. 57–62.

5

155. **1836** – Народився **Микола Олександрович Добролюбов** (1836–1861) – російський літературний критик, публіцист // 1961. – I кв. – С. 32–35; 1986. – I кв. – С. 20–24.

156. **1850** – Народився **Остап Степанович Терлецький** (1850–1902) – український громадський й політичний діяч, літературознавець // 2000. – I кв. – С. 66–68.

157. **1881** – Народився **Сергій Прокопович Тимошенко** (1881–1950) – український політичний і культурно-громадський діяч, архітектор (Чехія, Польща, Німеччина, США) // 2001. – I кв. – С. 61–65.

7

158. **1478** – Народився **Томас Мор** (1478–1535) – англійський письменник і поет, основоположник утопічного соціалізму, мислитель і політичний діяч // 1978. – I кв. – С. 33–37.

159. **1812** – Народився **Чарлз Діккенс** (1812–1870) – англійський письменник // 1962. – I кв. – С. 11–14; 1987. – I кв. – С. 26–30.

160. **1899** – Народився **Арвід Янович Пельше** (1899–1983) – партійний і державний діяч Латвії та СРСР, історик, Герой Соціалістичної Праці // 1979. – I кв. – С. 36–38.

161. **1906** – Народився **Олег Костянтинович Антонов** (1906–1984) – російський і український вчений, авіаційний конструктор // 1986. – I кв. – С. 25–27.

162. **1923** – Народився **Григорій Васильович Романов** (1923) – радянський державний і партійний діяч // 1983. – I кв. – С. 39–40.

163. **1933** – Помер **Микола Карпович Садовський** (справжнє прізвище – **Тобілевич**) (1856–1933) – український актор і режисер // 1958. – I кв. – С. 24–25.

8А

164. **1828** – Народився **Жюль Верн** (1828–1905) – французький письменник // 1978. – I кв. – С. 38–42; 2003. – I кв. – С. 52–57.

165. **1834** – Народився **Дмитро Іванович Менделєєв** (1834–1907) – російський вчений-хімік // 1959. – I кв. – С. 25–27; 1964. – I кв. – С. 27–30; 1984. – I кв. – С. 33–37.

166. **1930** – Народилася **Діана Гнатівна Петриненко** (1930) – українська співачка, народна артистка СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка // 1990. – I кв. – С. 42–45.

9

167. **1441** – Народився **Алішер Навої (Нізамеддін Мір Алішер Навої)** (1441–1501) – узбецький поет і мислитель, учений, державний діяч // 1991. – I кв. – С. 41–44.

168. **1783** – Народився **Василь Андрійович Жуковський** (1783–1852) – російський поет // 1983. – I кв. – С. 41–44.

169. **1887** – Народився **Василь Іванович Чапаєв** (1887–1919) – учасник громадянської війни // 1962. – I кв. – С. 15–18; 1967. – I кв. – С. 17–20; 1982. – I кв. – С. 34–37; 1987. – I кв. – С. 31–34.

170. **1892** – Народився **Федір Федорович Раскольников** (справжнє прізвище – **Гльїн**) (1892–1939) – російський державний і військовий діяч, дипломат і літератор // 1992. – I кв. – С. 22–25.

10

171. **1837** – Помер **Олександр Сергійович Пушкін** (1799–1837) – російський поет // 1962. – I кв. – С. 19–26.

172. **1890** – Народився **Борис Леонідович Пастернак** (1890–1960) – російський письменник, лауреат Нобелівської премії // 1990. – I кв. – С. 46–51.

11

173. **1899** – **В. І. Ленін** закінчив роботу над книгою „**Розвиток капіталізму в Росії**” // 1969. – I кв. – С. 24–26.

12

174. **1809** – Народився **Чарлз-Роберт Дарвін** (1809–1882) – англійський вчений-природознавець // 1959. – I кв. – С. 28–31; 1984. – I кв. – С. 38–41.

175. **1871** – Народився **Лесь Мартович** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олекса Семенович Мартович**) (1871–1916) – український письменник і громадський діяч // 1961. – I кв. – С. 36–38; 1966. – I кв. – С. 11–14; 1971. – I кв. – С. 28–31; 1991. – I кв. – С. 45–49; 1996. – I кв. – С. 69–74.

176. **1895** – Народився **Анатолій Галактіонович Петрицький** (1895–1964) – український живописець і театральний художник // 1995. – I кв. – С. 46–51; 2005. – I кв. – С. 63–68.

177. **1901** – Народився **Іван Юхимович Сенченко** (1901–1975) – український письменник // 1996. – I кв. – С. 75–81; 2001. – I кв. – С. 66–72.

178. **1919** – Заснування **Української Академії наук** (нині – **Національна академія наук України**) // 1969. – I кв. – С. 27–30; 1979. – I кв. – С. 39–44.

13

179. **1769** – Народився **Іван Андрійович Крилов** (1769¹⁴–1844) – російський письменник, байкар, журналіст // 1969. – I кв. – С. 31–33.

180. **1873** – Народився **Федір Іванович Шаляпін** (1873–1938) – російський співак // 1993. – I кв. – С. 44–51.

181. **1892** – Народилася **Марія Іванівна Литвиненко-Вольгемут**¹⁵ (1892–1966) – українська співачка, педагог, музично-громадська діячка, народна артистка СРСР // 1970. – I кв. – С. 31–33; 1992. – I кв. – С. 26–29.

14

182. **1813** – Народився **Олександр Сергійович Даргомижський** (1813–1869) – російський композитор // 1963. – I кв. – С. 20–22.

183. **1956** – Відкриття **XX з'їзду КПРС** // 1966. – I кв. – С. 15–21.

15

184. **Стрітєння** // 1994. – I кв. – С. 88–91; 1999. – I кв. – С. 75–78.

¹⁴ За іншими даними – 1768 р.

¹⁵ За іншими даними – народилася 6 лютого 1895 р.

185. **1564** – Народився **Галілео Галілей** (1564–1642) – італійський фізик, механік і астроном, один із основоположників експериментально-математичного природознавства // 1964. – I кв. – С. 31–33; 1989. – I кв. – С. 29–33.

186. **1857** – Помер **Михайло Іванович Глінка** (Глинка) (1804–1857) – російський композитор // 1957. – I кв. – С. 8–10.

187. **1906** – Народився **Муса Джаліль** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Муса Мустафович Джалілов**) (1906–1944) – татарський поет // 1976. – I кв. – С. 43–46; 1981. – I кв. – С. 28–32.

16

188. **1813** – Народився **Семен Степанович Гулак-Артемівський** (1813–1873) – український і російський композитор, драматург і оперний співак // 1958. – I кв. – С. 23; 1963. – I кв. – С. 23–25; 1988. – I кв. – С. 46–49.

189. **1831** – Народився **Микола Семенович Лєсков** (1831–1895) – російський письменник // 1981. – I кв. – С. 33–37.

190. **1880** – Народився **Микола Ілліч Подвойський** (1880–1948) – радянський партійний і військовий діяч // 1970. – I кв. – С. 34–37; 1980. – I кв. – С. 36–39.

191. **1893** – Народився **Михайло Миколайович Тухачевський** (1893–1937) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу // 1968. – I кв. – С. 16–17.

17

192. **1600** – Загинув **Джордано Бруно** (1548–1600) – італійський філософ-матеріаліст, поет // 1975. – I кв. – С. 30–33.

193. **1906** – Народилася **Агнія Львівна Барто** (1906–1981) – російська поетеса // 1986. – I кв. – С. 28–31; 2006. – I кв. – С. 49–56.

194. **1908** – Народився **Олекса Федорович Влизько** (1908–1934) – український поет // 1993. – I кв. – С. 52–55.

195. **1918** – Народився **Володимир Васильович Щербицький** (1918–1990) – український партійний і державний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1978. – I кв. – С. 43–44; 1988. – I кв. – С. 50–53.

196. **1920** – Народився **Василь Васильович Порик** (1920–1944) – радянський офіцер, учасник Руху Опору у Франції, Герой Радянського Союзу // 1970. – I кв. – С. 38–39.

197. **1944** – Завершення операції по знищенню гітлерівських військ, оточених Радянською армією в районі Корсуня-Шевченківського // 1959. – I кв. – С. 32–34; 1969. – I кв. – С. 34–36.

18

198. **1780** – Народився **Олексій Гаврилович Венеціанов** (1780–1847) – російський живописець // 1980. – I кв. – С. 40–42.

199. **1855** – Народився **Лев Платонович Смиренко** (1855–1920) – український вчений-садівник, помолог // 2005. – I кв. – С. 69–78.

200. **1856** – Народилася **Софія Федорівна Русова** (дівоче прізвище – **Ліндфорс**) (1856–1940) – українська громадська і культурно-освітня діячка, педагог (Чехія) // 1996. – I кв. – С. 82–90.

201. **1878** – Народилася **Марія Іллінічна Ульянова** (1878–1937) – професіональна революціонерка, партійна і державна діячка, сестра В. І. Леніна // 1973. – I кв. – С. 40–43; 1978. – I кв. – С. 45–48.

202. **1900** – Народилася **Оксана Андріївна Петрусенко**¹⁶ (справжнє прізвище – **Бородавкіна**) (1900–1940) – українська співачка, народна артистка УРСР // 1975. – I кв. – С. 27–29; 1990. – I кв. – С. 52–55; 2000. – I кв. – С. 69–73.

19

203. **1869** – Народився **Ованес Татевосович Гуманян** (1869–1923) – вірменський поет, публіцист і громадський діяч // 1969. – I кв. – С. 37–39.

204. **1878** – Народився **Омелян Михайлович Ярославський**¹⁷ (**Міней Ізраїльович Губельман**) (1878–1943) – професіональний революціонер, радянський державний і партійний діяч, історик, публіцист // 1978. – I кв. – С. 49–51.

20

205. **1054** – Помер **Ярослав Мудрий** (бл. 978–1054) – державний діяч, великий князь Київський // 1994. – I кв. – С. 55–60.

206. **1855** – Народилася **Ганна Петрівна Затиркевич-Карпинська** (1855–1921) – українська актриса // 1995. – I кв. – С. 52–56; 2005. – I кв. – С. 79–83.

207. **1889** – Народився **Лев Миколайович Ревуцький** (1889–1977) – український композитор, педагог і музично-громадський діяч, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1989. – I кв. – С. 34–37.

21

208. **Міжнародний день боротьби проти колоніального режиму** // 1957. – I кв. – С. 10–15.

209. **Міжнародний день рідної мови** // 2006. – I кв. – С. 57–64.

210. **1874** – Народився **Дмитро Йосипович Гуліа** (1874–1960) – абхазький письменник, народний поет Абхазії, основоположник абхазької літератури, вчений // 1974. – I кв. – С. 28–30.

¹⁶ За іншими даними – 17 лютого.

¹⁷ За старим стилем.

211. **1904** – Народився **Олексій Миколайович Косигін** (1904–1980) – радянський державний і партійний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1979. – I кв. – С. 45–49.

22

212. **1810** – Народився **Фридерик Францішек Шопен**¹⁸ (1810–1849) – польський композитор, піаніст // 1985. – I кв. – С. 32–35.

23

213. День Радянської Армії і Військово-Морського флоту (в Україні з 1999 р. відзначається **День захисника Вітчизни**) // 1957. – I кв. – С. 15–19; 1958. – I кв. – С. 28–34; 1959. – I кв. – С. 35–41; 1960. – I кв. – С. 43–48; 1961. – I кв. – С. 39–46; 1962. – I кв. – С. 27–33; 1963. – I кв. – С. 26–32; 1964. – I кв. – С. 34–39; 1965. – I кв. – С. 28–34; 1966. – I кв. – С. 22–30; 1967. – I кв. – С. 21–28; 1968. – I кв. – С. 18–26; 1969. – I кв. – С. 40–50; 1970. – I кв. – С. 40–47; 1971. – I кв. – С. 32–38; 1972. – I кв. – С. 41–47; 1973. – I кв. – С. 44–51; 1974. – I кв. – С. 31–38; 1975. – I кв. – С. 34–40; 1976. – I кв. – С. 47–56; 1977. – I кв. – С. 24–33; 1978. – I кв. – С. 52–67; 1979. – I кв. – С. 50–60; 1980. – I кв. – С. 43–51; 1981. – I кв. – С. 38–46; 1982. – I кв. – С. 38–46; 1983. – I кв. – С. 51–59; 1984. – I кв. – С. 42–49; 1985. – I кв. – С. 36–43; 1986. – I кв. – С. 32–39; 1987. – I кв. – С. 35–43; 1988. – I кв. – С. 54–63; 1989. – I кв. – С. 38–40. – Див. також № 1213.

214. **1868** – Народився **Уїльям Дюбуа (Уїльям-Едуард-Беркгардт Дю Бойс)** (1868–1963) – американський письменник, учений і громадський діяч // 1968. – I кв. – С. 27–28.

215. **1903** – Народився **Юліус Фучік** (1903–1943) – чеський письменник, публіцист і громадський діяч-антифашист // 1958. – I кв. – С. 26–27; 1978. – I кв. – С. 68–71.

216. **1945** – Помер **Олексій Миколайович Толстой** (1883–1945) – російський письменник // 1960. – I кв. – С. 49–52.

24

217. **1917** – Народилася **Тетяна Нилівна Яблонська** (1917–2005) – український живописець, народний художник СРСР, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1987. – I кв. – С. 44–48.

25

218. **1707** – Народився **Карло Гольдоні** (1707–1793) – італійський драматург // 1957. – I кв. – С. 19–20.

219. **1850** – Народився **Володимир Григорович Барвінський** (1850–1883) – український письменник, публіцист, видавець, громадський, культурний діяч, юрист // 2000. – I кв. – С. 74–77.

¹⁸ За іншими даними – 1 березня.

220. **1871** – Народилася **Леся Українка** (справжнє прізвище – **Лариса Петрівна Косач-Квітка**) (1871–1913) – українська письменниця, поетеса, перекладачка, громадська діячка // 1961. – I кв. – С. 52–55; 1966. – I кв. – С. 31–36; 1971. – I кв. – С. 39–49; 1981. – I кв. – С. 47–52; 1991. – I кв. – С. 50–56; 1996. – I кв. – С. 91–101; 2001. – I кв. – С. 73–78.

221. **1887** – Народився **Лесь Курбас** (справжнє прізвище – **Олександр Степанович Курбас**) (1887–1937) – український режисер, актор, педагог, теоретик театру, народний артист Республіки // 1997. – I кв. – С. 82–90.

222. **1921** – Встановлення **радянської влади у Грузії** // 1961. – I кв. – С. 47–51.

223. **1954** – Помер **Юрій Іванович Яновський** (1902–1954) – український письменник // 1959. – I кв. – С. 42–44; 1964. – I кв. – С. 40–42.

26

224. **1802** – Народився **Віктор Гюго** (1802–1885) – французький письменник і громадський діяч // 1977. – I кв. – С. 34–39.

225. **1831** – Народився **Микола Миколайович Ге** (1831–1894) – російський художник // 1981. – I кв. – С. 53–56.

226. **1857** – Народився **Овксентій Васильович Корчак-Чепурківський** (1857–1947) – український гігієніст і епідеміолог // 2002. – I кв. – С. 63–66.

227. **1869** – Народилася **Надія Костянтинівна Крупська** (1869–1939) – професіональна революціонерка, радянська партійна і державна діячка, педагог // 1959. – I кв. – С. 50–53; 1964. – I кв. – С. 43–47; 1969. – I кв. – С. 51–60; 1989. – I кв. – С. 41–47.

228. **1896** – Народився **Андрій Олександрович Жданов** (1896–1948) – радянський державний та партійний діяч // 1986. – I кв. – С. 40–43.

229. **1958** – Прийнято постанову Пленуму ЦК КПРС „Про подальший розвиток колгоспного ладу і реорганізацію машинно-тракторних станцій” // 1959. – I кв. – С. 45–49.

27

230. **1875** – Народився **Володимир Петрович Філатов** (1875–1956) – український офтальмолог, хірург, Герой Соціалістичної Праці // 1975. – I кв. – С. 41–43; 2000. – I кв. – С. 78–80.

231. **1904** – Народився **Леонід Іванович Смілянський** (1904–1966) – український письменник // 1979. – I кв. – С. 61–64; 1994. – I кв. – С. 61–66.

28

232. **1826** – Народився **Памфіл Данилович Юркевич** (1826–1874) – український філософ і педагог // 2006. – I кв. – С. 65–73.

233. **1880** – Народився **Мартірос Сергійович Сар'ян** (1880–1972) – вірменський живописець, народний художник СРСР // 1980. – I кв. – С. 52–55.

234. **1899** – Народився **Семен Васильович Руднев** (1899–1943) – учасник і організатор партизанського руху в Україні, Герой Радянського Союзу // 1974. – I кв. – С. 43–46.

29

235. **1792** – Народився **Джоаккіно-Антоніо Россіні** (1792–1868) – італійський композитор // 1967. – I кв. – С. 29–31.

Цього місяця:

236. **Масляна** (останній тиждень перед Великим Постом) // 1994. – I кв. – С. 91–95; 1999. – I кв. – 79–82.

237. **День Аерофлоту** (в СРСР з 1979 р. відзначався у 2-гу неділю лютого. В Україні з 1993 р. відзначається **День авіації** в останню суботу серпня) // 1980. – I кв. – С. 30–35; 1983. – I кв. – С. 45–50. – Див. також №№ 857, 858.

238. **1848** – Вийшов у світ „**Маніфест комуністичної партії**”, написаний **К. Марксом і Ф. Енгельсом** // 1963. – I кв. – С. 33–37; 1973. – I кв. – С. 52–57; 1988. – I кв. – С. 64–68.

БЕРЕЗЕНЬ

1

239. **1900** – Народився **Федір Михайлович Малицький** (1900–1988) – український поет і прозаїк // 2000. – I кв. – С. 81–82.

2

240. **1823** – Народився **Костянтин Дмитрович Ушинський**¹⁹ (1823–1871) – російський педагог, основоположник наукової педагогіки й народної школи в Росії // 1974. – I кв. – С. 50–53; 1984. – I кв. – С. 50–54; 2003. – I кв. – С. 58–64.

241. **1824** – Народився **Бедржих Сметана** (1824–1884) – чеський композитор, піаніст, диригент і музично-громадський діяч, основоположник чеської класичної музики // 1974. – I кв. – С. 47–49.

242. **1859** – Народився **Шолом-Алейхем (Шолом Нохумович Рабинович)** (1859–1916) – єврейський письменник // 1959. – I кв. – С. 54–55; 1999. – I кв. – С. 28–34.

¹⁹ За іншими даними – 1824.

243. **1882** – Народився **Архип Юхимович Тесленко** (1882–1911) – український письменник // 1957. – I кв. – С. 20–21; 1967. – I кв. – С. 32–34; 1972. – I кв. – С. 48–50; 1982. – I кв. – С. 47–50.

3

244. **1866** – Відкриття **Київської російської публічної бібліотеки** (нині – **Національна парламентська бібліотека України**) // 1991. – I кв. – С. 57–61; 1996. – I кв. – С. 102–109; 2001. – I кв. – С. 79–85; 2006. – I кв. – С. 74–79.

245. **1896** – Народився **Іван Сергійович Паторжинський** (1896–1960) – український співак, педагог, народний артист СРСР // 1971. – I кв. – С. 50–52; 1996. – I кв. – С. 110–115.

4

246. **1870** – Народився **Євген Оскарівич Патон**²⁰ (1870–1953) – український вчений у галузі мостобудування і зварювання, інженер і педагог // 1970. – I кв. – С. 48–51; 1990. – I кв. – С. 56–60.

247. **1884** – Народилася **Тетяна Якимівна Пата** (1884–1976) – український майстер народного декоративного розпису // 1994. – I кв. – С. 73–78; 2004. – I кв. – С. 52–56.

248. **1949** – Народився **Володимир Михайлович Івасюк** (1949–1979) – український композитор і поет, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1994. – I кв. – С. 67–72; 1999. – I кв. – С. 35–40.

5

249. **1827** – Народився **Леонід Іванович Глібов** (1827–1893) – український байкар, поет, видавець, культурно-освітній діяч // 1957. – I кв. – С. 21–22; 1967. – I кв. – С. 35–37; 1977. – I кв. – С. 40–43; 1987. – I кв. – С. 49–52.

250. **1871** – Народилася **Роза Люксембург** (1871–1919) – діячка соціал-демократичного та робітничого міжнародного руху, одна із засновників Комуністичної партії Німеччини // 1971. – I кв. – С. 53–55.

251. **1903** – Народилася **Наталя Львівна Забіла** (1903–1985) – українська письменниця // 1993. – I кв. – С. 56–59; 2003. – I кв. – С. 65–70.

6

252. Національне свято **Республіки Гана. День Незалежності** (1957) // 1962. – I кв. – С. 34–38.

253. **1475** – Народився **Мікеланджело Буонарроті** (1475–1564) – італійський скульптор, живописець, архітектор, поет // 1975. – I кв. – С. 44–46; 2000. – I кв. – С. 83–87.

²⁰ За іншими даними – 5 березня.

254. **1835** – Народилася **Марія Олександрівна Ульянова** (1835–1916) – мати В. І. Леніна // 1985. – I кв. – С. 44–47.

255. **1856** – Народився **Микола Карпович Садовський** (справжнє прізвище – **Тобілевич**) (1856–1933) – український актор і режисер // 1981. – I кв. – С. 57–60.

256. **1889** – Народився **Хамза Хакімзаде Ніязі** (1889–1929) – узбецький поет, драматург // 1989. – I кв. – С. 48–52.

257. **1957** – Проголошено **незалежність** країни Золотий Берег, що дістала назву **Гана**. – Див. №. 252.

7

258. **1936** – Народився **Ярослав Дмитрович Ісаєвич** (1936) – український історик, культурний діяч, книгознавець, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України // 2001. – I кв. – С. 86–89.

8

259. **Міжнародний жіночий день** // 1957. – I кв. – С. 22–25; 1958. – I кв. – С. 35–37; 1959. – I кв. – С. 56–61; 1960. – I кв. – С. 53–58; 1961. – I кв. – С. 56–61; 1962. – I кв. – С. 39–46; 1963. – I кв. – С. 38–43; 1964. – I кв. – С. 48–54; 1965. – I кв. – С. 35–40; 1966. – I кв. – С. 37–43; 1967. – I кв. – С. 38–49; 1968. – I кв. – С. 29–33; 1969. – I кв. – С. 61–66; 1970. – I кв. – С. 52–57; 1971. – I кв. – С. 56–61; 1972. – I кв. – С. 51–55; 1973. – I кв. – С. 58–63; 1974. – I кв. – С. 54–60; 1975. – I кв. – С. 47–54; 1976. – I кв. – С. 57–64; 1977. – I кв. – С. 44–52; 1978. – I кв. – С. 72–80; 1979. – I кв. – С. 65–72; 1980. – I кв. – С. 56–62; 1981. – I кв. – С. 61–67; 1982. – I кв. – С. 51–57; 1983. – I кв. – С. 60–65; 1984. – I кв. – С. 55–59; 1985. – I кв. – С. 48–54; 1986. – I кв. – С. 44–50; 1987. – I кв. – С. 53–59; 1988. – I кв. – С. 69–76; 1989. – I кв. – С. 53–58; 1990. – I кв. – С. 61–66; 1992. – I кв. – С. 30–34.

260. **1866** – Народився **Петро Миколайович Лебедєв** (1866–1912) – російський вчений-фізик // 1966. – I кв. – С. 44–46.

9

261. **1814** – Народився **Тарас Григорович Шевченко** (1814–1861) – український поет, художник та мислитель // 1958. – I кв. – С. 38–42; 1959. – I кв. – С. 62–67; 1964. – I кв. – С. 55–64; 1965. – I кв. – С. 41–47; 1966. – I кв. – С. 47–54; 1968. – I кв. – С. 34–40; 1969. – I кв. – С. 67–73; 1970. – I кв. – С. 58–65; 1972. – I кв. – С. 56–62; 1973. – I кв. – С. 64–71; 1974. – I кв. – С. 61–68; 1976. – I кв. – С. 65–72; 1979. – I кв. – С. 73–81; 1982. – I кв. – С. 58–67; 1983. – I кв. – С. 66–74; 1984. – I кв. – С. 60–69; 1985. – I кв. – С. 55–64; 1986. – I кв. – С. 51–59; 1987. – I кв. – С. 60–68; 1989. – I кв. – С. 59–68; 1990. – I кв. – С. 67–73; 1991. – I кв. – С. 62–67; 1992. – I кв. – С. 39–42; 1993. – I кв. – С. 60–65; 1994. – I кв. – С. 79–87; 1995. – I кв. –

С. 57–58; 1996. – I кв. – С. 116–125; 1997. – I кв. – С. 91–102; 1998. – I кв. – С. 37–44; 1999. – I кв. – С. 41–52; 2001. – I кв. – С. 90–98; 2002. – I кв. – С. 67–71; 2004. – I кв. – С. 57–67; 2005. – I кв. – С. 84–90; 2006. – I кв. – С. 80–90.

262. **1862** – Народився **Микола Корнилович Пимоненко** (1862–1912) – український художник // 1962. – I кв. – С. 51–53; 1987. – I кв. – С. 69–73; 1992. – I кв. – С. 35–38.

263. **1934** – Народився **Юрій Олексійович Гагарін** (1934–1968) – перший у світі космонавт, льотчик-космонавт СРСР, Герой Радянського Союзу // 1984. – I кв. – С. 70–75.

10

264. **1787** – Народився **Устим Якимович Кармалюк (Кармелюк)** (1787–1835) – український герой, керівник боротьби селян Правобережної України // 1962. – I кв. – С. 47–50; 1987. – I кв. – С. 74–77.

265. **1861** – Помер **Тарас Григорович Шевченко** (1814–1861) – український поет, художник та мислитель // 1961. – I кв. – С. 62–68; 1971. – I кв. – С. 62–69; 2001. – I кв. – С. 90–98.

11

266. **1888** – Народився **Василь Михайлович Чечвянський** (справжнє прізвище – **Губенко**) (1888–1938) – український гуморист // 1993. – I кв. – С. 66–70.

267. **1898** – Народився **Василь Петрович Бобинський** (1898–1938) – український поет // 1998. – I кв. – С. 45–51.

12

268. **1631** – Помер **Іов Борецький** (в миру – **Іван Матвійович Борецький**) (?-1631) – український церковно-політичний та освітній діяч // 2006. – I кв. – С. 91–97.

269. **1737** – Народився **Василь Іванович Баженов** (1737–1799) – російський архітектор, теоретик архітектури і педагог // 1987. – I кв. – С. 78–81.

270. **1863** – Народився **Володимир Іванович Вернадський** (1863–1945) – український і російський природознавець, мінералог і кристалограф, основоположник геохімії, біогеохімії, радіогеології, вчень про ноосферу і біосферу, перший президент Української Академії наук // 1988. – I кв. – С. 78–82; 2003. – I кв. – С. 71–76.

271. **1868** – Народився **Пантелеймон Миколайович Лепешинський** (1868–1944) – діяч російського революційного руху, історик, публіцист // 1968. – I кв. – С. 41–42.

272. **1895** – Народився **Василь Сидорович Кіквідзе** (1895–1919) – учасник громадянської війни // 1985. – I кв. – С. 65–67.

273. **1917** – Лютнева буржуазно-демократична революція в Росії // 1957. – I кв. – С. 25–27; 1967. – I кв. – С. 50–53; 1992. – I кв. – С. 43–46.

274. **1951** – Прийняття Верховною Радою СРСР Закону про захист миру // 1961. – I кв. – С. 69–75.

13

275. **1888** – Народився Антон Семенович Макаренко (1888–1939) – український і російський педагог і письменник // 1963. – I кв. – С. 44–46; 1968. – I кв. – С. 43–46; 1988. – I кв. – С. 83–87.

14

276. **1872** – Народився Олекса Харлампійович Новаківський (1872–1935) – український живописець // 2002. – I кв. – С. 72–78.

277. **1891** – Народився Амвросій Максиміліанович Бучма (1891–1957) – український актор, режисер, театральний педагог, народний артист СРСР // 1981. – I кв. – С. 68–71; 1991. – I кв. – С. 68–72.

15

278. **1886** – Народився Володимир Андрійович Фаворський (1886–1964) – російський графік і живописець, народний художник СРСР // 1986. – I кв. – С. 60–63.

16

279. **1859** – Народився Олександр Степанович Попов (1859–1906) – російський фізик і електротехнік, винахідник радіо // 1959. – I кв. – С. 71–73; 1984. – I кв. – С. 76–79.

280. **1871** – Народився Микола Григорович Бурачек²¹ (1871–1942) – український живописець // 1971. – I кв. – С. 70–72.

281. **1882** – Народилася Христина Олексіївна Алчевська (1882–1931) – українська поетеса і педагог // 1992. – I кв. – С. 47–50; 2002. – I кв. – С. 79–83.

282. **1884** – Народився Олександр Романович Беляєв (1884–1942) – російський письменник, один із основоположників наукової фантастики // 2004. – I кв. – С. 68–76.

283. **1919** – Помер Яків Михайлович Свердлов (1885–1919) – професіональний революціонер, радянський партійний і державний діяч // 1959. – I кв. – С. 68–70.

17

²¹ За іншими даними – народився у 1876 році.

284. **1847** – Народився **Федір Кіндратович Вовк** (1847–1918) – український етнограф, археолог, антрополог (Франція) // 2002. – I кв. – С. 84–90.

285. **1856** – Народився **Михайло Олександрович Врубель** (1856–1910) – російський та український живописець // 1981. – I кв. – С. 72–75.

286. **1857** – Народився **Олексій Миколайович Бах** (1857–1946) – російський і український вчений-біохімік // 1957. – I кв. – С. 28.

287. **1874** – Народився **Августин Іванович Волошин**²² (1874–1945) – педагог, громадсько-політичний та релігійний діяч, президент Карпатської України (Чехія) // 2004. – I кв. – С. 77–87.

288. **1876** – Народився **Вадим Михайлович Щербаківський** (1876–1957) – український історик, археолог, етнограф, мистецтвознавець (Чехія, Німеччина, Франція, Велика Британія) // 2001. – I кв. – С. 99–104.

289. **1891** – Народився **Матвій Генріхович Манізер** (1891–1966) – російський скульптор, народний художник СРСР, заслужений діяч мистецтв БРСР та УРСР // 1991. – I кв. – С. 73–76.

290. **1909** – Народився **Олекса Десняк (Олекса Гнатович Руденко)** (1909–1942) – український письменник // 1974. – I кв. – С. 69–71.

291. **1917** – Утворення у Києві **Української Центральної Ради**²³ // 1992. – I кв. – С. 51–54; 1997. – III кв. – С. 103–109.

292. **1919** – Народився **Олексій Федотович Коломієць** (1919–1994) – український драматург, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1989. – I кв. – С. 69–72.

18

293. **День Паризької комуни** (1871) // 1957. – I кв. – С. 29–31; 1959. – I кв. – С. 74–77; 1961. – I кв. – С. 76–80; 1966. – I кв. – С. 55–59; 1967. – I кв. – С. 54–58; 1968. – I кв. – С. 47–50; 1970. – I кв. – С. 66–70; 1971. – I кв. – С. 73–77; 1973. – I кв. – С. 72–77; 1974. – I кв. – С. 72–77; 1976. – I кв. – С. 73–79; 1979. – I кв. – С. 82–87; 1981. – I кв. – С. 76–82.

294. **1844** – Народився **Микола Андрійович Римський-Корсаков** (1844–1908) – російський композитор, музично-громадський діяч // 1969. – I кв. – С. 74–77.

295. **1871** – **Паризька комуна** (18 березня – 28 травня 1871 р.). – Див. № 293.

296. **1902** – Народився **Євген Прохорович Кирилюк** (1902–1989) – український літературознавець, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2002. – I кв. – С. 91–97.

19

297. **1883** – Народився **Артем** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Федір Андрійович Сергєєв**) (1883–1921) – професіональний

²² За іншими даними – 18 березня.

²³ За іншими даними – 16–20 березня.

революціонер, радянський партійний і державний діяч // 1958 – I кв. – С. 43–44;

1968. – I кв. – С. 51–54.

298. **1895** – Народився **Максим Тадейович Рильський** (1895–1964) – український поет і перекладач, учений і громадський діяч // 1965. – I кв. – С. 48–53; 1970. – I кв. – С. 71–75; 1975. – I кв. – С. 55–59; 1980. – I кв. – С. 68–73; 1985. – I кв. – С. 68–74; 1995. – I кв. – С. 59–66.

299. **1899** – Народився **Аркадій Панасович Любченко**²⁴ (1899–1945) – український прозаїк, драматург (Німеччина) // 1999. – I кв. – С. 53–58.

300. **1900** – Народився **Жан Фредерік Жоліо (Жоліо-Кюрі)** (1900–1958) – французький фізик і громадський діяч, лауреат Нобелівської премії // 1960. – I кв. – С. 59–62; 1975. – I кв. – С. 60–63.

301. **1930** – Народилася **Ліна Василівна Костенко** (1930) – українська поетеса, громадська діячка, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1990. – I кв. – С. 74–78; 2000. – I кв. – С. 88–96.

302. **1931** – Народилася **Емма Андієвська**²⁵ (1931) – українська поетеса і художниця (проживає в Німеччині) // 2001. – I кв. – С. 105–108.

20

303. **1828** – Народився **Генрік Ібсен** (1828–1906) – норвезький драматург // 1978. – I кв. – С. 81–84.

304. **1864** – Народився **Василій Липківський** (в миру – **Василь Костянтинович Липківський**) (1864–1937) – перший митрополит Української автокефальної православної церкви (УАПЦ) // 1999. – I кв. – С. 59–64.

305. **1917** – **В. І. Ленін** написав працю „Листи з далека” (20 березня – 8 квітня 1917) // 1967. – I кв. – С. 59–61.

21

306. **1685** – Народився **Йоганн-Себастьян Бах** (1685–1750) – німецький композитор і органіст // 1985. – I кв. – С. 75–78.

307. **1839** – Народився **Модест Петрович Мусоргський** (1839–1881) – російський композитор // 1964. – I кв. – С. 65–67; 1989. – I кв. – С. 73–77.

308. **1883** – Народився **Володимир Олександрович Антонов-Овсієнко** (1883–1939²⁶) – учасник революційного руху в Росії, радянський військовий та державний діяч, дипломат // 1983. – I кв. – С. 75–78.

309. **1884** – Народився **Олексій Олексійович Шовкуненко** (1884–1974) – український живописець, народний художник СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1984. – I кв. – С. 85–88.

310. **1895** – Народився **Іван Ле** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Іван Леонтійович Мойся**) (1895–1978) – український

²⁴ За даними Української літературної енциклопедії А.П.Любченко народився в 1889 р.

²⁵ За даними „Encyclopedia of Ukraine”. УЛЕ дає дату народження 13.03.1933.

²⁶ За іншими даними – розстріляний у 1938 році.

письменник, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1985. – I кв. – С. 79–83.

311. **1906** – Народився **Самед Вургун** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Самед Юсиф оглу Векілов**) (1906–1956) – азербайджанський письменник, громадський діяч, народний поет Аз. РСР // 1986. – I кв. – С. 64–67.

22

312. **1832** – Помер **Йоганн-Вольфганг Гете** (1749–1832) – німецький поет та мислитель // 1957. – I кв. – С. 32–34.

313. **1842** – Народився **Микола Віталійович Лисенко** (1842–1912) – український композитор, основоположник української класичної музики, хоровий диригент і педагог, музично-громадський діяч // 1967. – I кв. – С. 62–65; 1972. – I кв. – С. 63–66; 1977. – I кв. – С. 53–57; 1992. – I кв. – С. 55–59.

23

314. **1843** – Народився **Юліан Андрійович Целевич** (1843–1892) – український історик, педагог // 1998. – I кв. – С. 52–57.

24

315. **1869** – Народилася **Олена Львівна Кисілевська** (уроджена **Сіменович**) (1869–1956) – українська письменниця, громадсько-політична й культурна діячка, видавець (Польща, Німеччина, Канада) // 1999. – I кв. – С. 65–69.

316. **1877** – Народився **Олексій Силович Новиков-Прибой** (1877–1944) – російський письменник // 1977. – I кв. – С. 58–61.

317. **1900** – Народився **Іван Семенович Козловський** (1900–1993) – український та російський співак, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2000. – I кв. – С. 97–101.

318. **1906** – Народилася **Клавдія Іванівна Шульженко** (1906–1984) – російська естрадна співачка // 1996. – I кв. – С. 126–134; 2006. – I кв. – С. 98–104.

25

319. **1883** – Народився **Лесь Гринюк** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олекса Якимович Гринюк**) (1883–1911) – український письменник // 1998. – I кв. – С. 58–60.

320. **1909** – Народився **Юрій Бойко (Блохін)** (1909) – український літературний критик, історик літератури, громадський і культурний діяч, публіцист, педагог (Німеччина) // 1999. – I кв. – С. 70–74.

321. **1913** – Народився **Василь Павлович Козаченко** (1913–1995) – український письменник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1993. – I кв. – С. 71–75.

27

322. **1886** – Народився **Сергій Миронович Кіров** (1886–1934) – радянський державний і партійний діяч // 1961. – I кв. – С. 81–83; 1976. – I кв. – С. 80–83; 1986. – I кв. – С. 68–71.

28

323. **1592** – Народився **Ян Амос Коменський** (1592–1670) – чеський педагог-гуманіст, письменник, громадський діяч // 2002. – I кв. – С. 98–105.

324. **1868** – Народився **Максим Горький** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олексій Максимович Пешков**) (1868–1936) – російський письменник // 1958. – I кв. – С. 45–50; 1968. – I кв. – С. 55–65; 1988. – I кв. – С. 88–94.

325. **1891** – Народився **Олекса Андрійович Слісаренко** (справжнє прізвище – **Снісар**) (1891–1937) – український письменник // 1996. – I кв. – С. 135–140.

326. **1925** – Народився **Дмитро Михайлович Гнатюк** (1925) – український співак, режисер, громадський діяч, народний артист СРСР, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1995. – I кв. – С. 67–73.

29

327. **1881** – Народилася **Марійка Підгірянка** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Марія Омелянівна Ленерт-Домбровська**) (1881–1963) – українська поетеса // 2001. – I кв. – С. 109–115.

30

328. **1746** – Народився **Франсіско-Хосе де Гойя (Франсіско-Хосе де Гойя-і-Лусьєнтес)** (1746–1828) – іспанський живописець і графік // 2006. – I кв. – С. 105–110.

329. **1853** – Народився **Вінсент Ван Гог** (1853–1890) – голландський живописець // 1993. – I кв. – С. 76–83; 2003. – I кв. – С. 77–84.

330. **1898** – Народився **Олексій Ісидорович Коломійченко** (1898–1974) – видатний вітчизняний отоларинголог // 2003. – I кв. – С. 85–88.

331. **1900** – Народився **Лесь Гомон** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Дмитрович Королевич**) (1900–1958) – український письменник // 1995. – I кв. – С. 74–77.

332. **1901** – Народився **Олексій Федорович Федоров** (1901–1989) – український партійний і державний діяч, організатор і керівник партизанського руху в Україні // 1981. – I кв. – С. 83–87.

31

333. **1872** – Народилася **Олександра Михайлівна Коллонтай** (1872–1952) – російська революціонерка, дипломат // 1972. – I кв. – С. 67–70.

334. **1882** – Народився **Корній Іванович Чуковський** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Микола Васильович Корнейчуков**) (1882–1969) – російський письменник, літературний критик, літературознавець, перекладач // 1977. – I кв. – С. 62–67; 1982. – I кв. – С. 68–73.

Цього місяця:

335. **День працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення** (відзначається в 3-тю неділю березня) // 1980. – I кв. – С. 63–67; 1984. – I кв. – С. 80–84; 1987. – I кв. – С. 82–88.

336. **1897** Створено **Київський „Союз боротьби за визволення робітничого класу”** // 1972. – I кв. – С. 71–74.

337. **1902** – Вийшла в світ праця **В. І. Леніна „Що робити? Наболілі питання нашого руху”** // 1977. – I кв. – С. 68–72; 1982. – I кв. – С. 74–79; 1987. – I кв. – С. 89–93.

КВІТЕНЬ

1

338. **1809** – Народився **Микола Васильович Гоголь** (1809–1852) – український та російський письменник // 1959. – II кв. – С. 3–7; 1969. – II кв. – С. 7–11; 1984. – II кв. – С. 8–14; 1989. – II кв. – С. 8–14; 1999. – II кв. – С. 12–20.

339. **1873** – Народився **Сергій Васильович Рахманінов** (1873–1943) – російський композитор, піаніст, диригент // 1993. – II кв. – С. 10–17; 2003. – II кв. – С. 20–25.

340. **1906** – Народився **Олександр Сергійович Яковлев** (1906–1989) – російський авіаконструктор // 2006. – II кв. – С. 20–25.

341. **1939** – Помер **Антон Семенович Макаренко** (1888–1939) – український та російський педагог і письменник // 1959. – II кв. – С. 8–11.

2

342. **1805** – Народився **Ганс Крістіан Андерсен** (1805–1875) – данський письменник-казкар // 1980. – II кв. – С. 9–13.

343. **1840** – Народився **Еміль Золя** (1840–1902) – французький письменник // 1965. – II кв. – С. 7–9; 1990. – II кв. – С. 9–13.

344. **1888** – Народилася **Марієтта Сергіївна Шагінян** (1888–1982) – вірменська та російська письменниця // 1988. – II кв. – С. 8–13.

3

345. **1908** – Народився **Степан Іванович Олійник** (1908–1982) – український поет-гуморист і сатирик // 1988. – II кв. – С. 20–24.

346. **1918** – Народився **Олесь Гончар** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Терентійович Гончар**) (1918–1995) – український письменник, громадський діяч, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1988. – II кв. – С. 14–19; 1993. – II кв. – С. 18–23; 1998. – II кв. – С. 14–22.

4

347. **1894** – Народився **Дмитро Іванович Чижевський**²⁷ (1894–1977) – український вчений-філософ, історик, лінгвіст (Німеччина) // 1994. – II кв. – С. 13–20.

348. **1932** – Народився **Андрій Арсенович Тарковський** (1932–1986) – російський кінорежисер // 1992. – II кв. – С. 6–12; 2002. – II кв. – С. 23–30.

349. **1945** – Визволення **Угорщини** від фашистських загарбників // 1960. – II кв. – С. 3–7.

5

350. **1881** – Народився **Дмитро Миколайович Ревуцький** (1881–1941) – український музикознавець, фольклорист, літературознавець // 1996. – II кв. – С. 12–16; 2006. – II кв. – С. 26–33.

351. **1888** – Помер **Всеволод Михайлович Гаршин** (1855–1888) – російський письменник // 1963. – II кв. – С. 6–8.

6

352. **1483** – Народився **Рафаель Санті**²⁸ (1483–1520) – італійський художник, архітектор, скульптор, поет // 1983. – II кв. – С. 14–16.

353. **1812** – Народився **Олександр Іванович Герцен** (1812–1870) – російський революційний демократ, філософ, письменник, публіцист, літературний критик // 1957. – II кв. – С. 5–8; 1962. – II кв. – С. 6–11; 1987. – II кв. – С. 8–14.

354. **1836** – Народився **Микола Васильович Скліфосовський** (1836–1904) – російський і український хірург // 2006. – II кв. – С. 34–37.

355. **1883** – Народився **Олександр Микитович Марзєєв** (1883–1956) – український гігієніст // 2003. – II кв. – С. 26–31.

356. **1902** – Помер **Гліб Іванович Успенський** (1843–1902) – російський письменник // 1957. – II кв. – С. 9–11.

7

357. **Благовіщення Пресвятої Богородиці** // 1999. – II кв. – С. 110–113.

²⁷ За іншими даними – 5 квітня.

²⁸ За іншими даними – 26 або 28 березня.

358. **1876** – Народився **Іларіон Семенович Свенціцький (Святицький)** (1876–1956) – український філолог-славіст, музеєзнавець, мистецтвознавець, член НТШ // 2001. – II кв. – С. 19–25.

359. **1882** – Народився **Дмитро Іванович Дорошенко**²⁹ (1882–1951) – український політичний діяч, історик, публіцист, літературознавець, бібліограф (Німеччина) // 1997. – II кв. – С. 15–20; 2002. – II кв. – С. 31–36.

360. **1893** – Народився **Василь Степанович Василько** (справжнє прізвище – **Миляєв**) (1893–1972) – український актор, режисер і педагог, народний артист СРСР // 1993. – II кв. – С. 24–29.

9

361. **1821** – Народився **Шарль Бодлер** (1821–1867) – французький поет // 1996. – II кв. – С. 17–24; 2001. – II кв. – С. 26–32.

11

362. **День військ протиповітряної оборони (СРСР)** // 1976. – II кв. – С. 7–10.

363. **1926** – Народилася **Лідія Андріївна Палій** (1926) – українсько-канадська письменниця (Канада) // 1996. – II кв. – С. 25–28.

12

364. **День космонавтики** // 1962. – II кв. – С. 12–17; 1963. – II кв. – С. 9–14; 1964. – II кв. – С. 8–14; 1965. – II кв. – С. 10–14; 1966. – II кв. – С. 7–11; 1967. – II кв. – С. 10–13; 1968. – II кв. – С. 6–10; 1969. – II кв. – С. 12–16; 1970. – II кв. – С. 7–11; 1971. – II кв. – С. 13–17; 1972. – II кв. – С. 15–19; 1974. – II кв. – С. 8–12; 1976. – II кв. – С. 11–15; 1978. – II кв. – С. 8–12; 1981. – II кв. – С. 9–14; 1985. – II кв. – С. 8–13; 1986. – II кв. – С. 8–14.

365. **1823** – Народився **Олександр Миколайович Островський** (1823–1886) – російський драматург // 1973. – II кв. – С. 8–14.

366. **1840** – Народився **Микола Іванович Петров** (1840–1921) – український літературознавець, історик, етнограф, археолог, педагог // 2000.

–
II кв. – С. 27–31.

367. **1866** – Народився **Олександр Ілліч Ульянов** (1866–1887) – революціонер-народник, старший брат В. І. Леніна // 1986. – II кв. – С. 15–19.

368. **1866** – Народився **Йосип Йосипович Косоногов** (1866–1922) – український фізик-експериментатор // 2006. – II кв. – С. 38–44.

369. **1919** – В депо Москва-Сортувальна відбувся **перший комуністичний суботник** // 1959. – II кв. – С. 34–38; 1969. – II кв. – С. 17–20.

²⁹ За іншими даними – 8 квітня.

370. **1961** – Політ **корабля-супутника „Восток”** з людиною на борту – пілотом-космонавтом **Ю. О. Гагаріним**. – Див. № 364.

13

371. **1883** – Народився **Дем’ян Бєдний** (справжнє прізвище, ім’я та по батькові – **Юхим Олексійович Придворов**) (1883–1945) – російський поет // 1958. – II кв. – С. 3–4; 1983. – II кв. – С. 17–21.

14

372. **1862** – Народився **Петро Аркадійович Столипін** (1862–1911) – російський державний діяч // 2002. – II кв. – С. 37–44.

373. **1887** – Народився **Іван Петрович Кавалерідзе** (1887–1978) – український скульптор, кінорежисер, драматург // 1997. – II кв. – С. 21–28.

374. **1888** – Народився **Леонід Арсенійович Булаховський** (1888–1961) – український і російський мовознавець-славіст // 1988. – II кв. – С. 25–28.

375. **1888** – Помер **Микола Миколайович Миклухо (Міклухо) - Маклай** (1846–1888) – російський та український мандрівник, антрополог, етнограф, географ, вчений і громадський діяч // 1958. – II кв. – С. 5–6.

376. **1895** – Народився **Йосип Йосипович Гірняк** (1895–1989) – український актор, режисер (Німеччина, США) // 1995. – II кв. – С. 9–13; 2005. – II кв. – С. 20–27.

377. **1930** – Помер **Володимир Володимирович Маяковський** (1893–1930) – російський поет // 1960. – II кв. – С. 8–12.

15

378. **День свободи Африки**³⁰ // 1960. – II кв. – С. 13–17; 1961. – II кв. – С. 7–13; 1962. – II кв. – С. 18–23; 1963. – II кв. – С. 15–21; 1964. – II кв. – С. 15–21. – Див. також №№ 524, 1193.

379. **1452** – Народився **Леонардо да Вінчі** (1452–1519) – італійський жи-вописець, скульптор, архітектор, учений та інженер // 1977. – II кв. – С. 13–16.

380. **1765** – Помер **Михайло Васильович Ломоносов** (1711–1765) – російський вчений-енциклопедист, природодослідник, філософ, історик, поет, один із зачинателів нової російської літератури, реформатор російської літературної мови, художник // 1965. – II кв. – С. 15–19.

381. **1855** – Народився **Кость Федорович Паньківський** (1855–1915) – український громадський діяч, журналіст, видавець // 2005. – II кв. – С. 28–36.

382. **1918** – Помер **Іван Семенович Нечуй-Левицький** (справжнє прізвище – **Левицький**) (1838–1918) – український письменник // 1968. – II кв. – С. 11–13.

³⁰ Проголошений на Першій конференції незалежних держав Африки (квітень 1958 р.)

383. **1944** – Помер **Микола Федорович Ватутін** (1901–1944) – радянський військовий діяч, генерал армії, Герой Радянського Союзу // 1969. –

II кв. – С. 21–23.

16

384. **1841** – Народилася **Христина Данилівна Алчевська** (уроджена – **Журавльова**) (1841–1920) – український педагог, організатор народної освіти // 2001. – II кв. – С. 33–36.

385. **1844** – Народився **Анатоль Франс (Жак-Анатоль Тібо)** (1844–1924) – французький письменник, лауреат Нобелівської премії // 1969. – II кв. – С. 24–26.

386. **1886** – Народився **Ернст Тельман** (1886–1944) – діяч німецького і міжнародного комуністичного і робітничого руху // 1961. – II кв. – С. 14–16; 1976. – II кв. – С. 16–19; 1986. – II кв. – С. 20–24.

387. **1889** – Народився **Чарлз Спенсер Чаплін** (1889–1977) – американський кінорежисер, сценарист, продюсер // 1989. – II кв. – С. 15–18.

17

388. **1855** – Народилася **Марія Карпівна Садовська-Барілотті** (1855–1891) – українська співачка, актриса // 2005. – II кв. – С. 37–40.

389. **1882** – Народився **В'ячеслав (Вацлав-Вікентій) Казимирович Липинський** (1882–1931) – український та польський історик, громадсько-політичний діяч, філософ, соціолог, публіцист (Польща) // 1997. – II кв. – С. 29–34.

390. **1894** – Народився **Микита Сергійович Хрущов** (1894–1971) – радянський партійний і державний діяч, Герой Соціалістичної Праці, Герой Радянського Союзу, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1964. – II кв. – С. 22–30.

391. **1917** – Виступ **В. І. Леніна** з доповіддю ”Про завдання пролетаріату в даній революції” (квітневі тези)... // 1957. – II кв. – С. 12–13; 1967. – II кв. – С. 14–16; 1977. – II кв. – С. 17–20; 1987. – II кв. – С. 15–20.

392. **1923** – Народилася **Любов Коленська** (1923) – українська письменниця (США) // 1998. – II кв. – С. 23–26.

18

393. **1854** – Народився **Микола Федорович Сумцов** (1854–1922) – український фольклорист, етнограф, літературознавець, громадський діяч, член НТШ // 1999. – II кв. – С. 21–28.

394. **1897** – Народився **Мар'ян Михайлович Крушельницький** (1897–1963) – український актор, режисер і педагог // 1972. – II кв. – С. 20–23; 1987. – II кв. – С. 21–24; 1997. – II кв. – С. 35–43.

395. **1900** – Народилася **Валентина Миколаївна Чистякова** (1900–1984) – українська актриса // 2000. – II кв. – С. 32–35.

19

396. **1834** – Народився **Григорій Григорович Мясоедов** (1834–1911) – російський живописець // 1984. – II кв. – С. 15–17.

397. **1858** – Народився **Олександр Ширванзаде** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Минасович Мовсесян**) (1858–1935) – вірменський письменник // 1958. – II кв. – С. 7.

398. **1882** – Помер **Чарлз-Роберт Дарвін** (1809–1882) – англійський вчений-природознавець // 1957. – II кв. – С. 14–16.

399. **1913** – Оpubліковано статтю **В. І. Леніна** „Три джерела і три складові частини марксизму” // 1988. – II кв. – С. 29–32.

20

400. **День радянської науки** (в Україні **День науки** з 1997 р. відзначається в 3-тю суботу травня) // 1980. – II кв. – С. 14–22; 1986. – II кв.

–
С. 25–31. – Див. також № 550.

401. **1622** – Помер **Петро Кононович Сагайдачний (Конашевич-Сагайдачний)** (?-1622) – гетьман українського реєстрового козацтва (1614–1622) // 1997. – II кв. – С. 44–48.

402. **1903** – Народився **Гео (Георгій Данилович) Шкурупій** (1903–1937) – український прозаїк та поет // 1993. – II кв. – С. 30–34.

21

403. **1597** – Загинув **Северин Наливайко** (бл. 1560–1597) – керівник народного повстання в Україні і Білорусі // 1997. – II кв. – С. 49–53.

404. **1871** – Народився **Василь Назарович Боженко** (1871–1919) — учасник громадянської війни 1917–1921 рр. в Україні, командир Червоної армії // 1971. – II кв. – С. 18–21.

405. **1910** – Помер **Марко Лукич Кропивницький**³¹ (1840–1910) – український драматург, актор, режисер, театральний діяч // 1960. – II кв. – С. 29–31.

22

406. **День Землі** // 1993. – II кв. – С. 35–40.

407. **1707** – Народився **Генрі Філдінг** (1707–1754) – англійський письменник // 1957. – II кв. – С. 24–25.

408. **1823** – Народився **Василь Степанович Ільницький** (1823–1895) – український письменник, історик, педагог, культурно-громадський діяч, видавець // 2003. – II кв. – С. 32–37.

³¹ За іншими даними – 22 квітня.

409. **1870** – Народився **Володимир Ілліч Ленін** (1870–1924) – засновник більшовицької партії, теоретик марксизму, радянський державний, політичний діяч // 1957. – II кв. – С. 17–23; 1958. – II кв. – С. 8–12; 1959. – II кв. – С. 12–18; 1960. – II кв. – С. 18–28; 1961. – II кв. – С. 17–26; 1962. – II кв. – С. 24–33; 1963. – II кв. – С. 22–30; 1964. – II кв. – С. 31–46; 1965. – II кв. – С. 20–28; 1966. – II кв. – С. 12–20; 1967. – II кв. – С. 17–25; 1968. – II кв. – С. 14–22; 1969. – II кв. – С. 27–35; 1970. – II кв. – С. 12–36; 1971. – II кв. – С. 22–32; 1972. – II кв. – С. 24–36; 1973. – II кв. – С. 15–24; 1974. – II кв. – С. 13–22; 1975. – II кв. – С. 8–18; 1976. – II кв. – С. 20–29; 1977. – II кв. – С. 21–32; 1978. – II кв. – С. 13–23; 1979. – II кв. – С. 9–21; 1980. – II кв. – С. 23–49; 1981. – II кв. – С. 15–29; 1982. – II кв. – С. 8–23; 1983. – II кв. – С. 22–39; 1984. – II кв. – С. 18–31; 1985. – II кв. – С. 14–28; 1986. – II кв. – С. 32–45; 1987. – II кв. – С. 25–39; 1988. – II кв. – С. 33–45; 1989. – II кв. – С. 19–29; 1990. – II кв. – С. 14–22.

410. **1884** – Народився **Терентій Петрович Юра** (1884–1973) – український актор, народний артист УРСР // 1994. – II кв. – С. 21–24.

23

411. **1564** – Народився **Вільям Шекспір** (1564–1616) – англійський драматург і поет епохи Відродження // 1964. – II кв. – С. 47–50; 1989. – II кв. – С. 30–36; 2004. – II кв. – С. 15–25.

412. **1891** – Народився **Сергій Сергійович Прокоф'єв** (1891–1953) – російський композитор, диригент, народний артист РРФСР // 1991. – II кв. – С. 7–10.

413. **1895** – Народився **Лев Устимович Биковський** (1895–1992) – український книгознавець і бібліограф (Польща, Чехія, Німеччина, США) // 2000. – II кв. – С. 36–39.

414. **1896** – Народився **Мате Залка (Бела Франкль)** (1896–1937) – угорський письменник, учасник громадянської війни в СРСР і національно-революційної війни в Іспанії // 1971. – II кв. – С. 33–35; 1986. – II кв. – С. 46–49.

415. **1911** – Народився **Олександр Якимович Гаврилюк** (1911–1941) – український письменник // 1961. – II кв. – С. 27–29; 1966. – II кв. – С. 21–24.

416. **1920** – Народився **Григорій Михайлович Тютюнник**³² (1920–1961) – український письменник, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1970. – II кв. – С. 57–60; 1995. – II кв. – С. 14–19; 2000. – II кв. – С. 40–44.

417. **1923** – Народився **Василь Сидорович Земляк** (справжнє прізвище – **Вацик**) (1923–1977) – український письменник, сценарист, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1983. – II кв. – С. 40–43; 1998. – II кв. – С. 27–32.

³² За іншими даними – 6 травня

24

418. **Міжнародний день солідарності молоді** // 1959. – II кв. – С. 19–22; 1960. – II кв. – С. 32–35; 1961. – II кв. – С. 30–34; 1962. – II кв. – С. 34–37; 1969. – II кв. – С. 36–39. – Див. також №№ 641, 1112.

419. **1803** – Народився **Олександр Васильович Духнович** (1803–1865) – український письменник і педагог // 2003. – II кв. – С. 38–42.

420. **1901** – Народився **Сава Захарович Божко** (1901–1947) – український письменник і журналіст // 1996. – II кв. – С. 29–33.

421. **1920** – Народився **Дмитро Григорович Білоус** (1920–2004) – український письменник, перекладач, літературознавець, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1995. – II кв. – С. 20–24.

25

422. **1883** – Народився **Семен Михайлович Будьонний** (1883–1973) – радянський військовий і державний діяч, учасник громадянської і Великої Вітчизняної воєн, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1983. – II кв. – С. 44–48.

423. **1907** – Народився **Микола Петрович Трублаїні** (справжнє прізвище – **Трублаєвський**) (1907–1941) – український письменник // 1967.

–
II кв. – С. 26–28; 1977. – II кв. – С. 33–37; 2002. – II кв. – С. 45–49.

424. **1913** – Помер **Михайло Михайлович Коцюбинський** (1864–1913) – український письменник і громадський діяч // 1958. – II кв. – С. 13–15; 1963. – II кв. – С. 31–34.

425. **1927** – Помер **Марко Черемшина** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Іван Юрійович Семанюк**) (1874–1927) – український письменник і культурно-громадський діяч // 1957. – II кв. – С. 26–27.

26

426. **День Чорнобильської трагедії** // 1996. – II кв. – С. 34–41; 2001. – II кв. – С. 37–41; 2006. – II кв. – С. 45–49. – Див. також № 1243.

427. **1890** – Народився **Микола Костянтинівич Зеров**³³ (1890–1937) – український літературознавець, поет, перекладач (Польща) // 1990. – II кв. – С. 23–27; 2000. – II кв. – С. 45–50.

428. **1894** – Народився **Борис Олексійович Навроцький** (1894–1943) – український літературознавець, мистецтвознавець // 1994. – II кв. – С. 25–28; 2004. – II кв. – С. 26–30.

429. **1986** – Аварія на **Чорнобильській АЕС**. – Див. № 426.

27

³³ За іншими даними – 13 жовтня 1941 р.

430. **1521** – Помер **Фернан Магеллан** (бл. 1480–1521) – португальський мореплавець, організатор першої навколосвітньої подорожі // 1996. –

II кв. – С. 42–47.

431. **1878** – Народився **Садриддін Аїні (Садриддін Саїд Муродзода)** (1878–1954) – таджицький письменник, учений, громадський діяч // 1958. – II кв. – С. 16; 1978. – II кв. – С. 24–28.

432. **1885** – Народився **Степан Пилипович Постернак** (1885³⁴-1938) – український педагог, бібліотекознавець, бібліограф, директор Всенародної бібліотеки України (*нині* – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України) (1923–1929) // 2000. – II кв. – С. 51–54.

433. **1920** – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна „Дитяча хвороба „лівизни” в комунізмі”** // 1970. – II кв. – С. 37–41; 1980. – II кв. – С. 50–55.

28

434. **1900** – Народився **Моріс Торез** (1900–1964) – діяч французького і міжнародного комуністичного руху // 1975. – II кв. – С. 19–21.

435. **1918** – Опубліковано статтю **В. І. Леніна „Чергові завдання Радянської влади”** // 1983. – II кв. – С. 49–53; 1988. – II кв. – С. 46–50.

29

436. **1686** – Народився **Василь Микитович Татіщев** (1686–1750) – російський історик, державний діяч // 1986. – II кв. – С. 50–52.

437. **1881** – Народилася **Катерина Андріївна Рубчакова** (1881–1919) – українська драматична актриса й співачка // 1996. – II кв. – С. 48–53; 2001. – II кв. – С. 42–46.

30

438. **1883** – Народився **Ярослав Гашек** (1883–1923) – чеський письменник // 1958. – II кв. – С. 19–20; 1963. – II кв. – С. 38–40; 1983. – II кв.

–
С. 54–58.

439. **1948** – Помер **Дмитро Миколайович Прянишников** (1865–1948) – російський вчений-агрохімік, біохімік, фізіолог рослин, Герой Соціалістичної Праці // 1958. – II кв. – С. 17–18.

Цього місяця:

440. **Вербна неділя** (за тиждень до Великодня, остання неділя Великого посту) // 1998. – II кв. – С. 66–68.

³⁴ За іншими даними – 9.05.1880.

441. **Великдень** (1-ша неділя після першої весняної повні місяця, яка настає після весняного рівнодення) // 1992. – II кв. – С. 49–52; 1998. – II кв. – С. 69–72; 2002. – II кв. – С. 58–62.

442. **День геолога** (1-ша неділя квітня) // 1967. – II кв. – С. 6–9; 1971. – II кв. – С. 8–12; 1977. – II кв. – С. 8–12; 1983. – II кв. – С. 7–13.

ТРАВЕНЬ

1

443. **День міжнародної солідарності трудящих** // 1957. – II кв. – С. 28–33; 1958. – II кв. – С. 21–23; 1959. – II кв. – С. 23–26; 1960. – II кв. – С. 36–43; 1961. – II кв. – С. 35–42; 1962. – II кв. – С. 38–45; 1963. – II кв. – С. 41–47; 1964. – II кв. – С. 51–57; 1965. – II кв. – С. 29–32; 1966. – II кв. – С. 25–29; 1967. – II кв. – С. 29–34; 1968. – II кв. – С. 23–27; 1969. – II кв. – С. 40–44; 1970. – II кв. – С. 42–48; 1971. – II кв. – С. 36–41; 1972. – II кв. – С. 37–43; 1973. – II кв. – С. 25–30; 1974. – II кв. – С. 23–28; 1975. – II кв. – С. 22–28; 1976. – II кв. – С. 30–36; 1977. – II кв. – С. 38–45; 1978. – II кв. – С. 29–38; 1979. – II кв. – С. 22–30; 1980. – II кв. – С. 56–65; 1981. – II кв. – С. 30–37; 1982. – II кв. – С. 24–31; 1983. – II кв. – С. 59–66; 1984. – II кв. – С. 32–38; 1985. – II кв. – С. 29–36; 1986. – II кв. – С. 53–58; 1987. – II кв. – С. 40–46; 1988. – II кв. – С. 51–57; 1989. – II кв. – С. 37–41.

444. **1920** – Народилася **Нонна Кронидівна Копержинська** (1920–1999) – українська актриса, народна артистка УРСР // 1995. – II кв. – С. 25–29; 2000. – II кв. – С. 59–62.

2

445. **1878** – Народився **Григорій Григорович Ващенко** (1878–1967) – український письменник і педагог (Німеччина) // 1998. – II кв. – С. 33–37.

446. **1894** – Народився **Федір Іванович Дубковецький** (1894–1960) – один із зачинателів колгоспного руху в Україні, Герой Соціалістичної Праці // 1969. – II кв. – С. 45–50.

447. **1895** – Народився **Анатолій Григорович Желєзняков (Желєзняк)** (1895–1919) – російський революціонер, учасник громадянської війни в Україні // 1970. – II кв. – С. 49–51.

3

448. **1873** – Помер **Степан Васильович Руданський** (1834–1873) – український поет // 1958. – II кв. – С. 24–25; 1973. – II кв. – С. 31–35.

449. **1877** – Народився **Федір Іванович Шміт** (1877–1937³⁵) – український та російський історик мистецтва // 2002. – II кв. – С. 50–57.

450. **1895** – Народився **Тодось Осьмачка** (1895–1962) – український поет // 1995. – II кв. – С. 30–35.

5

³⁵ УРЕ подає рік смерті – 1942 (т.12. – С. 424).

451. **День преси** // 1957. – II кв. – С. 38–39; 1958. – II кв. – С. 29–31; 1959. – II кв. – С. 27–30; 1960. – II кв. – С. 44–47; 1961. – II кв. – С. 43–46; 1962. – II кв. – С. 46–49; 1963. – II кв. – С. 56–59; 1964. – II кв. – С. 58–62; 1965. – II кв. – С. 33–36; 1966. – II кв. – С. 30–34; 1967. – II кв. – С. 35–38; 1968. – II кв. – С. 35–38; 1970. – II кв. – С. 52–56; 1971. – II кв. – С. 42–45; 1972. – II кв. – С. 44–48; 1973. – II кв. – С. 36–40; 1974. – II кв. – С. 29–34; 1975. – II кв. – С. 29–34; 1976. – II кв. – С. 37–41; 1978. – II кв. – С. 49–55; 1984. – II кв. – С. 39–44.

452. **1818** – Народився **Карл Маркс** (1818–1883) – німецький філософ, економіст, діяч і теоретик комуністичного руху, організатор I Інтернаціоналу, основоположник марксизму // 1957. – II кв. – С. 34–37; 1958. – II кв. – С. 26–28; 1963. – II кв. – С. 48–55; 1968. – II кв. – С. 28–34; 1978. – II кв. – С. 39–48; 1983. – II кв. – С. 67–75; 1988. – II кв. – С. 58–68.

453. **1819** – Народився **Станіслав Монюшко** (1819–1872) – польський композитор, диригент, педагог, музично-громадський діяч // 1969. – II кв. – С. 51–53.

454. **1828** – Народилася **Ганна Барвінок** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександра Михайлівна Білозерська-Куліш**) (1828–1911) – українська письменниця // 1993. – II кв. – С. 41–46.

455. **1836** – Народився **Сидір Іванович Воробкевич** (1836–1903) – український письменник, композитор, диригент // 2001. – II кв. – С. 47–51.

456. **1846** – Народився **Генрик Сенкевич** (1846–1916) – польський письменник, лауреат Нобелівської премії // 1996. – II кв. – С. 54–61.

457. **1875** – **Карл Маркс** написав працю „**Критика готської програми**” // 1985. – II кв. – С. 37–40.

458. **1888** – Народився **Мирослав Дмитрович Капій** (1888–1949) – український літератор, перекладач, фольклорист, педагог // 2003. – II кв. – С. 43–46.

459. **1912** – Народився **Володимир Михайлович Дальський** (справжнє прізвище – **Нестеренко**) (1912–1998) – український актор, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1992. – II кв. – С. 13–17; 2002. – II кв. – С. 63–67.

460. **1914** – Початок публікування у журналі „Просвещение” статті **В. І. Леніна „Про право націй на самовизначення”** // 1989. – II кв. – С. 42–47.

461. **1931** – Народився **Микола Кіндратович Кондратюк** (1931–2006) – український співак, педагог, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – II кв. – С. 11–13; 2001. – II кв. – С. 52–57.

6

462. **День Святого Юрія** // 1994. – II кв. – С. 78–83.

7

463. **День радіо.** Свято працівників усіх галузей зв'язку (в Україні з 1994 р. **День працівників радіо, телебачення та зв'язку** відзначається 16 листопада) // 1957. – II кв. – С. 40–42; 1958. – II кв. – С. 32–34; 1959. – II кв. – С. 31–33; 1960. – II кв. – С. 48–51; 1961. – II кв. – С. 50–54; 1962. – II кв. – С. 50–54; 1963. – II кв. – С. 60–63; 1964. – II кв. – С. 63–66; 1965. – II кв. – С. 37–39; 1966. – II кв. – С. 35–38; 1967. – II кв. – С. 39–41; 1968. – II кв. – С. 39–42; 1969. – II кв. – С. 54–58; 1971. – II кв. – С. 46–49; 1977. – II кв. – С. 46–50; 1982. – II кв. – С. 32–36.

464. **1833** – Народився **Йоганнес Брамс** (1833–1897) – німецький композитор, піаніст, диригент // 1993. – II кв. – С. 47–52.

465. **1840** – Народився **Петро Ілліч Чайковський** (1840–1893) – російський композитор // 1965. – II кв. – С. 40–44; 1990. – II кв. – С. 33–38; 2000. – II кв. – С. 63–67.

466. **1861** – Народився **Рабіндранат Тагор (Робіндронатх Тхакур)** (1861–1941) – індійський письменник, громадський діяч, лауреат Нобелівської премії // 1961. – II кв. – С. 47–49; 1986. – II кв. – С. 59–63; 1996.

–
II кв. – С. 62–67; 2001. – II кв. – С. 58–63.

8

467. **1874** – Народилася **Інеса Арманд**³⁶ (уроджена **Єлизавета Федорівна Стеффен**) (1874–1920) – діячка російського і міжнародного комуністичного руху // 1974. – II кв. – С. 35–37; 1984. – II кв. – С. 45–48.

9

468. **Свято Перемоги** // 1960. – II кв. – С. 52–58; 1965. – II кв. – С. 48–66; 1966. – II кв. – С. 39–45; 1967. – II кв. – С. 42–48; 1968. – II кв. – С. 43–48; 1969. – II кв. – С. 59–65; 1970. – II кв. – С. 64–87; 1971. – II кв. – С. 50–57; 1972. – II кв. – С. 49–57; 1973. – II кв. – С. 41–50; 1974. – II кв. – С. 38–46; 1975. – II кв. – С. 35–53; 1976. – II кв. – С. 42–52; 1977. – II кв. – С. 51–63; 1979. – II кв. – С. 31–44; 1980. – II кв. – С. 66–78; 1981. – II кв. – С. 38–47; 1982. – II кв. – С. 37–47; 1983. – II кв. – С. 76–87; 1984. – II кв. – С. 49–59; 1985. – II кв. – С. 41–52; 1986. – II кв. – С. 64–75; 1987. – II кв. – С. 47–58; 1988. – II кв. – С. 69–71; 1990. – II кв. – С. 39–48; 1995. – II кв. – С. 36–38; 2000. – II кв. – С. 68–70; 2005. – II кв. – С. 41–46.

469. **1871** – Народився **Володимир Михайлович Гнатюк** (1871–1926) – український фольклорист, етнограф, літературознавець, громадсько-культурний діяч, член НТШ // 1996. – II кв. – С. 68–75; 2001. – II кв. – С. 64–70.

³⁶ За іншими даними – 26.IV.1874.

470. **1924** – Народився **Булат Шалвович Окуджава** (1924–1997) – російський письменник // 2004. – II кв. – С. 31–37.

471. **1945** – Визволення **Чехословаччини** від фашистських загарбників // 1960. – II кв. – С. 59–62.

10

472. **1879** – Народився **Симон Васильович Петлюра** (1879–1926) – український громадсько-політичний і державний діяч, публіцист, голова Директорії Української Народної Республіки (лютий 1919 – листопад 1920 рр.) (Польща, Австрія, Угорщина, Швейцарія, Франція) // 1994. – II кв. – С. 35–42.

11

473. **1864** – Народилася **Етель Ліліан Войнич** (1864–1960) – англійська письменниця (1864–1960) // 1964. – II кв. – С. 67–69; 1994. – II кв.

–
С. 43–49.

474. **1904** – Помер **Михайло Петрович Старицький** (1840–1904) – український письменник, театральний і громадсько-культурний діяч // 1959. – II кв. – С. 39–41.

12

475. **1803** – Народився **Юстус Лібіх** (1803–1873) – німецький хімік // 2003. – II кв. – С. 47–52.

476. **1859** – Помер **Сергій Тимофійович Аксаков** (1791–1859) – російський письменник // 1959. – II кв. – С. 46–48.

477. **1909** – Вийшла книга **В. І. Леніна „Матеріалізм і емпіріокритицизм”** // 1959. – II кв. – С. 42–45.

478. **1936** – Народився **Іван Степанович Марчук** (1936) – український художник, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 2006. – II кв. – С. 50–55.

479. **1998** – **Тисячоріччя літописання та книжкової справи в Україні** // 1998. – II кв. – С. 38–43.

13

480. **1795** – Народився **Павло Йосеф Шафарик (Шафаржік)** (1795–1861) – діяч чеського і словацького національного руху, учений-мовознавець, історик, літератор і поет // 1970. – II кв. – С. 88–90.

481. **1849** – Народився **Панас Мирний** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Панас Якович Рудченко**) (1849–1920) – український письменник // 1959. – II кв. – С. 49–52; 1969. – II кв. – С. 66–69; 1974. – II кв. – С. 47–50; 1979. – II кв. – С. 50–55; 1989. – II кв. – С. 48–52; 1999. – II кв. – С. 34–40.

482. **1888** – Помер **Яків Федорович Головацький** (1814–1888) – український поет, вчений і педагог // 1998. – II кв. – С. 44–49.

483. **1936** – Народився **Володимир Олексійович Підпалій** (1936–1973) – український поет // 1996. – II кв. – С. 76–81.

14

484. **1871** – Народився **Василь Семенович Стефаник** (1871–1936) – український письменник, громадський діяч // 1961. – II кв. – С. 55–57; 1971. – II кв. – С. 58–61; 1981. – II кв. – С. 48–51; 1991. – II кв. – С. 14–19.

485. **1905** – Народився **Микола Олександрович Тихонов** (1905–1997) – радянський державний і партійний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1985. – II кв. – С. 53–55.

15

486. **1845** – Народився **Ілля Ілліч Мечников** (1845–1916) – український і російський біолог, один із основоположників ембріології, порівняльної патології, імунології і мікробіології, лауреат Нобелівської премії // 2005. – II кв. – С. 47–52.

487. **1848** – Народився **Віктор Михайлович Васнецов** (1848–1926) – російський живописець // 1973. – II кв. – С. 51–54; 1998. – II кв. – С. 50–54.

488. **1859** – Народився **Панас Карпович Саксаганський** (справжнє прізвище – **Тобілевич**) (1859–1940) – український актор, режисер, громадський і театральний діяч // 1959. – II кв. – С. 53–54; 1969. – II кв. – С. 70–72; 1984. – II кв. – С. 60–63; 1989. – II кв. – С. 53–57.

489. **1891** – Народився **Михайло Опанасович Булгаков** (1891–1940) – російський письменник, драматург // 1991. – II кв. – С. 20–23.

490. **1893** – Помер **Іван Іванович Манжура** (1851–1893) – український поет, знавець і збирач фольклору // 1958. – II кв. – С. 35.

16

491. **Свято отця Феодосія, ігумена Києво-Печерського** (бл. 1036–1074) // 2006. – II кв. – С. 56–61.

492. **1703** – Помер **Шарль Перро** (1628–1703) – французький казкар, поет, літературний критик // 2003. – II кв. – С. 53–57.

493. **1817** – Народився **Микола Іванович Костомаров** (1817–1885) – український і російський історик, етнограф і письменник // 1992. – II кв. – С. 18–24; 1997. – II кв. – С. 54–61.

494. **1850** – Народився **Володимир Іванович Щербина**³⁷ (1850–1936) – український історик, педагог, громадський діяч // 1995. – II кв. – С. 45–48; 2000. – II кв. – С. 86–89.

17

495. **1873** – Народився **Анрі Барбюс** (1873–1935) – французький письменник, публіцист і громадський діяч // 1958. – II кв. – С. 36–37; 1973. – II кв. – С. 55–58.

496. **1891** – Народилася **Поліна Микитівна Самійленко** (1891–1984) – українська актриса, театральний діяч, заслужена артистка УРСР // 1991. – II кв. – С. 24–26.

497. **1908** – Народився **Леонід Соломонович Первомайський (Ілля Шльомович Гуревич)** (1908–1973) – український письменник // 1978. – II кв. – С. 56–60; 1988. – II кв. – С. 72–76.

18

498. **1900** – Народився **Юрій Іванович Липа** (1900–1944) – український письменник, публіцист, лікар // 2000. – II кв. – С. 71–74.

19

499. **1904** – Видано книгу **В. І. Леніна „Крок вперед, два кроки назад”** // 1979. – II кв. – С. 56–61.

500. **1922** – Заснування **Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна** // 1962. – II кв. – С. 55–61; 1967. – II кв. – С. 49–51; 1972. – II кв. – С. 58–65; 1977. – II кв. – С. 64–70; 1982. – II кв. – С. 48–55.

20

501. **1799** – Народився **Оноре де Бальзак** (1799–1850) – французький письменник // 1974. – II кв. – С. 51–55; 1999. – II кв. – С. 41–52.

502. **1899** – Народився **Олександр Олександрович Дейнека** (1899–1969) – російський живописець, народний художник СРСР, Герой Соціалістичної Праці // 1989. – С. 58–61.

21

503. **1471** – Народився **Альбрехт Дюрер** (1471–1528) – німецький живописець, графік // 2001. – II кв. – С. 71–74.

504. **1921** – Народився **Андрій Дмитрович Сахаров** (1921–1989) – російський фізик-теоретик, громадський діяч, лауреат Нобелівської премії, Герой Соціалістичної Праці // 1991. – II кв. – С. 27–32.

505. **1929** – Народився **Еммануїл Петрович Мисько** (1929–2000) – український скульптор, народний художник УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2004. – II кв. – С. 38–45.

³⁷ За іншими даними – 28 травня.

22

506. **1813** – Народився **Вільгельм Ріхард Вагнер** (1813–1883) – німецький композитор, диригент, музичний критик, музикознавець // 1993. –

II кв. – С. 53–58; 2003. – II кв. – С. 58–62.

507. **1840** – Народився **Марко Лукич Кропивницький**³⁸ (1840–1910) – український драматург, актор, режисер, театральний діяч // 1965. – II кв. – С. 45–47; 1970. – II кв. – С. 61–63; 1990. – II кв. – С. 28–32; 2000. – II кв. – С. 75–78.

508. **1859** – Народився **Артур Конан Дойль** (1859–1930) англійський письменник // 2004. – II кв. – С. 46–55.

509. **1879** – Народився **Федір Григорович Кричевський** (1879–1947) – український живописець, заслужений діяч мистецтв УРСР // 1979. – II кв. – С. 45–49; 1999. – II кв. – С. 53–59.

510. **1885** – Помер **Віктор Гюго** (1802–1885) – французький письменник і громадський діяч // 1960. – II кв. – С. 63–65.

511. **1891** – Народився **Йоганнес-Роберт Бехер** (1891–1958) – німецький письменник, громадський діяч // 1966. – II кв. – С. 46–48.

512. **1920** – Народився **Микола Григорович Гринько**³⁹ (1920–1989) – український кіноактор, народний артист УРСР // 1995. – II кв. – С. 39–44; 2000. – II кв. – С. 55–58.

513. **1945** – Народився **Юрій Євгенович Рибчинський** (1945) – український поет-пісняр і драматург // 2005. – II кв. – С. 63–66.

23

514. **1911** – Народився **Андрій Андрійович Коцка** (1911–1987) – український художник, заслужений діяч мистецтв УРСР, народний художник УРСР // 1991. – II кв. – С. 33–36.

515. **1919** – Створено **Одеську кіностудію** // 1999. – II кв. – С. 60–63.

24

516. **День слов'янської писемності і культури** // 1993. – II кв. – С. 59–63; 2002. – II кв. – С. 68–72.

517. **1821** – Народився **Іван Васильович Вернадський** (1821–1884) – український та російський економіст // 2001. – II кв. – С. 75–79.

518. **1830** – Народився **Олексій Кіндратович Саврасов** (1830–1897) – російський живописець // 1980. – II кв. – С. 85–88; 2005. – II кв. – С. 67–71.

519. **1881** – Народився **Олександр Олександрович Богомолець** (1881–1946) – український патофізіолог, державний та громадський

³⁸ За іншими даними – 7 травня.

³⁹ За іншими даними – 30 квітня.

діяч // 1971. – II кв. – С. 62–64; 1981. – II кв. – С. 52–55; 2001. – II кв. – С. 80–85.

520. **1882** – Народився **Кирило Григорович Стеценко** (1882–1922) – український композитор, хоровий диригент, музично-громадський діяч // 1967. – II кв. – С. 52–54; 1972. – II кв. – С. 66–69; 1982. – II кв. – С. 56–59; 1992. – II кв. – С. 30–35; 2002. – II кв. – С. 73–78.

521. **1900** – Народився **Едуардо де Філіппо** (справжнє прізвище – **Пассареллі**) (1900–1984) – італійський драматург, актор, режисер // 2000. – II кв. – С. 79–85.

522. **1905** – Народився **Михайло Олександрович Шолохов** (1905–1984) – російський письменник, лауреат Нобелівської премії // 1980. – II кв. – С. 79–84; 1985. – II кв. – С. 56–61.

523. **1912** – Народився **Михайло Панасович Стельмах** (1912–1983) – український письменник, громадський діяч, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1982. – II кв. – С. 60–66; 1992. – II кв. – С. 25–29.

25

524. **День визволення Африки**⁴⁰ // 1965. – II кв. – С. 67–71; 1966. – II кв. – С. 49–52; 1967. – II кв. – С. 55–57; 1968. – II кв. – С. 49–52; 1969. – II кв. – С. 73–76; 1972. – II кв. – С. 70–74; 1974. – II кв. – С. 56–60; 1977. – II кв. – С. 71–77. – Див. також №№ 378, 1193.

525. **1842** – Народилася **Еліза Ожешко** (1842–1910) – польська письменниця // 1967. – II кв. – С. 58–60.

526. **1884** – Народився **Жан Рішар Блок** (1884–1947) – французький письменник // 1959. – II кв. – С. 55–56.

527. **1887** – Народився **Сидір Артемович Ковпак**⁴¹ (1887–1967) – радянський державний, військовий і громадський діяч, організатор партизанського руху в Україні в роки Великої Вітчизняної війни, Герой Радянського Союзу // 1977. – II кв. – С. 78–82; 1987. – II кв. – С. 59–64.

528. **1889** – Народився **Ігор Іванович Сікорський** (1889–1972) – український та американський авіаконструктор, один з піонерів авіації, засновник важкої авіації (США) // 1999. – II кв. – С. 64–69.

529. **1891** – Народився **Адальберт Михайлович Ерделі** (1891–1955) – український живописець // 1991. – II кв. – С. 37–41.

530. **1905** – Народився **Олександр Євдокимович Корнійчук** (1905–1972) – український письменник-драматург, державний і громадський діяч, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1975. – II кв. – С. 54–57; 1980. – II кв. – С. 89–93; 1985. – II кв. – С. 62–66.

⁴⁰Свято встановлено Організацією африканської єдності (1963).

⁴¹ За іншими даними – 26 травня.

27

531. **1882** – Народився **Камо (Симон Аршокович Тер-Петросян)** (1882–1922) – професіональний революціонер // 1982. – II кв. – С. 67–69.

28

532. **День прикордонника** // 1968. – II кв. – С. 53–55; 1970. – II кв. – С. 97–101; 1973. – II кв. – С. 59–62; 1975. – II кв. – С. 58–62; 1976. – II кв. – С. 53–57; 1979. – II кв. – С. 62–67; 1984. – II кв. – С. 69–74; 2004. – II кв. – С. 56–62.

533. **День радянської прокуратури** (в Україні з 2000 р. **День працівників прокуратури** відзначається 1 грудня) // 1972. – II кв. – С. 75–77.

534. **1740** – Народився **Федот Іванович Шубін** (1740–1805) – російський скульптор // 1990. – II кв. – С. 49–52.

535. **1873** – Народилася **Ольга Дмитрівна Форш** (1873–1961) – російська письменниця // 1973. – II кв. – С. 63–65.

536. **1877** – Народився **Максиміліан Олександрович Волошин** (справжнє прізвище – **Кириєнко-Волошин**) (1877–1932) – російський письменник і художник // 1997. – II кв. – С. 62–71; 2002. – II кв. – С. 79–87.

537. **1916** – Помер **Іван Якович Франко** (1856–1916) – український поет, прозаїк, драматург, вчений і громадський діяч, член НТШ // 1966. – II кв. – С. 53–59.

29

538. **1787** – Народився **Костянтин Миколайович Батюшков** (1787–1855) – російський поет // 1987. – II кв. – С. 65–68.

539. **1866** – Народився **Акоп Акопович Акопян** (1866–1937) – вірменський письменник // 1966. – II кв. – С. 60–62.

540. **1873** – Народився **Микола Ернестович Бауман** (1873–1905) – професіональний революціонер, діяч більшовицької партії // 1958. – II кв. – С. 38–39; 1973. – II кв. – С. 66–68.

30

541. **1848** – Народилася **Олександра Яківна Єфименко** (дівооче прізвище – **Ставровська**) (1848–1918) – український та російський історик та етнограф // 1998. – II кв. – С. 55–60.

542. **1950** – Помер **Олександр Максимович Бойченко** (1903–1950) – український письменник, один із керівників ЛКСМУ // 1960. – II кв. – С. 66–67.

31

543. **1862** – Народився **Михайло Васильович Нестеров** (1862–1942) – російський художник // 1962. – II кв. – С. 62–63; 1987. – II кв. – С. 69–72.

544. **1865** – Народилася **Марія Михайлівна Старицька** (1865–1930) – українська актриса і режисер театру // 2005. – II кв. – С. 72–77.

545. **1892** – Народився **Костянтин Георгійович Паустовський** (1892–1968) – російський письменник // 1982. – II кв. – С. 70–75; 1992. – II кв. – С. 36–40; 1997. – II кв. – С. 72–79; 2002. – II кв. – С. 88–93.

546. **1899** – Народився **Леонід Максимович Леонов** (1899–1994) – російський письменник, громадський діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1989. – II кв. – С. 62–67.

Цього місяця:

547. **Вознесіння Господнє** (святкується на 40-й день після Світлої Неділі, у четвер шостого тижня по **Великодню**) // 1998. – II кв. – С. 73–75.

548. **День Матері** (в Україні відзначається з 1999 р. в 2-гу неділю травня) // 1994. – II кв. – С. 29–34; 1999. – II кв. – С. 29–33.

549. **День Європи** (в Україні відзначається з 2003 р. в 3-тю суботу травня) // 2006. – II кв. – С. 62–69.

550. **День науки** (в Україні відзначається з 1997 р. в 3-тю суботу травня; у СРСР **День радянської науки** відзначався 20 квітня) // 2005. – II кв. – С. 53–62.

551. **День хіміка** (відзначається в останню неділю травня) // 1967. – II кв. – С. 61–64; 1971. – II кв. – С. 65–69; 1974. – II кв. – С. 61–64; 1976. – II кв. – С. 58–62; 1978. – II кв. – С. 61–65; 1984. – II кв. – С. 64–68; 2004. – II кв. – С. 63–68.

552. *бл. 482* – Заснування м. **Києва** // 1982. – II кв. – С. 76–88.

553. **1265** – Народився **Данте (Данте Аліг'єрі)** (1265–1321) – італійський поет // 1990. – II кв. – С. 53–57.

554. **1768** – Початок національно-визвольного повстання проти польського гніту на Правобережній Україні, так званої **Коліївщини** // 1993.

–
II кв. – С. 64–68.

555. **1918** – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна** ”**Держава і революція**” // 1968. – II кв. – С. 56–59.

ЧЕРВЕНЬ

1

556. **Міжнародний День захисту дітей** та **День захисту дітей в Україні** // 1958. – II кв. – С. 40–41; 1959. – II кв. – С. 57–59; 1960. – II кв. – С. 68–71; 1961. – II кв. – С. 58–63; 1962. – II кв. – С. 64–68; 1963. – II кв. – С. 64–67; 1964. – II кв. – С. 70–73; 1965. – II кв. – С. 72–75; 1966. – II кв. – С. 63–66; 1967. – II кв. – С. 65–67; 1968. – II кв. – С. 60–63; 1969. – II кв. – С. 77–80; 1971. – II кв. – С. 70–74; 1973. – II кв. – С. 69–74; 1975. – II кв. – С. 63–68; 1976. – II кв. – С. 63–68; 1978. – II кв. – С. 66–72; 1983. – II кв. – С. 88–94; 2005. – II кв. – С. 78–89.

557. **1804** – Народився **Михайло Іванович Глінка** (Глінка) (1804–1857) – російський композитор // 1979. – II кв. – С. 68–73.

558. **1902** – Народилася **Зоя Михайлівна Гайдай** (1902–1965) – українська співачка, народна артистка СРСР // 1992. – II кв. – С. 41–45.

2

559. **1840** – Народився **Томас Гарді** (1840–1928) – англійський письменник // 1990. – II кв. – С. 58–61.

560. **1876** – Народився **Костянтин Андрійович Треньов** (1876–1945) – російський драматург // 1976. – II кв. – С. 69–72.

561. **1894** – Народився **Ян Борисович Гамарник** (1894–1937) – радянський партійний і військовий діяч, один із керівників боротьби за встановлення радянської влади у Києві // 1969. – II кв. – С. 81–82.

3

562. **День українського політичного в'язня** (офіційно не утверджено) // 2000. – II кв. – С. 90–92.

563. **1843** – Народився **Климент Аркадійович Тімірязєв** (1843–1920) – російський природознавець // 1958. – II кв. – С. 42–43; 1968. – II кв. – С. 64–66.

564. **1885** – Народився **Яків Михайлович Свердлов**⁴² (1885–1919) – професіональний революціонер, радянський партійний і державний діяч // 1960. – II кв. – С. 72–74; 1970. – II кв. – С. 102–105; 1985. – II кв. – С. 67–71.

565. **1928** – Народився **Костянтин Петрович Степанков** (1928–2004) – український актор, народний артист СРСР // 2003. – II кв. – С. 63–67.

4

566. **1863** – Народився **Владислав Владиславович Городецький** (1863–1930) – український архітектор (Польща, Персія (сучасний Іран)) // 1993. – II кв. – С. 69–73.

5

567. **Всесвітній день охорони навколишнього середовища** // 1985. – II кв. – С. 72–78; 1990. – II кв. – С. 62–70.

568. **1895** – Народився **Михайло Омелянович Яловий**⁴³ (1895–1937⁴⁴) – український письменник // 1995. – II кв. – С. 49–52.

569. **1920** – Народився **Степан Олексійович Сабадаш** (1920) – український хоровий диригент й композитор // 2000. – II кв. – С. 93–96.

6

⁴² За іншими даними – 4 червня.

⁴³ За іншими даними – народився 4 червня.

⁴⁴ За іншими даними – помер в 1934 році.

570. **День журналіста** (в Україні відзначається з 1994 р.) // 2005. – II кв. – С. 90–98.

571. **1606** – Народився **П'єр Корнель** (1606–1684) – французький драматург // 2006. – II кв. – С. 70–76.

572. **1799** – Народився **Олександр Сергійович Пушкін** (1799–1837) – російський поет // 1959. – II кв. – С. 60–64; 1974. – II кв. – С. 65–71; 1979. – II кв. – С. 74–81; 1984. – II кв. – С. 75–83; 1989. – II кв. – С. 72–82; 1999. – II кв. – С. 70–84.

573. **1875** – Народився **Томас Манн** (1875–1955) – німецький письменник, лауреат Нобелівської премії // 1965. – II кв. – С. 76–77; 1975. – II кв. – С. 72–74.

574. **1888** – Народився **Валер'ян Володимирович Куйбишев** (1888–1935) – радянський партійний і державний діяч // 1958. – II кв. – С. 44; 1988. – II кв. – С. 77–80.

575. **1895** – Народився **Микола Олександрович Щорс** (1895–1919) – командир Червоної армії під час громадянської війни в Україні // 1975. – II кв. – С. 69–71.

7

576. **1811** – Народився **Карпо Трохимович Соленик**⁴⁵ (1811–1851) – український актор, один із основоположників українського реалістичного театру // 1996. – II кв. – С. 82–85; 2001. – II кв. – С. 86–89.

577. **1843** – Помер **Маркіян Семенович Шашкевич** (1811–1843) – український письменник і культурно-громадський діяч // 1968. – II кв. – С. 67–69.

578. **1903** – Народився **Іван Андріанович Багмут** (1903–1975) – український письменник // 2003. – II кв. – С. 68–73.

579. **1903** – Народився **Іван Васильович Степанюк**⁴⁶ (1903–1934) – український письменник // 2003. – II кв. – С. 74–79.

580. **1926** – Народився **Анатолій Дмитрович Базилевич** (1926–2005) – український графік, заслужений діяч мистецтв УРСР // 2006. – II кв. – С. 77–84.

8

581. **1810** – Народився **Роберт Александер Шуман** (1810–1856) – німецький композитор, музичний критик // 1985. – II кв. – С. 79–82; 2000. – II кв. – С. 97–99.

582. **1837** – Народився **Іван Миколайович Крамський** (1837–1887) – російський живописець і художній критик // 1962. – II кв. – С. 69–70; 1987. – II кв. – С. 73–76.

⁴⁵ За іншими даними – у травні.

⁴⁶ За іншими даними – народився 19 квітня.

583. **1847** – Народився **Олександр Григорович Барвінський**⁴⁷ (1847–1927) – український історик, педагог і громадський діяч, член НТШ // 1997. – II кв. – С. 80–85.

584. **1855** – Народилася **Наталія Іванівна Кобринська** (1855–1920) – українська письменниця і громадська діячка // 1995. – II кв. – С. 53–58; 2005. – II кв. – С. 99–104.

585. **1893** – Народилася **Марія Пуйманова** (1893–1958) – чеська письменниця // 1968. – II кв. – С. 70–71.

10

586. **1944** – Помер **Олег Ольжич** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олег Олександрович Кандиба**) (1907–1944) – український поет (Чехія) // 1994. – II кв. – С. 50–54.

11

587. **1811** – Народився **Віссаріон Григорович Белінський** (1811⁴⁸–1848) – російський революційний демократ, літературний критик, філософ, публіцист // 1961. – II кв. – С. 64–68; 1986. – II кв. – С. 76–80.

588. **1864** – Народився **Ріхард Штраус** (1864–1949) – німецький композитор та диригент // 1989. – II кв. – С. 83–87.

589. **1937** – Загинув **Мате Залка (Бела Франкль)** (1896–1937) – угорський письменник, учасник громадянської війни в СРСР і національно-революційної війни в Іспанії // 1962. – II кв. – С. 71–73.

12

590. **1931** – Народилася **Євгенія Семенівна Мірошниченко** (1931) – українська співачка, народна артистка СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – II кв. – С. 42–45; 2001. – II кв. – С. 90–95.

591. **1877** – Помер **Микола Платонович Огарьов** (1813–1877) – російський революціонер-демократ, поет і публіцист // 1957. – II кв. – С. 43–44.

13

592. **1812** – Народився **Ізмаїл Іванович Срезневський** (1812–1880) – український і російський філолог-славист, етнограф // 1997. – II кв. – С. 86–90.

593. **1874** – Народився **Марко Черемшина** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Іван Юрійович Семанюк**) (1874–1927) – український письменник і культурно-громадський діяч // 1964. – II кв. – С. 74–76; 1974. – II кв. – С. 78–81; 1984. – II кв. – С. 84–88; 1994. – II кв. – С. 55–60.

⁴⁷ За іншими даними – народився 6 червня.

⁴⁸ 1, 13 червня.

594. **1892** – У Києві пущено перший в Росії електричний трамвай // 1992. – II кв. – С. 46–48.

14

595. **1856** – Народився **Димитр Благоев** (1856–1924) – перший пропагандист марксизму в Болгарії, один із засновників і керівників Болгарської комуністичної партії // 1981. – II кв. – С. 56–59.

596. **1886** – Помер **Олександр Миколайович Островський** (1823–1886) – російський драматург // 1961. – II кв. – С. 69–74.

15

597. **1843** – Народився **Едвард Гріг** (1843–1907) – норвезький композитор, піаніст, диригент // 1993. – II кв. – С. 74–78.

598. **1902** – Народилася **Наталія Лівницька-Холодна** (1902–1997) – українська поетеса і перекладачка (США) // 1997. – II кв. – С. 91–95.

599. **1914** – Народився **Юрій Володимирович Андропов** (1914–1984) – радянський партійний і державний діяч, генерал армії, Герой Соціалістичної Праці // 1979. – II кв. – С. 82–84; 1984. – II кв. – С. 89–93.

600. **1941** – Народився **Іван Васильович Миколайчук** (1941–1987) – український кіноактор, сценарист і режисер, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – II кв. – С. 46–49.

17

601. **1818** – Народився **Шарль-Франсуа Гуно** (1818–1893) – французький композитор // 1968. – II кв. – С. 76–78.

602. **1864** – Народився **Олексій Олександрович Шахматов** (1864–1920) – російський мовознавець, фольклорист, етнограф, історик, педагог, член НТШ // 1989. – II кв. – С. 68–71.

18

603. **1681** – Народився **Феофан (Єлезар) Прокопович** (1681–1736) – український церковний та громадський діяч, вчений, письменник, викладач Києво-Могилянської академії // 1981. – II кв. – С. 60–63; 2001. – II кв. – С. 96–102.

604. **1812** – Народився **Іван Олександрович Гончаров** (1812–1891) – російський письменник // 1957. – II кв. – С. 45–47; 1962. – II кв. – С. 74–77; 1987. – II кв. – С. 77–81.

605. **1905** – Народився **Левко Іванович Медвідь** (1905–1982) – український вчений-гігієніст // 2000. – II кв. – С. 100–101.

606. **1936** – Помер **Максим Горький** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олексій Максимович Пешков**) (1868–1936) – російський письменник // 1961. – II кв. – С. 75–82.

607. **1953** – Проголошення республіки в **Єгипті** // 1958. – II кв. – С. 45–47.

19

608. **1924** – Народився **Василь Васильович Биков** (1924–2003) – білоруський письменник // 1994. – II кв. – С. 61–66; 2004. – II кв. – С. 69–74.

20

609. **1834** – Народився **Олександр Матвійович Лазаревський** (1834–1902) – український історик, бібліограф // 1994. – II кв. – С. 67–73; 2004. – II кв. – С. 75–82.

610. **1853** – Народився **Олександр Пилипович Мишуга** (1853–1922) – український співак і педагог // 2003. – II кв. – С. 80–85.

21

611. **1840** – Народився **Акакій Ростомович Церетелі** (1840–1915) – грузинський поет, громадський діяч // 1965. – II кв. – С. 78–79; 1990. – II кв. – С. 71–74.

612. **1897** – Народився **Юрій Васильович Кондратюк** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Гнатович Шаргей**) (1897–1941) – український вчений-винахідник, один із піонерів розробки ракет // 1997. – II кв. – С. 96–103.

22

613. **1941** – Загинув **Степан Йосипович Тудор** (справжнє прізвище – **Олексюк**) (1892–1941) – український письменник, публіцист і громадський діяч // 1961. – II кв. – С. 83–85.

23

614. **1889** – Народилася **Анна Андріївна Ахматова** (1889–1966) – російська поетеса // 1989. – II кв. – С. 88–93; 1999. – II кв. – С. 85–97.

615. **1929** – Народився **Федір Петрович Погребенник** (1929–2000) – учений, літературознавець, бібліограф, заслужений діяч науки і техніки України, культуролог і письменник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1999. – II кв. – С. 98–103; 2004. – II кв. – С. 83–90.

24

616. **1881** – Народився **Григорій Іванович Котовський** (1881–1925) – радянський військовий діяч, учасник громадянської війни // 1971. – II кв. – С. 81–84; 1981. – II кв. – С. 71–74.

617. **1894** – Народився **Володимир Юхимович (Євтимович) Січинський** (1894–1962) – мистецтвознавець, архітектор, графік, педагог, історик, бібліограф (Чехія, Німеччина, США) // 1994. – III кв. – С. 98–102.

618. **1898** – Народилася **Олена Журлива** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олена Костянтинівна Котова**) (1898–1971) – українська поетеса й педагог // 1998. – II кв. – С. 61–65.

619. **1924** – Народився **Богдан Йосипович Чалий** (1924) – український письменник, автор дитячих поетичних та прозових творів // 2004. –

II кв. – С. 91–100.

25

620. **День митної служби України** (відзначається з 1992 р.) // 2003. – II кв. – С. 86–94.

621. **1886** – Народився **Іван Петрович Крип'якевич** (1886–1967) – український історик, член НТШ // 1996. – II кв. – С. 86–91; 2006. – II кв. – С. 85–92.

622. **1905** – Народився **Пятрусь Бровка** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Петро Устинович Бровка**) (1905–1980) – білоруський поет, громадський діяч, народний поет БРСР // 1985. – II кв. – С. 90–93.

623. **1911** – Народився **Сергій Федорович Шишко** (1911–1997) – український живописець, народний художник СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – II кв. – С. 57–60.

26

624. **1869** – Народився **Мартін Андерсен-Нексе** (справжнє прізвище – **Андерсен**, псевдонім – **Нексе**) (1869–1954) – данський письменник // 1969. – II кв. – С. 95–97.

625. **1919** Заснування **Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України** // 1959. – II кв. – С. 65–73; 1964. – II кв. – С. 77–89; 1969. – II кв. – С. 83–94; 1974. – II кв. – С. 82–87; 1979. – II кв. – С. 85–93.

27

626. **1900** – Народився **Олександр Іванович Сердюк** (1900–1988) – український актор, режисер, педагог // 2000. – II кв. – С. 102–107.

627. **1922** – Заснування у Харкові **Книжкової палати УРСР** (нині знаходиться у Києві) // 1972. – II кв. – С. 94–97.

28

628. **День Конституції України** (1996) // 1999. – II кв. – С. 104–109.

629. **1577** – Народився **Пітер Пауел Рубенс (Рюбенс)** (1577–1640) – фламандський живописець (нині – Бельгія) // 2002. – II кв. – С. 94–98.

630. **1712** – Народився **Жан-Жак Руссо** (1712–1778) – французький філософ, просвітитель, енциклопедист, письменник і композитор // 1987. – II кв. – С. 89–93.

631. **1911** – Помер **Архип Юхимович Тесленко** (1882–1911) – український письменник // 1961. – II кв. – С. 95–97.

632. **1996** – Прийняття **Конституції України** . – Див. № 628.

633. **1900** – Народився **Антуан де Сент-Екзюпері** (1900–1944) – французький письменник, льотчик // 2000. – II кв. – С. 108–112.

634. **1906** – Народився **Іван Данилович Черняхівський**⁴⁹ (1906–1945) – радянський військовий діяч, генерал армії, Герой Радянського Союзу // 1981. – II кв. – С. 75–78; 2006. – II кв. – С. 93–98.

635. **1945** – **Возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною** // 1960. – II кв. – С. 80–84; 1975. – II кв. – С. 88–95.

636. **1882** – Народився **Георгій Михайлович Димитров** (1882–1949) – діяч болгарського і міжнародного комуністичного і робітничого руху // 1972. – II кв. – С. 83–86; 1982. – II кв. – С. 89–94.

Цього місяця:

637. **Трійця** (Через сім тижнів (*п'ятдесятий* день) після **Великодня**) // 1992. – II кв. – С. 53–56; 1998. – II кв. – С. 76–81.

638. **День меліоратора** (з 1976 р. відзначався у 1-шу неділю червня; з 1988 р. відзначається в **День працівників сільського господарства і переробної промисловості** у 3-тю неділю листопада) // 1978. – II кв. – С. 73–79.

639. **День працівників легкої промисловості** (відзначається у 2-гу неділю червня) // 1968. – II кв. – С. 72–75; 1972. – II кв. – С. 78–82; 1974. – II кв. – С. 72–77; 1977. – II кв. – С. 83–87; 1985. – II кв. – С. 83–89.

640. **День медичного працівника** (відзначається у 3-тю неділю червня) // 1967. – II кв. – С. 68–72; 1971. – II кв. – С. 75–80; 1975. – II кв. – С. 75–81; 1977. – II кв. – С. 88–93; 1981. – II кв. – С. 64–70; 1987. – II кв. – С. 82–88; 1991. – II кв. – С. 50–56.

641. **День радянської молоді** (в СРСР відзначався в останню неділю червня; в Україні з 1994 р. відзначається **День молоді**) // 1958. – II кв. – С. 48–50; 1959. – II кв. – С. 74–77; 1960. – II кв. – С. 75–79; 1961. – II кв. – С. 86–94; 1962. – II кв. – С. 78–84; 1963. – II кв. – С. 68–73; 1964. – II кв. – С. 90–96; 1965. – II кв. – С. 80–84; 1966. – II кв. – С. 67–71; 1967. – II кв. – С. 73–76; 1968. – II кв. – С. 79–83; 1970. – II кв. – С. 106–113; 1971. – II кв. – С. 85–91; 1972. – II кв. – С. 87–93; 1973. – II кв. – С. 75–81; 1975. – II кв. – С. 82–87; 1976. – II кв. – С. 73–79. – Див. також №№ 418, 1112.

642. **1847** – **К. Марксом і Ф. Енгельсом** у Лондоні засновано „**Союз комуністів**” / 1972. – II кв. – С. 98–101.

ЛИПЕНЬ

⁴⁹ За іншими даними – 26, 28 червня.

1

643. **1857** – Вихід першого номера газети „Колокол” // 1957. – III кв. – С. 3–4.

644. **1862** – Відкриття **Московської публічної бібліотеки** (колишня **Державна бібліотека СРСР імені В. І. Леніна**, *нині* – **Російська державна бібліотека**) // 1962. – III кв. – С. 7–9; 1987. – III кв. – С. 8–11.

645. **1889** – Народилася **Віра Гнатівна Мухіна** (1889–1953) – російський скульптор // 1989. – III кв. – С. 8–12.

2

646. **1714** – Народився **Крістоф-Віллібальд Глюк** (1714–1787) – австрійський композитор, один з реформаторів опери XVII століття // 1989. – III кв. – С. 13–17.

647. **1892** – Народився **Михайло Сергійович Спіров** (1892–1973) – український вчений-анатом // 2002. – III кв. – С. 22–24.

648. **1916** – **В. І. Ленін** завершив роботу над книгою „**Імперіалізм, як найвища стадія капіталізму**” // 1966. – III кв. – С. 6–8; 1976. – III кв. – С. 8–11; 1981. – III кв. – С. 9–14; 1986. – III кв. – С. 8–12.

3

649. **1864** – Народився **Митрофан Юхимович П’ятницький** (1864–1927) – російський музикант // 1989. – III кв. – С. 18–22.

4

650. Національне свято **Сполучених Штатів Америки. День Незалежності** // 2001. – III кв. – С. 20–22.

651. **1776** – Проголошення **Американської Декларації Незалежності** – Див. № 650.

652. **1807** – Народився **Джузеппе Гарібальді** (1807–1882) – італійський народний герой, один із керівників боротьби за об’єднання Італії // 1957. – III кв. – С. 5–6.

653. **1815** – Народився **Павло Андрійович Федотов** (1815–1852) – російський художник // 1965. – III кв. – С. 6–8; 1990. – III кв. – С. 7–10.

654. **1863** – Народився **Юліан Іванович Панькевич**⁵⁰ (1863–1935⁵¹) – український живописець і графік, письменник, громадський і культурно-освітній діяч // 1998. – III кв. – С. 11–16.

⁵⁰ За УРЕ Панькевич Ю.І. (1863–1933).

⁵¹ Рік смерті подається за вид.: Натовський Я.Й., Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість. – К., 1986. – 79 с.: іл.

655. **1891** – Народився **Петро Йосипович Панч** (справжнє прізвище – **Панченко**) (1891–1978) – український письменник, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1981. – III кв. – С. 15–19; 1991. – III кв. – С. 6–10.

5

656. **1802** – Народився **Павло Степанович Нахімов** (1802–1855) – російський флотоводець, адмірал // 1977. – III кв. – С. 14–17.

657. **1857** – Народилася **Клара Цеткін** (1857–1933) – діячка німецького і міжнародного робітничого руху, одна із засновників Комуністичної партії Німеччини // 1957. – III кв. – С. 7; 1982. – III кв. – С. 10–14.

658. **1910** – Народився **Сергій Олексійович Григор'єв** (1910–1988) – український живописець, графік, народний художник СРСР // 1990. – III кв. – С. 11–14; 2000. – III кв. – С. 27–31.

659. **1918** – Відкриття у Москві **I з'їзду Комуністичної партії (більшовиків) України. Утворення Комуністичної партії України** // 1958.

–
II кв. – С. 3–12; 1968. – III кв. – С. 7–19; 1973. – III кв. – С. 8–17; 1978. – III кв. – С. 9–24; 1983. – III кв. – С. 15–23; 1988. – III кв. – С. 9–19.

6

660. **1851** – Народився **Іван Іванович Левинський** (1851–1919) – український архітектор // 2001. – III кв. – С. 23–28.

661. **1958** – Відкриття у Києві **Виставки досягнень народного господарства УРСР** // 1968. – III кв. – С. 20–23; 1983. – III кв. – С. 24–27.

7

662. **Різдво Іоанна Предтечі. Свято Івана Купала** // 1992. – III кв. – С. 58–61.

663. **1879** – Народився **Іван Станіславович Брик** (1879–1947) – український філолог, громадський і педагогічний діяч (Австрія) // 2004. – III кв. – С. 23–27.

664. **1882** – Народився **Янка Купала** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Іван Домінікович Луцевич**) (1882–1942) – білоруський поет // 1957. – III кв. – С. 8–10; 1972. – III кв. – С. 8–11; 1982. – III кв. – С. 15–19.

665. **1884** – Народився **Ліон Фейхтвангер** (1884–1958) – німецький письменник // 1984. – III кв. – С. 9–12.

666. **1900** – Народився **Юрій Корнелійович (Корнійович) Смолич**⁵² (1900–1976) – український письменник і громадський діяч // 1980. – III кв. – С. 8–12; 1990. – III кв. – С. 15–19; 1995. – III кв. – С. 12–18; 2000. – III кв. – С. 32–38.

⁵² За іншими даними – 8 липня.

8

667. **1877** – Народився **Ян Фріцевич Фабріціус** (1877–1929) – радянський військовий діяч, революціонер, учасник громадянської війни, що брав участь у встановленні Радянської влади в Латвії // 1977. – III кв. – С. 18–21.

668. **1878** – Вийшла в світ книга **Ф. Енгельса „Анти-Дюрінг”** // 1988. – III кв. – С. 20–24.

9

669. **1850** – Народився **Іван Мінчов Вазов** (1850–1921) – болгарський письменник і громадський діяч // 1975. – III кв. – С. 7–10.

670. **1889** – Народився **Микола Миколайович Асєєв**⁵³ (1889–1963) – російський поет // 1964. – III кв. – С. 7–9; 1989. – III кв. – С. 22–25.

10

671. **1873** – Народився **Володимир Дмитрович Бонч-Бруєвич** (1873–1955) – професіональний революціонер, радянський державний і партійний діяч, історик, етнограф, літератор // 1973. – III кв. – С. 18–21.

672. **1890** – Народилася **Віра Михайлівна Інбер** (1890–1972) – російська письменниця // 1990. – III кв. – С. 20–23.

673. **1918** – Народився **Джеймс Олдрідж** (1918) – англійський письменник // 1988. – III кв. – С. 25–29.

11

674. Національне свято **Монголії „Наадам”** (11–13 липня) // 1961. – III кв. – С. 7–11.

675. **1921** – Перемога **Монгольської народної революції**. Утворення першого народного уряду. – Див. № 674.

12

676. **День Святих Петра і Павла** // 1994. – III кв. – С. 103–107.

677. **1812** – Народився **Мірза Фаталі Ахундов** (1812–1878) – азербайджанський письменник, просвітитель, філософ-матеріаліст і громадський діяч // 1962. – III кв. – С. 10–12; 1987. – III кв. – С. 12–15.

678. **1876** – Народився **Сергій Ісайович Уточкін** (1876–1916) – український авіатор, спортсмен // 2001. – III кв. – С. 29–31.

14

679. **1872** – Народився **Лев Васильович Бачинський** (1872–1930) – український громадський і політичний діяч, адвокат, Голова Української радикальної партії (1918-1930) (Австрія, Польща) // 1997. – III кв. – С. 18–24.

⁵³ За іншими даними – 10 липня.

680. **1897** – Народився **Мирослав Ірчан (Андрій Дмитрович Бабюк)** (1897–1937) – український письменник // 1972. – III кв. – С. 12–15; 1997. – III кв. – С. 25–32.

681. **1928** – Народився **Нодар Володимирович Думбадзе** (1928–1984) – грузинський письменник // 2003. – III кв. – С. 20–28.

15

682. **1606** – Народився **Рембрандт Гарменс ван Рейн** (1606–1669) – голландський живописець і графік // 1981. – III кв. – С. 20–23; 2006. – III кв. – С. 20–26.

683. **1905** – Народився **Олександр Леопольдович Хвиля** (1905–1977) – український актор // 2005. – III кв. – С. 20–22.

684. **1908** – Народився **Борис Леонтійович Горбатов** (1908–1954) – російський письменник // 1988. – III кв. – С. 30–33.

685. **1917** – Народилася **Марія Авакумівна Познанська** (1917–1995) – українська поетеса // 1987. – III кв. – С. 16–19; 2002. – III кв. – С. 25–29.

686. **1920** – Заснування [у Києві] **Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова** // 2000. – III кв. – С. 39–42.

16

687. **1857** – Помер **П'єр Жан Беранже** (1780–1857) – французький поет // 1957. – III кв. – С. 14–15.

688. **1868** – Помер **Дмитро Іванович Писарєв** (1840–1868) – російський публіцист і літературний критик // 1968. – III кв. – С. 24–26.

689. **1872** – Народився **Руаль Амундсен** (1872–1928) – норвезький полярний дослідник // 2002. – III кв. – С. 27–33.

690. **1896** – Народився **Андрій Іванович Кіпріанов** (1896–1972) – український хімік-органік // 2006. – III кв. – С. 30–34.

691. **1908** – Народився **Василь Барка** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Василь Костянтинович Очерет**) (1908–2003) – український письменник (США) // 1993. – III кв. – С. 9–14.

692. **1917** – Відбулася **демонстрація робітників і солдатів у Петрограді** під лозунгом „**Вся влада радам**” // 1957. – III кв. – С. 11–13.

693. **1937** – Народилася **Ада Миколаївна Роговцева** (1937) – українська актриса, народна артистка СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1997. – II кв. – С. 33–41.

694. **1990** – Проголошення Верховною Радою Української РСР „**Декларації про державний суверенітет України**” // 1992. – III кв. – С. 8–13; 2000. – III кв. – С. 43–46.

17

695. **1846** – Народився **Микола Миколайович Миклухо (Міклухо) - Маклай** (1846–1888) – російський та український мандрівник, антрополог,

етнограф, географ, вчений і громадський діяч // 1996. – III кв. – С. 12–20; 2006. – III кв. – С. 34–43.

696. **1871** – Народився **Філарет Михайлович Колесса** (1871–1947) – український фольклорист, музикознавець, етнограф, композитор і літературознавець, член НТШ // 1971. – III кв. – С. 8–10; 1991. – III кв. – С. 11–14.

697. **1891** – Народився **Борис Андрійович Лавренъов** (справжнє прізвище – **Сергеєв**) (1891–1959) – російський письменник // 1966. – III кв. – С. 14–17; 1991. – III кв. – С. 15–19.

698. **1907** – Народився **Роман Шухевич** (псевдонім – **Тарас Чупринка**) (1907–1950) – український політичний і військовий діяч, учасник національного визвольного руху України, член УВО, ОУН, головнокомандуючий УПА // 1997. – II кв. – С. 42–50.

18

699. **1811** – Народився **Уїльям Мейкпіс Теккерей** (1811–1863) – англійський письменник // 1961. – III кв. – С. 18–20; 1986. – III кв. – С. 13–16.

700. **1909** – Народився **Андрій Андрійович Громико** (1909–1989) – радянський державний і партійний діяч, дипломат, Герой Соціалістичної Праці // 1979. – III кв. – С. 15–18; 1984. – III кв. – С. 13–16.

701. **1936** – Народився **Юрій Герасимович Ілленко** (1936) – український кінооператор і кінорежисер, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1996. – III кв. – С. 21–28.

19

702. **1852** – Народився **Володимир Павлович Науменко** (1852–1919) – український громадсько-політичний діяч, педагог, філолог, етнограф, культуролог // 1997. – III кв. – С. 51–55; 2002. – III кв. – С. 35–41.

703. **1889** – Народився **Ілля Микитович Кириченко** (1889–1955) – український мовознавець і педагог // 1989. – III кв. – С. 26–29.

704. **1893** – Народився **Володимир Володимирович Маяковський** (1893–1930) – російський поет // 1963. – III кв. – С. 7–11; 1968. – III кв. – С. 27–31; 1983. – III кв. – С. 36–42.

705. **1980** – Відкриття **XXII Олімпійських Ігор** у Москві // 1980. – III кв. – С. 19–23.

20

706. **1878** – Народився **Ілля Максимович Шульга** (1878–1938) – український живописець // 2003. – III кв. – С. 29–33.

707. **1926** – Помер **Фелікс Едмундович Держинський** (1877–1926) – радянський державний і партійний діяч, учасник польського і російського революційного руху // 1961. – III кв. – С. 21–24.

21

708. **1899** – Народився **Ернест Хемінгуей** (1899–1961) – американський письменник, лауреат Нобелівської премії // 1989. – III кв. – С. 30–35.

709. **1907** – Народилася **Олена Іванівна Теліга**⁵⁴. (дівооче прізвище – **Шовгенева**) (1907–1942) – українська поетеса (Чехія, Польща) // 1997. – III кв. – С. 56–65.

710. **1940** – Проголошення **радянської влади в Литві, Латвії і Естонії** // 1960. – III кв. – С. 13–17.

22

711. **1878** – Народився **Януш Корчак** (справжнє ім'я та прізвище – **Генрік Гольдшміт**) (1878–1942) – польський педагог, письменник, лікар // 1993. – III кв. – С. 15–21.

712. **1882** – Народився **Ярослав Антонович Гординський** (1882–1939) – український письменник, фольклорист, літературознавець, популяризатор науки // 1997. – III кв. – С. 66–70.

24

713. **День рівноапостольної Ольги** – княгині **Київської** (рік народження невідомий – 969) // 2004. – III кв. – С. 28–34.

714. **1802** – Народився **Александр Дюма (Дюма-батько)** (1802–1870) – французький письменник // 1977. – III кв. – С. 29–33.

715. **1828** – Народився **Микола Гаврилович Чернишевський** (1828–1889) – російський письменник, літературний критик, революціонер-демократ, філософ-матеріаліст, соціаліст-утопіст, економіст // 1978. – III кв. – С. 25–31; 1988. – III кв. – С. 34–40.

716. **1897** – Народилася **Іванна Синенька-Іваницька** (1897–1988) – українська співачка // 1997. – III кв. – С. 71–74.

717. **1921** – Помер **Артем** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Федір Андрійович Сергєєв**) (1883–1921) – професіональний революціонер, радянський партійний і державний діяч // 1961. – III кв. – С. 25–28; 1971. – III кв. – С. 16–19.

25

718. **1866** – Народився **Модест Пилипович Левицький** (1866–1932) – український письменник, перекладач і публіцист // 1996. – III кв. – С. 29–35; 2001. – III кв. – С. 32–38.

⁵⁴ За іншими даними – народилася 8 вересня 1906 р.

719. **1929** – Народився **Василь Макарович Шукшин** (1929–1974) – російський письменник, кінорежисер, сценарист, актор // 1979. – III кв. – С. 19–22; 1989. – III кв. – С. 36–41.

26

720. Національне свято **Республіки Куба. День національного повстання (1953)** // 1963. – III кв. – С. 17–21. – Див. також № 2.

721. **1856** – Народився **Джордж Бернард Шоу** (1856–1950) – англійський драматург, лауреат Нобелівської премії // 1981. – III кв. – С. 37–41; 2006. – III кв. – С. 44–48.

722. **1861** – Народився **Важа Пшавела** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Лука Павлович Разікашвілі**) (1861–1915) – грузинський письменник // 1961. – III кв. – С. 29–30.

723. **1875** – Народився **Карл Густав Юнг** (1875–1961) – швейцарський психолог і психіатр, філософ, засновник аналітичної психології // 2005. – III кв. – С. 23–29.

724. **1885** – Народився **Андре Моруа** (справжнє прізвище та ім'я – **Еміль Ерцог**) (1885–1967) – французький письменник // 2005. – III кв. – С. 30–32.

725. **1931** – Народився **Іван Михайлович Дзюба** (1931) – український літературознавець і публіцист, правозахисник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2001. – III кв. – С. 39–46.

726. **1946** – Створення **Українського товариства охорони природи та сприяння розвитку природних багатств** // 1971. – III кв. – С. 29–33.

727. **1953** – День національного повстання. Початок **Кубинської визвольної війни**. – Див. № 720.

27

728. **1834** – Відкриття **Університету Святого Володимира** у Києві (*нині* – **Національний університет імені Тараса Шевченка**) // 1969. – III кв. – С. 21–24; 1984. – III кв. – С. 24–27; 1999. – III кв. – С. 15–20.

729. **1853** – Народився **Володимир Галактіонович Короленко** (1853–1921) – російський і український письменник, публіцист і громадський діяч // 1978. – III кв. – С. 32–38; 1993. – III кв. – С. 22–30; 2003. – III кв. – С. 34–40.

730. **1876** – Народився **Володимир Петрович Воробйов** (1876–1937) – український анатом // 2001. – III кв. – С. 47–50.

731. **1902** – Народився **Ярослав Олександрович Галан** (1902–1949) – український письменник, публіцист, громадсько-політичний діяч // 1957. – III кв. – С. 22–24; 1977. – III кв. – С. 34–38; 1982. – III кв. – С. 20–25.

28

732. День рівноапостольного князя Володимира Великого, хрестителя України-Русі // 2000. – III кв. – С. 54–58.

733. **1804** – Народився Людвіг Фейєрбах (1804–1872) – німецький філософ-матеріаліст // 1979. – III кв. – С. 23–26.

734. **1806** – Народився Олександр Андрійович Іванов (1806–1858) – російський художник // 2006. – III кв. – С. 49–55.

735. **1880** – Народився Володимир Кирилович Винниченко⁵⁵ (1880–1951) – український політичний і державний діяч, письменник, художник (Австрія, Франція) // 1995. – III кв. – С. 19–28; 2000. – III кв. – С. 47–53.

736. **1895** – Народився Валентин Григорович Костенко (1895–1960) – український композитор, педагог і музикознавець // 2005. – III кв. – С. 33–37.

737. **1912** – Народився Ігор Леонтійович Муратов (1912–1973) – український письменник // 1992. – III кв. – С. 14–19.

29

738. **1817** – Народився Іван Костянтинович Айвазовський (Гайвазовський) (1817–1900) – російський живописець вірменського походження // 1967. – III кв. – С. 12–14; 1992. – III кв. – С. 20–24; 2002. – III кв. – С. 42–46.

739. **1849** – Народилася Олена Пчілка (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – Ольга Петрівна Косач, дівоче прізвище – Драгоманова) (1849–1930) – українська письменниця, фольклорист, етнограф // 1994. – III кв. – С. 14–21; 1999. – III кв. – С. 21–27.

740. **1865** – Народився Андрей Шептицький (у миру – Роман Марія Олександр граф Шептицький) (1865–1944) – митрополит Української греко-католицької церкви, український громадсько-політичний діяч, член НТШ // 1995. – III кв. – С. 29–35; 2005. – III кв. – С. 38–46.

741. **1880** – Відкриття Феодосійської національної картинної галереї ім. І. К. Айвазовського // 2005. – III кв. – С. 47–53.

30

742. **1861** – Народилася Любов Олександрівна Яновська (1861–1933) – українська письменниця // 1996. – III кв. – С. 36–41.

743. **1880** – Народився Михайло Михайлович Лозинський (1880–1937) – український політичний діяч, публіцист, літературознавець, перекладач, член НТШ (Чехія) // 2005. – III кв. – С. 54–60.

744. **1889** – Народився Олександр Якович Шульгин (1889–1960) – український історик і політичний діяч // 1999. – III кв. – С. 28–37.

745. **1903** – Відкриття II з'їзду РСДРП // 1963. – III кв. – С. 27–41; 1973. – III кв. – С. 34–45; 1983. – III кв. – С. 43–49.

⁵⁵ За іншими даними – 18.07, 26.07, 27.07, 7.08.

Цього місяця:

746. **День працівників морського та річкового флоту** (відзначається у 1-шу неділю липня) // 1977. – III кв. – С. 8–13; 1983. – III кв. – С. 9–14.

747. **Всесоюзний день рибалки** (в Україні з 1995 р. відзначається **День рибалки** – у 2-гу неділю липня) // 1980. – III кв. – С. 13–18.

748. **День металурга** (відзначається у 3-тю неділю липня) // 1958. – III кв. – С. 16–19; 1960. – III кв. – С. 3–7; 1961. – III кв. – С. 12–17; 1962. – III кв. – С. 13–17; 1963. – III кв. – С. 12–16; 1964. – III кв. – С. 10–15; 1965. – III кв. – С. 9–13; 1966. – III кв. – С. 9–13; 1967. – III кв. – С. 7–11; 1968. – III кв. – С. 32–37; 1969. – III кв. – С. 7–11; 1970. – III кв. – С. 7–12; 1971. – III кв. – С. 11–15; 1972. – III кв. – С. 16–21; 1973. – III кв. – С. 22–27; 1974. – III кв. – С. 8–13; 1975. – III кв. – С. 11–16; 1976. – III кв. – С. 12–18; 1977. – III кв. – С. 22–28; 1979. – III кв. – С. 8–14; 1981. – III кв. – С. 24–30; 1983. – III кв. – С. 28–35; 1985. – III кв. – С. 8–13.

749. **День працівників торгівлі** (до 1988 р. відзначався у 4-ту неділю липня; з 1988 р. – у 3-тю неділю березня; з 1995 р. в Україні відзначається в останню неділю липня) // 1969. – III кв. – С. 17–20; 1971. – III кв. – С. 25–28; 1980. – III кв. – С. 24–31; 1984. – III кв. – С. 17–23; 1987. – III кв. – С. 20–25.

750. **День військово-морського флоту СРСР** (відзначався в останню неділю липня; в Україні з 1996 р. **День Військово-Морських Сил України** відзначався 1 серпня, з 2006 р. **День Військово-Морських Сил Збройних Сил України** відзначається у 1-шу неділю липня) // 1957. – III кв. – С. 25–26; 1958. – III кв. – С. 20–24; 1960. – III кв. – С. 18–22; 1961. – III кв. – С. 31–36; 1962. – III кв. – С. 18–21; 1963. – III кв. – С. 22–26; 1964. – III кв. – С. 16–20; 1965. – III кв. – С. 14–18; 1966. – III кв. – С. 18–23; 1967. – III кв. – С. 15–18; 1968. – III кв. – С. 38–41; 1969. – III кв. – С. 12–16; 1970. – III кв. – С. 13–18; 1971. – III кв. – С. 20–24; 1973. – III кв. – С. 28–33; 1974. – III кв. – С. 14–19; 1976. – III кв. – С. 19–24; 1978. – III кв. – С. 39–46; 1981. – III кв. – С. 31–36; 1986. – III кв. – С. 17–23; 1988. – III кв. – С. 41–46.

751. **1862** – Закладення **собору Святого Володимира** у Києві⁵⁶ // 2002. – III кв. – С. 47–50.

752. **1919** – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна „Великий почин”** // 1984. – III кв. – С. 28–31.

СЕРПЕНЬ

1

753. **1900** – Народився **Олександр Іванович Копиленко** (1900–1958) – український письменник // 1960. – III кв. – С. 23–25; 1970. – III кв. – С. 19–22; 1975. – III кв. – С. 17–20; 1980. – III кв. – С. 32–35; 2000. – III кв. – С. 59–63.

⁵⁶ За іншими даними – 15 липня.

754. **1913** – Померла **Леся Українка** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Лариса Петрівна Косач-Квітка**) (1871–1913) – українська письменниця, поетеса, перекладачка, громадська діячка // 1958. – III кв. – С. 25–27; 1963. – III кв. – С. 42–45.

755. **1924** – Народився **Михайло Якимович Білас** (1924) – український художник, майстер декоративно-прикладного мистецтва, народний художник України // 2004. – III кв. – С. 35–40.

2

756. **День пророка Іллі** // 1997. – III кв. – С. 109–114; 2002. – III кв. – С. 51–55.

757. **1940** – Утворення **Молдавської РСР** // 1960. – III кв. – С. 29–32.

3

758. **1833** – Народився **Омелян Михайлович Огоновський** (1833–1894) – український літературознавець, педагог, громадський діяч // 1998. – III кв. – С. 17–23.

4

759. **1757** – Народився **Володимир Лукич Боровиковський** (1757–1825) – український та російський художник-портретист // 1982. – III кв. – С. 26–29.

760. **1854** – Народилася **Марія Костянтинівна Заньковецька**⁵⁷ (справжнє прізвище – **Адасовська**) (1854–1934) – українська актриса й театральна діячка // 1960. – III кв. – С. 33–35; 1984. – III кв. – С. 32–36; 1994.

– III кв. – С. 22–28; 2004. – III кв. – С. 41–46.

761. **1873** – Народився **Іван Боберський** (1873–1947) – педагог, громадський діяч, один із засновників українського спортивного руху (США, Канада, Югославія) // 2003. – III кв. – С. 41–46.

762. **1878** – Народився **Антін Володиславович Крушельницький** (1878–1941) – український письменник, літературний критик, журналіст // 1998. – III кв. – С. 24–27.

763. **1880** – Народився **Трохим Миколайович Романченко** (1880–1930) – український письменник // 2005. – III кв. – С. 61–67.

5

764. **1844** – Народився **Ілля Юхимович Рєпін** (1844–1930) – російський живописець // 1969. – III кв. – С. 25–28; 1994. – III кв. – С. 29–35.

765. **1850** – Народився **Гі (Анрі-Рене-Альберт Гі) де Мопассан** (1850–1893) – французький письменник // 1975. – III кв. – С. 21–24.

⁵⁷ За іншими даними – 3 серпня 1860 р.

766. **1850** – Заснування **Кристерового садового господарства** у Києві // 2000. – III кв. – С. 64–65.

767. **1866** – Народився **Володимир Миколайович Леонтович** (1866–1933) – український письменник (Німеччина, Чехія) // 1996. – III кв. – С. 42–46.

768. **1898** – Народився **Василь Іванович Лебедєв-Кумач** (справжнє прізвище – **Лебедєв**) (1898–1949) – російський поет // 1988. – III кв. – С. 47–50.

769. **1903** – Народився **Борис Романович Гмиря** (1903–1969) – український співак // 1993. – III кв. – С. 31–36.

7

770. **1905** – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна „Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції”** // 1980. – III кв. – С. 36–41.

8

771. **1819** – Народився **Пантелеймон Олександрович Куліш** (1819–1897) – український письменник, історик, фольклорист, етнограф, перекладач // 1989. – III кв. – С. 42–46; 1999. – III кв. – С. 38–45.

772. **1834** – Народився **Юрій Адальбертович Федькович** (повне ім'я та прізвище – **Осип-Домінік Гординський де Федькович**) (1834–1888) – український письменник і громадський діяч // 1969. – III кв. – С. 29–31; 1974. – III кв. – С. 27–30; 1984. – III кв. – С. 37–40; 1994. – III кв. – С. 36–42.

773. **1888** – Народився **Володимир Петрович Затонський** (1888–1938) – український державний і партійний діяч, учасник Жовтневої революції і громадянської війни // 1968. – III кв. – С. 47–49; 1978. – III кв. – С. 57–61; 1988. – III кв. – С. 51–55.

774. **1917** – Відкриття **VI з'їзду РСДРП (б)**, який націлив партію на збройне повстання // 1957. – III кв. – С. 29–30; 1967. – III кв. – С. 23–25.

9

775. **1886** – Народився **Богдан Романович Заклинський** (1886–1946) – український письменник, публіцист, фольклорист // 2001. – III кв. – С. 51–54.

776. **1890** – Народився **Михайло Євдокимович Івченко** (1890–1939) – український письменник // 1995. – III кв. – С. 36–41.

10

777. **1816** – Народився **Лаврентій Іванович Похилевич** (1816–1893) – український історик, краєзнавець // 2006. – III кв. – С. 56–62.

778. **1865** – Народився **Олександр Костянтинівич Глазунов** (1865–1936) – російський композитор, диригент, педагог, громадський діяч // 1965. – III кв. – С. 29–31; 1990. – III кв. – С. 24–27.

779. **1895** – Народився **Михайло Михайлович Зошенко** (1895–1958) – російський та український письменник // 1995. – III кв. – С. 42–49.

780. **1907** – Померла **Марко Вовчок** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Марія Олександрівна Вілінська**) (1833–1907) – українська і російська письменниця // 1957. – III кв. – С. 31–33.

12

781. **1881** – Народився **Олександр Михайлович Герасимов** (1881–1963) – російський живописець // 1976. – III кв. – С. 39–41; 1981. – III кв. – С. 56–58.

782. **1897** – Народився **Олеко** (справжнє ім'я – **Тома**) **Дундич**⁵⁸ (1897–1920) – військовий діяч, за національністю хорват, учасник громадянської війни в Україні та Росії в 1917–1920 рр. // 1968. – I кв. – С. 10–11; 1987. – III кв. – С. 26–29.

783. **1904** – Народився **Петро Степанович Козланюк** (1904–1965) – український письменник // 1974. – III кв. – С. 44–47; 2004. – III кв. – С. 47–53.

784. **1932** – Помер **Степан Васильович Васильченко** (справжнє прізвище – **Панасенко**) (1879–1932) – український письменник // 1957. – III кв. – С. 38–39.

13

785. **1871** – Народився **Карл Лібкнехт** (1871–1919) – діяч німецького і міжнародного робітничого руху, один із засновників Комуністичної партії Німеччини // 1971. – III кв. – С. 34–37.

786. **1898** – Народився **Володимир Гнатович Заболотний**⁵⁹ (1898–1962) – український архітектор, вчений, педагог, громадський діяч // 1973. – III кв. – С. 46–48; 1978. – III кв. – С. 88–90; 1988. – III кв. – С. 56–59.

14

787. **Маковій** // 1993. – III кв. – С. 109–111.

788. **1867** – Народився **Джон Голсуорсі** (1867–1933) – англійський письменник // 1967. – III кв. – С. 37–40

15

789. Національне свято **Республіки Індія. День Незалежності** (1947) // 1958. – III кв. – С. 35–37; 1962. – III кв. – С. 37–42.

790. **1787** – Народився **Олександр Олександрович Аляб'єв** (1787–1851) – російський композитор // 1987. – III кв. – С. 30–33.

791. **1819** – Народився **Григорій Павлович Галаган** (1819–1888) – український меценат, культурний діяч, голова культурно-просвітницького товариства „Громада” // 1999. – III кв. – С. 46–50.

⁵⁸ За іншими даними – 24 січня 1893, 13 квітня 1896.

⁵⁹ За іншими даними – 11 вересня.

792. **1872** – Народився **Степан Онисимович Сірополко** (1872–1959) – український культурно-освітній й політичний діяч, один із основоположників вітчизняного книгознавства та бібліотекознавства, бібліограф, педагог (Польща, Чехія) // 2002. – III кв. – С. 56–62.

793. **1896** – Народився **Йона Еммануїлович Якір** (1896–1937) – радянський партійний і військовий діяч // 1971. – III кв. – С. 38–41; 1986. – III кв. – С. 33–36.

794. **1945** – Визволення **Кореї** від японських загарбників // 1960. – III кв. – С. 45–48.

795. **1947** – Проголошення **Незалежності Індії**. – Див. № 789.

16

796. **1867** – **К. Маркс** написав перший том **”Капіталу”** // 1967. – III кв. – С. 41–45.

797. **1874** – Народився **Дмитро Ілліч Ульянов** (1874–1943) – радянський державний і партійний діяч, молодший брат В. І. Леніна // 1984. – III кв. – С. 41–45.

17

798. Національне свято **Республіки Індонезія. День проголошення Незалежності** (1945) // 1960. – III кв. – С. 49–53.

799. **1764** – Народився **Максим Федорович Берлинський** (1764–1848) – український історик і археолог // 1994. – III кв. – С. 43–47.

800. **1886** – Помер **Олександр Михайлович Бутлеров** (1828–1886) – російський вчений-хімік // 1961. – III кв. – С. 55–57.

801. **1945** – Проголошення **Незалежності Республіки Індонезія**. – Див. № 798.

18

802. **1836** – Народився **Олександр Якович Кониський** (1836–1900) – український письменник, педагог, громадсько-культурний діяч // 1996. – III кв. – С. 47–52; 2001. – III кв. – С. 55–60.

803. **1917** – Народився **Василь Захарович Бородай** (1917) – український скульптор, художник, народний художник України // 1987. – III кв. – С. 34–37.

804. **1933** – Народилася **Бела Андріївна Руденко** (1933) – українська та російська співачка, народна артистка СРСР // 2003. – III кв. – С. 47–52.

805. **1944** – Загинув **Ернст Тельман** (1886–1944) – діяч німецького і міжнародного комуністичного і робітничого руху // 1969. – III кв. – С. 37–39.

19

806. **Свято Преображення Господнього (Яблучний Спас)** // 1992. – III кв. – С. 62–66.

807. **1780** – Народився **П'єр Жан Беранже** (1780–1857) – французький поет // 1980. – III кв. – С. 42–45.

808. **1902** – Народився **Олесь Васильович Донченко** (1902–1954) – український письменник // 1977. – III кв. – С. 39–42; 1992. – III кв. – С. 25–29.

809. **1919** – Помер **Василь Назарович Боженко** (1871–1919) – учасник громадянської війни 1917–1921 рр. в Україні, командир Червоної армії // 1969. – III кв. – С. 40–42.

20

810. **1843** – Помер **Григорій Федотович Квітка-Основ'яненко** (1778–1843) – український письменник, драматург // 1968. – III кв. – С. 64–67.

811. **1921** – Народився **Микола Якович Зарудний** (1921–1991) – український письменник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – III кв. – С. 20–24.

812. **1925** – Заснування **Канівського заповідника „Могила Т. Г. Шевченка”** (нині – **Шевченківський національний заповідник у м. Каневі**) // 2000. – III кв. – С. 66–72.

22

813. **1898** – Народився **Дмитро Миколайович Медведєв** (1898–1954) – російський письменник // 1968. – III кв. – С. 68–70; 1973. – III кв. – С. 55–58.

23

814. **День Державного прапора України** // 2005. – III кв. – С. 68–76.

815. **1863** – Помер **Михайло Семенович Щепкін** (1788–1863) – український та російський актор // 1963. – III кв. – С. 66–68.

816. **1867** – Народився **Осип Степанович Маковей** (1867–1925) – український письменник, публіцист, літературний критик, громадський діяч // 1992. – III кв. – С. 30–35.

817. **1880** – Народився **Олександр Степанович Грін** (справжнє прізвище – **Грїневський**) (1880–1932) – російський письменник // 1980. – III кв. – С. 46–50; 1990. – III кв. – С. 34–37.

24

818. **День Незалежності України** (1991) // 1993. – III кв. – С. 37–48; 1997. – III кв. – С. 75–82; 1999. – III кв. – С. 51–57; 2001. – III кв. – С. 61–64; 2003. – III кв. – С. 53–58; 2006. – III кв. – С. 63–66.

819. **1745** – Загинув **Олекса Васильович Довбуш** (1700–1745) – один із найвідоміших ватажків руху карпатських опришків у 30–40 рр. XVIII ст. // 1970. – III кв. – С. 40–43.

820. **1868** – Народився **Максим Антонович Славинський** (1868–1945) – український публіцист, літературознавець // 1998. – III кв. – С. 28–30.

821. **1873** – Народився **Фотій Степанович Красицький** (1873–1944) – український живописець і графік // 1973. – III кв. – С. 59–61.

822. **1877** – Народився **Олександр Сергійович Грушевський** (1877–1943) – український історик, літературознавець, етнограф // 1997. – III кв. – С. 83–88.

823. **1923** – Народився **Віктор Михайлович Глушков** (1923–1982) – український вчений у галузі математики, кібернетики, обчислювальної техніки і систем управління, організатор і перший директор Інституту кібернетики у Києві (*нині* – ім. В.М. Глушкова), Герой Соціалістичної Праці // 1983. – III кв. – С. 50–54.

824. **1991** – Прийняття **Акту проголошення незалежності України**. – Див. № 818.

25

825. **1879** – Народилася **Євгенія Богданівна Бош** (1879–1925) – радянська партійна і державна діячка, революціонерка // 1969. – III кв. – С. 43–45.

826. **1892** – Народився **Степан Йосипович Тудор** (справжнє прізвище – **Олексюк**) (1892–1941) – український письменник // 1967. – III кв. – С. 51–53; 1982. – III кв. – С. 45–49.

827. **1924** – Народився **Павло Архипович Загребельний** (1924) – український письменник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1984. – III кв. – С. 46–50; 1994. – III кв. – С. 48–54.

828. **1938** – Помер **Олександр Іванович Купрін** (1870–1938) – російський письменник // 1963. – III кв. – С. 74–76.

829. **1944** – Загинув **Муса Джаліль**⁶⁰ (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Муса Мустафович Джалілов**) (1906–1944) – татарський поет // 1959. – I кв. – С. 14–16; 1964. – III кв. – С. 46–48; 1969. – III кв. – С. 46–49.

26

⁶⁰ За іншими даними – 10 січня.

830. **1864** – Народилася **Анна Іллінічна Єлізарова-Ульянова** (1864–1935) – професіональна революціонерка, сестра і соратник В. І. Леніна // 1984. – III кв. – С. 51–54; 1989. – III кв. – С. 47–52.

831. **1920** – Утворення **Казахської АРСР** (з 1936 – союзна РСР) // 1960. – III кв. – С. 59–62.

27

832. **День радянського кіно** (в Україні з 1996 р. **День українського кіно** відзначається у 2-гу суботу вересня) // 1980. – III кв. – С. 51–57; 1985. – III кв. – С. 24–27; 1991. – III кв. – С. 25–30. – Див. також № 965.

833. **1774** – Народився **Павло Павлович Білецький-Носенко** (1774–1856) – український письменник, перекладач, літературний критик, етнограф, мовознавець, педагог // 2004. – III кв. – С. 54–62.

834. **1856** – Народився **Іван Якович Франко** (1856–1916) – український поет, прозаїк, драматург, вчений і громадський діяч, член НТШ // 1971. – III кв. – С. 50–55; 1976. – III кв. – С. 49–55; 1981. – III кв. – С. 59–65; 1986. – III кв. – С. 37–43; 1996. – III кв. – С. 60–70.

835. **1871** – Народився **Теодор Драйзер** (1871–1945) – американський письменник, публіцист, громадський діяч // 1971. – III кв. – С. 47–49; 2001. – III кв. – С. 65–68.

836. **1895** – Народився **Володимир Олександрович Кобилянський** (1895–1919) – український поет і перекладач // 1995. – III кв. – С. 55–60.

837. **1902** – Народився **Юрій Іванович Яновський** (1902–1954) – український письменник // 1967. – III кв. – С. 59–62; 1972. – III кв. – С. 44–48; 1977. – III кв. – С. 48–53; 1982. – III кв. – С. 50–54; 1992. – III кв. – С. 36–41.

838. **1910** – Народилася **Мати Тереза (Агнес Гонджа Бояджиу)** (1910–1997) – албанська черниця, громадська діячка, лауреат Нобелівської премії миру // 2000. – III кв. – С. 73–75.

839. **1941** – Народився **Богдан Сильвестрович Ступка** (1941) – український актор, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1996. – III кв. – С. 53–59.

28

840. **Успіння Пресвятої Богородиці** // 1993. – III кв. – С. 111–114; 1998. – III кв. – С. 101–103.

841. **1749** – Народився **Йоганн-Вольфганг Гете** (1749–1832) – німецький поет та мислитель // 1974. – III кв. – С. 54–58; 1999. – III кв. – С. 58–70; 2004. – III кв. – С. 63–68.

842. **1886** – Народився **Олександр Миколайович Бойків** (1886–1968) – український журналіст, видавець, суспільно-культурний діяч діаспори (Франція, Чехія) // 1996. – III кв. – С. 71–76; 2006. – III кв. – С. 67–71.

843. **1890** – Народився **Дмитро Юрійович Загул** (1890–1944) – український письменник // 1995. – III кв. – С. 61–68.

29

844. **1868** – Народилася **Людмила Михайлівна Старицька-Черняхівська** (1868–1941) – українська письменниця // 1993. – III кв. – С. 49–55.

845. **1897** – Народилася **Мирослава Сопілка** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Юлія Семенівна Пастушенко**, уроджена – **Мисько**) (1897–1937) – українська письменниця // 1997. – III кв. – С. 89–93.

846. **1906** – Народився **Іван Костянтинович Білодід** (1906–1981) – український мовознавець // 2006. – III кв. – С. 72–77.

847. **1938** – Відкриття **Київського філіалу Центрального музею В. І. Леніна** // 1968. – III кв. – С. 76–78.

30

848. **1860** – Народився **Ісаак Ілліч Левітан** (1860–1900) – російський живописець-пейзажист // 1985. – III кв. – С. 28–31; 1995. – III кв. – С. 69–74.

849. **1919** – Загинув **Микола Олександрович Щорс** (1895–1919) – командир Червоної армії під час громадянської війни в Україні // 1969. – III кв. – С. 50–53.

850. **1922** – Народився **Павло Прокопович Глазовий** (1922–2004) – український поет // 2002. – III кв. – С. 63–67.

851. **1935** – Помер **Анрі Барбюс** (1873–1935) – французький письменник, публіцист і громадський діяч // 1960. – III кв. – С. 68–70.

31

852. **1749** – Народився **Олександр Миколайович Радіщев** (1749–1802) – російський письменник // 1969. – III кв. – С. 59–62; 1974. – III кв. – С. 59–63.

853. **1893** – Народився **Нестор Остапович Нижанківський** (1893–1940) – український композитор, музичний діяч (Польща) // 1993. – III кв. – С. 56–61.

854. **1935** – Початок **стахановського руху** // 1960. – III кв. – С. 71–75; 1985. – III кв. – С. 32–36.

Цього місяця:

855. **День фізкультурника [Всесоюзний день фізкультурника]** (в СРСР відзначався у 2-гу суботу серпня; в Україні з 1994 р. відзначається **День фізкультури і спорту** у 2-гу суботу вересня) // 1957. – III кв. – С. 16–21; 1958. – III кв. – С. 13–15; 1960. – III кв. – С. 8–12; 1961. – III кв. – С. 42–47; 1962. – III кв. – С. 26–30; 1963. – III кв. – С. 50–53; 1964. – III кв. – С. 26–

31; 1965. – III кв. – С. 32–38; 1966. – III кв. – С. 29–33; 1967. – III кв. – С. 26–30; 1968. – III кв. – С. 50–53; 1970. – III кв. – С. 29–33; 1972. – III кв. – С. 28–31; 1974. – III кв. – С. 31–36; 1976. – III кв. – С. 42–48; 1978. – III кв. – С. 62–68; 1981. – III кв. – С. 49–55; 1985. – III кв. – С. 19–23; 1990. – III кв. – С. 28–33.

856. **День будівельника** (2-га неділя серпня) // 1957. – III кв. – С. 34–37; 1958. – III кв. – С. 31–34; 1960. – III кв. – С. 40–44; 1961. – III кв. – С. 48–54; 1962. – III кв. – С. 31–36; 1963. – III кв. – С. 54–59; 1964. – III кв. – С. 32–38; 1965. – III кв. – С. 23–28; 1966. – III кв. – С. 34–40; 1967. – III кв. – С. 31–36; 1968. – III кв. – С. 54–58; 1970. – III кв. – С. 34–39; 1972. – III кв. – С. 32–37; 1974. – III кв. – С. 37–43; 1976. – III кв. – С. 32–38; 1979. – III кв. – С. 27–33; 1982. – III кв. – С. 30–37; 1986. – III кв. – С. 24–32.

857. **День повітряного флоту СРСР** (в СРСР відзначався з 1933 р. у 3-тю неділю серпня; в Україні з 1993 р. відзначається **День авіації** в останню суботу серпня) // 1957. – III кв. – С. 40–41; 1958. – III кв. – С. 38–41; 1960. – III кв. – С. 54–58; 1961. – III кв. – С. 58–64; 1962. – III кв. – С. 43–49; 1963. – III кв. – С. 60–65; 1964. – III кв. – С. 39–45; 1965. – III кв. – С. 39–45; 1966. – III кв. – С. 41–46; 1967. – III кв. – С. 46–50; 1968. – III кв. – С. 59–63; 1969. – III кв. – С. 32–36; 1971. – III кв. – С. 42–46; 1973. – III кв. – С. 49–54; 1975. – III кв. – С. 25–30; 1977. – III кв. – С. 43–47; 1979. – III кв. – С. 34–40; 1982. – III кв. – С. 38–44. – Див. також № № 237, 858.

858. **День авіації** (відзначається в Україні з 1993 р. в останню суботу серпня) // 1995. – III кв. – С. 50–54; 1999. – III кв. – С. 71–76. – Див. також № № 237; 857.

859. **День шахтаря** (відзначається в останню неділю серпня) // 1957. – III кв. – С. 42–45; 1958. – III кв. – С. 42–45; 1960. – III кв. – С. 63–67; 1961. – III кв. – С. 65–71; 1962. – III кв. – С. 50–55; 1963. – III кв. – С. 69–73; 1964. – III кв. – С. 49–53; 1965. – III кв. – С. 46–50; 1966. – III кв. – С. 47–51; 1967. – III кв. – С. 54–58; 1968. – III кв. – С. 71–75; 1969. – III кв. – С. 54–58; 1970. – III кв. – С. 44–49; 1971. – III кв. – С. 56–60; 1972. – III кв. – С. 38–43; 1973. – III кв. – С. 62–67; 1974. – III кв. – С. 48–53; 1975. – III кв. – С. 31–37; 1976. – III кв. – С. 56–62; 1978. – III кв. – С. 69–75; 1980. – III кв. – С. 58–65; 1982. – III кв. – С. 55–62; 1986. – III кв. – С. 44–50.

860. **980** – Народився **Ібн-Сіна (Авіценна)** (980–1037) – перський (таджицький) вчений-енциклопедист, філософ, природознавець, лікар і поет // 1980. – III кв. – С. 66–69.

861. **1943** – Початок **битви за Дніпро** радянськими військами // 1983. – III кв. – С. 55–61.

ВЕРЕСЕНЬ

1

862. **Всесвітній день миру** // 1987. – III кв. – С. 38–44.

863. **День знань** // 1986. – III кв. – С. 51–56; 1990. – III кв. – С. 38–45; 1993. – III кв. – С. 62–69.

864. **1632** – Об'єднання **Лаврської школи з Київською братською школою у Київську колегію**, яка дістала назву **Києво-Могилянської** // 2002. – III кв. – С. 77–82.

865. **1868** – Народився **Олександр Григорович Шліхтер** (1868–1940) – професіональний революціонер, радянський державний і партійний діяч, вчений-економіст // 1968. – III кв. – С. 79–81.

866. **1898** – Народився **Євген Антонович Дроб'язко** (1898–1980) – український перекладач // 1998. – III кв. – С. 35–38.

867. **1898** – Відкриття **Київського політехнічного інституту** // 1998. – III кв. – С. 31–34.

2

868. Національне свято **Соціалістичної Республіки В'єтнам. День Незалежності** (1945) // 1960. – III кв. – С. 76–79; 1970. – III кв. – С. 50–55.

869. **1794** – Заснування м. **Одеса** // 1994. – III кв. – С. 55–59.

870. **1811** – Народився **Іван Миколайович Вагилевич** (1811–1866) – український поет, філолог, етнограф, громадський діяч // 1991. – III кв. – С. 31–35; 1996. – III кв. – С. 77–84.

871. **1856** – Народився **Василь Лукич** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Левицький Володимир Лукич**) (1856–1938) – український письменник, літературознавець, журналіст, видавець, бібліограф, культурно-освітній, громадський діяч // 2001. – III кв. – С. 69–73.

872. **1945** – Проголошено **Декларацію незалежності В'єтнаму і утворення Демократичної Республіки В'єтнам**. – Див. № 868.

3

873. **1693** – Помер **Лазар Баранович** (бл. 1620⁶¹-1693) – Чернігівський архієпископ, поет, письменник, церковний, культурний та політичний діяч // 1998. – III кв. – С. 39–42.

874. **1883** – Помер **Іван Сергійович Тургенєв** (1818–1883) – російський письменник // 1958. – III кв. – С. 46–49.

4

875. **1809** – Народився **Юліуш Словацький** (1809–1849) – польський поет // 1984. – III кв. – С. 55–58.

876. **1894** – Надруковано окремим виданням працю **В. І. Леніна „Що таке „друзі народу” і як вони воюють проти соціал-демократів”** // 1979. – III кв. – С. 48–53.

6

⁶¹ За іншими даними – народився бл. 1615; в кінці 16 – на початку 17 ст.

877. **1897** – Народився **Іван Кіндратович Микитенко** (1897–1937) – український письменник // 1967. – III кв. – С. 72–75; 1972. – III кв. – С. 54–58; 1987. – III кв. – С. 45–49; 1997. – III кв. – С. 94–100.

7

878. **1870** – Народився **Олександр Іванович Купрін** (1870–1938) – російський письменник // 1970. – III кв. – С. 67–70; 1990. – III кв. – С. 46–50; 1995. – III кв. – С. 75–81; 2000. – III кв. – С. 76–83.

879. **1875** – Народився **Олександр Олександрович Мурашко** (1875–1919) – український живописець, педагог, громадський діяч // 1995. – III кв. – С. 82–87; 2000. – III кв. – С. 84–89.

880. **1953** – Прийняття постанови Пленуму ЦК КПРС „Про заходи дальшого розвитку сільського господарства СРСР” // 1958. – III кв. – С. 50–54.

8

881. **1380** – битва на полі Куликовому // 1980. – III кв. – С. 70–74.

882. **1841** – Народився **Антонін Дворжак** (1841–1904) – чеський композитор і диригент // 1966. – III кв. – С. 64–66; 1991. – III кв. – С. 36–40.

883. **1898** – Народилася **Наталія Михайлівна Ужвій**⁶² (1898–1986) – українська актриса, народна артистка СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1978. – III кв. – С. 76–79; 1988. – III кв. – С. 60–64; 1998. – III кв. – С. 43–49.

884. **1906** – Народився **Андрій Павлович Кириленко** (1906–1990) – радянський партійний і державний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1981. – III кв. – С. 66–68.

885. **1923** – Народився **Расул Гамзатович Гамзатов** (1923–2003) – аварський поет, народний поет Дагестану, Герой Соціалістичної Праці // 1983. – III кв. – С. 62–66.

886. **1943** – Загинув **Юліус Фучік** (1903–1943) – чеський письменник, публіцист і громадський діяч-антифашист // 1968. – III кв. – С. 82–84.

9

887. **1769** – Народився **Іван Петрович Котляревський** (1769–1838) – український письменник, театральний і громадський діяч, зачинатель нової української літератури // 1969. – III кв. – С. 63–69; 1989. – III кв. – С. 53–57.

888. **1828** – Народився **Лев Миколайович Толстой** (1828–1910) – російський письменник // 1958. – III кв. – С. 55–58; 1978. – III кв. – С. 80–87; 1988. – III кв. – С. 65–72.

⁶² За іншими даними – 3 вересня.

889. **1894** – Народився **Дмитро Андрійович Балака** (1894–1971) – український та російський книгознавець, бібліотекознавець і бібліограф // 1994. – III кв. – С. 60–64.

10

890. **1883** – Народився **Дмитро Іванович Донцов** (1883–1973) – український літературний критик, публіцист, політичний діяч (Німеччина, Румунія, Чехія, Франція, Велика Британія, США, Канада) // 1993. – III кв. – С. 70–77.

891. **1885** – Народився **Олександр Володимирович Палладін** (1885–1972) – український біохімік // 1985. – III кв. – С. 37–40; 2000. – III кв. – С. 90–94.

892. **1894** – Народився **Олександр Петрович Довженко**⁶³ (1894–1956) – український кінорежисер, письменник, громадський діяч // 1964. – III кв. – С. 54–57; 1969. – III кв. – С. 70–74; 1984. – III кв. – С. 59–63; 1994. – III кв. – С. 65–72.

11

893. **1862** – Народився **О'Генрі** (справжнє ім'я та прізвище – **Уїльям Сідні Портер**) (1862–1910) – американський письменник // 1962. – III кв. – С. 60–61; 1987. – III кв. – С. 50–53.

894. **1864** – Народився **Павло Арсенович Грабовський** (1864–1902) – український поет і публіцист // 1964. – III кв. – С. 58–66; 1984. – III кв. – С. 64–68; 1989. – III кв. – С. 58–63; 2004. – III кв. – С. 69–79.

895. **1865** – Народився **Ян Райніс** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Плікшан Яніс Кріш'янович**) (1865–1929) – латиський поет, драматург, громадський діяч, народний поет Латвійської СРСР // 1965. – III кв. – С. 51–53; 1990. – III кв. – С. 51–54.

896. **1877** – Народився **Фелікс Едмундович Держинський** (1877–1926) – радянський державний і партійний діяч, учасник польського і російського революційного руху // 1957. – III кв. – С. 48–49; 1967. – III кв. – С. 76–79; 1977. – III кв. – С. 54–58; 1987. – III кв. – С. 54–59.

897. **1943** – Заснування [у Києві] **Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Г. Верьовки** // 2003. – III кв. – С. 59–66.

12

898. **1875** – Народився **Олександр Антонович Кошиць** (1875–1944) – український композитор, хоровий диригент, етнограф (Канада) // 1995. – III кв. – С. 88–92; 2000. – III кв. – С. 95–100.

899. **1897** – Народилася **Ірен Жоліо-Кюрі** (1897–1956) – французький фізик і хімік, лауреат Нобелівської премії // 1972. – III кв. – С. 59–61.

⁶³ За іншими даними – 11 вересня.

900. **1905** – Народився **Олександр Володимирович Запорожець** (1905–1981) – український і російський психолог та педагог // 2005. – III кв. – С. 77–84.

13

901. **1834** – Народився **Анатолій Патрикійович Свидницький** (1834–1871) – український письменник // 1994. – III кв. – С. 73–78.

902. **1873** – Народився **Денис Якович Лукіянович** (1873–1965) – український письменник, літературознавець // 1973. – III кв. – С. 84–87; 1998. – III кв. – С. 50–52.

903. **1898** – Народився **Микола Іванович Терещенко** (1898–1966) – український поет та перекладач // 1968. – III кв. – С. 85–87; 1973. – III кв. – С. 80–83; 1998. – III кв. – С. 53–57.

15

904. **1804** – Народився **Михайло Олександрович Максимович** (1804–1873) – український вчений-природознавець, історик, фольклорист і письменник // 1979. – III кв. – С. 54–57; 1994. – III кв. – С. 79–87.

905. **1877** – Народилася **Олена Львівна Кульчицька** (1877–1967) – живописець і графік, мистецтвознавець, народний художник УРСР, лауреат Республіканської премії ім. Т. Г. Шевченка // 1977. – III кв. – С. 59–63; 2002. – III кв. – С. 83–89.

906. **1907** – Помер **Іван Карпович Карпенко-Карий** (справжнє прізвище – **Тобілевич**) (1845–1907) – український драматург, актор, режисер, театральний діяч // 1957. – III кв. – С. 50–52.

907. **1927** – Заснування **Одеського російського драматичного театру** // 2002. – III кв. – С. 90–92.

908. **1946** – Проголошення **Болгарії народною республікою** // 1961. – III кв. – С. 76–80.

16

909. **Міжнародний день охорони озонного шару** // 2006. – III кв. – С. 78–82.

910. **1883** – Народився **Леонід Андрійович Пахаревський** (1883–1943) – український письменник, актор, режисер, перекладач // 1998. – III кв. – С. 58–60.

17

911. **1853** – Народився **Михайло Іванович Павлик** (1853–1915) – український письменник, публіцист і громадський діяч // 1993. – III кв. – С. 78–82; 2003. – III кв. – С. 67–72.

912. **1857** – Народився **Костянтин Едуардович Цюлковський** (1857–1935) – російський учений, винахідник у галузі авіації і динаміки ракет,

основоположник сучасної космонавтики // 1957. – III кв. – С. 53–55; 1982. – III кв. – С. 70–74.

913. **1864** – Народився **Михайло Михайлович Коцюбинський** (1864–1913) – український письменник і громадський діяч // 1964. – III кв. – С. 67–76; 1969. – III кв. – С. 79–83; 1984. – III кв. – С. 69–74; 1989. – III кв. – С. 64–69; 1999. – III кв. – С. 82–90.

914. **1901** – Народився **Микола Петрович Глушенко** (1901–1977) – український живописець, народний художник СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2001. – III кв. – С. 74–81.

915. **1908** – Народився **Дмитро Федорович Чеботарьов** (1908–2005) – український терапевт і геронтолог // 2003. – III кв. – С. 73–75.

18

916. **1887** – Народився **Павло Петрович Постишев** (1887–1939) – учасник революційного руху, радянський партійний діяч // 1987. – III кв. – С. 60–63.

917. **1914** – Народився **Віктор Васильович Гришин** (1914–1992) – радянський державний і партійний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1979. – III кв. – С. 58–60; 1984. – III кв. – С. 75–77.

918. **1929** – Народилася **Алла Олександрівна Горська** (1929–1970) – український художник-монументаліст // 1994. – III кв. – С. 88–93; 1999. – III кв. – С. 91–96.

19

919. **1935** – Помер **Костянтин Едуардович Ціолковський** (1857–1935) – російський учений, винахідник у галузі авіації і динаміки ракет, основоположник сучасної космонавтики // 1960. – III кв. – С. 86–90.

20

920. **1883** – Народився **Михайло Іванович Жук** (1883–1964) – український художник і письменник // 2003. – III кв. – С. 76–86.

921. **1891** – Народився **Павло Петрович Филипович** (1891–1937) – український поет і літературознавець // 1991. – III кв. – С. 41–44.

922. **1911** – Народився **Михайло Михайлович Божій** (1911–1990) – український живописець-портретист, народний художник СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1981. – III кв. – С. 74–77; 1991. – III кв. – С. 45–48; 2001. – III кв. – С. 82–85.

21

923. **Різдво Пресвятої Богородиці** // 1993. – III кв. – С. 114–115; 1998. – III кв. – С. 104–106.

924. **1832** – Народився **Петро Іванович Ніщинський** (1832–1896) – український композитор, поет-перекладач // 1992. – III кв. – С. 42–46.

925. **1866** – Народився **Герберт Уеллс** (1866–1946) – англійський письменник // 1966. – III кв. – С. 72–75.

926. **1896** – Народилася **Галя Тимофєєва (Ганна Гаврилівна Тимофєєва)** (1896–1919) – учасниця боротьби за владу Рад в Україні // 1971. – III кв. – С. 66–67.

22

927. **1835** – Народився **Олександр Опанасович Потебня** (1835–1891) – український і російський філолог // 1985. – III кв. – С. 41–43.

23

928. **1873** – Народилася **Соломія Амвросіївна Крушельницька**⁶⁴ (1873–1952) – українська співачка і педагог // 1973. – III кв. – С. 88–90; 1993. – III кв. – С. 83–87; 1998. – III кв. – С. 61–64.

929. **1900** – Народився **Володимир Михайлович Кубійович** (1900–1985) – український громадсько-політичний діяч, географ, демограф, організатор "Енциклопедії українознавства", член НТШ, (Польща, Чехія, Франція) // 2000. – III кв. – С. 101–106.

24

930. **1952** – Народився **Юрій Петрович Богуцький** (1952) – український культурний діяч // 2002. – III кв. – С. 93–95.

25

931. **1765** – Народився **Міхал Клеофас (Михайло Андрійович) Огінський** (1765–1833) – польський композитор і політичний діяч // 1990. – III кв. – С. 55–58.

932. **1829** – Заснування в Одесі **Міської публічної бібліотеки (нині – Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького)** // 1979. – III кв. – С. 61–64; 1994. – III кв. – С. 94–97.

933. **1881** – Народився **Лу Сінь (справжнє ім'я та прізвище – Чжоу Шу-жень [Шужень])** (1881–1936) – китайський письменник // 1961. – III кв. – С. 81–83.

934. **1906** – Народився **Дмитро Дмитрович Шостакович** (1906–1975) – російський композитор, піаніст, педагог, громадський діяч, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1986. – III кв. – С. 63–67.

935. **1920** – Народився **Сергій Федорович Бондарчук** (1920–1994) – український та російський кіноактор, режисер, Герой Соціалістичної Праці,

⁶⁴ Дата народження С.А. Крушельницької подається за кн.: Демочко К. Музична Буковина. – К.: 1990. – С. 83; Музыкальная энциклопедия / Гл. ред. Ю.В. Келдыш и др. – М., 1976. – Т.3. – С. 71.

лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1995. – III кв. – С. 93–99; 2000. – III кв. – С. 107–114.

936. **1932** – Народився **Анатолій Борисович Солов'яненко** (1932–1999) – український співак, народний артист СРСР, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1992. – III кв. – С. 47–52.

26

937. **1769** – Народився **Михайло Андрійович Балудянський (Балуг'янський)** (1769–1847) – український економіст, юрист // 1999. – III кв. – С. 97–102.

938. **1832** – Народився **Петро Петрович Сокальський** (1832–1887) – український композитор, музично-громадський діяч і фольклорист // 1992. – III кв. – С. 53–57.

939. **1849** – Народився **Іван Петрович Павлов** (1849–1936) – російський вчений-фізіолог, лауреат Нобелівської премії // 1974. – III кв. – С. 82–86.

940. **1885** – Народився **Сергій Васильович Герасимов** (1885–1964) – російський живописець і графік, народний художник СРСР // 1985. – III кв. – С. 44–47.

941. **1901** – Народився **Семен Дмитрович Скляренко** (1901–1962) – український письменник // 1966. – III кв. – С. 52–54; 1971. – III кв. – С. 68–70; 1976. – III кв. – С. 76–78; 1991. – III кв. – С. 49–52; 2001. – III кв. – С. 86–88.

27

942. **Здвиження. Свято Воздвиження Чесного і Животворного Хреста Господнього** // 1993. – III кв. – С. 116–118; 2003. – III кв. – С. 87–91.

943. **1872** – Народився **Григорій Петрович Світлицький**⁶⁵ (1872–1948) – український живописець, народний художник УРСР // 1972. – III кв. – С. 62–65; 1997. – III кв. – С. 101–108.

944. **1875** – Народився **Олександр Матвійович Вербицький** (1875–1958) – український архітектор, педагог // 2005. – III кв. – С. 85–90.

945. **1896** – Народився **Тимофій Львович Бойчук** (1896–1922) – український живописець // 2001. – III кв. – С. 89–91.

28

946. **1573** – Народився **Мікеланджело Караваджо** (власне **Мерізі да Караваджо**) (1573–1610) – італійський живописець // 1998. – III кв. – С. 65–68.

947. **1864** – Заснування **I Інтернаціоналу** // 1964. – III кв. – С. 77–82.

948. **1897** – Народився **Мухтар Омарханович Ауєзов** (1897–1961) – казахський письменник і літературознавець // 1972. – III кв. – С. 72–75.

⁶⁵ За іншими даними – 20, 26 вересня.

949. **1918** – Народився **Василь Олександрович Сухомлинський** (1918–1970) – український педагог // 1978. – III кв. – С. 91–95; 1988. – III кв. – С. 73–77; 1998. – III кв. – С. 69–75.

950. **1929** – Народився **Дмитро Васильович Павличко** (1929) – український поет і громадський діяч, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1989. – III кв. – С. 70–74; 1999. – III кв. – С. 103–111.

951. **1956** – Помер **Остап Вишня** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Павло Михайлович Губенко**) (1889–1956) – український письменник-сатирик, гуморист // 1961. – III кв. – С. 84–86.

29

952. **1795** – Народився **Кіндрат Федорович Рилєєв** (1795–1826) – російський поет, декабрист // 1970. – III кв. – С. 76–79.

953. **1845** – Народився **Іван Карпович Карпенко-Карий** (справжнє прізвище – **Тобілевич**) (1845–1907) – український драматург, актор, режисер, театральний діяч // 1960. – III кв. – С. 80–82; 1965. – III кв. – С. 58–60; 1970. – III кв. – С. 71–75; 1975. – III кв. – С. 54–57; 1985. – III кв. – С. 48–51; 1995. – III кв. – С. 100–106.

954. **1866** – Народився **Михайло Сергійович Грушевський** (1866–1934) – український історик і громадсько-політичний діяч, перший Президент України, член НТШ (Австрія, Чехія, Швейцарія) // 1991. – III кв.

–
С. 53–58; 1996. – III кв. – С. 85–96.

955. **1904** – Народився **Микола Олексійович Островський** (1904–1936) – російський письменник // 1964. – III кв. – С. 83–86; 1974. – III кв. – С. 87–91; 1979. – III кв. – С. 65–70.

956. **1926** – Створення **Києво-Печерського історико-культурного заповідника** // 1986. – III кв. – С. 75–79.

30

957. **Всеукраїнський день бібліотек** (відзначається в Україні з 1998 р.) // 1998. – III кв. – С. 76–80; 2002. – III кв. – С. 96–101.

958. **1841** – Народився **Михайло Петрович Драгоманов** (1841–1895) – український публіцист, історик, літературознавець, фольклорист, економіст, філософ, громадський діяч (Австрія, Швейцарія, Болгарія) // 1991.

–
III кв. – С. 59–62.

959. **1875** – Народився **Сергій Миколайович Сергєєв-Ценський** (1875–1958) – російський письменник, поет, публіцист і драматург // 1975. – III кв. – С. 58–61.

960. **1895** – Народився **Олександр Михайлович Василевський** (1895–1977) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1985. – III кв. – С. 52–56.

961. **1926** – Народився **Костянтин Дмитрович Огневий** (1926–1999) – український співак, народний артист СРСР // 2001. – III кв. – С. 92–94.

Цього місяця:

962. **День підприємця** (відзначається в Україні з 1998 р. у 1-шу неділю вересня) // 2002. – III кв. – С. 68–76.

963. **День працівників нафтової і газової промисловості** [**Всесоюзний день працівників нафтової і газової промисловості**] (в СРСР відзначався у 1-шу неділю вересня; в Україні **День працівників нафтової і газової промисловості** з 1993 р. відзначається у 2-гу неділю вересня) // 1966. – III кв. – С. 55–60; 1967. – III кв. – С. 67–71; 1970. – III кв. – С. 56–60; 1972. – III кв. – С. 49–53; 1974. – III кв. – С. 71–76; 1976. – III кв. – С. 63–69; 1979. – III кв. – С. 41–47; 1982. – III кв. – С. 63–69; 1986. – III кв. – С. 57–62.

964. **День освіти** (відзначався у 1-шу неділю вересня; в Україні з 1994 р. **День працівників освіти** відзначається в 1-шу неділю жовтня) // 1970. – III кв. – С. 61–66; 1973. – III кв. – С. 68–74; 1974. – III кв. – С. 64–70.

965. **День українського кіно** (в Україні відзначається з 1996 р. у 2-гу суботу вересня; у СРСР **День радянського кіно** відзначався 27 серпня) // 1999. – III кв. – С. 77–81. – Див. також № 832.

966. **День танкістів** (відзначається у 2-гу неділю вересня) // 1957. – III кв. – С. 46–47; 1958. – III кв. – С. 59–60; 1960. – III кв. – С. 83–85; 1961. – III кв. – С. 72–75; 1962. – III кв. – С. 56–59; 1963. – III кв. – С. 77–79; 1965. – III кв. – С. 54–57; 1966. – III кв. – С. 67–71; 1969. – III кв. – С. 75–78; 1971. – III кв. – С. 61–65; 1973. – III кв. – С. 75–79; 1975. – III кв. – С. 38–42; 1981. – III кв. – С. 69–73.

967. **День фармацевтичного працівника** (відзначається в Україні з 1999 р. у 3-тю суботу вересня) // 2004. – III кв. – С. 80–86.

968. **День працівників лісу** (в СРСР відзначався у 4-ту неділю вересня; в Україні з 1993 р. відзначається в 3-тю неділю вересня) // 1974. – III кв. – С. 77–81; 1975. – III кв. – С. 43–48; 1976. – III кв. – С. 70–75; 1983. – III кв. – С. 67–73; 1987. – III кв. – С. 64–69.

969. **День машинобудівника** (в СРСР відзначався в останню неділю вересня; в Україні з 1993 р. відзначається в 4-ту неділю вересня) // 1968. – III кв. – С. 88–91; 1972. – III кв. – С. 66–71; 1975. – III кв. – С. 49–53; 1977. – III кв. – С. 64–70; 1979. – III кв. – С. 71–77; 1983. – III кв. – С. 74–79; 1986. – III кв. – С. 68–74.

970. **1917** – **В. І. Ленін** закінчив роботу над книгою „**Держава і революція**” (серпень-вересень 1917 р.) // 1967. – III кв. – С. 63–66; 1987. – III кв. – С. 70–75.

971. **1922** – Заснування у Харкові видавництва „**Пролетар**”. З 1964 р. – **Політвидав України**, з 2001 р. – **Державне спеціалізоване видавництво**

„Україна” (нині знаходиться у Києві) // 1972. – IV кв. – С. 34–37; 1982. – III кв. – С. 75–78.

ЖОВТЕНЬ

1

972. **1791** – Народився **Сергій Тимофійович Аксаков** (1791–1859) – російський письменник // 1991. – IV кв. – С. 7–11.

973. **1870** – Народився **Олександр Дмитрович Цюрупа** (1870–1928) – професіональний революціонер, радянський партійний і державний діяч // 1970. – IV кв. – С. 9–12.

974. **1897** – Народився **Валер'ян Львович Поліщук** (1897–1937) – український письменник і літературний критик // 1997. – IV кв. – С. 16–22.

975. **1900** – Народився **Степан (Стефан) Куропась** (1900–?) – український громадський діяч, журналіст (Чехія, США) // 2000. – IV кв. – С. 45–46.

2

976. **1709** – Помер **Іван Степанович Мазепа** (1639(?)⁶⁶–1709) – гетьман Лівобережної України (1687–1708) // 1994. – IV кв. – С. 11–19.

977. **1891** – Народився **Йосип Йосипович Бокшай** (1891–1975) – український живописець, народний художник СРСР // 1991. – IV кв. – С. 12–16.

978. **1906** – Народився **Іван Павлович Багряний** (справжнє прізвище **Лозов'ягін**) (1906–1963) – український письменник, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (Німеччина) // 1996. – IV кв. – С. 16–26; 2006. – IV кв. – С. 26–31.

979. **1920** – Виступ **В. І. Леніна** на III Всеросійському з'їзді РКСМ із промовою „**Завдання спілок молоді**” // 1970. – IV кв. – С. 13–17; 1980. – IV кв. – С. 10–16.

980. **1942** – Створення у **Краснодоні** підпільної комсомольської організації „**Молода гвардія**” // 1967. – IV кв. – С. 12–15.

3

981. Національне свято **Федеративної Республіки Німеччина. День Німецької єдності** (1990) // 2000. – IV кв. – С. 47–50.

982. **1852** – Народився **Кириак Костянтинівич Костанді** (1852–1921) – український живописець і педагог // 1972. – IV кв. – С. 13–16; 1977. – IV кв. – С. 8–11.

983. **1883** – Народився **Дмитро Захарович Мануїльський** (1883–1959) – український партійний і державний діяч // 1968. – IV кв. – С. 7–10.

984. **1895** – Народився **Сергій Олександрович Єсенін** (1895–1925) – російський поет // 1970. – IV кв. – С. 18–22; 1975. – IV кв. – С. 9–13; 1985. – IV кв. – С. 9–13.

⁶⁶ За іншими даними – народився 1644 р.

985. **1900** – Народився **Томас Вулф** (1900–1938) – американський письменник // 2000. – IV кв. – С. 51–53.

986. **1919** – Народився **Едуардас Беніамінович Межелайтіс** (1919–1997) – литовський поет, народний поет Литовської РСР, Герой Соціалістичної Праці // 1989. – IV кв. – С. 8–12.

987. **1990** – Об'єднання **Федеративної Республіки Німеччина (ФРН)** та **Німецької Демократичної Республіки (НДР)**. – Див. № 981.

4

988. **1669** – Помер **Рембрандт Гарменс ван Рейн** (1606–1669) – голландський живописець і графік // 1969. – IV кв. – С. 7–9.

989. **1816** – Народився **Ежен Потьє** (1816–1887) – французький поет // 1966. – IV кв. – С. 14–15.

990. **1868** – Народився **Кирило Йосипович Студинський** (1868–1941) – український вчений славіст, історик літератури, громадсько-культурний діяч, член НТШ // 1998. – IV кв. – С. 13–19.

991. **1957** – Перший успішний запуск в СРСР штучного супутника **Землі** // 1962. – IV кв. – С. 6–9.

5

992. **1713** – Народився **Дені Дідро** (1713–1784) – французький просвітитель, енциклопедист, філософ-матеріаліст, письменник // 1963. – IV кв. – С. 8–10; 1988. – IV кв. – С. 10–14.

993. **1899** – Народився **Олекса Коронатович Стефанович** (1899–1970) – український поет (Чехія, Німеччина, США) // 1999. – IV кв. – С. 15–18.

994. **1909** – Народився **Богдан-Ігор Антонич** (1909–1937) – український поет // 1994. – IV кв. – С. 20–27; 1999. – IV кв. – С. 19–25.

995. **1940** – Народився **Володимир Омелянович Забаштанський** (1940–2001) – український поет, перекладач, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1995. – IV кв. – С. 16–21.

6

996. **1876** – Народився **Сергій Олександрович Єфремов** (1876–1939?⁶⁷) – український громадський, політичний і державний діяч, публіцист, літературознавець, літературний критик, член НТШ // 1996. – IV кв. – С. 27–35; 2001. – IV кв. – С. 24–31.

997. **1881** – Народився **Іван Антонович Кочерга** (1881–1952) – український драматург // 1971. – IV кв. – С. 13–15; 1981. – IV кв. – С. 18–21; 1991. – IV кв. – С. 17–21; 2001. – IV кв. – С. 32–38.

7

⁶⁷ За іншими даними – 1937 рік.

998. **День Конституції СРСР (1977) // 1978.** – IV кв. – С. 17–25; 1979. – IV кв. – С. 10–16; 1980. – IV кв. – С. 17–25; 1981. – IV кв. – С. 22–31; 1982. – IV кв. – С. 10–20; 1983. – IV кв. – С. 9–17; 1984. – IV кв. – С. 13–22; 1985. – IV кв. – С. 14–22; 1986. – IV кв. – С. 9–18; 1987. – IV кв. – С. 9–18; 1988. – IV кв. – С. 15–24; 1989. – IV кв. – С. 13–21. – Див. також № 1208.

999. **1934** – Народився **Євген Степанович Товстуха (1934)** – український письменник, кіносценарист, лікар-фітотерапевт // 2004. – IV кв. – С. 18–25.

1000. **1977** – Прийняття третьої **Конституції СРСР** . – Див. № 998; Див. також №№ 1208, 1212.

8

1001. **День юриста** (відзначається в Україні з 1997 р.) // 2006. – IV кв. – С. 32–37.

1002. **1864** – Народився **Бранислав Нушич (1864–1938)** – сербський письменник // 1964. – IV кв. – С. 7–8.

1003. **1870** – Народився **Іван Максимович Піддубний (1870–1949)** – український спортсмен // 1970. – IV кв. – С. 23–25.

1004. **1892** – Народилася **Марина Іванівна Цветаєва (1892–1941)** – російська поетеса // 1992. – IV кв. – С. 8–14.

1005. **1908** – Опубліковано статтю **В. І. Леніна „Марксизм і ревізіонізм” 1908 // 1958.** – IV кв. – С. 3–6.

1006. **1944** – **Визволення України [у її довоєнних кордонах]⁶⁸ від німецько-фашистських загарбників // 1969.** – IV кв. – С. 23–32; 1974. – IV кв. – С. 26–38; 1979. – IV кв. – С. 22–31; 1984. – IV кв. – С. 33–42; 1994. – IV кв. – С. 28–39.

9

1007. **1796** – Народився **Сергій Іванович Муравйов-Апостол (1796–1826)** – один із керівників декабристського руху в Україні // 1971. – IV кв. – С. 16–20.

1008. **1874** – Народився **Микола Костянтинівч Реріх (1874–1947)** – російський живописець, археолог, письменник, мандрівник, громадський діяч // 1994. – IV кв. – С. 47–55; 2004. – IV кв. – С. 26–36.

1009. **1885** – Народився **Володимир Юхимович Свідзинський (1885–1941)** – український поет, літературознавець // 1995. – IV кв. – С. 22–27.

1010. **1886** – Народилася **Іванна Омелянівна Блажкевич (1886–1977)** – українська письменниця // 1996. – IV кв. – С. 36–42; 2006. – IV кв. – С. 38–44.

⁶⁸ Останні населені пункти Закарпатської України було визволено 28 жовтня.

1011. **1892** – Народився **Гнат Васильович Михайличенко** (1892–1919) – український письменник, громадський і політичний діяч // 1992. – IV кв. – С. 15–19.

1012. **1904** – Народився **Микола Петрович Бажан** (1904–1983) – український поет, літературний критик, перекладач, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Республіканської премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1979. – IV кв. – С. 17–21; 1984. – IV кв. – С. 43–47; 1994. – IV кв. – С. 40–46.

10

1013. **1813** – Народився **Джузеппе Верді** (1813–1901) – італійський композитор // 1988. – IV кв. – С. 25–28.

1014. **1889** – Народився **Михайло Панасович Драй-Хмара** (1889–1939) – український поет і літературознавець // 1999. – IV кв. – С. 26–30.

1015. **1932** – **Пуск Дніпровської гідроелектростанції (Дніпрогес) ім. В. І. Леніна** [м. Запоріжжя] // 1957. – IV кв. – С. 3–5.

11

1016. **1942** – Народився **Володимир Олександрович Яворівський** (1942) – український письменник, громадський діяч, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1992. – IV кв. – С. 20–23.

14

1017. **Свято Покрови** // 1993. – IV кв. – С. 82–86.

1018. **1840** – Народився **Дмитро Іванович Писарєв** (1840–1868) – російський публіцист і літературний критик // 1965. – IV кв. – С. 7–9; 1990. – IV кв. – С. 8–12.

1019. **1906** – Народився **Петро Сергійович Білинник** (1906–1998) – український співак, народний артист СРСР // 2006. – IV кв. – С. 45–50.

1020. **1942** – Утворення **Української Повстанської Армії** // 1997. – IV кв. – С. 23–29.

1021. **1943** – Народилася **Раїса Опанасівна Кириченко** (1943–2005) – українська співачка, народна артистка УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 2003. – IV кв. – С. 18–22.

15

1022. **1814** – Народився **Михайло Юрійович Лермонтов** (1814–1841) – російський поет // 1964. – IV кв. – С. 9–17; 1974. – IV кв. – С. 39–44; 1984. – IV кв. – С. 56–63; 1989. – IV кв. – С. 22–28.

1023. **1859** – Народився **Кость Леванович Хетагуров** (1859–1906) – осетинський письменник і громадський діяч // 1984. – IV кв. – С. 64–67.

1024. **1873** – Народилася **Олена Дмитрівна Стасова** (1873–1966) – радянський партійний діяч, Герой Соціалістичної Праці // 1973. – IV кв. – С. 25–28.

1025. **1895** – Народився **Володимир Зенонович Гжицький** (1895–1973) – український письменник // 1995. – IV кв. – С. 28–33; 2005. – IV кв. – С. 23–29.

1026. **1902** – Народився **Андрій Якович Штогаренко** (1902–1999) – український композитор, педагог, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1992. – IV кв. – С. 24–29.

1027. **1921** – Народився **Дмитро Омелянович Луценко** (1921–1989) – український поет, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1996. – IV кв. – С. 43–46; 2001. – IV кв. – С. 39–46.

17

1028. **1863** – Помер **Микола Герасимович Помяловський** (1835–1863) – російський письменник // 1963. – IV кв. – С. 11–12.

1029. **1936** – Народився **Іван Федорович Драч** (1936) – український поет, перекладач, кіносценарист, драматург, громадський діяч, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1996. – IV кв. – С. 47–55.

1030. **1961** – Відкриття **XXII з'їзду КПРС** // 1961. – IV кв. – С. 8–18; 1962. – IV кв. – С. 72–75; 1966. – IV кв. – С. 16–19.

19

1031. **1854** – Народився **Сергій Іванович Васильківський** (1854–1917) – український живописець // 2004. – IV кв. – С. 37–44.

1032. **1910** – Народився **Федір Федорович Манайло** (1910–1978) – український живописець, народний художник України // 1995. – IV кв. – С. 34–40.

20

1033. **1883** – Народився **Яків Степанович Степовий** (справжнє прізвище – **Якименко**) (1883–1921) – український композитор і громадський діяч // 1993. – IV кв. – С. 10–15.

1034. **1919** – Народився **Мустай Карім** (1919–2005) – башкирський поет // 1989. – IV кв. – С. 29–34.

21

1035. **1672** – Народився **Пилип Степанович Орлик** (1672–1742) – гетьман Правобережної України (1710–1714), гетьман України в еміграції (1714–1742), автор першої в світі демократичної Конституції (Молдова, Швеція, Польща, Франція, Греція, Румунія) // 1997. – IV кв. – С. 30–37; 2002. – IV кв. – С. 25–32.

1036. **1833** – Народився **Альфред Бернгард Нобель** (1833–1896) – шведський інженер-хімік і підприємець, засновник Нобелівської премії // 2003. – IV кв. – С. 23–29.

1037. **1897** – Народився **Яків Дем'янович Качура** (1897–1943) – український письменник // 1972. – IV кв. – С. 24–26.

1038. **1900** – Народилася **Поліна Мусіївна Нятко-Табачникова** (справжнє прізвище – **Омельченко**) (1900–1994) – українська актриса театру і кіно, педагог, народна артистка УРСР // 2000. – IV кв. – С. 54–59.

1039. **1910** – Народилася **Поліна Володимирівна Куманченко** (1910–1992) – українська актриса, народна артистка СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1990. – IV кв. – С. 13–16.

22

1040. **1811** – Народився **Ференц Ліст** (1811–1886) – угорський композитор і піаніст // 1986. – IV кв. – С. 30–33.

1041. **1870** – Народився **Іван Олексійович Бунін** (1870–1953) – російський письменник // 1990. – IV кв. – С. 17–22.

1042. **1887** – Народився **Джон Рід** (1887–1920) – американський діяч робітничого руху, письменник і публіцист // 1962. – IV кв. – С. 10–12.

1043. **1935** – Народився **Борис Ілліч Олійник** (1935) – український поет, кіносценарист, громадський діяч, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1985. – IV кв. – С. 23–27; 2005. – IV кв. – С. 30–36.

23

1044. **1893** – Народився **Пилип Омелянович Козицький**⁶⁹(1893–1960) – український композитор, педагог, музично-громадський діяч, заслужений діяч мистецтв УРСР // 1968. – IV кв. – С. 27–29; 1993. – IV кв. – С. 16–20.

24

1045. **1882** – Народився **Імре Кальман** (1882–1953) – угорський композитор // 1982. – IV кв. – С. 27–29.

1046. **1886** – Народився **Григорій Костянтинович Орджонікідзе**⁷⁰(1886–1937) – радянський партійний і державний діяч // 1961. – IV кв. – С. 19–22; 1986. – IV кв. – С. 34–38.

1047. **1945** – Заснування **Організації Об'єднаних Націй** // 1995. – IV кв. – С. 41–49; 2005. – IV кв. – С. 37–45.

1048. **1949** – Загинув **Ярослав Олександрович Галан** (1902–1949) – український письменник, публіцист, громадсько-політичний діяч // 1969. – IV кв. – С. 33–35; 1974. – IV кв. – С. 45–49.

⁶⁹ За іншими даними – 24 жовтня.

⁷⁰ За іншими даними – 28 жовтня.

25

1049. **1825** – Народився **Йоганн Штраус** (1825–1899) – австрійський композитор, скрипаль і диригент // 1975. – IV кв. – С. 29–31.

1050. **1838** – Народився **Жорж Бізе** (1838–1875) – французький композитор // 1988. – IV кв. – С. 29–32.

1051. **1860** – Народився **Микола Семенович Самокиш** (1860–1944) – український живописець і графік // 1990. – IV кв. – С. 23–26.

1052. **1881** – Народився **Пабло Пікассо** (1881–1973) – іспанський та французький художник // 2001. – IV кв. – С. 47–51.

26

1053. **1842** – Народився **Василь Васильович Верещагін** (1842–1904) – російський живописець-баталіст // 1967. – IV кв. – С. 22–24.

27

1054. **1745** – Народився **Максим Созонтович Березовський** (1745–1777) – український і російський композитор, співак // 2005. – IV кв. – С. 46–52.

1055. **1782** – Народився **Нікколо Паганіні** (1782–1840) – італійський скрипаль-віртуоз і композитор // 1982. – IV кв. – С. 30–32.

1056. **1855** – Народився **Іван Володимирович Мічурін** (1855–1935) – російський біолог в галузі генетики і селекції // 1980. – IV кв. – С. 35–38.

1057. **1871** – Народився **Вацлав Вацлавович Воровський** (1871–1923) – професіональний революціонер, радянський державний і партійний діяч, дипломат, публіцист, літературний критик // 1971. – IV кв. – С. 29–32.

1058. **1885** – Народився **Юхим Спиридонович Михайлів** (1885–1935) – український художник і мистецтвознавець // 2005. – IV кв. – С. 53–60.

1059. **1905** – Народилася **Тамара Михайлівна Мороз-Стрілець** (1905–1994) – українська письменниця, літературознавець // 2005. – IV кв. – С. 61–66.

28

1060. **1895** – Народився **Михайло (Майк) Гервасійович Йогансен**⁷¹ (1895–1937) – український письменник, перекладач, журналіст, літературний критик // 1995. – IV кв. – С. 50–57.

1061. **1861** – Помер **Іван Савич Нікітін** (1824–1861) – російський поет // 1961. – IV кв. – С. 23–25.

29

1062. **1814** – Народився **Яків Федорович Головацький**⁷² (1814–1888) – український поет, учений і педагог (Литва) // 1994. – IV кв. – С. 56–62.

⁷¹ За іншими даними – 28 лютого; 5 листопада.

⁷² За іншими даними – 7, 17, 20 жовтня.

1063. **1880** – Народився **Абрам Федорович Йоффе** (1880–1960) – російський вчений-фізик, організатор науки, Герой Соціалістичної Праці // 1980. – IV кв. – С. 39–42.

1064. **1889** – Помер **Микола Гаврилович Чернишевський** (1828–1889) – російський письменник, літературний критик, революціонер-демократ, філософ-матеріаліст, соціаліст-утопіст, економіст // 1964. – IV кв. – С. 18–22.

1065. **1894** – Народився **Микола Олександрович Руднєв** (1894–1918) – учасник громадянської війни, організатор і воєначальник Червоної Армії // 1969. – IV кв. – С. 45–48.

1066. **1900** – Народився **Степан Бен** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Степан Федорович Бендюженко**) (1900–1937) – український поет // 2000. – IV кв. – С. 60–62.

1067. **1911** – Народився **Іван Антонович Цюпа** (1911–2004) – український прозаїк, публіцист, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – IV кв. – С. 22–25.

1068. **1918** – Заснування **Російської Комуністичної Спілки Молоді – РКСМ** (3 1926 р. – **Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді – ВЛКСМ**) // 1958. – IV кв. – С. 7–20; 1961. – IV кв. – С. 26–35; 1963. – IV кв. – С. 13–22; 1966. – IV кв. – С. 20–28; 1967. – IV кв. – С. 25–30; 1968. – IV кв. – С. 30–44; 1969. – IV кв. – С. 36–44; 1971. – IV кв. – С. 33–40; 1972. – IV кв. – С. 27–33; 1973. – IV кв. – С. 29–37; 1974. – IV кв. – С. 50–58; 1975. – IV кв. – С. 32–42; 1976. – IV кв. – С. 24–31; 1977. – IV кв. – С. 23–30; 1978. – IV кв. – С. 41–49; 1979. – IV кв. – С. 41–49; 1981. – IV кв. – С. 41–49; 1983. – IV кв. – С. 28–36; 1985. – IV кв. – С. 28–35; 1986. – IV кв. – С. 39–46; 1988. – IV кв. – С. 33–40.

30

1069. **1882** – Народився **Михайло Львович Бойчук** (1882–1937) – український художник, основоположник монументального мистецтва в Україні, педагог // 1997. – IV кв. – С. 38–44; 2002. – IV кв. – С. 33–38.

1070. **1908** – Народився **Дмитро Федорович Устинов** (1908–1984) – радянський партійний, державний і військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу, Герой Соціалістичної Праці // 1978. – IV кв. – С. 50–52.

31

1071. **День апостола та євангеліста Луки** // 2000. – IV кв. – С. 63–68.

1072. **1851** – Народився **Іван Іванович Манжура** (1851–1893) – український поет, знавець і збирач фольклору // 1961. – IV кв. – С. 36–37.

Цього місяця:

1073. **День учителя** (відзначається в 1-шу неділю жовтня) // 1966. – IV кв. – С. 7–13; 1967. – IV кв. – С. 7–11; 1968. – IV кв. – С. 11–16; 1969. – IV кв. – С. 10–15; 1971. – IV кв. – С. 8–12; 1972. – IV кв. – С. 8–12; 1973. – IV кв. – С. 9–15; 1974. – IV кв. – С. 9–16; 1976. – IV кв. – С. 8–15; 1978. – IV кв. – С. 9–16; 1981. – IV кв. – С. 9–17; 1984. – IV кв. – С. 23–32.

1074. **День працівників сільського господарства (і переробної промисловості) [Всесоюзний день працівників сільського господарства]** (у СРСР з 1966 р. відзначався у 2-гу неділю жовтня, з 1988 р. відзначається у 3-тю неділю листопада) // 1967. – IV кв. – С. 16–21; 1968. – IV кв. – С. 17–23; 1969. – IV кв. – С. 16–22; 1970. – IV кв. – С. 26–32; 1971. – IV кв. – С. 21–28; 1972. – IV кв. – С. 17–23; 1973. – IV кв. – С. 16–24; 1974. – IV кв. – С. 17–25; 1975. – IV кв. – С. 14–22; 1976. – IV кв. – С. 16–23; 1977. – IV кв. – С. 12–22; 1978. – IV кв. – С. 26–35; 1979. – IV кв. – С. 32–40; 1980. – IV кв. – С. 26–34; 1981. – IV кв. – С. 32–40; 1983. – IV кв. – С. 18–27; 1984. – IV кв. – С. 48–55; 1986. – IV кв. – С. 19–29; 1989. – IV кв. – С. 60–67; 1990. – IV кв. – С. 31–39.

1075. **День працівників харчової промисловості** (відзначається в 3-тю неділю жовтня) // 1968. – IV кв. – С. 24–26; 1975. – IV кв. – С. 23–28; 1978. – IV кв. – С. 36–40; 1982. – IV кв. – С. 21–26.

1076. **День працівників автомобільного транспорту** (відзначається в останню неділю жовтня; в Україні з 1993 р. – **День автомобіліста і дорожника**) // 1977. – IV кв. – С. 31–37.

1077. **1596** – Проголошення **Берестейської (Брестської) церковної унії** // 1996. – IV кв. – С. 56–62.

1078. **1884** – Вийшла в світ праця **Ф. Енгельса „Походження сім’ї, приватної власності і держави”** // 1984. – IV кв. – С. 9–12.

ЛИСТОПАД

1

1079. **1861** – Народилася **Дніпрова Чайка** (справжнє прізвище, ім’я та по батькові – **Людмила Олексіївна Василевська**) (1861–1927) – українська письменниця, перекладачка // 1996. – IV кв. – С. 63–70.

1080. **1864** – Народився **Стефан Жеромський**⁷³ (1864–1925) – польський письменник // 1964. – IV кв. – С. 33–35.

1081. **1917** – Народився **Кайсин Шувайович Кулієв** (1917–1985) – балкарський поет // 1987. – IV кв. – С. 19–23.

1082. **1939** – Прийняття Верховною Радою СРСР **Закону про включення Західної України до складу СРСР з возз’єднанням її з Українською РСР** // 1964. – IV кв. – С. 23–32; 1969. – IV кв. – С. 49–56; 1979. –

IV кв. – С. 50–60.

⁷³ За іншими даними – 14 жовтня.

2

1083. **1878** – Народився **Антон Іванович Манастирський** (1878–1969) – український живописець // 1998. – IV кв. – С. 20–26.

1084. **1884** – Народився **Олександр Іванович Білецький** (1884–1961) – український і російський вчений-літературознавець // 1984. – IV кв. – С. 68–72.

3

1085. **1882** – Народився **Якуб Колас** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Костянтин Михайлович Міцкевич**) (1882–1956) – білоруський письменник і громадський діяч // 1957. – IV кв. – С. 6–7; 1972. – IV кв. – С. 38–41; 1982. – IV кв. – С. 33–37.

1086. **1887** – Народився **Самуїл Якович Маршак** (1887–1964) – російський поет // 1987. – IV кв. – С. 24–29.

1087. **1895** – Народився **Едуард Георгійович Багрицький** (справжнє прізвище – **Дзюбін**) (1895–1934) – російський та український поет, учасник громадянської війни в Україні // 1970. – IV кв. – С. 33–35.

1088. **1898** – Народився **Дмитро Никанорович Фальківський** (справжнє прізвище **Левчук**) (1898–1934) – український поет // 1993. – IV кв. – С. 21–26.

4

1089. **День залізничника [Всесоюзний день залізничника]** (до 1993 р. відзначався в 1-шу неділю серпня) // 1957. – III кв. – С. 27–28; 1958. – III кв. – С. 28–30; 1960. – III кв. – С. 36–39; 1961. – III кв. – С. 37–41; 1962. – III кв. – С. 22–25; 1963. – III кв. – С. 46–49; 1964. – III кв. – С. 21–25; 1965. – III кв. – С. 19–22; 1966. – III кв. – С. 24–28; 1967. – III кв. – С. 19–22; 1968. – III кв. – С. 42–46; 1970. – III кв. – С. 23–28; 1972. – III кв. – С. 22–27; 1974. – III кв. – С. 20–26; 1976. – III кв. – С. 25–31; 1978. – III кв. – С. 50–56; 1981. – III кв. – С. 42–48; 1985. – III кв. – С. 14–18; 2003. – IV кв. – С. 30–37.

5

1090. **1823** – Народився **Яків Іванович Щоголев** (1823–1898) – український поет // 1993. – IV кв. – С. 27–31.

1091. **1880** – Народився **Михаїл Садовяну** (1880–1961) – румунський письменник, державний і громадський діяч // 1980. – IV кв. – С. 43–46.

6

1092. **1811** – Народився **Маркіян Семенович Шашкевич** (1811–1843) – український письменник і культурно-громадський діяч // 1991. – IV кв. – С. 26–29.

1093. **1852** – Народився **Дмитро Наркисович Мамін-Сибіряк** (1852–1912) – російський письменник // 1977. – IV кв. – С. 38–42.

1094. **1855** – Народився **Дмитро Іванович Яворницький (Еварницький)** (1855–1940) – український історик, археолог, фольклорист, етнограф, письменник, поет // 1980. – IV кв. – С. 47–50; 2000. – IV кв. – С. 69–76.

1095. **1865** – Народився **Дмитро Миколайович Прянишников** (1865–1948) – російський вчений-агрохімік, біохімік і фізіолог рослин, Герой Соціалістичної Праці // 1965. – IV кв. – С. 10–12.

1096. **1927** – Заснування **Севастопольського художнього музею ім. М.П. Крошицького** // 2002. – IV кв. – С. 39–45.

1097. **1943** – Визволення **Києва** від фашистських загарбників // 1968. – IV кв. – С. 45–49; 1978. – IV кв. – С. 53–60; 1983. – IV кв. – С. 37–43.

7

1098. **1857** – Народився **Дмитро Іванович Багалій** (1857–1932) – український історик і громадський діяч // 1997. – IV кв. – С. 45–48.

1099. **1867** – Народилася **Марія Склодовська-Кюрі** (1867–1934) – польський фізик і хімік, основоположник вчення про радіоактивність, лауреат Нобелівської премії // 1967. – IV кв. – С. 40–42.

1100. **1891** – Народився **Дмитро Андрійович Фурманов** (1891–1926) – російський письменник // 1966. – IV кв. – С. 37–39.

1101. **1917** – **Жовтнева соціалістична революція** (в Україні з 2000 р. не відзначається) // 1957. – IV кв. – С. 8–21; 1958. – IV кв. – С. 21–32; 1960. – IV кв. – С. 3–14; 1961. – IV кв. – С. 38–51; 1962. – IV кв. – С. 13–26; 1963. – IV кв. – С. 23–34; 1964. – IV кв. – С. 36–51; 1965. – IV кв. – С. 13–32; 1966. – IV кв. – С. 29–36; 1967. – IV кв. – С. 31–39; 1968. – IV кв. – С. 50–57; 1969. – IV кв. – С. 57–64; 1970. – IV кв. – С. 36–42; 1971. – IV кв. – С. 41–48; 1972. – IV кв. – С. 42–49; 1973. – IV кв. – С. 38–47; 1974. – IV кв. – С. 59–70; 1975. – IV кв. – С. 43–55; 1976. – IV кв. – С. 32–43; 1977. – IV кв. – С. 43–65; 1978. – IV кв. – С. 61–72; 1979. – IV кв. – С. 61–70; 1980. – IV кв. – С. 51–63; 1981. – IV кв. – С. 50–58; 1982. – IV кв. – С. 38–48; 1983. – IV кв. – С. 44–52; 1984. – IV кв. – С. 73–81; 1985. – IV кв. – С. 36–42; 1986. – IV кв. – С. 47–58; 1987. – IV кв. – С. 30–40; 1988. – IV кв. – С. 41–51.

1102. **1944** – Загинув **Ріхард Зорге** (1895–1944) – радянський розвідник, журналіст, Герой Радянського Союзу // 1969. – IV кв. – С. 65–67.

1103. **1960** – Введення в експлуатацію **Київського метрополітену** // 1970. – IV кв. – С. 43–46.

8

1104. **1837** – Народився **Ілля Григорович Чавчавадзе** (1837–1907) – грузинський письменник і громадський діяч // 1962. – IV кв. – С. 27–28; 1987. – IV кв. – С. 41–44.

1105. **1864** – Народилася **Віра Федорівна Комісаржевська** (1864–1910) – російська актриса // 1989. – IV кв. – С. 36–39.

1106. **1867** – Утворення в **Києві** постійного оперного театру (*нині* – **Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка**) // 1992. – IV кв. – С. 30–34.

1107. **1891** – Народився **Олесь Досвітній** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Федорович Скрипаль**) (1891–1934) – український письменник (США) // 1966. – IV кв. – С. 40–41; 1991. – IV кв. – С. 30–34; 2001. – IV кв. – С. 52–58.

9

1108. **День української писемності та мови** // 1999. – IV кв. – С. 31–38.

1109. **1794** – Помер **Григорій Савич Сковорода** (1722–1794) – український філософ, письменник, просвітитель, педагог, музикант // 1969. – IV кв. – С. 68–70.

1110. **1818** – Народився **Іван Сергійович Тургенєв** (1818–1883) – російський письменник // 1968. – IV кв. – С. 58–62.

1111. **1872** – Народився **Богдан Сильвестрович Лепкий** (1872–1941) – український письменник, громадський і політичний діяч (Австрія, Німеччина, Польща) // 1992. – IV кв. – С. 35–39; 1997. – IV кв. – С. 49–55.

10

1112. **Всесвітній день молоді** // 1957. – IV кв. – С. 22–25; 1958. – IV кв. – С. 34–36; 1960. – IV кв. – С. 15–22; 1961. – IV кв. – С. 52–57; 1962. – IV кв. – С. 29–32; 1963. – IV кв. – С. 35–39; 1964. – IV кв. – С. 52–55; 1965. – IV кв. – С. 33–36; 1966. – IV кв. – С. 46–49; 1967. – IV кв. – С. 47–49; 1968. – IV кв. – С. 67–71; 1970. – IV кв. – С. 47–51. – Див. також №№ 418, 641.

1113. **День радянської міліції** (в Україні з 1992 р. **День міліції** відзначається 20 грудня) // 1963. – IV кв. – С. 43–46; 1964. – IV кв. – С. 56–59; 1965. – IV кв. – С. 37–40; 1966. – IV кв. – С. 42–45; 1967. – IV кв. – С. 43–46; 1968. – IV кв. – С. 63–66; 1969. – IV кв. – С. 71–74; 1972. – IV кв. – С. 50–53; 1974. – IV кв. – С. 71–75; 1977. – IV кв. – С. 66–71; 1981. – IV кв. – С. 59–64; 1986. – IV кв. – С. 59–65.

1114. **1759** – Народився **Йоганн Кристоф Фрідріх Шіллер** (1759–1805) – німецький поет, драматург // 1984. – IV кв. – С. 82–86.

1115. **1838** – Помер **Іванович Петрович Котляревський** (1769–1838) – український письменник, театральний і громадський діяч, зачинатель

нової української літератури // 1958. – IV кв. – С. 37–38; 1963. – IV кв. – С. 40–42.

1116. **1893** – Помер **Леонід Іванович Глібов** (1827–1893) – український байкар, поет, видавець, культурно-освітній діяч // 1958. – IV кв. – С. 33; 1968. – IV кв. – С. 72–74.

11

1117. **1821** – Народився **Федір Михайлович Достоевський** (1821–1881) – російський письменник // 1971. – IV кв. – С. 49–53; 1991. – IV кв. – С. 35–41.

1118. **1889** – Народився **Остап Вишня**⁷⁴ (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Павло Михайлович Губенко**) (1889–1956) – український письменник-сатирик, гуморист // 1964. – IV кв. – С. 60–64; 1969. – IV кв. – С. 75–78; 1979. – IV кв. – С. 71–74; 1989. – IV кв. – С. 40–44; 1999. – IV кв. – С. 39–45.

1119. **1919** – Народилася **Ольга Яківна Кусенко** (1919–1997) – українська актриса, народна артистка СРСР // 1989. – IV кв. – С. 45–48.

12

1120. **1808** – Народився **Осип Максимович Бодянський** (1808–1877) – український і російський філолог-славіст, історик, фольклорист, письменник і перекладач // 1998. – IV кв. – С. 27–33.

1121. **1866** – Народився **Сунь Ятсен (Сун Ят-Сен)** (1866–1925) – перший президент Китайської республіки // 1966. – IV кв. – С. 50–51.

1122. **1874** – Народився **Іван Опанасович Шовгенів** (1874–1943) – український вчений, інженер-гідролог (Польща) // 2004. – IV кв. – С. 45–47.

1123. **1885** – Народився **Михайло Іванович Ситенко** (1885–1940) – український+ ортопед-травматолог // 2000. – IV кв. – С. 77–80.

1124. **1905** – Народився **Іван Антонович Крушельницький** (1905–1934) – український поет, мистецтвознавець, графік // 1995. – IV кв. – С. 58–64; 2005. – IV кв. – С. 67–74.

1125. **1922** – Заснування **Київської картинної галереї (нині – Київський музей російського мистецтва)** // 2002. – IV кв. – С. 46–51.

13

1126. **1937** – Помер **Акоп Акопович Акопян** (1866–1937) – вірменський письменник // 1962. – IV кв. – С. 33–34.

14

1127. **1829** – Народився **Мікаел Лазарович Налбандян** (1829–1866) – вірменський поет, філософ, літературний критик // 1979. – IV кв. – С. 75–78.

⁷⁴ За іншими даними – 13 листопада.

1128. **1860** – Народився **Іоакім Вікторович Тартаков** (1860–1923) – український та російський оперний співак, режисер, педагог // 2000. – IV кв. – С. 81–82.

1129. **1889** – Народився **Джавахарлал Неру** (1889–1964) – політичний і державний діяч Індії // 1989. – IV кв. – С. 49–53.

1130. **1907** – Народилася **Астрід Анна Емілія Ліндгрєн** (1907–2002) – шведська письменниця // 2002. – IV кв. – С. 52–56.

15

1131. **1866** – Народилася **Олександра Олександрівна Яблочкіна** (1866–1964) – російська актриса, народна артистка СРСР // 1991. – IV кв. – С. 42–45.

1132. **1912** – Народився **Андрій Самійлович Малишко**⁷⁵ (1912–1970) – український поет, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1972. – IV кв. – С. 54–58; 1982. – IV кв. – С. 49–54; 1992. – IV кв. – С. 40–45; 1997. – IV кв. – С. 56–63.

1133. **1912** – Помер **Дмитро Наркісович Мамін-Сибіряк** (1852–1912) – російський письменник // 1962. – IV кв. – С. 35–37.

16

1134. **1900** – Народився **Микола Федорович Погодін** (справжнє прізвище – **Стукалов**) (1900–1962) – російський драматург // 1990. – IV кв. – С. 27–30.

1135. **1913** – Заснування **Київської консерваторії** (нині – **Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського**) // 1993. – IV кв. – С. 32–36.

17

1136. **1788** – Народився **Михайло Семенович Щепкін** (1788–1863) – український та російський актор // 1988. – IV кв. – С. 52–55.

1137. **1887** – Народився **Юрій Васильович Шумський** (справжнє прізвище – **Шомін**) (1887–1954) – український актор, режисер, народний артист СРСР // 1987. – IV кв. – С. 45–48.

1138. **1901** – Народився **Іван Олександрович Пир'єв** (1901–1968) – російський кінорежисер, народний артист СРСР // 1991. – IV кв. – С. 46–49.

18

1139. **1889** – Народився **Станіслав Вікентійович Косіор** (1889–1939) – професіональний революціонер, радянський партійний і державний діяч //

⁷⁵ за іншими даними – 14 листопада.

1964. – IV кв. – С. 65–67; 1969. – IV кв. – С. 79–82; 1979. – IV кв. – С. 79–82; 1989. – IV кв. – С. 54–59.

19

1140. **День ракетних військ і артилерії** (в Україні з 1997 р. відзначається 3 листопада) // 1957. – IV кв. – С. 26–27; 1958. – IV кв. – С. 39–41; 1960. – IV кв. – С. 23–27; 1961. – IV кв. – С. 64–69; 1962. – IV кв. – С. 38–40; 1963. – IV кв. – С. 47–50; 1964. – IV кв. – С. 68–71; 1965. – IV кв. – С. 41–44; 1966. – IV кв. – С. 52–55; 1967. – IV кв. – С. 50–52; 1968. – IV кв. – С. 75–79; 1972. – IV кв. – С. 59–62; 1974. – IV кв. – С. 79–82; 1976. – IV кв. – С. 44–48; 1978. – IV кв. – С. 73–77.

1141. **День працівників гідрометеорологічної служби** (в Україні відзначається з 2003 р.) // 2004. – IV кв. – С. 48–54.

1142. **1711** – Народився **Михайло Васильович Ломоносов** (1711–1765) – російський вчений-енциклопедист, природодослідник, філософ, історик, поет, один із зачинателів нової російської літератури, реформатор російської літературної мови, художник // 1961. – IV кв. – С. 53–63; 1986. – IV кв. – С. 66–71.

1143. **1875** – Народилася **Катря Василівна Гриневичева** (уроджена – **Банах**) (1875–1947) – українська письменниця (Польща, Німеччина) // 1995. – IV кв. – С. 65–70; 2000. – IV кв. – С. 83–87.

1144. **1875** – Народився **Михайло Іванович Калінін** (1875–1946) – радянський партійний і громадський діяч, революціонер, Герой Соціалістичної праці // 1960. – IV кв. – С. 28–32; 1965. – IV кв. – С. 45–49; 1970. –

IV кв. – С. 52–56; 1975. – IV кв. – С. 56–60; 1985. – IV кв. – С. 43–47.

20

1145. **1892** – Народився **Еміліан (Еміль) Романович Грабовський** (1892–1955) – український живописець і графік // 1992. – IV кв. – С. 46–50.

1146. **1896** – Народився **Михайло Іванович Вериківський**⁷⁶ (1896–1962) – український композитор, диригент, музикант, фольклорист, педагог, заслужений діяч мистецтв УРСР // 1971. – IV кв. – С. 57–59; 2006. – IV кв. – С. 56–62.

1147. **1910** – Помер **Лев Миколайович Толстой** (1828–1910) – російський письменник // 1960. – IV кв. – С. 33–37.

1148. **1913** – Початок публікації статті **В. І. Леніна „Критичні замітки з національного питання”** // 1988. – IV кв. – С. 56–61.

21

⁷⁶ За іншими даними – 3 грудня.

1149. **Собор Архістратиґа Михаїла, покровителя Києва** // 1996. – IV кв. – С. 71–76; 2001. – IV кв. – С. 59–65.

1150. **1889** – Народився **Михайло Ілліч Ясинський** (1889–1967) – український бібліограф // 1999. – IV кв. – С. 46–51.

1151. **1892** – Народився **Михайло Ісидорович Коломійченко** (1892–1973) – український хірург-клініцист // 2002. – IV кв. – С. 57–59.

22

1152. **1801** – Народився **Володимир Іванович Даль** (1801–1872) – російський лексикограф, етнограф та письменник // 1976. – IV кв. – С. 49–52; 2001. – IV кв. – С. 66–71.

1153. **1903** – Народився **Олександр Максимович Бойченко** (1903–1950) – український письменник, один із керівників ЛКСМУ // 1968. – IV кв. – С. 80–82.

23

1154. **1860** – Народилася **Марія Костянтинівна Башкирцева** (1860–1884) – українська художниця (Франція) // 1995. – IV кв. – С. 71–77; 2000. – IV кв. – С. 88–94.

1155. **1875** – Народився **Анатолій Васильович Луначарський** (1875–1933) – радянський державний діяч, письменник, літературний критик, мистецтвознавець // 1965. – IV кв. – С. 50–53; 1975. – IV кв. – С. 61–65; 1985. – IV кв. – С. 48–53.

1156. **1891** – Народився **Федір Людвігович Ернст** (1891–1942⁷⁷) – український історик мистецтв // 1996. – IV кв. – С. 77–83; 2001. – IV кв. – С. 72–77.

1157. **1896** – Народився **Віктор Степанович Косенко**⁷⁸ (1896–1938) – український композитор, піаніст, педагог // 1971. – IV кв. – С. 54–56; 1976. – IV кв. – С. 53–56; 2006. – IV кв. – С. 63–68.

1158. **1903** – Народився **Олександр Георгійович Івченко** (1903–1968) – український конструктор авіаційних двигунів // 2003. – IV кв. – С. 38–42.

1159. **1904** – Народився **Роман Януарійович Савицький** (1904–1974) – український самодіяльний композитор (Німеччина, США) // 2004. – IV кв. – С. 55–61.

1160. **1909** – Народився **Іраклій Віссаріонович Абашидзе** (1909–1992) – грузинський поет // 1989. – IV кв. – С. 68–71.

1161. **1937** – Помер **Сулейман Стальський** (справжнє прізвище – **Гасанбеков**⁷⁹) (1869–1937) – лезгинський поет (Дагестан) // 1957. – IV кв. – С. 28–29; 1962. – IV кв. – С. 41–42.

⁷⁷ За даними довідника „Мистецтво України” (1997). УРЕС дає рік смерті 1949.

⁷⁸ За іншими даними – рік народження – 1895.

⁷⁹ За іншими даними – Гусанбеков.

24

1162. **1729** – Народився **Олександр Васильович Суворов**⁸⁰ (1729–1800) – російський полководець, військовий теоретик і генералісимус // 1979. – IV кв. – С. 83–87.

1163. **1909** – Народився **Богдан Амвросійович Нижанківський** (1909–1986) – український письменник (США) // 1999. – IV кв. – С. 52–56.

25

1164. **1562** – Народився **Лопе де Вега (Лопе-Фелікс де Вега Карпйо)** (1562–1635) – іспанський драматург // 1962. – IV кв. – С. 43–44; 1987. – IV кв. – С. 49–52; 2002. – IV кв. – С. 60–65.

1165. **1795** – Заснування м. **Луганськ** / 1970. – IV кв. – С. 57–60.

1166. **1810** – Народився **Микола Іванович Пирогов** (1810–1881) – український та російський вчений, хірург, засновник воєнно-польової хірургії, анатом, педагог і громадський діяч // 1960. – IV кв. – С. 38–40; 1985. –

IV кв. – С. 54–57; 1995. – IV кв. – С. 78–83.

1167. **1838** – Народився **Іван Семенович Нечуй-Левицький** (справжнє прізвище - **Левицький**) (1838–1918) – український письменник // 1958. – IV кв. – С. 42–43; 1963. – IV кв. – С. 51–53; 1973. – IV кв. – С. 48–52; 1988. – IV кв. – С. 62–67; 1998. – IV кв. – С. 34–38.

1168. **1887** – Народився **Микола Іванович Вавилов** (1887–1943) – російський і український вчений-генетик, біолог // 1987. – IV кв. – С. 53–57.

1169. **1956** – Помер **Олександр Петрович Довженко** (1894–1956) – український і російський кінорежисер, письменник, громадський діяч // 1961. – IV кв. – С. 70–72.

26

1170. **1702** – Загинув **Данило Братковський** (30-ті – 40-ві рр. XVII ст. – 1702) – український поет і громадський діяч // 1997. – IV кв. – С. 64–67.

1171. **1852** – Народився **Йосип Андрійович Тимченко** (1852–1924) – український механік-винахідник // 2002. – IV кв. – С. 66–68.

1172. **1882** – Народився **Григорій Пилипович Шерстюк** (1882–1911) – український письменник, публіцист, видавець // 2002. – IV кв. – С. 69–71.

1173. **1905** – Опубліковано статтю **В. І. Леніна „Партійна організація і партійна література”** // 1970. – IV кв. – С. 61–64; 1985. – IV кв. – С. 58–63.

⁸⁰ за іншими джерелами – 1730 рік.

1174. **1934** – Народився **Юрій Тимонович Литвин** (1934–1984) – український письменник, правозахисник // 1994. – IV кв. – С. 63–68; 2004. – IV кв. – С. 62–69.

27

1175. **1863** – Народилася **Ольга Юліанівна Кобилянська** (1863–1942) – українська письменниця // 1963. – IV кв. – С. 54–56; 1973. – IV кв. – С. 53–56; 1983. – IV кв. – С. 53–58; 1988. – IV кв. – С. 68–73; 1998. – IV кв. – С. 39–46.

1176. **1882** – Народився **Пилип Йосипович Капельгородський** (1882–1938) – український письменник // 1992. – IV кв. – С. 51–55.

1177. **1894** – Народився **Іван Іванович Падалка** (1894–1937) – український живописець і графік // 1994. – IV кв. – С. 69–74.

1178. **1901** – Народився **Михайло Орест** (1901–1963) – український поет (Німеччина) // 2001. – IV кв. – С. 78–83.

1179. **1918** – Народився **Борис Євгенович Патон** (1918) – український вчений у галузі металургії та зварювання // 1988. – IV кв. – С. 74–79.

28

1180. **1820** – Народився **Фрідріх Енгельс** (1820–1895) – німецький політичний діяч, публіцист, економіст, історик, соціолог, філософ, один із основоположників марксизму // 1960. – IV кв. – С. 41–46; 1965. – IV кв. – С. 54–60; 1970. – IV кв. – С. 65–70; 1975. – IV кв. – С. 66–73; 1980. – IV кв. – С. 64–71; 1985. – IV кв. – С. 64–72; 1990. – IV кв. – С. 46–52.

1181. **1880** – Народився **Олександр Олександрович Блок** (1880–1921) – російський поет // 1980. – IV кв. – С. 72–76; 1990. – IV кв. – С. 40–45.

1182. **1880** – Народився **Сергій Іванович Маслов** (1880–1957) – український бібліограф, літературознавець, книгознавець, педагог // 1995. – IV кв. – С. 84–89; 2000. – IV кв. – С. 95–99.

1183. **1881** – Народився **Стефан Цвейг** (1881–1942) – австрійський письменник // 1981. – IV кв. – С. 65–68.

1184. **1890** – Народилася **Зінаїда Павлівна Тулуб** (1890–1964) – українська письменниця // 1990. – IV кв. – С. 53–55.

29

1185. **1778** – Народився **Григорій Федотович Квітка-Основ'яненко** (1778–1843) – український письменник, драматург // 1958. – IV кв. – С. 44–45; 1973. – IV кв. – С. 57–60; 1978. – IV кв. – С. 78–82.

1186. **1894** – Народився **Дем'ян Сергійович Коротченко** (1894–1969) – російський партійний і державний діяч // 1969. – IV кв. – С. 87–89.

1187. **1899** – Народився **Григорій Михайлович Косинка** (справжнє прізвище – **Стрілець**) (1899–1934) – український письменник // 1974. –

IV кв. – С. 76–78; 1989. – IV кв. – С. 72–76; 1994. – IV кв. – С. 75–80; 1999. – IV кв. – С. 57–62.

1188. **1920** – Встановлення радянської влади у Вірменії // 1960. – IV кв. – С. 47–51.

30

1189. **1667** – Народився Джонатан Свіфт (1667–1745) – англійський письменник // 1967. – IV кв. – С. 53–55; 1992. – IV кв. – С. 56–60.

1190. **1835** – Народився Марк Твен (справжнє ім'я та прізвище – Семюел Ленгортн Клеменс) (1835–1910) – американський письменник // 1960. – IV кв. – С. 52–54; 1985. – IV кв. – С. 73–76; 1995. – IV кв. – С. 90–95; 2005. – IV кв. – С. 75–80.

Цього місяця:

1191. **День працівника соціальної сфери** (в Україні відзначається з 1999 р. в 1-шу неділю листопада) // 2006. – IV кв. – С. 51–55.

1192. **1908** – В. І. Ленін закінчив роботу над книгою „Матеріалізм і емпіріокритицизм” // 1983. – IV кв. – С. 59–63.

ГРУДЕНЬ

1

1193. **День Африки**⁸¹ // 1963. – IV кв. – С. 57–63. – Див. також №№ 378, 524.

1194. **1717** – Народився Георгій (Григорій) Кониський (1717–1795) – український письменник, педагог, церковний і громадсько-культурний діяч (Білорусь) // 1992. – IV кв. – С. 61–66; 1997. – IV кв. – С. 68–71; 2002. – IV кв. – С. 72–75.

1195. **1792** – Народився Микола Іванович Лобачевський (1792–1856) – російський математик // 1957. – IV кв. – С. 30–33; 1967. – IV кв. – С. 56–58.

1196. **1890** – Народився Василь Костянтинович Блюхер (1890–1938) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу // 1964. – IV кв. – С. 72–74; 1969. – IV кв. – С. 83–86; 1990. – IV кв. – С. 56–60.

1197. **1896** – Народився Георгій Костянтинович Жуков (1896–1974) – радянський державний і військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1976. – IV кв. – С. 57–61; 1986. – IV кв. – С. 72–76.

1198. **1899** – Народився Ростислав Євгенович Кавецький (1899–1978) – український патофізіолог-онколог // 1999. – IV кв. – С. 63–68.

⁸¹ Вперше відзначався в грудні 1958 р. на заклик Виконавчого комітету Постійної організації солідарності народів Азії і Африки.

1199. **1909** – Народився **Анатолій Йосипович Кос-Анатольський** (справжнє прізвище – **Кос**) (1909–1983) – український композитор, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1989. – IV кв. – С. 77–80; 1999. – IV кв. – С. 69–75.

1200. **1913** – Народився **Платон Микитович Воронько** (1913–1988) – український поет, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1983. – IV кв. – С. 64–67.

1201. **1918** – Народився **Платон Іларіонович Майборода** (1918–1989) – український композитор, народний артист СРСР, лауреат Республіканської премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1988. – IV кв. – С. 80–83;
1998. – IV кв. – С. 47–53.

2

1202. **1897** – Народився **Іван Христофорович Баграмян** (1897–1982) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1987. – IV кв. – С. 58–61.

1203. **1919** – Опублікування написаної **В. І. Леніним „Резолюції ЦК РКП(б) про Радянську владу на Україні”** // 1989. – IV кв. – С. 81–85.

3

1204. **1722** – Народився **Григорій Савич Сковорода** (1722–1794) – український філософ, письменник, просвітитель, педагог, музикант // 1957. – IV кв. – С. 34–35; 1972. – IV кв. – С. 63–68; 1982. – IV кв. – С. 55–60; 1992. – IV кв. – С. 67–72; 1997. – IV кв. – С. 78–86.

1205. **1897** – Народився **Андрій Васильович Головко**⁸² (1897–1972) – український письменник, лауреат Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка // 1977. – IV кв. – С. 72–76; 1987. – IV кв. – С. 62–66; 1997. – IV кв. – С. 72–77.

4

1206. **1877** – Народився **Андрій Мартинович Упіт**⁸³ (1877–1970) – латиський письменник, літературознавець, громадський діяч, народний письменник Латвійської РСР // 1977. – IV кв. – С. 85–89.

1207. **1884** – Народився **Григорій Костянтинович Голоскевич** (1884–1934)⁸⁴ – український мовознавець, діалектолог, автор першого Українського правописного словника // 2004. – IV кв. – С. 70–76.

⁸² За іншими даними – 4 грудня.

⁸³ За іншими даними – 5 грудня.

⁸⁴ Дані про роки життя Г. Голоскевич подаються за кн.: Довідник з історії України: А-Я / За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – К., 2001. – С. 169.

5

1208. **День Конституції СРСР** (1936) // 1957. – IV кв. – С. 36–39; 1958. – IV кв. – С. 46–49; 1960. – IV кв. – С. 55–63; 1961. – IV кв. – С. 73–81; 1962. – IV кв. – С. 45–49; 1963. – IV кв. – С. 64–69; 1964. – IV кв. – С. 75–81; 1965. – IV кв. – С. 61–66; 1966. – IV кв. – С. 56–60; 1967. – IV кв. – С. 59–63; 1968. – IV кв. – С. 83–87; 1969. – IV кв. – С. 90–94; 1970. – IV кв. – С. 71–75; 1971. – IV кв. – С. 60–65; 1972. – IV кв. – С. 69–74; 1973. – IV кв. – С. 61–67; 1974. – IV кв. – С. 83–90; 1975. – IV кв. – С. 74–81; 1976. – IV кв. – С. 62–69; 1977. – IV кв. – С. 77–84. – Див. також № 998.

1209. **1878** – Народився **Олександр Олесь** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Олександр Іванович Кандиба**) (1878–1944) – український поет (Австрія, Угорщина, Німеччина, Прага) // 1998. – IV кв. – С. 54–60.

1210. **1904** – Народився **Михайло Гордійович Дерегус** (1904–1997) – український графік і живописець, народний художник СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка // 1984. – IV кв. – С. 87–89; 1994. – IV кв. – С. 81–86; 2004. – IV кв. – С. 77–83.

1211. **1931** – Народився **Григор Михайлович Тютюнник** (1931–1980) – український письменник, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1991. – IV кв. – С. 50–55.

1212. **1936** – Прийняття другої **Конституції СРСР**. – Див. № 1208; Див. також №№ 998, 1000.

6

1213. **День Збройних Сил України** (відзначається з 1993 р.) // 1999. – IV кв. – С. 76–82.

1214. **1813** – Народився **Микола Платонович Огарьов** (1813–1877) – російський революціонер-демократ, поет і публіцист // 1963. – IV кв. – С. 70–72.

1215. **1871** – Народився **Микола Кіндратович Вороний** (1871–1938) – український поет, театрознавець і перекладач // 1991. – IV кв. – С. 56–59.

1216. **1892** – Народився **Микола Гурович Куліш** (1892–1937) – український письменник-драматург // 1967. – IV кв. – С. 64–66; 1992. – IV кв. – С. 73–78.

1217. **1899** – Народився **Олександр Петрович Оглоблин (Оглоблін)** (1899–1992) – український історик, історіограф й археограф (Чехія, Німеччина, США) // 1999. – IV кв. – С. 83–90.

1218. **1903** – Народився **Микола Філаретович Колесса** (1903–2006) – український композитор, диригент, педагог, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка // 1993. – IV кв. – С. 37–42; 2003. – IV кв. – С. 43–48.

1219. **1913** – Народився **Микола Михайлович Амосов** (1913–2002) – український хірург, вчений, письменник // 1983. – IV кв. – С. 68–71; 2003. – IV кв. – С. 49–53.

7

1220. **1896** – Народився **Юрій Михайлович Коцюбинський** (1896–1937) – радянський державний, партійний і військовий діяч в Україні // 1971. – IV кв. – С. 66–69; 1976. – IV кв. – С. 70–73; 1986. – IV кв. – С. 77–80.

1221. **1900** – Народилася **Катерина Василівна Білокур** (1900–1961) – українська художниця // 1975. – IV кв. – С. 82–84; 1990. – IV кв. – С. 61–65; 2000. – IV кв. – С. 100–105.

8

1222. **1868** – Заснування у **Львові** культурно-освітньої громадської організації „**Просвіта**” // 1998. – IV кв. – С. 61–68.

1223. **1876** – Народилася **Марія Степанівна Крушельницька** (уроджена – **Слобода**, літературний псевдонім – **Слободівна**) (1876–1935) – українська актриса й письменниця // 2001. – IV кв. – С. 84–87.

1224. **1884** – Народився⁸⁵ **Юліан Опільський** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Юрій Львович Рудницький**) (1884–1937) – український письменник // 1994. – IV кв. – С. 87–92.

9

1225. **1608** – Народився **Джон Мільтон** (1608–1674) – англійський поет і публіцист // 1958. – IV кв. – С. 50–51.

1226. **1863** – Народився **Борис Дмитрович Грінченко** (1863–1910) – український письменник, вчений, мовознавець, громадський діяч // 1993. – IV кв. – С. 43–51; 2003. – IV кв. – С. 54–61.

1227. **1925** – Народився **Патріарх Володимир (Василь Омелянович Романюк)** (1925–1995) – український православний релігійний діяч, богослов // 2005. – IV кв. – С. 81–87.

10

1228. **1821** – Народився **Микола Олексійович Некрасов** (1821–1878) – російський поет // 1971. – IV кв. – С. 70–77; 1981. – IV кв. – С. 69–74.

11

1229. **1856** – Народився **Георгій Валентинович Плеханов** (1856–1918) – діяч російського і міжнародного робітничого і соціалістичного руху, перший теоретик і пропагандист марксизму в Росії // 1981. – IV кв. – С. 75–80.

1230. **1876** – Народився **Спиридон Феодосійович Черкасенко** (1876–1940) – український письменник // 1996. – IV кв. – С. 84–91.

1231. **1891** – Помер **Олександр Опанасович Потебня** (1835–1891) – український і російський філолог // 1966. – IV кв. – С. 61–62.

12

⁸⁵ За іншими даними – народився 8 жовтня.

1232. **1635** – Помер **Іван Михайлович Сулима** (?-1635) – гетьман нерєєстрових запорізьких козаків (1633–1635) // 2005. – IV кв. – С. 88–92.

1233. **1766** – Народився **Микола Михайлович Карамзін** (1766–1826) – російський письменник, історик // 1966. – IV кв. – С. 63–65.

1234. **1902** – Помер **Павло Арсенович Грабовський** (1864–1902) – український поет і публіцист // 1957. – IV кв. – С. 40–41.

1235. **1914** – Опубліковано статтю **В. І. Леніна „Про національну гордість великоросів”** // 1984. – IV кв. – С. 90–93.

1236. **1928** – Народився **Чінгіз Айтматов** (1928) – киргизський письменник // 1988. – IV кв. – С. 84–87.

1237. **1928** – Народився **Леонід Федорович Биков** (1928–1979) український актор театру і кіно, кінорежисер, народний артист УРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1998. – IV кв. – С. 69–72.

13

1238. **Свято Андрія (Святого апостола Андрія Первозванного)** // 1993. – IV кв. – С. 87–90.

1239. **1797** – Народився **Генріх Гейне** (1797–1856) – німецький поет, публіцист // 1957. – IV кв. – С. 42–44; 1997. – IV кв. – С. 87–97.

1240. **1873** – Народився **Валерій Якович Брюсов** (1873–1924) – російський поет, прозаїк, перекладач і літературний критик // 1973. – IV кв. – С. 68–71.

1241. **1877** – Народився **Микола Дмитрович Леонтович** (1877–1921) – український композитор, хоровий диригент, музично-громадський діяч, педагог, збирач музичного фольклору // 1967. – IV кв. – С. 67–68; 1977. – IV кв. – С. 90–93.

1242. **1900** – Народився **Андрій Олексійович Іванов** (1900–1970) – український та російський оперний співак, народний артист СРСР // 2000. – IV кв. – С. 106–107.

14

1243. **День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС** (установлений в Україні в 2006 році). – Див. також № 426.

1244. **1840** – Народився **Михайло Петрович Старицький** (1840–1904) – український письменник, театральний і громадсько-культурний діяч // 1960. – IV кв. – С. 64–66; 1965. – IV кв. – С. 67–70; 1970. – IV кв. – С. 76–79; 1990. – IV кв. – С. 66–70.

1245. **1846** – Народився **Микола Олександрович Ярошенко**⁸⁶ (1846–1898) – російський і український художник // 1971. – IV кв. – С. 78–81.

⁸⁶ За іншими даними – народився 13 грудня.

15

1246. **1583** – Помер⁸⁷ **Іван Федоров** (рік народж. невідомий⁸⁸ – 1583) – засновник книгодрукування в Україні та Росії // 1958. – IV кв. – С. 53; 1983. – IV кв. – С. 72–75; 2003. – IV кв. – С. 62–67.

1247. **1848** – Помер **Євген Павлович Гребінка** (1812–1848) – український і російський письменник // 1958. – IV кв. – С. 52; 1968. – IV кв. – С. 88–90.

16

1248. **1770** – Народився **Людвіг ван Бетховен**⁸⁹ (1770–1827) – німецький композитор, піаніст і диригент // 1970. – IV кв. – С. 80–83.

1249. **1896** – Народилася **Варвара Іванівна Чередниченко** (1896–1949) – українська письменниця // 1996. – IV кв. – С. 92–97.

1250. **1901** – Народився **Микола Федорович Ватутін** (1901–1944) – радянський військовий діяч, генерал армії, Герой Радянського Союзу // 1976. – IV кв. – С. 74–78.

17

1251. **1908** – Народився **Юрій Шерех** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Юрій Володимирович Шевельов**) (1908–2002) – український літературознавець, мовознавець (США), лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка // 1998. – IV кв. – С. 73–78.

19

1252. **День Святого Миколая** // 1993. – IV кв. – С. 91–95; 2005. – IV кв. – С. 93–96.

1253. **1873** – Народився **Микола Григорович Філянський** (1873–1938(?)) – український поет // 1993. – IV кв. – С. 52–56.

1254. **1906** – Народився **Леонід Ілліч Брежнєв** (1906–1982) – радянський партійний, державний і військовий діяч // 1981. – IV кв. – С. 81–92.

1255. **1919** – Народився **Микола Олексійович Лукаш** (1919–1988) – український перекладач, літературознавець, лексикограф // 1999. – IV кв. – С. 91–97.

1256. **1920** – Народився **Микола Данилович Руденко** (1920–2004) – український прозаїк, драматург, філософ, правозахисник, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка // 1995. – IV кв. – С. 96–103; 2000. – IV кв. – С. 108–114.

⁸⁷ За іншими даними – помер 14 грудня.

⁸⁸ За іншими даними – народився 1510, бл. 1525.

⁸⁹ Народився можливо 16 грудня, хрещений – 17 грудня 1770.

20

1257. **1899** – Народився **Іван Іванович Пільгук** (1899–1984) – український письменник, літературознавець, педагог // 1999. – IV кв. – С. 98–103.

21

1258. **1841** – Народився **Володимир Степанович Іконников** (1841–1923) – український історик, педагог, один із засновників і президент Історичного товариства Нестора-літописця // 2001. – IV кв. – С. 88–96.

1259. **1861** – Народився **Євген Харлампійович Чикаленко** (1861–1929) – український громадський та культурний діяч, фольклорист, мемуарист, журналіст, меценат, член НТШ (Австрія, Чехія) // 1996. – IV кв. – С. 98–104.

1260. **1896** – Народився **Костянтин Костянтинович Рокоссовський** (1896–1968) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1986. – IV кв. – С. 81–85.

1261. **1912** – Народився **Ян Налепка** (1912–1943) – командир словацького партизанського загону, що діяв проти німецько-фашистських загарбників в Україні, Герой Радянського Союзу // 1972. – IV кв. – С. 75–77.

22

1262. **День енергетики** (в Україні з 1993 р. відзначається в 3-ттю неділю грудня) // 1968. – IV кв. – С. 91–94; 1970. – IV кв. – С. 84–88; 1971. – IV кв. – С. 82–86; 1973. – IV кв. – С. 72–77; 1975. – IV кв. – С. 85–91; 1977. – IV кв. – С. 94–99; 1979. – IV кв. – С. 88–93.

1263. **1833** – Народилася **Марко Вовчок** (справжнє прізвище, ім'я та по батькові – **Марія Олександрівна Вілінська**) (1833–1907) – українська і російська письменниця // 1968. – IV кв. – С. 95–97; 1973. – IV кв. – С. 78–82; 1983. – IV кв. – С. 76–80; 2003. – IV кв. – С. 68–76.

1264. **1936** – Помер **Микола Олексійович Островський** (1904–1936) – російський письменник // 1961. – IV кв. – С. 82–86.

23

1265. **Національне свято Японії. День народження імператора** (1933) // 2002. – IV кв. – С. 76–81. – Див. також № 1268.

1266. **1799** – Народився **Карл Павлович Брюллов** (1799–1852) – російський живописець // 1974. – IV кв. – С. 91–93; 1999. – IV кв. – С. 104–109.

1267. **1873** – Заснування у Львові **Літературного товариства ім. Т. Г. Шевченка** // 1998. – IV кв. – С. 79–86.

1268. **1933** – Народився дійсний імператор Японії – Акіхіто. – Див. № 1265.

24

1269. **1798** – Народився Адам Бернард Міцкевич (1798–1855) – польський поет, діяч національно-визвольного руху // 1958. – IV кв. – С. 54–56; 1973. – IV кв. – С. 83–86; 1978. – IV кв. – С. 83–87; 1998. – IV кв. – С. 87–95.

1270. **1886** – Народився Олександр Якович Пархоменко⁹⁰ (1886–1921) – учасник громадянської війни, один із керівників Червоної Армії // 1960. – III кв. – С. 26–28.

1271. **1901** – Народився Олександр Олександрович Фадєєв (1901–1956) – російський письменник і громадський діяч // 1976. – IV кв. – С. 79–82.

1272. **1905** – Народився Костянтин Федорович Данькевич (1905–1984) – український композитор, диригент, педагог, народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1995. – IV кв. – С. 104–109.

25

1273. **1895** – Народився Григорій Гурійович Верьовка (1895–1964) – український композитор, хоровий диригент, педагог і музично-громадський діяч, народний артист УРСР, лауреат Республіканської премії УРСР імені Т. Г. Шевченка // 1970. – IV кв. – С. 89–91; 1995. – IV кв. – С. 110–116.

1274. **1901** – Народилася Галя (Галина Сергіївна) Мазуренко (1901–2000) – українська письменниця і художниця (Чехія, Велика Британія) // 2001. – IV кв. – С. 97–102.

1275. **1903** – Народилася Ольга Андріївна Даценко⁹¹ (1903–1993) – українська актриса // 2003. – IV кв. – С. 77–81.

1276. **1917** – Проголошення радянської влади в Україні // 1957. – IV кв. – С. 45–49; 1962. – IV кв. – С. 50–58; 1967. – IV кв. – С. 69–77; 1971. – IV кв. – С. 87–95; 1972. – IV кв. – С. 78–85; 1973. – IV кв. – С. 87–93; 1974. – IV кв. – С. 94–103; 1975. – IV кв. – С. 92–102; 1976. – IV кв. – С. 83–92; 1977. – IV кв. – С. 100–109; 1978. – IV кв. – С. 88–96; 1980. – IV кв. – С. 82–92; 1982. – IV кв. – С. 61–70; 1985. – IV кв. – С. 77–85; 1987. – IV кв. – С. 67–75.

1277. **1927** – Народився Олесь Павлович Бердник⁹² (1927–2003) – український письменник // 2002. – IV кв. – С. 82–85.

26

1278. **1825** – Повстання декабристів // 1975. – IV кв. – С. 103–109; 1985. – IV кв. – С. 86–92.

⁹⁰ За іншими даними – 2 серпня 1885 р.

⁹¹ Дата народження О.А.Даценко подається за статтею-некрологом Н. Францевої, яка була особисто знайома з актрисою, зокрема за газ.: Вечір. Київ. – 1994. – 31 трав.

⁹² За іншими даними – 27 листопада 1926 р.

1279. **1898** – Народився **Євген Павлович Плужник** (1898–1936) – український письменник // 1998. – IV кв. – С. 96–101.

1280. **1919** – Підписання **В. І. Леніним** декрету Раднаркому РСФРР про ліквідацію неписьменності // 1969. – IV кв. – С. 95–99.

27

1281. **1633** – Помер **Мелетій Смотрицький** (до прийняття чернецтва – **Максим**) (1577(?)–1633) – український церковний і громадський діяч, письменник-полеміст, публіцист, проповідник, філолог // 1993. – IV кв. – С. 57–62.

1282. **1817** – Народився **Ніколом Мелітонович Бараташвілі** (1817–1845) – грузинський поет // 1967. – IV кв. – С. 78–79.

28

1283. **1866** – Народився **Данило Кирилович Заболотний** (1866–1929) – український мікробіолог та епідеміолог, організатор Інституту мікробіології та вірусології (*нині* – ім. Д.К. Заболотного) // 1966. – IV кв. – С. 66–67; 1991. – IV кв. – С. 60–63; 2006. – IV кв. – С. 69–77.

1284. **1897** – Народився **Іван Степанович Конєв** (1897–1973) – радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу // 1987. – IV кв. – С. 76–80.

29

1285. **1876** – Народився **Микола Дмитрович Стражеско**⁹³ (1876–1952) – український терапевт, учений, педагог // 1986. – IV кв. – С. 86–90; 2001. – IV кв. – С. 103–107.

1286. **1952** – Помер **Іван Антонович Кочерга** (1881–1952) – український драматург // 1962. – IV кв. – С. 59–60.

30

1287. **1897** – Народився **Віталій Маркович Примаков**⁹⁴ (1897–1937) – радянський військовий діяч, учасник Жовтневої соціалістичної революції і громадянської війни // 1973. – I кв. – С. 11–14; 1978. – I кв. – С. 12–16; 1987. – IV кв. – С. 84–88.

1288. **1906** – Народився **Святослав Ярославович Гординський** (1906–1993) – український поет, перекладач, художник, мистецтвознавець, літературознавець (Франція, Італія, Німеччина, США) // 1996. – IV кв. – С. 105–110; 2001. – IV кв. – С. 108–113.

1289. **1912** – Народився **Андрій Корнійович Сова** (1912–1994) – український актор, народний артист УРСР // 2002. – IV кв. – С. 86–90.

1290. **1922** – Утворення **Союзу Радянських Соціалістичних Республік** // 1957. – IV кв. – С. 50–52; 1962. – IV кв. – С. 61–67; 1972. – IV

⁹³ За іншими даними – 30 грудня.

⁹⁴ За іншими даними – 1 січня 1898 р.

кв.

С. 86–93; 1982. – IV кв. – С. 71–77; 1987. – IV кв. – С. 81–83.

1291. **1947** – Проголошення Румунії народною республікою // 1957. – IV кв. – С. 53–55; 1962. – IV кв. – С. 68–72.

31

1292. **1872** – Народився **Василь Григорович Кричевський** (1872–1952) – український живописець, архітектор і графік // 1992. – IV кв. – С. 79–82.

1293. **1877** – Народився **Гнат Мартинович Хоткевич** (1877–1938) – український письменник, актор, мистецтвознавець // 1997. – IV кв. – С. 98–105.

1294. **1892** – Народився **Михайло (Михайль) Васильович Семенко** (1892–1937) – український поет // 1992. – IV кв. – С. 83–87.

Цього місяця:

1295. **1503** – Народився **Мішель Нострадамус** (1503–1566) – французький лікар і астролог // 1993. – IV кв. – С. 63–70.

1296. **1900** – Вийшов перший номер загальноросійської нелегальної марксистської газети „**Искра**” // 1975. – IV кв. – С. 110–115.

Цього року:

1297. **898** – Заснування м. **Галич** // 1998. – III кв. – С. 87–90.

1298. **бл. 978** – Народився **Ярослав Мудрий** (бл. 978–1054) – державний діяч, великий князь Київський // 2003. – I кв. – С. 89–94.

1299. **983** – Народився **Антоній Печерський** (983–1073) – церковний діяч Київської Русі, один із засновників Києво-Печерського монастиря // 2003. – II кв. – С. 95–98.

1300. **988** – **Хрещення України** // 1998. – III кв. – С. 91–97.

1301. **1051** – Заснування **Києво-Печерської лаври** // 2001. – IV кв. – С. 114–122.

1302. **1053** – Народився **Володимир Мономах** (1053–1125) – державний і політичний діяч Київської Русі, великий київський князь // 1993.

II кв. – С. 79–84.

1303. **1056** – Народився **Нестор-літописець**⁹⁵ (1056–1113) – автор „Повісті временних літ” // 2001. – III кв. – С. 95–98.

1304. **1113** – Спорудження **Києво-Михайлівського Золотоверхого собору** // 1998. – IV кв. – С. 102–107.

⁹⁵ Дата народження приблизна.

1305. **1130(?)**⁹⁶ – Народився **Кирило Туровський** (1130(?)–1182) – письменник і церковно-політичний діяч Київської Русі // 2005. – I кв. – С. 91–95.

1306. **1147** – Заснування **Москви** // 1972. – II кв. – С. 8–14.

1307. **1152** – Народився **Роман Мстиславович** (1152–1205) – український державний діяч, полководець, галицько-волинський князь // 2002. – IV кв. – С. 94–98.

1308. **1185–1186, ймовірно 1187**⁹⁷ – Написано „Слово о полку **Ігоревім**” // 1985. – II кв. – С. 94–96; 2006. – IV кв. – С. 78–89.

1309. *Друга половина XII – початок XIII століття* – Народився **Шота Руставелі** (дати життя і смерті невідомі) – грузинський поет і мислитель // 1966. – III кв. – С. 61–63.

1310. *бл. 1340* – Народився **Феофан Грек** (бл. 1340 – після 1405) – живописець, родом із Візантії, який працював на Русі // 1990. – III кв. – С. 59–61.

1311. *бл. 1360* – Народився **Андрій Рубльов** (бл. 1360 – бл. 1430) – російський живописець // 1985. – IV кв. – С. 93–95.

1312. *бл. 1450* – Народився **Георгій (Юрій) Донатович Дрогобич (Дрогобицький)** (бл. 1450–1494) – український вчений, астроном, астролог, лікар, перший доктор медицини й філософії // 2005. – IV кв. – С. 97–103.

1313. **1476** – Народився **Тиціан (Тіціан; власне – Тіціано Вечеліо)**⁹⁸ (1476–1576) – італійський живописець // 2006. – IV кв. – С. 90–97.

1314. *бл. 1490* – Народився **Франциск Скорина (Скарина)** (бл. 1490 – бл. 1540) – білоруський першодрукар, вчений, просвітителі і культурний діяч // 1990. – II кв. – С. 75–78.

1315. **1492** – Утворення **українського козацтва** // 1992. – III кв. – С. 67–75; 2002. – III кв. – С. 102–110.

1316. **1493** – Заснування м. **Плоскирів** (*нині – м. Хмельницький*) // 1993. – III кв. – С. 103–108.

1317. **1526** – Народився **Василь-Костянтин Острозький**⁹⁹ (1526–1608) – український політичний, релігійний і культурно-освітній діяч, меценат, засновник Острозької слов'яно-греко-латинської академії // 2006. – IV кв. – С. 98–104.

1318. **1572(?)** – Народився **Мелетій Смотрицький** (до прийняття чернецтва – **Максим**) (1572(?)–1633) – український церковний і громадський діяч, письменник-полеміст, публіцист, проповідник, філолог // 2002. – I кв. – С. 106–112.

⁹⁶ Народився між 1130 і 1134 рр.

⁹⁷ Дата створення епосу досі не відома.

⁹⁸ Діапазон гіпотез року народження становить від 1476 до 1490 рр.

⁹⁹ За іншими даними: бл. 1524–1525 рр.; 1527 р.

1319. **1574** – Початок книгодрукування в Україні // 1974. – I кв. – С. 39–42.

1320. **бл. 1595** – Народився **Богдан Хмельницький** (бл. 1595–1657) – український державний діяч, полководець, гетьман України (1648–1657) // 1970. – I кв. – С. 76–78; 1995. – I кв. – С. 78–86; 2005. – II кв. – С. 105–110.

1321. **між 1605 та 1610** – Народився **Іван Дмитрович Сірко** (між 1605 та 1610–1680) – кошовий отаман і козацький полковник, учасник Визвольної війни українського народу (1648–1657) // 2005. – I кв. – С. 96–99.

1322. **1627** – Народився **Петро Дорофійович Дорошенко** (1627–1698) – гетьман Правобережної України (1665–1676) // 1997. – С. 13–17; 2002. – I кв. – С. 113–117.

1323. **1639(?)** – Народився **Іван Степанович Мазепа**¹⁰⁰ (1639(?)–1709) – гетьман Лівобережної України (1687–1708) // 2004. – I кв. – С. 88–94.

1324. **1646** – Народився **Іван Ілліч Скоропадський** (1646–1722) – гетьман Лівобережної України (1708–1722) // 2006. – III кв. – С. 83–117.

1325. **1646** – Помер **Кирило Транквіліон-Ставровецький** (?–1646) – український письменник, філософ, релігійний діяч // 2006. – III кв. – С. 88–94.

1326. **бл. 1660** – Народився **Данієль Дефо** (бл. 1660–1731) – англійський письменник і публіцист // 1985. – III кв. – С. 57–60.

1327. **1670** – Народився **Самійло (Самоїл) Васильович Величко** (1670 – після 1728) – козацький літописець, письменник, історик, просвітителю // 1995. – I кв. – С. 87–92; 2005. – I кв. – С. 100–106.

1328. **1680** – Народився **Йоган Готфрід Шедель** (1680–1752) – український та російський архітектор // 2000. – IV кв. – С. 119–120.

1329. **1700** – Народився **Олекса Васильович Довбуш** (1700–1745) – один із найвідоміших ватажків руху карпатських опришків у 30–40 рр. XVIII ст. // 2000. – IV кв. – С. 115–118.

1330. **1701** – Народився **Василь Григорович Григорович-Барський** (1701–1747) – український мандрівник й письменник // 2001. – I кв. – С. 116–121.

1331. **1705** – Народився **Давид Гурамішвілі (Гурамішвілі)** (1705–1792) – грузинський поет // 1980. – IV кв. – С. 77–81; 2005. – III кв. – С. 91–94.

1332. **1713** – Народився **Іван Григорович Григорович-Барський** (1713–1785) – український архітектор, представник українського бароко // 2003. – III кв. – С. 92–94.

1333. **бл. 1735** – Народився **Дмитро Григорович Левицький** (бл. 1735–1822) – український і російський живописець-портретист // 1985. – I кв. – С. 84–87; 1995. – II кв. – С. 59–64; 2005. – III кв. – С. 95–102.

¹⁰⁰ За іншими даними – 1644.

1334. *бл. 1738* – Загинув **Григорій Іванович Грабянка** (рік народж. невідомий – бл. 1738) – український козацький літописець // 1998. – I кв. – С. 33–36.

1335. *1744* – Народився **Антон Андрійович Головатий** (1744–1797) – козацький адмірал, дипломат і поет // 2004. – III кв. – С. 87–90.

1336. *1796* – Заснування в Умані дендрологічного парку „Софіївка” (нині – Національний дендрологічний парк „Софіївка”) // 1996. – III кв. – С. 97–102; 2006. – IV кв. – С. 105–111.

1337. *1797* – Заснування у Білій Церкві заповідного дендрологічного парку НАН України „Олександрія” // 1997. – II кв. – С. 104–109.

1338. *1798* – Вихід поеми **І. П. Котляревського „Енеїда”** – першого твору нової української літератури // 1998. – IV кв. – С. 108–115.

1339. *1803* – Народився **Остап Микитович Вересай** (1803–1890) – український кобзар // 1978. – III кв. – С. 47–49; 1993. – III кв. – С. 88–95.

1340. *1803* – Помер **Петро Іванович Калнишевський** (бл. 1690–1803) – український політик, полководець, останній кошовий отаман Запорозької Січі // 1993. – IV кв. – С. 76–81; 2003. – IV кв. – С. 82–86.

1341. *бл. 1814* – Народився **Федір Федорович Холодний** (справжнє прізвище – **Гриценко**) (бл. 1814 – бл. 1892) – український кобзар // 1994. – II кв. – С. 74–77.

1342. *1815* – Народився **Михайло Михайлович Вербицький** (1815–1870) – український композитор, автор музики гімну „Ще не вмерла Україна” // 1995. – II кв. – С. 65–70.

1343. *1817* – Заснування **Наукової бібліотеки Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова** // 2002. – IV кв. – С. 91–93.

1344. *1826–1829* – Спорудження **садово-паркового комплексу „Сокиринський парк”** у с. Сокиринцях Чернігівської області // 2006. – II кв. – С. 99–102.

1345. *1834* – Заснування дендрологічного парку „Тростянець” НАН України у селі **Тростянець** Чернігівської області // 2004. – II кв. – С. 101–106.

1346. *1865* – Народився **Іван Львович Липа** (1865–1923) – український письменник (Польща) // 1995. – IV кв. – С. 117–120.

1347. *1873* – Народився **Петро Іванович Чардинін** (справжнє прізвище – **Красавчиков**) (1873–1934) – український і російський кінорежисер // 1993. – IV кв. – С. 71–75.

1348. *1878–1882* – Видання **М. Драгомановим** першого українського безцензурного громадсько-політичного збірника „Громада” у Женеві // 1998. – III кв. – С. 98–100.

1349. **1884** – Народився **Матвій Іванович Яворський**¹⁰¹ (1884–1937) – український історик // 1999. – III кв. – С. 112–118.

1350. **1886** – **Ф. Енгельс** написав працю „**Людвіг Фейєрбах і кінець класичної німецької філософії**” // 1986. – I кв. – С. 72–75.

1351. **1888** – Народився **Микола Кіндратович Залізняк** (1888–1950) – український громадсько-політичний діяч, публіцист, видавець, перекладач, дипломат // 1998. – III кв. – С. 81–82.

1352. **1890** – Народився **Дмитро Іванович Бузько** (1890–1943) – український письменник // 1995. – II кв. – С. 75–80.

1353. **1893** – Відкриття **Трипільської культури** // 1993. – III кв. – С. 96–102; 2003. – IV кв. – С. 87–93.

1354. **1903** – Народився **Василь Якович Вразливий** (справжнє прізвище – **Штанько**) (1903–1938) – український письменник // 1993. – II кв. – С. 85–89; 2003. – III кв. – С. 95–98.

1355. **1908** – Народився **Пантелеймон Антонович Петренко** (1908–1936) – український поет, перекладач (Грузія) // 1998. – III кв. – С. 83–86.

1356. **1929** – Заснування **Харківської державної академії культури** // 2004. – IV кв. – С. 97–102.

1357. **1932–1933** – **Голодомор** в Україні // 1993. – I кв. – С. 84–91.

1358. **1935** – Помер **Микола Прокопович Василенко** (1877–1935) – український правознавець // 1995. – IV кв. – С. 121–125.

1359. **1983** – Надання **Педагогічному музею України** статусу **державний** // 2003. – IV кв. – С. 94–99.

1360. **2000** – **Рік Гутенберга** в світі // 2000. – IV кв. – С. 42–44.

1361. **2003** – **Міжнародний рік прісної води** // 2003. – IV кв. – С. 100–108.

1362. **2004** – **Рік сім’ї** в Україні // 2004. – IV кв. – С. 90–96.

¹⁰¹ За іншими даними – народився 28. 11. 1884; 15. 11. 1885 р.

Іменний покажчик

- Абашидзе І. В. 1160
Авіценна *див.* Ібн-Сіна
Адамцевич Є. О. 5
Адасовська М. К. *див.*
Заньковецька М. К.
Айвазовський І. К. 738
Айні (Садріддін Саїд
Муродзода) 431
Айтматов Чінгіз 1236
Акіхіто, імператор Японії 1265,
1268
Акопян А. А. 539, 1126
Аксаков С. Т. 476, 972
Алексєєв К. С. *див.*
Станіславський К. С.
Алчевська Х. Д. (уроджена – Жу-
равльова) 384
Алчевська Х. О. 281
Аляб'єв О. О. 790
Амосов М. М. 1219
Ампер Андре-Марі 86
Амундсен Руаль 689
Андерсен Г. К. 342
Андерсен-Нексе (Андерсен)
Мартін 624
Андієвська Емма 302
Андрій Первозванний, Святий
апостол 1238
Андропов Ю. В. 599
Антоніч Богдан-Ігор 994
Антоній Печерський 1299
Антонов О. К. 161
Антонов-Овсієнко В. О. 308
Антонович В. Б. 71
Аркас М. М. 26
Арманд Інеса (уроджена
Стеффен Є. Ф.) 467
Артем (Сергеєв Ф. А.) 297, 717
Асєєв М. М. 670
Ауєзов М. О. 948
Ахматова А. А. 614
Ахундов Мірза Фаталі 677
Бабушкін І. В. 61
Бабюк А. Д. *див.* Ірчан Мирослав
Багалій Д. І. 1098
Багмут І. А. 578
Баграмян І. Х. 1202
Багрицький Е. Г. (Дзюбін) 1087
Багрянний І. П. 978
Бажан М. П. 1012
Баженов В. І. 269
Базилевич А. Д. 580
Байрон Джордж (Джордж-Ноел-
Гордон) 87
Балика Д. А. 889
Балудянський (Балуг'янський)
М. А. 937
Бальзак Оноре де 501
Банах К. В. *див.* Гриневичева К. В.
Бандера С. А. 6
Баранович Лазар 873
Бараташвілі Н. М. 1282
Барбюс Анрі 495, 851
Барвінок Ганна (Білозерська-
Куліш О. М.) 454
Барвінський В. Г. 219
Барвінський О. Г. 583
Барка Василь (Очерет В. К.) 691
Барто А. Л. 193
Батюшков К. М. 538
Бауман М. Е. 540
Бах Йоганн-Себастьян 306
Бах О. М. 286
Бачинський Л. В. 679
Башкирцева М. К. 1154
Бейль Анрі Марі *див.* Стендаль
Фредерік
Бен Степан (Бендюженко С. Ф.)
1066
Беранже П'єр Жан 687, 807
Бердник О. П. 1277
Березовський М. С. 1054
Берлінський М. Ф. 799

- Бернс Роберт 102
 Бетховен Людвіг ван 1248
 Бехер Йоганнес-Роберт 511
 Бехтерев В. М. 134
 Бедний Дем'ян (Придворов Ю. О.) 371
 Белінський В. Г. 587
 Беляєв О. Р. 282
 Биков В. В. 608
 Биков Л. Ф. 1237
 Биковський Л. У. 413
 Бідняк М. П. 136
 Бізе Жорж 1050
 Білас М. Я. 755
 Білецький О. І. 1084
 Білецький-Носенко П. П. 833
 Білинник П. С. 1019
 Білодід І. К. 846
 Білозерська-Куліш О. М. *див.*
 Барвінок Ганна
 Білокур К. В. 1221
 Білоус Д. Г. 421
 Благоев Димитр 595
 Блажкевич І. О. 1010
 Блок Жан Рішар 526
 Блок О. О. 1181
 Блохін Ю. *див.* Бойко Ю.
 Блюхер В. К. 1196
 Боберський Іван 761
 Бобинський В. П. 267
 Богомолець О. О. 519
 Богуцький Ю. П. 930
 Бодлер Шарль 361
 Бодянський О. М. 1120
 Боженко В. Н. 404, 809
 Божій М. М. 922
 Божко С. З. 420
 Бойків О. М. 842
 Бойко (Блохін) Юрій 320
 Бойченко О. М. 542, 1153
 Бойчук М. Л. 1069
 Бойчук Т. Л. 945
 Бокшай Й. Й. 977
 Бондарчук С. Ф. 935
 Бонч-Бруєвич В. Д. 671
 Бордуляк Т. Г. 139
 Борецький Іов (Борецький І. М.) 268
 Боровиковський В. Л. 759
 Бородавкіна О. А. *див.*
 Петрусенко О. А.
 Бородай В. З. 803
 Ботев Христо 21
 Бош Є. Б. 825
 Бояджиу Агнес Гонджа *див.* Мати Тереза
 Брамс Йоганнес 464
 Братковський Данило 1170
 Брежнєв Л. І. 1254
 Брик І. С. 663
 Бровка Пятрусь (Бровка П. У.) 622
 Бруно Джордано 192
 Брюллов К. П. 1266
 Брюсов В. Я. 1240
 Будьонний С. М. 422
 Бузько Д. І. 1352
 Булаховський Л. А. 374
 Булгаков М. О. 489
 Бунін І. О. 1041
 Бурачек М. Г. 280
 Бутлеров О. М. 800
 Бучма А. М. 277

Вавилов М. І. 1168
 Вагилевич І. М. 870
 Вагнер Вільгельм Ріхард 506
 Вазов І. М. 669
 Ван Гог Вінсент 329
 Василевська В. Л. 83
 Василевська Л. О. *див.* Дніпрова Чайка
 Василевський О. М. 960
 Василенко М. П. 1358
 Васильківський С. І. 1031
 Василько (Миляєв) В. С. 360
 Васильченко (Панасенко) С. В. 31, 784
 Васнецов В. М. 487
 Ватутін М. Ф. 383, 1250
 Ващенко Г. Г. 445
 Вега Карпйо Лопе-Фелікс де 1164

Векілов Самед Юсиф оглу *див.*
 Вургун Самед
 Величко С. В. 1327
 Венеціанов О. Г. 198
 Вербицький М. М. 1342
 Вербицький О. М. 944
 Верді Джузеппе 1013
 Вересаєв (Смідович) В. В. 65
 Вересай О. М. 1339
 Верещагін В. В. 1053
 Вериківський М. І. 1146
 Верн Жюль 164
 Вернадський В. І. 270
 Вернадський І. В. 517
 Верьовка Г. Г. 1273
 Винниченко В. К. 735
 Вишня Остап (Губенко П. М.) 951,
 1118
 Вілінська М. О. *див.* Вовчок
 Марко
 Влизько О.Ф. 194
 Вовк Ф. К. 284
 Вовчок Марко (Вілінська М. О.)
 780, 1263
 Войнич Етель Ліліан 473
 Володимир Великий 732, 751
 Володимир Мономах 1302
 Володимир, Патріарх
 (Романюк В. О.) 1227
 Волошин А. І. 287
 Волошин (Кириєнко-
 Волошин) М. О. 536
 Воробйов В. П. 730
 Воробкевич С. І. 455
 Воровський В. В. 1057
 Вороний М. К. 1215
 Воронько П. М. 1200
 Воротников В. І. 80
 Ворошилов К. Є. 150
 Вразливий (Штанько) В. Я. 1354
 Врубель М. О. 285
 Вулф Томас 985
 Вургун Самед 311

 Гаврилюк О. Я. 415
 Гагарін Ю. О. 263, 370

 Гайвазовський І.К. *див.*
 Айвазовський І.К.
 Гайдай З. М. 558
 Гайдар (Голіков) А. П. 88
 Галаган Г. П. 791
 Галан Я. О. 731, 1048
 Галілей Галілео 185
 Гамарник Я. Б. 561
 Гамзатов Р. Г. 885
 Гарді Томас 559
 Гарібальді Джузеппе 652
 Гаршин В. М. 351
 Гасанбеков Сулейман *див.*
 Стальський Сулейман
 Гашек Ярослав 438
 Ге М. М. 225
 Гейне Генріх 1239
 Гемінгвей *див.* Хемінгвей
 Герасимов О. М. 781
 Герасимов С. В. 940
 Герцен О. І. 82, 353
 Гете Йоганн-Вольфганг 312, 841
 Гжицький В. З. 1025
 Гірняк Й. Й. 376
 Глазовий П. П. 850
 Глазунов О. К. 778
 Глинка М. І. *див.* Глінка
 Глібов Л. І. 249, 1116
 Глієр Р.М. 41
 Глінка (Глинка) М. І. 186, 557
 Глушков В. М. 823
 Глущенко М. П. 914
 Глюк Крістоф-Віллібальд 646
 Гмиря Б. Р. 769
 Гнатюк В. М. 469
 Гнатюк Д. М. 326
 Гоголь М. В. 338
 Гойя (Гойя-і-Лусьєнтес) Франсіско-
 Хосе де 328
 Голинський М. Т. 10
 Голіков А. П. *див.* Гайдар А. П.
 Головатий А. А. 1335
 Головацький Я. Ф. 482, 1062
 Головка А. В. 1205
 Голоскевич Г. К. 1207
 Голсуорсі Джон 131, 788

Гольдоні Карло 218
Гольдшміт Генрік *див.* Корчак
Януш
Гомон Лесь (Королевич О. Д.) 331
Гончар І. М. 117
Гончар Олесь (Гончар О. Т.) 346
Гончаров І. О. 604
Горбатов Б. Л. 684
Гординський де Федькович Осип-
Домінік *див.* Федькович Ю. А.
Гординський С. Я. 1288
Гординський Я. А. 712
Горленко В. П. 52
Городецький В. В. 566
Горська А. О. 918
Горький Максим (Пешков О. М.)
324, 606
Гофман Ернст-Теодор-Амадей 98
Грабовський Е. Р. 1145
Грабовський П. А. 894, 1234
Грабянка Г. І. 1334
Гребінка Є. П. 138, 1247
Грибоедов О. С. 58
Григор'єв С. О. 658
Григорович-Барський В. Г. 1330
Григорович-Барський І. Г. 1332
Гриневичева (Банах) К. В. 1143
Гринько М. Г. 512
Гринюк Лесь (Гринюк О. Я.) 319
Гриценко Ф. Ф. *див.*
Холодний Ф. Ф.
Гришин В. В. 917
Гришко М. М. 23
Гріг Едвард 597
Грін (Гріневський) О. С. 817
Грінченко Б. Д. 1226
Громико А. А. 700
Грушевський М. С. 954
Грушевський О. С. 822
Губельман М. І. *див.*
Ярославський О. М.
Губенко В. М. *див.*
Чечвянський В. М.
Губенко П. М. *див.* Вишня Остап
Гулак-Артемівський П. П. 112
Гулак-Артемівський С. С. 188

Гуліа Д. Й. 210
Гуно Шарль-Франсуа 601
Гурамішвілі (Гурамішвілі) Давид
1331
Гуревич І. Ш. *див.*
Первомайський Л. С.
Гутенберг Йоганн 1360
Гуцало Є. П. 56
Гюго Віктор 224, 510

Даль В. І. 1152
Дальський (Нестеренко) В. М. 459
Данте (Данте Аліг'єрі) 553
Данькевич К. Ф. 1272
Дарвін Чарлз-Роберт 174, 398
Даргомижський О. С. 182
Даценко О. А. 1275
Дворжак Антонін 882
Де Філіппо Едуардо (Пассареллі)
521
Дейнека О. О. 502
Дерегус М. Г. 1210
Десняк Олекса (Руденко О. Г.) 290
Дефо Даніель 1326
Джаліль Муса (Джалілов М. М.)
187, 829
Держинський Ф. Е. 707, 896
Дзюба І. М. 725
Дзюбін Е. Г. *див.* Багрицький Е. Г.
Димитров Г. М. 636
Дідро Дені 992
Діккенс Чарлз 159
Дніпрова Чайка (Василевська Л. О.)
1079
Добровольський В. М. 96
Добролюбов М. О. 155
Довбуш О. В. 819, 1329
Довженко О. П. 892, 1169
Дойль Артур Конан 508
Донець М. І. 94
Донцов Д. І. 890
Донченко О. В. 808
Дорошенко Д. І. 359
Дорошенко П. Д. 1322
Досвітній Олесь (Скрипаль О. Ф.)
1107

- Достоевський Ф. М. 1117
 Драгоманов М. П. 958, 1348
 Драгоманова О. П. *див.* Пчілка
 Олена
 Драй-Хмара М. П. 1014
 Драйзер Теодор 835
 Драч І. Ф. 1029
 Дроб'язко Є. А. 866
 Дрогобицький Г. Д. *див.* Дрогобич
 Г. (Ю.) Д.
 Дрогобич Г. (Ю.) Д. 1312
 Дубковецький Ф. І. 446
 Думбадзе Н. В. 681
 Дунаєвський І. О. 128
 Дундич Олеко (Тома) 782
 Духнович О. В. 419
 Дюбуа (Дю Бойс) Уільям-Едуард-
 Беркгардт 214
 Дюма Александр (Дюма-батько)
 714
 Дюрер Альбрехт 503
- Еварницький Д. І. *див.*
 Яворницький Д. І.
 Еллан-Блакитний
 (Елланський) В. М. 47
 Енгельс Фрідріх 238, 642, 668,
 1078, 1180, 1350
 Епік Г. Д. 70
 Ерделі А. М. 529
 Ернст Ф. Л. 1156
 Ерцог Еміль *див.* Моруа Андре
- Єлізарова-Ульянова А. І. 830
 Єрошенко В. Я. 46
 Єсенін С. О. 984
 Єфименко (уроджена Ставровська)
 О. Я. 541
 Єфремов С. О. 996
- Жданов А. О. 228
 Желєзняков А. Г. (Желєзняк) 447
 Жеромський Стефан 1080
 Житецький П. Г. 17
 Жоліо-Кюрі Ірен 899
- Жоліо (Жоліо-Кюрі) Жан Фредерік
 300
 Жук М. І. 920
 Жуков Г. К. 1197
 Жуковський В. А. 168
 Жуковський М. Є. 66
 Журавльова Х. Д. *див.* Алчевська
 Х. Д.
 Журлива Олена (Котова О. К.) 618
- Забаштанський В. О. 995
 Забіла Н. Л. 251
 Заболотний В. Г. 786
 Заболотний Д. К. 1283
 Загребельний П. А. 827
 Загул Д. Ю. 843
 Заклинський Б. Р. 775
 Залізняк М. К. 1351
 Залка Мате (Франкль Бела) 414,
 589
 Заньковецька (Адасовська) М. К.
 760
 Запорожець О. В. 900
 Запорожець П. К. 69
 Зарудний М. Я. 811
 Затиркевич-Карпинська Г. П. 206
 Затонський В. П. 773
 Захер-Мазох Леопольд фон 116
 Збанацький Ю. О. 7
 Земляк В. С. 417
 Зеров М. К. 427
 Золя Еміль 343
 Зорге Ріхард 1102
 Зоценко М. М. 779
- Ібн-Сіна (Авіценна) 860
 Ібсен Генрік 303
 Іванов А. О. 1242
 Іванов О. А. 734
 Івасюк В. М. 248
 Івченко М. Є. 776
 Івченко О. Г. 1158
 Іконников В. С. 1258
 Ілленко Ю. Г. 701
 Ілля, пророк 756
 Ільїн Ф. Ф. *див.* Раскольников Ф. Ф.

Льницький В. С. 408
Інбер В. М. 672
Іоанн Предтеча (Іоанн Хреститель) 662
Ірчан Мирослав (Бабюк А. Д.) 680
Ісаєвич Я. Д. 258
Ісаковський М. В. 77

Їжакевич І. С. 73

Йогансен М. Г. 1060
Йоффе А. Ф. 1063

Кавалерідзе І. П. 373
Кавецький Р. С. 1198
Калінін М. І. 1144
Калнишевський П. І. 1340
Кальман Імре 1045
Кальченко Г. Н. 153
Камо (Тер-Петросян С. А.) 531
Кандиба О. І. *див.* Олесь Олександр
Кандиба О. О. *див.* Ольжич Олег
Капельгородський П. Й. 1176
Капій М. Д. 458
Караваджо Мікеланджело
(Караваджо Мерізі да) 946
Карамзін М. М. 1233
Карім Мустай 1034
Кармалюк (Кармелюк) У. Я. 264
Карпенко-Карий (Тобілевич) І. К. 906, 953
Касіян В. І. 4
Катаєв В. П. 119
Качура Я. Д. 1037
Квітка К. В. 149
Квітка-Основ'яненко Г. Ф. 810, 1185
Кириленко А. П. 884
Кирило Туровський 1305
Кирилюк Є. П. 296
Кириченко І. М. 703
Кириченко Р. О. 1021
Кириєнко-Волошин М. О. *див.*
Волошин М. О.
Кисілевська (Сіменович) О. Л. 315
Кіквідзе В. С. 272

Кіпріанов А. І. 690
Кіров С. М. 322
Клеменс Семюел Ленгторн *див.*
Твен Марк
Кобилянська О. Ю. 1175
Кобилянський В. О. 836
Кобринська Н. І. 584
Ковалевська С. В. 59
Ковінька О. І. 55
Ковпак С. А. 527
Козаченко В. П. 321
Козицький П. О. 1044
Козланюк П. С. 783
Козловський І. С. 317
Колас Якуб (Міцкевич К. М.) 1085
Коленська Любов 392
Колесса М. Ф. 1218
Колесса Ф. М. 696
Коллонтай О. М. 333
Коломієць О. Ф. 292
Коломійченко М. І. 1151
Коломійченко О. І. 330
Комаров М. Ф. 93
Коменський Ян Амос 323
Комісаржевська В. Ф. 1105
Конашевич-Сагайдачний П. К. *див.*
Сагайдачний П. К.
Кондратюк М. К. 461
Кондратюк Ю. В. (Шаргей О. Г.) 612
Конєв І. С. 1284
Кониський Георгій (Григорій) 1194
Кониський О. Я. 802
Копержинська Н. К. 444
Копиленко О. І. 753
Корнейчуков М. В. *див.*
Чуковський К. І.
Корнель П'єр 571
Корнійчук О. Є. 530
Королевич Н. Ф. 84
Королевич О. Д. *див.* Гомон Лесь
Короленко В. Г. 729
Корольов С. П. 49
Коротченко Д. С. 1186

- Корчак Януш (Гольдшміт Генрік) 711
 Корчак-Чепурківський О. В. 226
 Кос-Анатольський (Кос) А. Й. 1199
 Косач О. П. *див.* Пчілка Олена
 Косач-Квітка Л. П. *див.* Українка Леся
 Косенко В. С. 1157
 Косигін О. М. 211
 Косинка Г. М. 1187
 Косіор С. В. 1139
 Косоногов Й. Й. 368
 Костанді К. К. 982
 Костенко В. Г. 736
 Костенко Л. В. 301
 Костомаров М. І. 493
 Котляревський І. П. 887, 1115, 1338
 Котова О. К. *див.* Журлива Олена
 Котовський Г. І. 616
 Коцка А. А. 514
 Коцюба Г. М. 53
 Коцюбинський М. М. 424, 913
 Коцюбинський Ю. М. 1220
 Кочерга І. А. 997, 1286
 Кошиць О. А. 898
 Крамський І. М. 582
 Красавчиков П. І. *див.* Чардинін П. І.
 Красицький Ф. С. 821
 Кржижановський Г. М. 100
 Крилов І. А. 179
 Кримський А. Ю. 60
 Крип'якевич І. П. 621
 Кристер Вільгельм Готлібович 766
 Кричевський В. Г. 1292
 Кричевський Ф. Г. 509
 Кропивницький М. Л. 405, 507
 Крупська Н. К. 227
 Крушельницька (уроджена – Слобода, літ. псевдонім – Слободівна) М. С. 1223
 Крушельницька С. А. 928
 Крушельницький А. В. 762
 Крушельницький І. А. 1124
 Крушельницький М. М. 394
 Кубійович В. М. 929
 Куїнджі А. І. 132
 Куйбишев В. В. 106, 574
 Кулаков Ф. Д. 152
 Кулик І. Ю. 109
 Кулієв К. Ш. 1081
 Куліш М. Г. 1216
 Куліш П. О. 771
 Кульчицька О. Л. 905
 Куманченко П. В. 1039
 Кунаєв Д. А. 50
 Купала Янка (Луцевич І. Д.) 664
 Купрін О. І. 828, 878
 Курбас Лесь (Курбас О. С.) 221
 Куропась Степан (Стефан) 975
 Курчатова І. В. 48
 Кусенко О. Я. 1119
 Лавренєв (Сергєєв) Б. А. 697
 Лазаревський О. М. 609
 Ласточкін Микола *див.* Смирнов І. Ф.
 Ле Іван (Мойся І. Л.) 310
 Лебедев П. М. 260
 Лебедев-Кумач (Лебедев) В. І. 768
 Левинський І. І. 660
 Левицький В. Л. *див.* Лукич Василь
 Левицький Д. Г. 1333
 Левицький І. О. 72
 Левицький І. С. *див.* Нечуй-Левицький І. С.
 Левицький М. П. 718
 Левітан І. І. 848
 Левчук Д. Н. *див.* Фальківський Д. Н.
 Левчук Т. В. 78
 Ленерт-Домбровська М. О. *див.* Підгірянка Марійка
 Ленін В. І. 24, 81, 173, 201, 254, 305, 337, 367, 391, 399, 409, 433, 435, 460, 477, 499, 555, 648, 752, 770, 797, 830, 847, 876, 970, 979, 1005, 1148, 1173, 1192, 1203, 1235, 1280
 Леонардо да Вінчі 379

Леонов Л. М. 546
 Леонтович В. М. 767
 Леонтович М. Д. 97, 1241
 Лепешинський П. М. 271
 Лепкий Б. С. 1111
 Лермонтов М. Ю. 1022
 Лєсков М. С. 189
 Липа І. Л. 1346
 Липа Ю. І. 498
 Липинський В. К. 389
 Липківський В. К. 304
 Лисенко М. В. 313
 Литвин Ю. Т. 1174
 Литвиненко-Вольгемут М. І. 181
 Лібіх Юстус 475
 Лібкнехт Карл 785
 Лівицька-Холодна Н. 598
 Ліндгрєн Астрід Анна Емілія 1130
 Ліст Ференц 1040
 Лобачевський М. І. 1195
 Лозинський М. М. 743
 Ломоносов М. В. 380, 1142
 Лондон Джек (Лондон Джон Гріффіт) 45
 Лопе де Вега *див.* Вега Карпйо
 Лопе-Фелікс де Лу Сінь (Чжоу Шу-жень [Шужень]) 933
 Лука, апостол та євангеліст 1071
 Лукаш М. О. 1255
 Лукич Василь (Левицький В. Л.) 871
 Лукіянович Д. Я. 902
 Луначарський А. В. 1155
 Луцевич І. Д. *див.* Купала Янка
 Луценко Д. О. 1027
 Любченко А. П. 299
 Любченко П. П. 54
 Людкевич С. П. 101
 Люксембург Роза 250
 Лятошинський Б. М. 13

 Магеллан Фернан 430
 Мазєпа І. С. 976, 1323
 Мазуренко Галя (Мазуренко Г. С.) 1274
 Майборода П. І. 1201

 Майєрова Марія 135
 Макаренко А. С. 275, 341
 Маковей О. С. 816
 Максименко Ф. П. 151
 Максимович М. О. 904
 Маланюк Є. Ф. 141
 Малицький Ф. М. 239
 Малишко А. С. 1132
 Мамін-Сибіряк Д. Н. 1093, 1133
 Манайло Ф. Ф. 1032
 Манастирський А. І. 1083
 Мандельштам О. Е. 64
 Манжура І. І. 490, 1072
 Манізер М. Г. 289
 Манн Томас 573
 Мануїльський Д. З. 983
 Марзєєв О. М. 355
 [Марія] *див.* Прєсвята Богородиця
 Маркс Карл 238, 452, 457, 642, 796
 Мартович Лєсь (Мартович О. С.) 175
 Марчук І. С. 478
 Маршак С. Я. 1086
 Маслов С. І. 1182
 Мати Тереза (Бояджиу Агнес Гонджа) 838
 Мащенко М. П. 51
 Маяковський В. В. 377, 704
 Медведєв Д. М. 813
 Медвідь Л. І. 605
 Межелайтіс Е. Б. 986
 Менделєєв Д. І. 144, 165
 Мечников І. І. 486
 Микитенко І. К. 877
 Миклухо (Міклухо) -Маклай 375, 695
 Миколай, Святий 1252
 Миколайчук І. В. 600
 Миляєв В. С. *див.* Василько В. С.
 Мирний Панас (Рудченко П. Я.) 120, 481
 Мисько Е. П. 505
 Мисько Ю. С. *див.* Сопілка
 Мирослава
 Михайл, Архістратиг 1149
 Михайличенко Г. В. 1011

- Михайлів Ю. С. 1058
 Мишуга О. П. 610
 Мікеланджело Буонарроті 253
 Міклухо-Маклай *див.* Миклухо-Маклай
 Мільтон Джон 1225
 Мірошниченко Є. С. 590
 Міцкевич Адам Бернард 1269
 Міцкевич К. М. *див.* Колас Якуб
 Мічурін І. В. 1056
 Мовсесян О. М. *див.* Ширванзаде
 Олександр
 Могила П. С. 38, 40
 Мойся І. Л. *див.* Ле Іван
 Мокренко А. Ю. 91
 Мольєр (Поклен Жан Батіст) 57
 Монюшко Станіслав 453
 Мопассан Гі (Анрі-Рене-Альберт Гі) де 765
 Мор Томас 158
 Мороз-Стрілець Т. М. 1059
 Моруа Андре (Ерцог Еміль) 724
 Моцарт Вольфганг Амадей 111
 Муравйов-Апостол С. І. 1007
 Муратов І. Л. 737
 Мурашко О. О. 879
 Мусоргський М. П. 307
 Мухіна В. Г. 645
 Мясоєдов Г. Г. 396
- Навої** (Нізамеддін Мір) Алішер 167
 Навроцький Б. О. 428
 Налбандян М. Л. 1127
 Налепка Ян 1261
 Наливайко С. 403
 Науменко В. П. 702
 Нахімов П. С. 656
 Некрасов М. О. 30, 1228
 Нексе Мартін *див.* Андерсен-Нексе
 Мартін
 Неру Джавахарлал 1129
 Нестеренко В. М. *див.*
 Дальський В. М.
 Нестеров М. В. 543
 Нестор-літописець 71, 1258, 1303
- Нечуй-Левицький (Левицький) І. С. 382, 1167
 Немцова Божена 147
 Нижанківський Б. А. 1163
 Нижанківський Н. О. 853
 Нікітін І. С. 1061
 Ніщинський П. І. 924
 Нобель Альфред Бернгард 1036
 Новаківський О. Х. 276
 Новиков-Прибой (Новиков) О. С. 316
 Нострадамус Мішель 1295
 Нушич Бранислав 1002
 Ньютон Ісаак 15
 Нятко-Табачникова П. М. (справжнє прізвище – Омельченко) 1038
- Огарьов М. П. 591, 1214
 О'Генрі (Портер Уільям Сідні) 893
 Огієнко І. І. 62
 Огінський Міхал Клеофас (Огінський М. А.) 931
 Оглоблін (Оглоблін) О. П. 1217
 Огневий К. Д. 961
 Огоновський О. М. 758
 Ожешко Еліза 525
 Окуджава Б. Ш. 470
 Олдрідж Джеймс 673
 Олексюк С. Й. *див.* Тудор С. Й.
 Олесь Олександр (Кандиба О. І.) 1209
 Олійник Б. І. 1043
 Олійник С. І. 345
 Ольга, княгиня Київська 713
 Ольжич Олег (Кандиба О. О.) 586
 Омельченко П. М. *див.* Нятко-Табачникова П. М.
 Опільський Юліан (Рудницький Ю. Л.) 1224
 Орджонікідзе Г. К. 1046
 Орест Михайло 1178
 Орлик П. С. 1035
 Островський М. О. 955, 1264
 Островський О. М. 365, 596

Острозький Василь-Костянтин
1317

Осьмачка Годось 450

Очерет В. К. *див.* Барка Василь

Павлик М. І. 911

Павличко Д. В. 950

Павло, Святий апостол 676

Павлов І. П. 939

Паганіні Нікколо 1055

Падалка І. І. 1177

Палій Л. А. 363

Палладін О. В. 891

Панасенко С. В. *див.*

Васильченко С. В.

Панч (Панченко) П. Й. 655

Панькевич Ю. І. 654

Паньківський К. Ф. 381

Параджанов С. Й. 37

Пархоменко О. Я. 14, 1270

Пассареллі *див.* Де Філіппо

Едуардо

Пастернак Б. Л. 172

Пастушенко Ю. С. *див.* Сопілка
Мирослава

Пата Т. Я. 247

Патон Б. Є. 1179

Патон Є. О. 246

Паторжинський І. С. 245

Паустовський К. Г. 545

Пахаревський Л. А. 910

Пельше А. Я. 160

Первомайський Л. С. (Гуревич І. Ш.) 497

Перетц В. М. 129

Перов В. Г. 16

Перро Шарль 492

Песталоцці Й. Г. 44

Петефі Шандор 3

Петлюра С. В. 472

Петренко П. А. 1355

Петриненко Д. Г. 166

Петрицький А. Г. 176

Петро, Святий апостол 676

Петров М. І. 366

Петровський Г. І. 148

Петрусенко (Бородавкіна) О. А.
202

Пешков О. М. *див.* Горький Максим

Пимоненко М. К. 262

Пир'єв І. О. 1138

Пирогов М. І. 1166

Писарев Д. І. 688, 1018

Підгірянкa Марійка (Ленерт-
Домбровська М. О.) 327

Піддубний І. М. 1003

Підмогильний В. П. 142

Підпалій В. О. 483

Пік Вільгельм 12

Пікассо Пабло 1052

Пільгук І. І. 1257

Плеханов Г. В. 1229

Плієкшан Я. К. *див.* Райніс Ян

Плужник Є. П. 1279

Погодін (Стукалов) М. Ф. 1134

Погребенник Ф. П. 615

Подвойський М. І. 190

Познанська М. А. 685

Поклен Жан Батіст *див.* Мольєр

Поліщук В. Л. 974

Помяловський М. Г. 1028

Попов О. С[ерафимович]. *див.*

Серафимович О. С.

Попов О. С[тепанович]. 279

Порик В. В. 196

Портер Уільям Сідні *див.* О'Генрі

Посмітний М. О. 130

Постернак С. П. 432

Постишев П. П. 916

Потебня О. О. 927, 1231

Потьє Ежен 989

Похилевич Л. І. 777

Пресвята Богородиця [Марія] 357,
840, 923

Придворов Ю. О. *див.* Бедний
Дем'ян

Примаков В. М. 1287

Прокопович Феофан (Єлеазар) 603

Прокоф'єв С. С. 412

Прянишников Д. М. 439, 1095

Пуйманова Марія 585

Пушкін О. С. 171, 572

Пчілка Олена (Косач О.П.,
уроджена – Драгоманова) 739
Пшавела Важа (Разікашвілі Л. П.)
722
П'ятницький М. Ю. 649

Рабинович Ш. Н. *див.* Шолом-
Алейхем
Радіщев О. М. 852
Разікашвілі Л. П. *див.* Пшавела
Важа
Райніс Ян (Плікшан Я. К.) 895
Раскольников (Ільїн) Ф. Ф. 170
Рафаель (Рафаелло Санті) 352
Рахманінов С. В. 339
Ревуцький Д. М. 350
Ревуцький Л. М. 207
Рембрандт Гарменс ван Рейн 682,
988
Реріх М. К. 1008
Репін І. Ю. 764
Рибчинський Ю. Є. 513
Рилєєв К. Ф. 952
Рильський М. Т. 298
Римський-Корсаков М. А. 294
Рід Джон 1042
Роговцева А. М. 693
Рокоссовський К. К. 1260
Роллан Ромен 125
Роман Мстиславович 1307
Романов Г. В. 162
Романченко Т. М. 763
Романюк В. О. *див.* Володимир,
Патріарх
Россіні Джоаккіно-Антоніо 235
Рубенс (Рюбенс) Пітер Пауел 629
Рубльов Андрій 1311
Рубчакова К. А. 437
Руданський С. В. 20, 448
Руденко Б. А. 804
Руденко М. Д. 1256
Руденко О. Г. *див.* Десняк Олекса
Руднев М. О. 1065
Руднев С. В. 234
Рудницький Ю. Л. *див.* Опільський
Юліан

Рудченко П. Я. *див.* Мирний Панас
Русова С. Ф. 200
Руссо Жан-Жак 630
Руставелі Шота 1309
Рюбенс Пітер Пауел *див.* Рубенс
Пітер Пауел

Сабадаш С. О. 569
Савицький Р. Я. 1159
Саврасов О. К. 518
Сагайдачний (Конашевич-
Сагайдачний) П. К. 401
Садовська-Барілотті М. К. 388
Садовський М. К.
(Тобілевич М. К.) 163, 255
Садовяну Михаїл 1091
Садридін Саїд Муродзода *див.*
Айні
Саксаганський (Тобілевич) П. К.
488
Салтиков-Щедрін (Салтиков) М. Є.
113
Самійленко В. І. 146
Самійленко П. М. 496
Самокиш М. С. 1051
Сар'ян М. С. 233
Сахаров А. Д. 504
Свердлов Я. М. 283, 564
Свенціцький (Святицький) І. С.
358
Свидницький А. П. 901
Свідзинський В. Ю. 1009
Світлицький Г. П. 943
Свіфт Джонатан 1189
Святицький І. С. *див.*
Свенціцький І. С.
Семанюк І. Ю. *див.* Черемшина
Марко
Семенко М. В. 1294
Сенкевич Генрик 456
Сент-Екзюпері Антуан де 633
Сенченко І. Ю. 177
Серафимович (Попов) О. С. 75
Сергєєв Б. А. *див.* Лавренєв Б. А.
Сергєєв Ф. А. *див.* Артем
Сергєєв-Ценський С. М. 959

- Сердюк О. І. 626
 Серов В. О. 76
 Смирненко Л. П. 199
 Симоненко В. А. 34
 Синенька-Іваницька Іванна 716
 Ситенко М. І. 1123
 Сікорський І. І. 528
 Сіменович О. Л. *див.*
 Кисілевська О. Л.
 Сірко І. Д. 1321
 Сірополко С. О. 792
 Січинський В. Ю.
 (Січинський В. Є.) 617
 Скарина Франциск *див.* Скорина
 Франциск
 Скліфосовський М. В. 354
 Скловська-Кюрі Марія 1099
 Скляренко С. Д. 941
 Сковорода Г. С. 1109, 1204
 Скорина (Скарина) Франциск
 1314
 Скоропадський І. І. 1324
 Скрипаль О. Ф. *див.* Досвітній
 Олесь
 Скрипник М. О. 104
 Славинський М. А. 820
 Слісаренко (Снісар) О. А. 325
 Слобода М. С. *див.*
 Крушельницька М. С.
 Слободівна *див.*
 Крушельницька М. С.
 Словацький Юліуш 875
 Смаль-Стоцький С. Й. 28
 Сметана Бедржих 241
 Смирнов І. Ф. (Ласточкін Микола)
 63
 Смідович В. В. *див.* Вересаєв В. В.
 Смілянський Л. І. 231
 Смолич Ю. К. 666
 Смотрицький Мелетій (Максим)
 1281, 1318
 Снісар О. А. *див.* Слісаренко О. А.
 Сова А. К. 1289
 Сокальський П. П. 938
 Соленик К. Т. 576
 Солов'яненко А. Б. 936
 Сопілка Мирослава (Пастушен-
 ко Ю.С., уроджена – Мисько) 845
 Сосюра В. М. 22
 Спіров М. С. 647
 Срезневський І. І. 592
 Ставровська О. Я. *див.*
 Єфименко О. Я.
 Стальський (Гасанбеков) Сулейман
 1161
 Станіславський (Алексєєв) К. С. 67
 Старицька М. М. 544
 Старицька-Черняхівська Л. М. 844
 Старицький М. П. 474, 1244
 Стасова О. Д. 1024
 Стельмах М. П. 523
 Стендаль Фредерік (Бейль Анрі
 Марі) 92
 Степанков К. П. 565
 Степанюк І. В. 579
 Степовий (Якименко) Я. С. 1033
 Стефаник В. С. 484
 Стефанович О. К. 993
 Стеффен Є. Ф. *див.* Арманд Інеса
 Стеценко К. Г. 520
 Столипін П. А. 372
 Стражеско М. Д. 1285
 Студинський К. Й. 990
 Стукалов М. Ф. *див.* Погодін М. Ф.
 Ступка Б. С. 839
 Стус В. С. 35
 Суворов О. В. 1162
 Сулима І. М. 1232
 Сумцов М. Ф. 393
 Сунь Ятсен (Сун Ят-Сен) 1121
 Суриков В. І. 99
 Сухомлинський В. О. 949
 Табачникова П. М. *див.* Нятко-
 Табачникова П. М.
 Тагор Рабіндрнат (Тхакур
 Робіндронатх) 466
 Тарковський А. А. 348
 Тартаков І. В. 1128
 Татіщев В. М. 436
 Твен Марк (Клеменс Семюел
 Ленггорн) 1190

- Теккерей Уїльям Мейкпіс 699
Теліга (уроджена – Шовгенева) О.І. 709
Тельман Ернст 386, 805
Тер-Петросян С. А. *див.* Камо
Терещенко М. І. 903
Терлецький О. С. 156
Тесленко А. Ю. 243, 631
Тимофєєва Галя (Тимофєєва Г. Г.) 926
Тимошенко С. П. 157
Тимченко Й. А. 1171
Тихонов М. О. 485
Тиціан (Тиціан; Тиціано Вечелліо) 1313
Тичина П. Г. 115
Тібо Жак-Анатоль *див.* Франс
Анатоль
Тімірязєв К. А. 563
Тиціан *див.* Тиціан
Тиціано Вечелліо *див.* Тиціан
Тобілевич І. К. *див.* Карпенко-Карий І. К.
Тобілевич М. К. *див.*
Садовський М. К.
Тобілевич П. К. *див.*
Саксаганський П. К.
Товстуха Є. С. 999
Толстой Л. М. 888, 1147
Толстой О. М. 39, 216
Торез Моріс 434
Транквіліон-Ставровецький
Кирило 1325
Треньов К. А. 560
Трублаїні (Трублаєвський) М. П. 423
Труш І. І. 68
Туган-Барановський М. І. 29
Тудор С. Й. (Олексюк С. Й.) 613, 826
Тулуб З. П. 1184
Туманян О. Т. 203
Тургенєв І. С. 874, 1110
Тухачевський М. М. 191
Тхакур Робіндронатх *див.* Тагор
Рабіндрнат
Тютюнник Г[ригір]. М. 1211
Тютюнник Г[ригорій]. М. 416
Уеллс Герберт 925
Ужвій Н. М. 883
Українка Леся (Косач-Квітка Л. П.) 220, 754
Ульянов Д. І. 797
Ульянов О. І. 367
Ульянова М. І. 201
Ульянова М. О. 254
Упіт А. М. 1206
Усенко П. М. 95
Успенський Г. І. 356
Устинов Д. Ф. 1070
Уточкін С. І. 678
Ушинський К. Д. 240
Фабріціус Я. Ф. 667
Фаворський В. А. 278
Фадєєв О. О. 1271
Фальківський (Левчук) Д. Н. 1088
Федоров Іван 1246
Федоров О. Ф. 332
Федотов П. А. 653
Федькович Ю. А. (Гординський де Федькович Осип-Домінік) 42, 772
Фейєрбах Людвіг 733
Фейхтвангер Ліон 665
Феодосій, ігумен 491
Феофан Грек 1310
Филипович П. П. 921
Філатов В. П. 230
Філдінг Генрі 407
Філіпенко А. Д. 33
Філіппо Едуардо Де *див.* Де
Філіппо Едуардо
Філянський М. Г. 1253
Форш О. Д. 535
Франко І. Я. 537, 834
Франкль Бела *див.* Залка Мате
Франс Анатоль (Тібо Жак-Анатоль) 385
Фрунзе М. В. 140
Фурманов Д. А. 1100
Фучік Юліус 215, 886

Хамза Хакімзаде Ніязі 256
Хвиля О. Л. 683
Хемінгвей (Гемінгвей) Ернест 708
Хетагуров К. Л. 1023
Хікмет Назим Ран 79
Хмельницький Богдан 1320
Холодний (Гриценко) Ф. Ф. 1341
Хоткевич Г. М. 1293
Хрущов М. С. 390

Цвейг Стефан 1183
Цветаєва М. І. 1004
Целевич Ю. А. 314
Церетелі А. Р. 611
Цеткін Клара 657
Ціолковський К. Е. 912, 919
Цюпа І. А. 1067
Цюрупа О. Д. 973

Чавчавадзе І. Г. 1104
Чайковський П. І. 465
Чалий Б. Й. 619
Чапаєв В. І. 169
Чапек Карел 36
Чаплін Чарлз Спенсер 387
Чардинін (Красавчиков) П. І. 1347
Чеботарьов Д. Ф. 915
Чередниченко В. І. 1249
Черемшина Марко (Семанюк І. Ю.) 425, 593
Черкасенко С. Ф. 1230
Чернишевський М. Г. 715, 1064
Чернявський М. Ф. 11
Черняхівський І. Д. 634
Чехов А. П. 124
Чечвянський (Губенко) В. М. 266
Чжоу Шу-жень *див.* Лу Сінь
Чижевський Д. І. 347
Чикаленко Є. Х. 1259
Чистякова В. М. 395
Чкалов В. П. 143
Чубинський П. П. 114
Чуковський К. І.
(Корнейчуков М. В.) 334

Чумак В. Г. 27
Чупринка Тарас *див.* Шухевич
Роман

Шагінян М. С. 344
Шаляпін Ф. І. 180
Шаргей О. Г. *див.* Кондратюк Ю. В.
Шафарик (Шафаржік) Павло Йосеф
480
Шахматов О. О. 602
Шашкевич М. С. 577, 1092
Шеварнадзе Е. А. 105
Шевельов Ю. В. *див.* Шерех Юрій
Шевченко Т. Г. 261, 265
Шедель Йоган Готфрід 1328
Шекспір Вільям 411
Шептицький Андрей (Роман Марія
Олександр) 740
Шерех Юрій (Шевельов Ю. В.)
1251
Шерстюк Г. П. 1172
Ширванзаде Олександр
(Мовсесян О. М.) 397
Шишкін І. І. 103
Шишко С. Ф. 623
Шіллер Йоганн Кристоф Фрідріх
1114
Шкурупій Гео (Шкурупій Г. Д.)
402
Шліман Генріх 19
Шліхтер О. Г. 865
Шміт Ф. І. 449
Шовгенева О. І. *див.* Теліга О. І.
Шовгенів І. О. 1122
Шовкуненко О. О. 309
Шолом-Алейхем
(Рабинович Ш. Н.) 242
Шолохов М. О. 522
Шомін Ю. В. *див.*
Шумський Ю. В.
Шопен Фридерик Францішек 212
Шостакович Д. Д. 934
Шоу Джордж Бернард 721
Штанько В. Я. *див.*
Вражливий В. Я.
Штогаренко А. Я. 1026

Штраус Йоганн 1049
Штраус Ріхард 588
Шубін Ф. І. 534
Шукшин В. М. 719
Шульга І. М. 706
Шульгин О. Я. 744
Шульженко К. І. 318
Шуман Р. А. 581

Яковлев О. С. 340
Яловий М. О. 568
Яновська Л. О. 742
Яновський Ю. І. 223, 837
Ярослав Мудрий 205, 1298
Ярославський О. М.
(Губельман М. І.) 204
Ярошенко М. О. 1245
Ясинський М. І. 1150

Шумський (Шомін) Ю. В. 1137
Шухевич Роман (Чупринка Тарас)
698

Щепкін М. С. 815, 1136
Щербаківський В. М. 288
Щербина В. І. 494
Щербицький В. В. 195
Щоголев Я. І. 1090
Щорс М. О. 575, 849

Юнг Карл Густав 723
Юра Г. П. 32
Юра Т. П. 410
Юрій Святий 462
Юркевич П. Д. 232

Яблонська Т. Н. 217
Яблочкіна О. О. 1131
Яворівський В. О. 1016
Яворницький (Еварницький) Д. І.
1094
Яворський М. І. 1349
Якименко Я. С. *див.* Степовий Я. С.
Якір Й. Е. 793

**Показчик навчальних закладів, організацій, установ,
підприємств, об'єднань, товариств, пам'яток**

Аерофлот 237

Академія наук Української РСР *див.* Національна академія наук України
артилерія 1140

Верховна Рада СРСР 274, 1082

Верховна Рада Української РСР 694

видавництво „Пролетар *див.* Державне спеціалізоване видавництво
„Україна”

видавництво „Україна *див.* Державне спеціалізоване видавництво „Україна”

Виставка досягнень народного господарства УРСР 661

Війська протиповітряної оборони [СРСР] 362

Військово-Морський флот [СРСР] 213, 750

Військово-Морські Сили України *див.* Збройні Сили України

Всенародна бібліотека України *див.* – Національна бібліотеки України
ім. В. І. Вернадського НАН України

Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді – ВЛКСМ (Російська
Комуністична Спілка Молоді – РКСМ) 979, 1068

Всесоюзна піонерська організація імені В. І. Леніна 500

Гідрометеорологічна служба 1141

„Громада”, культурно-просвітницьке товариство 791

Депо Москва-Сортувальна 369

Державна бібліотека СРСР імені В. І. Леніна – *див.* Російська державна
бібліотека

Державне спеціалізоване видавництво „Україна” (видавництво „Пролетар”;
Політвидав України) 971

Дніпровська гідроелектростанція (Дніпрогес) ім. В. І. Леніна 1015

Запорізька Січ 1340

Збройні Сили України 1213

– Військово-Морські Сили [України] 750

Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України 823

Інститут мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного 1283

Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України 258

Інтернаціонал 1-й 452, 947

Історичне товариство Нестора-літописця 71, 1258

Канівський заповідник „Могила Т. Г. Шевченка” *див.* Шевченківський
національний заповідник у м. Каневі

Києво-Михайлівський Золотоверхий собор 1304

Києво-Могилянська академія (Київська колегія, Києво-Могилянська
колегія) 603, 864

Києво-Печерська лавра 491, 1299, 1301
Києво-Печерський історико-культурний заповідник 956
Київська братська школа 864
Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського *див.* Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського
Київська картинна галерея *див.* Київський музей російського мистецтва
Київська колегія Києво-Могилянська академія)
Київська консерваторія *див.* Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського
Київська російська публічна бібліотека *див.* Національна парламентська бібліотека України
Київський Вищий інститут народної освіти ім. М. П. Драгоманова *див.* Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова
Київський метрополітен 1103
Київський музей російського мистецтва (Київська картинна галерея) 1125
Київський педагогічний інститут ім. О. М. Горького *див.* Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова
Київський політехнічний інститут *див.* Національний технічний університет України „КПІ”
Київський „Союз боротьби за визволення робітничого класу” 336
Київський театр опери та балету ім. Т. Г. Шевченка *див.* Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка
Київський філіал Центрального музею В. І. Леніна 847
Кирило-Мефодіївське товариство 133
Книжкова палата УРСР 627
Комуністична партія Болгарії 595
Комуністична партія Німеччини 12, 250, 657, 785
Комуністична партія Радянського Союзу (КПРС); *див. також* РСДРП; РСДРП(б); РКП(б) 118, 183, 229, 880, 1030
Комуністична партія України 659

Лаврська школа 864
Ленінська Комуністична Спілка Молоді України (ЛКСМУ) 542, 625, 1153
Літературне товариство ім. Т. Г. Шевченка 1267

Машинно-тракторні станції 229
Митна служба України 620
Міська публічна бібліотека (м. Одеса) *див.* Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького
„Молода гвардія” (підпільна комсомольська організація у Краснодарі) 980
морський флот 746
Московська публічна бібліотека – *див.* Російська державна бібліотека

Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова 1343

Наукове товариство ім. Т. Шевченка (НТШ) 28, 72, 358, 393, 469, 537, 583, 602, 621, 696, 740, 743, 834, 929, 954, 990, 996, 1259

Національна академія наук України (Українська Академія наук, Академія наук Української РСР) 60, 178, 270

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України (Всенародна бібліотека України) 432

Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського (Київська консерваторія, Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського) 1135

Національна парламентська бібліотека України (Київська російська публічна бібліотека) 244

Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка (Театр ім. І. Франка) 121

Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка 1106

Національний дендрологічний парк „Софіївка” 1336

Національний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Г. Верьовки 897

Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Київський Вищий інститут народної освіти ім. М.П. Драгоманова; Київський педагогічний інститут ім. О. М. Горького) 686

Національний технічний університет України „КПІ” (Київський політехнічний інститут) 867

Національний університет імені Тараса Шевченка (Університет Святого Володимира) 728

Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького (Міська публічна бібліотека) 932

Одеська кіностудія 515

Одеський російський драматичний театр 907

„Олександрія” (заповідний дендрологічний парк НАН України) 1337

Організація африканської єдності 524 (підрядкові примітки)

Організація Об'єднаних Націй (ООН) 1047

Організація українських націоналістів (ОУН) 6, 698

Острозька слов'яно-греко-латинська академія 1317

Педагогічний музей України 1353

Перший Інтернаціонал *див.* Інтернаціонал 1-й повітряний флот [СРСР] 857

Політвидав України *див.* Державне спеціалізоване видавництво „Україна”

Постійна організація солідарності народів Азії і Африки 1193 (підрядкові примітки)

Прокуратура 533

„Просвіта”, культурно-освітня громадська організація (м. Львів) 1222

Рада Економічної Взаємодопомоги (РЕВ) 107
Радянська Армія¹⁰² *див. також* Червона Армія 197, 213
ракетні війська 1140
річковий флот 746
РКП(б) *див.* Російська комуністична партія (більшовиків)
РКСМ (Російська Комуністична Спілка Молоді) *див.* Всесоюзна Ленінська
Комуністична Спілка Молоді
Російська державна бібліотека (Московська публічна бібліотека; Державна
бібліотека СРСР імені В. І. Леніна) 644
Російська комуністична партія (більшовиків) (РКП(б)) *див.* Комуністична
партія Радянського Союзу 1203
Російська Комуністична Спілка Молоді (РКСМ) *див.* Всесоюзна Ленінська
Комуністична Спілка Молоді
Російська соціал-демократична робітнича партія (РСДРП) *див. також*
Комуністична партія Радянського Союзу 745
Російська соціал-демократична робітнича партія (більшовиків) (РСДРП(б))
див. також Комуністична партія Радянського Союзу 774
РСДРП *див.* Російська соціал-демократична робітнича партія
РСДРП(б) *див.* Російська соціал-демократична робітнича партія (більшовиків)
Севастопольський художній музей ім. М. П. Крошицького 1096
собор Святого Володимира 751
„Сокиринський парк” (садово-парковий комплекс) 1344
„Союз комуністів” 642
„Софіївка” *див.* Національний дендрологічний парк „Софіївка”
Театр ім. І. Франка *див.* Національний академічний драматичний театр
ім. І. Франка
„Тростянець” (дендрологічний парк НАН України) 1345
„Україна”, державне спеціалізоване видавництво *див.* Державне
спеціалізоване видавництво „Україна”
Українська автокефальна православна церква (УАПЦ) 304
Українська Академія наук *див.* Національна академія наук України
Українська військова організація (УВО) 698
Українська греко-католицька церква 740
Українська Повстанська Армія (УПА) 698, 1020
Українська радикальна партія 679
Українська Центральна Рада 291
Українське товариство охорони природи та сприяння розвитку природних
багатств 726
Університет Святого Володимира *див.* Національний університет імені
Тараса Шевченка

¹⁰² з 1946 р.

Феодосійська національна картинна галерея ім. І. К. Айвазовського 741
Харківська державна академія культури 1356
Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна 127
Центральна Рада *див.* Українська Центральна Рада
Червона Армія¹⁰³ *див. також.* Радянська Армія 14, 404, 575, 809, 849, 1065,
1270
Чорнобильська АЕС 429, 1243
Шевченківський національний заповідник у м. Каневі (Канівський
заповідник „Могила Т. Г. Шевченка”) 812

Показчик географічних назв

Абхазія 210
Автономна Республіка Крим (Крим) 154
Албанія *див.* Республіка Албанія
Албанська народна республіка *див.* Республіка Албанія
Арабська Республіка Єгипет 607
Африка 378, 524, 1193
Бельгія *див.* Королівство Бельгія
Берестя, м. (Берест, Брест) 1077
Біла Церква, м. 1337
Білорусь *див.* Республіка Білорусь
Білоруська РСР *див.* Республіка Білорусь
Бірма *див.* Союз М'янма
Болгарія *див.* Республіка Болгарія
Брест, м. *див.* Берестя
В'єтнам *див.* Соціалістична Республіка В'єтнам
Візантія 1310
Вірменія *див.* Республіка Вірменія
Волгоград (Сталінград), м. 145
Галич, м. 1297
Галичина 38, 40
Гана *див.* Республіка Гана
Грузія 105, 222
Дагестан 1161
Демократична Республіка В'єтнам *див.* Соціалістична Республіка В'єтнам
Дніпро, р. 861, 1015
Естонська Республіка (Естонія) 710

¹⁰³ до 1946 р.

Європа 549
Єгипет *див.* Арабська Республіка Єгипет
Женева 1348
Закарпатська Україна (*нині у складі* сучасної України) 635
Запоріжжя, м. 1015, 1340
Західна Україна (*нині у складі* сучасної України) 1082
Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР) (*нині у складі* сучасної України) 90
Земля, планета 406, 991
Золотий Берег *див.* Республіка Гана
Індія *див.* Республіка Індія
Індонезія *див.* Республіка Індонезія
Іспанія *див.* Королівство Іспанія
Італійська Республіка (Італія) 652
Казахстан *див.* Республіка Казахстан
Казахська АРСР *див.* Республіка Казахстан
Канів, м. 812
Карпатська Україна 287
Київ, м. 38, 40, 90, 121, 205, 244, 291, 336, 552, 561, 594, 603, 627, 661, 686, 713, 728, 732, 751, 766, 823, 847, 864, 867, 897, 956, 971, 1097, 1103, 1106, 1125, 1135, 1149, 1298, 1299, 1301, 1302, 1304
Київська Русь 732, 1299, 1305
Київщина *див.* Трипілля, с.
Китайська Народна Республіка (Китайська республіка) 1121
Корея *див.* Республіка Корея
Королівство Бельгія (Бельгія) 629
Королівство Іспанія (Іспанія) 414, 589
Корсунь-Шевченківський, м. 197
Краснодон, м. 980
Крим *див.* Автономна Республіка Крим
Крути, заліз. ст. 122, 126
Куба *див.* Республіка Куба
Куликове поле 881
Латвійська Республіка (Латвія) 160, 667, 710
Литовська Республіка (Литва) 710
Лівобережна Україна 976, 1323, 1324
Лондон, м. 642
Луганськ, м. 1165
Львів, м. 1222, 1267
Молдавська РСР *див.* Республіка Молдова
Молдова *див.* Республіка Молдова

Монголія 674, 675
Москва, м. 369, 644, 659, 705, 1306
М'янма *див.* Союз М'янма
Народна Республіка Болгарія *див.* Республіка Болгарія
Німеччина (*див. також* Федеративна Республіка Німеччина) 12, 250, 657, 785
Німецька Демократична Республіка (*нині у складі* Федеративної Республіки Німеччина) 987
Одеса, м. 515, 869, 907, 932, 1343
Острог, м. 1317
Париж, м. 293, 295
Петроград, м. *див.* Санкт-Петербург
Плоскирів, м. *див.* Хмельницький
Правобережна Україна (*нині у складі* сучасної України) 264, 273, 554, 1035, 1322
Радянська Україна (у кордонах до 1939 р., в інш. випадках *див.* Україна) 635
Республіка Албанія (Албанія, Албанська народна республіка) 43
Республіка Білорусь (Білорусь) 8, 403
Республіка Болгарія (Болгарія, Народна Республіка Болгарія) 595, 908
Республіка Вірменія (Вірменія) 1188
Республіка Гана (Гана, Золотий Берег) 252, 257
Республіка Індія (Індія) 108, 110, 789, 795, 1129
Республіка Індонезія (Індонезія) 798, 801
Республіка Казахстан (Казахстан) 50, 831
Республіка Корея (Корея) 794
Республіка Куба (Куба) 2, 9, 720, 727
Республіка Молдова (Молдова, Молдавська РСР) 757
Російська Соціалістична Федеративна Радянська Республіка (РСФРР) 1068, 1280
Російська Федерація 644
Росія (*до 1917 р., див. також* Російська Соціалістична Федеративна Радянська Республіка, Російська Федерація, Союз Радянських Соціалістичних Республік) 69, 89, 100, 173, 240, 273, 308, 367, 594, 644, 1229, 1246
РСФРР *див.* Російська Соціалістична Федеративна Радянська Республіка
Румунія 1291
Санкт-Петербург (Петроград), м. 692
Севастополь, м. 1096
Словацька Республіка *див. також* Чехословаччина
Сокиринці, с. (Чернігівська обл.) 1344
Соціалістична Республіка В'єтнам (В'єтнам) 868, 872
Союз М'янма (Бірма, М'янма) 18
Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР) 105, 160, 274, 414, 589, 750, 857, 880, 991, 998, 1000, 1082, 1208, 1212

Сполучені Штати Америки 650, 651
СРСР *див.* Союз Радянських Соціалістичних Республік
Сталінград, м. *див.* Волгоград
США *див.* Сполучені Штати Америки
Трипілля, с. (Київщина) 1353
Тростянець, с. (Чернігівська обл.) 1345
Угорська Республіка (Угорщина, Угорська Народна Республіка) 137, 349
Україна (*див. також* Закарпатська Україна, Західна Україна,
Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР), Карпатська Україна,
Правобережна Україна, Радянська Україна, Українська Народна Республіка
(УНР), Українська РСР) 63, 85, 130, 178, 234, 291, 304, 332, 403, 404, 432,
446, 447, 479, 527, 556, 561, 575, 625, 627, 628, 632, 659, 661, 694, 698, 732,
740, 750, 809, 814, 818, 824, 849, 926, 930, 954, 1006, 1007, 1069, 1087, 1203,
1207, 1213, 1220, 1246, 1261, 1276, 1300, 1319, 1320, 1357, 1359, 1362
Українська Народна Республіка (УНР) (*нині у складі* сучасної України) 90, 472
Українська РСР (у кордонах до 1945 р., в ін. випадках *див.* Україна) 1082
Умань, м. 1336
Федеративна Республіка Німеччина (Німеччина, *див. також* Німецька
Демократична Республіка) 981, 987
Феодосія, м. 741
Франція 196
Харків, м. 127, 627, 971, 1356
Хмельницький (Плоскирів), м. 1316
Чернігів, м. 873
Чернігівська область 1344, 1345
Чеська Республіка *див. також* Чехословаччина
Чехословаччина (*нині* Словацька Республіка та Чеська Республіка) 215, 471, 886
Чорнобиль, м. 426, 429, 1243
Ялта, м. 154
Японія 1265, 1268

Показчик професій, звань, галузей та напрямів людської діяльності

Авіаконструктори *див.* конструктори
авіатори (*див. також* льотчики) 528, 678
агрохіміки 439, 1095
адвокати 679
адмірали *див.* військові діячі
актори (*див. також* кіноактори) 32, 57, 67, 96, 163, 206, 221, 255, 277, 360,
376, 388, 394, 395, 405, 410, 437, 444, 459, 488, 496, 507, 521, 544, 565, 576,

626, 683, 693, 719, 760, 815, 839, 883, 906, 910, 953, 1038, 1039, 1105, 1119, 1131, 1136, 1137, 1223, 1237, 1275, 1289, 1293

анатоми 647, 730, 1166

антропологи 284, 375, 695

археографи 71, 1217

археологи 19, 71, 284, 288, 366, 799, 1008, 1094

архієпископи 873

архітектори 157, 253, 269, 352, 379, 566, 617, 660, 786, 944, 1292, 1328, 1332

астрологи 1295, 1312

астрономи 185, 1312

Байкарі 179, 249, 1116

бібліографи 72, 84, 93, 151, 359, 413, 432, 609, 615, 617, 792, 871, 889, 1150, 1182

бібліотекознавці 432, 792, 889

біологи 486, 1056, 1168

– мікробіологи 486, 1283

біохіміки 286, 439, 891, 1095

ботаніки 23

Видавці 219, 249, 315, 381, 408, 842, 871, 1116, 1172, 1351

викладачі (*див. також* діячі освіти, педагоги) 603

винахідники

– електричного зв'язку без проводів (радіо) 279

– у галузі авіації і розробки ракет 612, 912, 919

– у галузі механіки 1171

військові діячі 140, 150, 170, 190, 191, 308, 383, 422, 527, 561, 616, 634, 667, 698, 782, 793, 960, 1070, 1162, 1196, 1197, 1202, 1220, 1250, 1254, 1260, 1284, 1287

– адмірали 656

– генерали армії 383, 599, 634, 1250

– генералісимуси 1162

– керівники і командири Червоної Армії 14, 106, 140, 150, 169, 191, 308, 404, 422, 447, 574, 575, 616, 667, 773, 782, 793, 809, 849, 1046, 1065, 1196, 1220, 1270, 1287

– Маршали Радянського Союзу 150, 191, 422, 960, 1070, 1196, 1197, 1202, 1260, 1284

– полководці 1162, 1307, 1320, 1340

вчені 15, 29, 48, 49, 60, 66, 100, 134, 144, 161, 165, 167, 174, 199, 210, 214, 246, 260, 286, 298, 347, 375, 379, 380, 398, 431, 439, 480, 482, 537, 603, 605, 612, 615, 647, 695, 786, 800, 823, 834, 860, 865, 904, 912, 919, 939, 990, 1062, 1063, 1084, 1095, 1122, 1142, 1166, 1168, 1179, 1219, 1226, 1285, 1312, 1314

– у галузі зварювання 246, 1179

– у галузі металургії 1179

- у галузі мостобудування 246
- у галузі обчислювальної техніки і систем управління 823

Генерали армії *див.* військові діячі

генералісимуси *див.* військові діячі

генетики 23, 1056, 1168

географи 375, 695, 929

Герої Радянського Союзу 7, 143, 150, 196, 234, 263, 383, 390, 422, 527, 634, 960, 1070, 1102, 1197, 1202, 1250, 1260, 1261, 1284

Герої Соціалістичної Праці 48, 49, 50, 80, 100, 101, 115, 130, 150, 152, 160, 195, 207, 211, 230, 346, 390, 439, 446, 485, 502, 504, 523, 530, 546, 599, 700, 823, 883, 884, 885, 917, 934, 935, 986, 1012, 1024, 1026, 1063, 1070, 1095, 1144

геронтологи 915

гетьмани

- Лівобережної України 976, 1323, 1324

- нереєстрових запорізьких козаків 1232

- Правобережної України 1035, 1322

- України 1320

- України в еміграції 1035

- українського реєстрового козацтва 401

гігієністи 226, 355, 605

гідроаеродинаміки 66

гідрологи 1122

ГОЛОВИ

- Директорії Української Народної Республіки 472

- культурно-просвітницького товариства „Громада” 791

- Української радикальної партії 679

графіки 4, 73, 103, 117, 278, 328, 503, 580, 617, 654, 658, 682, 821, 905, 940, 988, 1051, 1124, 1145, 1177, 1210, 1292

громадські діячі 12, 13, 17, 26, 28, 41, 42, 47, 60, 62, 79, 83, 93, 97, 101, 109, 114, 115, 125, 135, 156, 157, 175, 181, 200, 203, 207, 214, 215, 219, 220, 224, 241, 287, 294, 298, 300, 301, 311, 313, 315, 320, 323, 326, 346, 375, 381, 389, 393, 408, 424, 425, 431, 453, 466, 469, 472, 474, 484, 488, 494, 495, 504, 510, 511, 519, 520, 523, 527, 530, 537, 546, 577, 583, 584, 593, 603, 611, 613, 622, 654, 663, 666, 669, 677, 679, 695, 702, 729, 731, 740, 754, 758, 761, 772, 778, 786, 802, 816, 834, 835, 838, 842, 851, 870, 871, 879, 886, 887, 892, 895, 911, 913, 929, 934, 938, 950, 954, 958, 975, 990, 996, 1008, 1011, 1016, 1023, 1029, 1033, 1043, 1044, 1048, 1085, 1091, 1092, 1098, 1104, 1111, 1115, 1144, 1166, 1169, 1170, 1194, 1206, 1226, 1241, 1244, 1259, 1271, 1273, 1281, 1318, 1351

гумористи *див.* письменники-сатирики і гумористи

Декабристи 952, 1007

демографи 929

державні діячі 50, 54, 80, 100, 104, 105, 106, 140, 148, 150, 152, 160, 162, 167, 170, 195, 201, 204, 205, 211, 227, 228, 283, 297, 308, 322, 332, 372, 390, 409, 422, 436, 472, 485, 519, 527, 530, 564, 574, 599, 671, 700, 707, 717, 735, 773, 797, 825, 865, 884, 896, 917, 973, 983, 996, 1046, 1057, 1070, 1091, 1129, 1139, 1155, 1186, 1197, 1220, 1254, 1298, 1302, 1307, 1320

дипломати 58, 170, 308, 333, 700, 1057, 1307, 1335, 1351

директори

– Всенародної бібліотеки України 432

– Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України 823

– Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України 258

диригенти 13, 41, 98, 241, 339, 412, 453, 455, 464, 506, 588, 597, 778, 882, 1049, 1146, 1218, 1248, 1272

– хорові диригенти 97, 313, 520, 569, 898, 1241, 1273

діячі культури 28, 157, 200, 219, 249, 258, 315, 320, 408, 425, 469, 474, 577, 593, 654, 791, 792, 802, 842, 871, 873, 930, 990, 1092, 1116, 1194, 1244, 1259, 1314, 1317

діячі міжнародних рухів (*див. також* діячі національних рухів, революційні діячі)

– комуністичного 386, 434, 452, 467, 636, 805

– робітничого 250, 386, 452, 636, 657, 785, 805, 1042, 1229

– соціал-демократичного 250

– соціалістичного 1229

діячі національних рухів (*див. також* діячі міжнародних рухів, революційні діячі)

– *білоруського*

– народних повстань 1594-96 рр. 403

– *болгарського*

– національно-революційного руху ХІХ ст. 21

– *іспанського*

– національно-революційної війни в Іспанії (початок ХХ ст.) 589

– *італійського*

– за об'єднання Італії (ХІХ ст.) 652

– *польського*

– національно-визвольного руху ХІХ ст. 1269

– *словацького*

– національного руху ХІХ ст. 480

– *українського*

– народних повстань 1594-96 рр. 403

– Визвольної війни 1648–1657 рр. 1321

– руху карпатських опришків у 30–40 рр. ХVІІІ ст. 819, 1329

– боротьби селян Правобережної України 1-ї половини ХІХ ст. 264

– національно-визвольного руху 1930-50-х рр (ОУН-УПА) 6, 698
– *чеського*
– національного руху ХІХ ст. 480
діячі освіти (*див. також* викладачі, педагоги) 38, 40, 200, 249, 268, 654, 792, 871, 1116, 1317
діячі революційного руху *див.* революційні діячі
драматурги (*див. також* кінодраматурги) 57, 58, 188, 218, 256, 292, 299, 303, 365, 373, 405, 411, 489, 507, 513, 521, 530, 537, 560, 571, 596, 721, 810, 834, 895, 906, 953, 959, 997, 1029, 1114, 1134, 1164, 1185, 1216, 1256, 1286

Економісти 29, 452, 517, 715, 865, 937, 958, 1064, 1180
електротехніки 279
енергетики 100
енциклопедисти 380, 630, 860, 992, 1142
епідеміологи 226, 1283
етнографи 52, 71, 114, 284, 288, 366, 375, 393, 469, 493, 541, 592, 602, 671, 695, 696, 702, 739, 771, 822, 833, 870, 898, 1094, 1152

Живописці 16, 73, 76, 99, 103, 117, 132, 136, 176, 198, 217, 233, 253, 276, 278, 280, 285, 309, 328, 329, 379, 396, 487, 502, 503, 509, 518, 529, 582, 623, 629, 654, 658, 682, 706, 738, 764, 781, 821, 848, 879, 905, 914, 922, 940, 943, 945, 946, 977, 982, 988, 1008, 1031, 1032, 1051, 1053, 1083, 1145, 1177, 1210, 1266, 1292, 1310, 1311, 1313, 1333
журналісти 34, 179, 381, 420, 762, 842, 871, 975, 1060, 1102, 1259

Заслужені артисти УРСР 496
заслужені діячі мистецтв БРСР 289
заслужені діячі мистецтв УРСР 289, 509, 514, 580, 1044, 1146
заслужені діячі науки і техніки України 615
засновники *див.* основоположники
зачинателі *див.* основоположники

Інженери 246, 379, 1036, 1122
історики 26, 28, 29, 60, 71, 160, 204, 258, 271, 288, 314, 320, 347, 359, 366, 380, 389, 408, 436, 480, 493, 494, 541, 583, 602, 609, 617, 621, 671, 744, 771, 777, 799, 822, 904, 954, 958, 1094, 1098, 1120, 1142, 1180, 1217, 1233, 1258, 1327, 1349
історіографи 1217

Казкарі 342, 492
керівники і командири Червоної Армії *див.* військові діячі
керівники ЛКСМУ 542, 1153
кібернетики 823

кіноактори 512, 600, 935, 1038, 1237
кінодраматурги (*див. також* драматурги) 56
кінооператори 701
кінорежисери 37, 51, 78, 348, 373, 387, 701, 719, 892, 1138, 1169, 1237, 1347
кіносценаристи 999, 1029, 1043
книгознавці 258, 413, 792, 889, 1182
князі 205, 1298, 1302, 1307, 1308
кобзарі 5, 1339, 1341
козаки (*див. також* гетьмани)
– козацькі адмірали 1335
– козацькі полковники 1321
– кошові отамани 1321, 1340
композитори 13, 26, 33, 41, 97, 98, 101, 111, 128, 182, 186, 188, 207, 212, 235, 241, 248, 294, 306, 307, 313, 339, 412, 453, 455, 464, 465, 506, 520, 557, 569, 581, 588, 597, 601, 630, 646, 696, 736, 778, 790, 853, 882, 898, 924, 931, 934, 938, 1013, 1026, 1033, 1040, 1044, 1045, 1049, 1050, 1054, 1055, 1146, 1157, 1159, 1199, 1201, 1218, 1241, 1248, 1272, 1273, 1342
конструктори 49, 161, 340, 528, 1158
кошові отамани *див.* козаки
краєзнавці 777
кристалографи 270
критики *див.* літературні критики, музичні критики, художні критики
культурологи 615, 702

Лауреати Нобелівської премії 125, 172, 300, 385, 456, 466, 486, 504, 522, 708, 838, 899, 939, 1099
лауреати премії України імені Т. Г. Шевченка 4, 7, 13, 22, 34, 35, 37, 51, 56, 78, 91, 96, 101, 115, 117, 153, 166, 207, 217, 248, 292, 296, 301, 309, 310, 317, 321, 326, 346, 390, 416, 417, 421, 459, 461, 478, 505, 523, 530, 590, 600, 615, 623, 655, 693, 701, 725, 811, 827, 839, 883, 905, 914, 922, 934, 935, 936, 950, 978, 995, 1012, 1016, 1021, 1026, 1027, 1029, 1039, 1043, 1067, 1132, 1199, 1200, 1201, 1205, 1210, 1211, 1218, 1237, 1251, 1256, 1272, 1273
лікарі (*див. також* анатоми, геронтологи, гігієністи, епідеміологи, невропатологи, ортопеди-травматологи, отоларингологи, офтальмологи, психіатри, терапевти, фізіологи, фітотерапевти, хірурги) 498, 711, 860, 999, 1295, 1312
літератори 170, 458, 480, 671
літературні критики 52, 82, 93, 155, 320, 334, 353, 421, 492, 587, 688, 715, 762, 816, 833, 890, 974, 996, 1012, 1018, 1057, 1060, 1064, 1127, 1155, 1240
літературознавці 28, 35, 93, 129, 156, 296, 320, 334, 350, 359, 366, 393, 421, 427, 428, 469, 615, 696, 712, 725, 743, 758, 820, 822, 871, 902, 921, 948, 958, 990, 996, 1009, 1014, 1059, 1084, 1182, 1206, 1251, 1255, 1257, 1288
літописці 1303, 1327, 1334

льотчики (*див. також* авіатори) 633

– випробувачі 143

– космонавти 263, 370

Майстри декоративно-прикладного мистецтва 247, 755

мандрівники 375, 695, 1008, 1330

Маршали Радянського Союзу *див.* військові діячі

математики 59, 86, 823, 1195

механіки 185, 1171

– гідроаеромеханіки 66

меценати 791, 1259, 1317

мислителі (*див. також* філософи) 158, 167, 261, 265, 312, 841, 1309

мистецтвознавці 52, 288, 358, 428, 449, 617, 905, 1058, 1124, 1155, 1156, 1288, 1293

митрополити 38, 40, 304, 740

мікробіологи *див.* біологи

мінералоги 270

мовознавці (діалектологи, лексикографи, лінгвісти) 28, 62, 347, 374, 480, 602, 703, 833, 846, 1152, 1207, 1226, 1251, 1255

мореплавці 430

музеєзнавці 358

музиканти (*див. також* органісти, піаністи, скрипалі) 649, 1109, 1146, 1204

музикознавці 101, 125, 149, 350, 506, 696, 736

музичні діячі 13, 41, 97, 101, 181, 207, 241, 294, 313, 453, 520, 853, 938, 1044, 1241, 1273

музичні критики 98, 506, 581

Народні артисти

– Республіки 221

– РРФСР 412

– СРСР 41, 78, 91, 96, 101, 166, 181, 207, 245, 277, 317, 326, 360, 459, 461, 558, 565, 590, 693, 804, 883, 934, 936, 961, 1019, 1026, 1039, 1119, 1131, 1137, 1138, 1201, 1218, 1242, 1272

– України (УРСР) 13, 33, 37, 51, 202, 410, 444, 512, 1021, 1038, 1199, 1237, 1273

народні письменники

– Латвійської РСР 210

народні поети

– Абхазії 210

– Азербайджанської РСР 311

– Білоруської РСР 622

– Дагестану 885

– Латвійської СРСР 895

– Литовської РСР 986
народні художники
– СРСР 4, 217, 233, 278, 289, 309, 502, 623, 658, 914, 922, 940, 977, 1210
– України (УРСР) 117, 153, 505, 514, 755, 803, 905, 943, 1032
невропатологи 134

Організатори (див. також основоположники)

– Української Академії наук 60
– атомної науки і техніки СРСР 48
– ”Енциклопедії українознавства” 929
– Інституту кібернетики у Києві (*нині* – ім. В.М. Глушкова) 823
– Інституту мікробіології та вірусології (*нині* – ім. Д.К. Заболотного) 1283
– народної освіти 384
– науки 1063
– І Інтернаціоналу
– першої навколосвітньої подорожі 430
органісти 306

ортопеди-травматологи 1123

освітні діячі *див.* діячі освіти

основоположники (засновники, зачинателі)

– абхазької літератури 210
– автор першого Українського правописного словника 1207
– автор першої в світі демократичної Конституції 1035
– автор слів Гімну України 114
– більшовицької партії 409
– аналітичної психології 723
– Болгарської комуністичної партії 595
– важкої авіації 528
– вітчизняного книгознавства та бібліотекознавства 792
– вчення про ноосферу і біосферу 270
– вчення про радіоактивність 1099
– воєнно-польової хірургії 1166
– геохімії, біогеохімії, радіогеології, 270
– електродинаміки 86
– експериментально-математичного природознавства 185
– ембріології, порівняльної патології, імунології і мікробіології 486
– Історичного товариства Нестора-літописця 1258
– Києво-Печерського монастиря 1299
– книгодрукування в Україні та Росії 1246, 1314, 1360
– колгоспного руху в Україні 130, 446
– Комуністичної партії Німеччини 12, 250, 657, 785
– марксизму 452, 1180
– монументального мистецтва в Україні 1069

- наукової педагогіки й народної школи в Росії 240
- наукової фантастики 282
- Нобелівської премії 1036
- нової російської літератури 380, 1142
- нової української літератури 887, 1115, 1338
- Острозької слов'яно-греко-латинської академії 1317
- сучасної гідроаеромеханіки, гідроаеродинаміки 66
- сучасної космонавтики 612, 912, 919
- українського реалістичного театру 576
- українського спортивного руху 761
- української класичної музики 313
- утопічного соціалізму 158
- чеської класичної музики 241

отоларингологи 330

офтальмологи 230

Партійні діячі 12, 50, 54, 80, 100, 104, 106, 109, 140, 148, 150, 152, 160, 162, 190, 195, 201, 204, 211, 227, 228, 283, 297, 322, 332, 390, 485, 540, 561, 564, 574, 599, 671, 700, 707, 717, 773, 793, 797, 825, 865, 884, 896, 916, 917, 973, 983, 1024, 1046, 1057, 1070, 1139, 1144, 1186, 1220, 1254

патофізіологи *див.* фізіологи

педагоги (*див. також* викладачі, діячі освіти) 13, 17, 28, 41, 44, 46, 67, 97, 101, 181, 200, 207, 221, 227, 232, 240, 245, 246, 269, 275, 277, 281, 287, 313, 314, 320, 323, 341, 360, 366, 384, 394, 408, 419, 432, 445, 453, 458, 461, 482, 494, 583, 602, 610, 617, 618, 626, 663, 702, 703, 711, 736, 758, 761, 778, 786, 792, 802, 833, 879, 900, 928, 934, 944, 949, 982, 1026, 1038, 1044, 1062, 1069, 1109, 1128, 1146, 1157, 1166, 1182, 1194, 1204, 1218, 1241, 1257, 1258, 1272, 1273, 1285

перекладачі 35, 60, 62, 93, 141, 220, 298, 334, 421, 427, 458, 598, 718, 743, 754, 771, 833, 836, 866, 903, 910, 924, 995, 1012, 1029, 1060, 1079, 1120, 1215, 1240, 1255, 1288, 1351, 1355

першодрукарі 1246, 1314, 1360

письменники (*див. також* байкарі, драматурги, казкарі, кінодраматурги, літератори, літописці, перекладачі, поети, прозаїки, публіцисти) 7, 11, 31, 36, 39, 42, 45, 46, 47, 51, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 65, 70, 72, 75, 79, 82, 83, 88, 92, 98, 109, 112, 113, 116, 119, 120, 124, 125, 131, 135, 138, 139, 142, 146, 147, 158, 159, 164, 172, 175, 177, 179, 189, 210, 214, 215, 216, 219, 220, 223, 224, 231, 242, 243, 251, 275, 282, 290, 310, 311, 315, 316, 319, 321, 323, 324, 325, 331, 334, 338, 341, 343, 344, 346, 351, 353, 356, 363, 382, 385, 392, 397, 407, 408, 414, 415, 416, 417, 419, 420, 421, 423, 424, 425, 431, 438, 445, 454, 455, 456, 466, 470, 473, 474, 476, 481, 484, 489, 493, 495, 497, 498, 501, 508, 510, 511, 522, 523, 525, 526, 530, 535, 536, 539, 542, 545, 546, 559, 568, 573, 577, 578, 579, 584, 585, 589, 593, 603, 604, 606, 608, 613, 615, 619, 624, 630,

631, 633, 654, 655, 665, 666, 669, 672, 673, 677, 680, 681, 684, 691, 697, 699, 708, 711, 712, 714, 715, 718, 719, 722, 724, 729, 731, 735, 737, 739, 742, 753, 754, 762, 763, 765, 767, 771, 772, 775, 776, 779, 780, 783, 784, 788, 802, 808, 810, 811, 813, 816, 817, 826, 827, 828, 833, 835, 837, 843, 844, 845, 851, 852, 871, 873, 874, 877, 878, 886, 887, 888, 892, 893, 901, 902, 904, 910, 911, 913, 920, 925, 933, 941, 948, 951, 955, 959, 972, 974, 978, 985, 992, 999, 1002, 1008, 1010, 1011, 1016, 1023, 1025, 1028, 1037, 1041, 1042, 1048, 1059, 1060, 1064, 1079, 1080, 1085, 1091, 1092, 1093, 1094, 1100, 1104, 1107, 1109, 1110, 1111, 1115, 1117, 1118, 1120, 1126, 1130, 1133, 1143, 1147, 1152, 1153, 1155, 1163, 1167, 1169, 1172, 1174, 1175, 1176, 1183, 1184, 1185, 1187, 1189, 1190, 1194, 1204, 1205, 1206, 1211, 1216, 1219, 1223, 1224, 1226, 1230, 1233, 1236, 1244, 1247, 1249, 1257, 1263, 1264, 1271, 1274, 1277, 1279, 1281, 1293, 1305, 1318, 1325, 1326, 1327, 1330, 1346, 1352, 1354

письменники-сатирики і гумористи 55, 113, 266, 345, 421, 951, 1118

піаністи 212, 241, 339, 464, 597, 934, 1040, 1157, 1248

підприємці 1036

поети 3, 20, 21, 22, 27, 30, 34, 35, 64, 77, 87, 95, 102, 114, 115, 141, 158, 167, 168, 171, 187, 192, 193, 194, 203, 210, 220, 239, 248, 249, 253, 256, 261, 265, 267, 281, 298, 301, 302, 311, 312, 327, 345, 352, 361, 371, 377, 380, 402, 411, 421, 427, 448, 450, 480, 482, 483, 490, 492, 513, 537, 538, 553, 572, 586, 591, 598, 611, 614, 618, 619, 622, 664, 670, 685, 687, 704, 709, 754, 768, 807, 829, 834, 836, 841, 850, 860, 870, 873, 875, 885, 894, 895, 903, 921, 924, 950, 952, 959, 984, 986, 989, 993, 994, 995, 1004, 1009, 1012, 1014, 1022, 1027, 1029, 1034, 1043, 1061, 1062, 1066, 1072, 1081, 1086, 1087, 1088, 1090, 1094, 1114, 1116, 1124, 1127, 1132, 1142, 1160, 1161, 1170, 1178, 1181, 1200, 1209, 1214, 1215, 1225, 1228, 1234, 1239, 1240, 1253, 1269, 1282, 1288, 1294, 1309, 1331, 1335, 1355

поліглоти 46

політики (див. також політичні діячі) 6, 1340

політичні діячі 28, 38, 40, 105, 156, 157, 158, 268, 287, 315, 359, 389, 409, 472, 679, 698, 702, 731, 735, 740, 743, 744, 792, 873, 890, 929, 931, 954, 996, 1011, 1048, 1111, 1129, 1180, 1302, 1305, 1317, 1351

полководці див. військові діячі

полярні дослідники 689

помологи 199

популяризатори науки 712

правозахисники 35, 725, 1174, 1256

правознавці 1358

президент Української Академії наук 270

президенти держав 287, 954, 1121

природознавці, природодослідники 174, 270, 380, 398, 563, 860, 904, 1142

продюсери 387

прозаїки 35, 239, 299, 402, 537, 619, 834, 1067, 1240, 1256

проповідники 1281, 1318
просвітителі 630, 677, 992, 1109, 1204, 1314, 1327
професіональні революціонери *див.* революційні діячі
психіатри 134, 723
психологи 723, 900
публіцисти 21, 45, 51, 59, 82, 155, 203, 204, 215, 219, 271, 320, 353, 359, 389, 472, 495, 498, 587, 591, 613, 688, 718, 725, 729, 731, 743, 775, 816, 820, 835, 851, 886, 890, 894, 911, 958, 959, 996, 1018, 1042, 1048, 1057, 1067, 1172, 1180, 1214, 1225, 1234, 1239, 1281, 1318, 1326, 1351

Революційні діячі (*див. також* діячі міжнародних рухів, діячі національних рухів, соціалісти-утопісти)

– революційні демократи 3, 82, 353, 587, 591, 715, 1064, 1214

– революціонери-народники 367

– учасники революційних рухів в Росії 1905-1917 рр., професійні революціонери 61, 63, 69, 104, 106, 140, 148, 150, 190, 201, 204, 227, 228, 271, 283, 297, 308, 322, 333, 404, 409, 467, 531, 540, 561, 564, 574, 667, 671, 707, 717, 773, 797, 809, 825, 830, 865, 896, 916, 926, 973, 983, 1024, 1046, 1057, 1139, 1144, 1155, 1220, 1229

режисери (*див. також* кінорежисери) 32, 67, 163, 221, 255, 277, 326, 360, 376, 394, 405, 488, 507, 521, 544, 600, 626, 906, 910, 935, 953, 1128, 1137

релігійні діячі (*див. також* церковні діячі) 287, 1227, 1317, 1325

реформатори

– опери XVII століття 646

– російської літературної мови 380, 1142

розвідники 1102

Садівники 199

сатирики *див.* письменники-сатирики і гумористи

селекціонери 23, 1056

скрипалі 1049, 1055

скульптори 117, 153, 253, 289, 352, 373, 379, 505, 534, 645, 803

славісти 60, 358, 374, 592, 990, 1120

соціалісти-утопісти 158, 715, 1064

соціологи 389, 1180

співаки 10, 91, 94, 166, 180, 181, 188, 202, 245, 317, 318, 326, 388, 437, 461, 558, 590, 610, 716, 769, 804, 928, 936, 961, 1019, 1021, 1054, 1128, 1242

спортсмени 678, 1003

сходознавці 60

сценаристи (*див. також* кіносценаристи) 387, 417, 600, 719

Театральні діячі, театрознавці 67, 221, 277, 405, 474, 488, 496, 507, 760, 887, 906, 953, 1038, 1115, 1215, 1244

театральні художники 176
теоретики марксизму 409, 1229
терапевти 915, 1285

Учасники Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. 195, 196, 228, 234, 332, 383, 390, 422, 527, 599, 634, 884, 960, 1197, 1250, 1254, 1260, 1284

- учасники і організатори партизанського (та підпільного) руху
 - в Україні 234, 332, 527, 1186, 1261
 - у Франції (рух Опору) 196
 - у Чехословаччині 215, 886

учасники громадянської війни 1917–1921 рр. та боротьби за радянську владу 14, 54, 63, 100, 106, 140, 148, 150, 169, 190, 191, 204, 211, 227, 228, 234, 272, 283, 297, 308, 322, 332, 333, 390, 404, 409, 414, 422, 447, 467, 527, 531, 567, 574, 575, 589, 616, 667, 671, 707, 717, 773, 782, 793, 797, 825, 830, 849, 865, 916, 960, 973, 983, 1046, 1057, 1065, 1139, 1144, 1155, 1186, 1196, 1197, 1220, 1260, 1270, 1284, 1287

- в Україні 14, 54, 63, 104, 109, 140, 148, 150, 190, 272, 283, 297, 308, 332, 390, 404, 447, 527, 561, 564, 575, 616, 707, 717, 773, 782, 793, 797, 809, 825, 849, 865, 926, 1057, 1065, 1087, 1139, 1220, 1270, 1287

учасники революційних рухів в Росії *див.* революційні діячі

Фізики (*див. також* кристалографи) 15, 48, 86, 185, 260, 279, 300, 368, 504, 899, 1063, 1099

фізіологи (патофізіологи, патофізіологи-онкологи) 519, 939, 1198

фізіологи рослин 439, 1095

філологи (*див. також* літературознавці, мовознавці) 17, 358, 592, 663, 702, 870, 927, 1120, 1231, 1281, 1318

філософи (*див. також* мислителі) 82, 192, 232, 347, 353, 380, 389, 452, 587, 630, 677, 715, 723, 733, 860, 958, 992, 1064, 1109, 1127, 1142, 1180, 1204, 1256, 1312, 1325

фітотерапевти 999

флотоводці 656

фольклористи 52, 60, 93, 97, 101, 114, 149, 350, 393, 458, 469, 490, 602, 696, 712, 739, 771, 775, 904, 938, 958, 1072, 1094, 1120, 1146, 1241, 1259

Хіміки 144, 165, 475, 690, 800, 899, 1036, 1099

хірурги 230, 354, 1151, 1166, 1219

хорові диригенти *див.* диригенти

художники (*див. також* графіки, живописці, народні художники, театральні художники) 68, 103, 225, 261, 262, 265, 302, 352, 380, 478, 514, 536, 543, 653, 734, 735, 755, 759, 803, 918, 920, 1052, 1058, 1069, 1142, 1154, 1221, 1245, 1274, 1288

художні критики 582

Церковні діячі (*див. також* архієпископи, митрополити, проповідники, релігійні діячі) 38, 40, 62, 268, 603, 873, 1194, 1281, 1299, 1305, 1318

Ченці 838, 1281, 1318

члени НТШ 28, 72, 358, 393, 469, 537, 583, 602, 621, 696, 740, 743, 834, 929, 954, 990, 996, 1259

Юристи 219, 937

Етнографічний покажчик

Абхазці 210

аварці 885

австрійці 111, 116, 646, 1049, 1183

азербайджанці 311, 677

албанці 838

американці 45, 214, 387, 708, 835, 893, 985, 1042, 1190,

англійці 15, 87, 131, 158, 159, 174, 398, 407, 411, 473, 508, 559, 673, 699, 721, 788, 925, 1189, 1225, 1326

Балкарці 1081

башкири 1034

бельгійці 629

білоруси 403, 608, 622, 664, 1085, 1314

болгари 21, 595, 636, 669

Візантійці 1310

вірмени 37, 203, 233, 344, 397, 539, 738, 1126, 1127

Голландці 329, 682, 988

грузини 105, 611, 681, 722, 1104, 1160, 1282, 1309, 1331

Данці 342, 624

Євреї 242

Індійці 466, 1129

іспанці 328, 1052, 1164

італійці 185, 192, 218, 235, 253, 352, 379, 521, 553, 652, 946, 1013, 1055, 1313

Казахи 50, 948

киргизи 1236

китайці 933, 1121

Латиші 160, 667, 895, 1206

лезгини 1161

литовці 986

Німці 12, 19, 98, 238, 250, 306, 312, 386, 452, 457, 464, 475, 503, 506, 511, 573, 581, 588, 642, 657, 665, 668, 733, 785, 805, 841, 1078, 1114, 1180, 1239, 1248, 1350, 1360

норвежці 303, 597, 689

Осетини 1023

Перси (сучасні іранці) 860

поляки 83, 212, 453, 456, 525, 707, 711, 875, 896, 931, 1080, 1099, 1269

португальці 430

Румуни 1091

Серби 1002

словаки 480, 1260

Таджики 431, 860

татари 187, 829

турки 79

Угорці 3, 414, 589, 1040, 1045

узбеки 167, 256

Фламандці 629

Французи 57, 86, 92, 125, 164, 224, 300, 343, 361, 385, 434, 492, 495, 501, 510, 526, 571, 601, 630, 633, 687, 714, 724, 765, 807, 851, 899, 989, 992, 1050, 1052, 1295

Хорвати 782

Чехи 36, 135, 147, 215, 241, 323, 438, 480, 585, 882, 886, 1122

Шведи 1036, 1130

швейцарці 44, 723

шотландці 102

Японці 1265, 1268

Показчик країн розселення української діаспори

Австрія (Австро-Угорщина, див. також Угорщина) 472, 663, 679, 735, 954, 958, 1111, 1209, 1259, 1292

Білорусь 1194

Болгарія 958

Велика Британія 288, 890, 1274

Венесуела 1292

Греція 1035

Грузія 1355

Італія 6, 1288

Канада 10, 62, 136, 315, 363, 761, 890, 898

Литва 1062

Молдова 1035

Німеччина 6, 157, 288, 299, 302, 315, 320, 347, 359, 376, 413, 445, 617, 767, 890, 978, 993, 1111, 1143, 1159, 1178, 1209, 1217, 1288, 1292

Персія (сучасний Іран) 566

Польща 6, 62, 141, 157, 315, 389, 413, 427, 472, 566, 679, 709, 792, 853, 929, 1035, 1111, 1122, 1143, 1346

Румунія 890, 1035

Сполучені Штати Америки (США) 10, 141, 157, 376, 392, 413, 528, 598, 617, 691, 761, 890, 975, 993, 1107, 1159, 1163, 1217, 1251, 1288

Угорщина (*див. також* Австро-Угорщина) 472, 1209

Франція 284, 288, 472, 735, 842, 890, 929, 1035, 1154, 1288, 1292

Чехія (Чехо-Словаччина) 28, 141, 157, 200, 287, 288, 413, 586, 617, 709, 743, 767, 792, 842, 890, 929, 954, 975, 993, 1035, 1209, 1217, 1259, 1274, 1292

Швеція 1035

Швейцарія 62, 472, 954, 958

Югославія 761

Показчик релігійних і народних свят

Благовіщення Пресвятої Богородиці Марії 357

Богоявлення. Хрещення Господнє 74

Великдень 441

Вербна неділя 440

Вознесіння Господнє 547

День апостола та Євангеліста Луки 1071

День пророка Іллі 756

День рівноапостольного князя Володимира Великого 732

День рівноапостольної Ольги – княгині Київської 713

День Святих Петра і Павла 676

День Святого Миколая 1252

День Святого Юрія 462

Здвиження. Свято Воздвиження Чесного і Животворного Хреста Господнього 942

Маковій 787

Масляна 236

Різдво Іоанна Предтечі. Свято Івана Купала 662

Різдво Пресвятої Богородиці 923

Різдво Христове 25

Свято Андрія (Святого апостола Андрія Первозванного) 1238

Свято Воздвиження Чесного і Животворного Хреста Господнього *див.* Здвиження

Свято Івана Купала *див.* Різдво Іоанна Предтечі. Свято Івана Купала

Свято отця Феодосія, ігумена Києво-Печерського (бл. 1036–1074) 491

Свято Покрови 1017

Свято Преображення Господнього (Яблучний Спас) 806
Собор Архістратиґа Михаїла, покровителя Києва 1149
Стрітєння 184

Трійця 637

Успіння Прєсвятої Богородиці 840

Хрещєння Господнє *див.* Богоявлення. Хрещєння Господнє
Хрещєння України (988) 1300

Яблучний Спас *див.* Свято Преображення Господнього

Показчик всєсвітніх та міжнародних днів

Всєсвітній день миру 862

Всєсвітній день молоді 1112; *Див.* також №№ 418, 641

Всєсвітній день охорони навколишнього середовища 567

День Європи 549

День Землі 406

День Матері 548

День міжнародної солідарності трудящих 443

День слов'янської писемності і культури 516

Міжнародний день боротьби проти колоніального режиму 208

Міжнародний День захисту дітей та День захисту дітей в Україні 556

Міжнародний день охорони озонового шару 909

Міжнародний день рідної мови 209

Міжнародний день солідарності молоді 418; *Див.* також №№ 641, 1112

Міжнародний жіночий день 259

Новий рік 1

Показчик громадсько-політичних свят України (СРСР)

День Державного прапора України 814

День знань 863

День Конституції СРСР (1936) 1208

День Конституції СРСР (1977) 998

День Конституції України (1996) 628

День Незалежності України 818

День радянської молоді (*нині* – День молоді) 641; *Див.* також №№ 418, 1112

День української писемності та мови 1108

Жовтнева соціалістична революція (в Україні з 2000 р. офіційно не відзначається) 1101

Свято Перемоги 468

Показчик професійних свят

Всесоюзний день залізничника *див.* День залізничника

Всесоюзний день рибалки (*нині* – День рибалки) 747
Всесоюзний день працівників сільського господарства *див.* День працівників сільського господарства (і переробної промисловості)
Всесоюзний день працівників нафтової і газової промисловості *див.* День працівників нафтової і газової промисловості
Всесоюзний день фізкультурника *див.* День фізкультурника
Всеукраїнський день бібліотек 957
День авіації 858, *див. також* №№ 237, 857
День Аерофлоту (*нині* – День авіації) 237, *див. також* №№ 857, 8580
День будівельника 856
День військ протиповітряної оборони [СРСР] 362
День військово-морського флоту СРСР 750
День геолога 442
День енергетика 1262
День журналіста 570
День залізничника [Всесоюзний день залізничника] 1089
День Збройних Сил України 1213
День космонавтики 364
День машинобудівника 969
День медичного працівника 640
День меліоратора 638
День металурга 748
День митної служби України 620
День науки (*див. також* День радянської науки) 550
День освіти (*нині* – День працівників освіти) 964
День підприємця 962
День повітряного флоту СРСР (*нині* – День авіації) 857
День працівника соціальної сфери 1191
День працівників автомобільного транспорту (*нині* – День автомобіліста і дорожника) 1076
День працівників гідрометеорологічної служби 1141
День працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення 335
День працівників легкої промисловості 639
День працівників лісу 968
День працівників морського та річкового флоту 746
День працівників нафтової і газової промисловості [Всесоюзний день працівників нафтової і газової промисловості] 963
День працівників пожежної охорони (*нині* – День працівників цивільного захисту) 123
День працівників сільського господарства (і переробної промисловості) [Всесоюзний день працівників сільського господарства] 1074
День працівників торгівлі 749

День працівників харчової промисловості 1075
День преси 451
День прикордонника 532
День радіо. Свято працівників усіх галузей зв'язку (*нині* – День працівників радіо, телебачення та зв'язку) 463
День радянського кіно (*див. також* День українського кіно) 832
День Радянської Армії і Військово-Морського флоту (*нині* – День захисника Вітчизни) 213
День радянської міліції (*нині* – День міліції) 1113
День радянської науки (*нині* – День науки) 400, *див. також* № 550
День радянської прокуратури (*нині* – День працівників прокуратури) 533
День ракетних військ і артилерії 1140
День танкістів 966
День українського кіно (*див. також* День радянського кіно) 965
День учителя 1073
День фармацевтичного працівника 967
День фізкультурника [Всесоюзний день фізкультурника] (*нині* День фізкультури і спорту) 855
День хіміка 551
День шахтаря 859
День юриста 1001

Показчик пам'ятних дат України

Визволення Києва від фашистських загарбників (1943) 1097
Визволення України від німецько-фашистських загарбників (1944)
Відкриття Трипільської культури (1893) 1353
Возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною (1945) 635
Голодомор в Україні (1932–1933) 1357
День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС 1243
День пам'яті Героїв Крут 122
День соборності України (1919) 85
День українського політичного в'язня (офіційно не утверджено) 562
День Чорнобильської трагедії 426
Початок книгодрукування в Україні (1574) 1319
Тисячоріччя літописання та книжкової справи в Україні (1998) 479
Утворення Української Повстанської Армії (1942) 1020
Утворення українського козацтва (1492) 1315
Хрещення України (988) 1300

Показчик свят та пам'ятних днів зарубіжних країн¹⁰⁴

¹⁰⁴ Назви країн та материків подаються в єдиній абетці.

Албанія (Республіка Албанія)

– Проголошення Албанської народної республіки (1946) 43

Африка

– День Африки 1193

– День визволення Африки 524

– День свободи Африки 378

Білорусь (Республіка Білорусь)

– Утворення Білоруської РСР (1919) 8

Бірма (Союз М'янма)

– Проголошення національної незалежності Бірми (1948) 18

Болгарія (Республіка Болгарія)

– Проголошення Болгарії народною республікою (1946) 908

В'єтнам (Соціалістична Республіка В'єтнам)

– Національне свято Соціалістичної Республіки В'єтнам. День Незалежності (1945) 868

Вірменія (Республіка Вірменія)

– Встановлення радянської влади у Вірменії (1920) 1188

Гана (Республіка Гана)

– Національне свято Республіки Гана. День Незалежності 252

Грузія

– Встановлення радянської влади у Грузії (1921) 222

Естонія (Естонська Республіка)

Проголошення радянської влади в Литві, Латвії і Естонії 710

Єгипет (Арабська Республіка Єгипет)

– Проголошення республіки в Єгипті (1953) 607

Індія (Республіка Індія)

– Національне свято Республіки Індія. День Незалежності (1947) 789

Національне свято Республіки Індія. День Республіки (1950) 108

Індонезія (Республіка Індонезія)

Національне свято Республіки Індонезія. День проголошення Незалежності (1945) 798

Казахстан (Республіка Казахстан)

– Утворення Казахської АРСР (1920) 831

Корея (Республіка Корея)

– Визволення Кореї від японських загарбників (1945) 794

Куба (Республіка Куба)

– Національне свято Республіки Куба. День національного повстання (1953) 720

– Національне свято Республіки Куба. День національного визволення (1959) 2

Латвія (Латвійська Республіка)

– Проголошення радянської влади в Литві, Латвії і Естонії (1940) 710

Литва (Литовська Республіка)

– Проголошення радянської влади в Литві, Латвії і Естонії 710

Монголія

– Національне свято Монголії „Наадам” 674

Молдова (Республіка Молдова)

– Утворення Молдавської РСР (1940) 757

Німеччина (Федеративна Республіка Німеччина)

– Національне свято Федеративної Республіки Німеччина. День Німецької єдності (1990) 981

Румунія

– Проголошення Румунії народною республікою (1947) 1291

Сполучені Штати Америки

– Національне свято Сполучених Штатів Америки. День Незалежності 650

Угорщина (Угорська Республіка)

– Визволення Угорщини від фашистських загарбників (1945) 349

Франція (Французька Республіка)

– День Паризької комуни (1871) 293

Чехословаччина (Чеська Республіка, Словацька Республіка)

– Визволення Чехословаччини від фашистських загарбників (1945) 471

Японія

– Національне свято Японії. День народження імператора (1933) 1265

Хронологічний покажчик подій

бл. 482 – Заснування м. Київ 552

898 – Заснування м. Галич 1297

988 – Хрещення України 1300

1051 – Заснування Києво-Печерської лаври 1301

1113 – Спорудження Києво-Михайлівського Золотоверхого собору 1304

1147 – Заснування Москви 1306

1185–1186, ймовірно 1187¹⁰⁵ – Написано „Слово о полку Ігоревім” 1308

1380 – Куликовська битва 881

1492 – Утворення українського козацтва 1315

1493 – Заснування м. Пłosкирів, *нині* – м. Хмельницький 1316

1574 – Початок книгодрукування в Україні 1319

1596 – Проголошення Берестейської (Брестської) церковної унії 1077

1632 – Об'єднання Лаврської школи з Київською братською школою у Київську колегію, яка дістала назву Києво-Могилянської 864

1768 – Початок національно-визвольного повстання проти польського гніту на Правобережній Україні, так званої Коліївщини 554

1776 – Проголошення Американської Декларації Незалежності 651

1794 – Заснування м. Одеса 869

1795 – Заснування м. Луганськ 1165

¹⁰⁵ Дата створення епосу досі не відома.

1796 – Заснування в Умані дендрологічного парку „Софіївка”, *нині* – Національний дендрологічний парк „Софіївка” 1336

1797 – Заснування у Білій Церкві заповідного дендрологічного парку НАН України „Олександрія” 1337

1798 – Вихід поеми І. П. Котляревського „Енеїда” – першого твору нової української літератури 1338

1805 – Відкриття Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету 127

1817 – Заснування Наукової бібліотеки Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова 1343

1825 – Повстання декабристів 1278

1826–1829 – Спорудження садово-паркового комплексу „Сокиринський парк” у с. Сокиринцях Чернігівської області 1344

1829 – Заснування в Одесі Міської публічної бібліотеки (*нині* – Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького) 932

1834 – Відкриття Університету Святого Володимира у Києві (*нині* Національний університет імені Тараса Шевченка) 728

1834 – Заснування дендрологічного парку „Тростянець” НАН України 1345

1846 – Утворення Кирило-Мефодіївського товариства 133

1847 – К. Марксом і Ф. Енгельсом у Лондоні засновано „Союз комуністів” 642

1848 – Вийшов в світ „Маніфест комуністичної партії”, написаний К. Марксом і Ф. Енгельсом 238

1850 – Заснування Кристерового садового господарства у Києві 766

1857 – Вихід першого номера газети „Колокол” 643

1862 – Відкриття Московської публічної бібліотеки (колишня Державна бібліотека СРСР імені В. І. Леніна, *нині* – Російська державна бібліотека) 644

1862 – Закладення собору Святого Володимира у Києві 751

1864 – Заснування I Інтернаціоналу 947

1866 – Відкриття Київської російської публічної бібліотеки (*нині* – Національна парламентська бібліотека України) 244

1867 – К. Маркс написав перший том „Капіталу” 796

1867 – Утворення в Києві постійного оперного театру (*нині* – Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка) 1106

1868 – Заснування у Львові культурно-освітньої громадської організації „Просвіта” 1222

1871 – Паризька комуна (18 березня – 28 травня 1871 р.) 295

1873 – Заснування у Львові Літературного товариства ім. Т. Г. Шевченка 1267

1875 – Карл Маркс написав працю „Критика готської програми” 457
1878 – Вийшла в світ книга Ф. Енгельса „Анти-Дюрінг” 668
1878–1882 – Видання М. Драгомановим першого українського безцензурного громадсько-політичного збірника „Громада” у Женеві 1348
1880 – Відкриття Феодосійської національної картинної галереї ім. І. К. Айвазовського 741
1884 – Вийшла в світ праця Ф. Енгельса „Походження сім’ї, приватної власності і держави” 1078
1886 – Ф. Енгельс написав працю „Людвіг Фейєрбах і кінець класичної німецької філософії” 1350
1892 – У Києві пущено перший в Росії електричний трамвай 594
1893 – Відкриття Трипільської культури 1353
1894 – Надруковано окремим виданням працю В. І. Леніна „Що таке „друзі народу” і як вони воюють проти соціал-демократів 876
1897 Створено Київський „Союз боротьби за визволення робітничого класу” 336
1898 – Відкриття Київського політехнічного інституту 867
1899 – В. І. Ленін закінчив роботу над книгою „Розвиток капіталізму в Росії” 173
1900 – Вийшов перший номер загальноросійської нелегальної марксистської газети „Искра” 1296
1902 – Вийшла в світ праця В. І. Леніна „Що робити? Наболілі питання нашого руху” 337
1903 – Відкриття II з’їзду РСДРП 745
1904 – Видано книгу В. І. Леніна „Крок вперед, два кроки назад” 499
1905 – Початок першої російської революції (1905–1907) 89
1905 – Вийшла в світ книга В. І. Леніна „Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції” 770
1905 – Оpubліковано статтю В. І. Леніна „Партійна організація і партійна література” 1173
1908 – Оpubліковано статтю В. І. Леніна „Марксизм і ревізіонізм” 1005
1908 – В. І. Ленін закінчив роботу над книгою „Матеріалізм і емпіріокритицизм” 1192
1909 – Вийшла книга В. І. Леніна „Матеріалізм і емпіріокритицизм” 477
1913 – Оpubліковано статтю В. І. Леніна „Три джерела і три складові частини марксизму” 399
1913 – Заснування Київської консерваторії (нині – Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського) 1135
1913 – Початок публікації статті В. І. Леніна „Критичні замітки з національного питання” 1148

1914 – Початок публікування у журналі „Просвещение” статті **В. І. Леніна** „Про право націй на самовизначення” 460

1914 – Опубліковано статтю **В. І. Леніна** „Про національну гордість великоросів” 1235

1916 – **В. І. Ленін** завершив роботу над книгою „Імперіалізм, як найвища стадія капіталізму” 648

1917 – **Лютнева буржуазно-демократична революція в Росії** 273

1917 – Утворення у Києві **Української Центральної Ради** 291

1917 – **В. І. Ленін** написав працю „Листи з далека” (20 березня – 8 квітня 1917) 305

1917 – Виступ **В. І. Леніна** з доповіддю „Про завдання пролетаріату в даній революції” (квітневі тези)... 391

1917 – Відбулася демонстрація робітників і солдатів у Петрограді під лозунгом „**Вся влада радам**” 692

1917 – Відкриття **VI з’їзду РСДРП (б)**, який націлив партію на збройне повстання 774

1917 – **В. І. Ленін** закінчив роботу над книгою „**Держава і революція**” (серпень-вересень 1917 р.) 970

1917 – **Жовтнева соціалістична революція** 1101

1917 – Проголошення **радянської влади в Україні** 1276

1918 – **В. І. Ленін** написав статтю „**Як організувати змагання?**” (6–9 січня 1918 р.) 24

1918 – Відбувся бій між Київськими студентами і більшовиками під **Крутами** 126

1918 – Опубліковано статтю **В. І. Леніна** „**Чергові завдання Радянської влади**” 435

1918 – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна** „**Держава і революція**” 555

1918 – Відкриття у Москві **I з’їзду Комуністичної партії (більшовиків) України**. Утворення **Комуністичної партії України** 659

1918 – Заснування **Російської Комуністичної Спілки Молоді – РКСМ** (3 1926 р. – **Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді – ВЛКСМ**) 1068

1919 – На Софіївському майдані Києва було проголошено **Акт злуки** (об’єднання) **Української Народної Республіки (УНР)** і **Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)** в єдину соборну державу 90

1919 – Заснування **Української Академії наук** 178

1919 – В депо Москва-Сортувальна відбувся **перший комуністичний суботник** 369

1919 – Створено **Одеську кіностудію** 515

1919 Заснування **Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України** 625

1919 – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна „Великий почин”** 752
1919 – Опублікування написаної **В. І. Леніним „Резолюції ЦК РКП(б) про Радянську владу на Україні”** 1203
1919 – Підписання **В. І. Леніним декрету Раднаркому РСФРР про ліквідацію неписьменності** 1280
1920 – Відкриття **Театру ім. І. Франка. (нині – Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка)** 121
1920 – Вийшла в світ книга **В. І. Леніна „Дитяча хвороба „лівизни” в комунізмі”** 433
1920 – Заснування **Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова** 686
1920 – Утворення **Казахської АРСР** 831
1920 – Виступ **В. І. Леніна** на III Всеросійському з’їзді РКСМ із промовою „Завдання спілок молоді” 979
1920 – Встановлення **радянської влади у Вірменії** 1188
1921 – Встановлення **радянської влади у Грузії** 222
1921 – Перемога **Монгольської народної революції. Утворення першого народного уряду** 675
1922 – Заснування **Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна** 500
1922 – Заснування **Книжкової палати УРСР** 627
1922 – Заснування у Харкові видавництва „**Пролетар**” з 1964 р. – Політвидав України, з 2001 р. – Державне спеціалізоване видавництво „**Україна**” (нині знаходиться у Києві) 971
1922 – Заснування **Київського музею російського мистецтва** 1125
1922 – Утворення **Союзу Радянських Соціалістичних Республік** 1290
1925 – Заснування **Канівського заповідника „Могила Т. Г. Шевченка”** нині – **Шевченківський національний заповідник у м. Каневі)** 812
1926 – Створення **Києво-Печерського історико-культурного заповідника** 956
1927 – Заснування **Одеського російського драматичного театру** 907
1927 – Заснування **Севастопольського художнього музею ім. М.П. Крошицького** 1096
1929 – Опубліковано статтю **В. І. Леніна „Як організувати змагання?”** 81
1929 – Заснування **Харківської державної академії культури** 1356
1932 – Пуск **Дніпровської гідроелектростанції ім. В. І. Леніна** 1015
1932–1933 – **Голодомор в Україні** 1357
1933 – Народився дійсний імператор Японії – **Акіхіто** 1268
1935 – Початок **стахановського руху** 854
1936 – Прийняття другої **Конституції СРСР** 1212
1938 – Відкриття **Київського філіалу Центрального музею В. І. Леніна** 847

- 1939 – Прийняття Верховною Радою СРСР Закону про включення Західної України до складу СРСР з возз'єднанням її з Українською РСР 1082
- 1940 – Проголошення радянської влади в Литві, Латвії і Естонії 710
- 1940 – Утворення Молдавської РСР 757
- 1942 – Створення у Краснодарі підпільної комсомольської організації „Молода гвардія” 980
- 1942 – Утворення Української Повстанської Армії 1020
- 1943 – Розгром німецьких військ під Сталінградом 145
- 1943 – Початок битви за Дніпро радянськими військами 861
- 1943 – Заснування Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Г. Верьовки 897
- 1943 – Визволення Києва від фашистських загарбників 1097
- 1944 – Завершення операції по знищенню гітлерівських військ, оточених Радянською армією в районі Корсуня-Шевченківського 197
- 1944 – Визволення України [у її довоєнних кордонах]¹⁰⁶ від німецько-фашистських загарбників 1006
- 1945 – Відбулася Кримська (Ялтинська) конференція (4–11 лютого 1945 р.) 154
- 1945 – Визволення Угорщини від фашистських загарбників 349
- 1945 – Визволення Чехословаччини від фашистських загарбників 471
- 1945 – Возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною 635
- 1945 – Визволення Кореї від японських загарбників 794
- 1945 – Проголошення Незалежності Республіки Індонезія 801
- 1945 – Проголошено Декларацію незалежності В'єтнаму і утворення Демократичної Республіки В'єтнам 872
- 1945 – Заснування Організації Об'єднаних Націй 1047
- 1946 – Проголошення Албанської народної республіки 43
- 1946 – Проголошення Угорської Народної Республіки 137
- 1946 – Створення Українського товариства охорони природи та сприяння розвитку природних багатств 726
- 1946 – Проголошення Болгарії народною республікою 908
- 1947 – Проголошення Незалежності Індії 795
- 1947 – Проголошення Румунії народною республікою 1291
- 1948 – Проголошення національної незалежності Бірми 18
- 1949 – Опублікування повідомлення про створення Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ) 107
- 1950 – Індію проголошено республікою 110
- 1951 – Прийняття Верховною Радою СРСР Закону про захист миру 274
- 1953 – Проголошення республіки в Єгипті 607

¹⁰⁶ Останні населені пункти Закарпатської України було визволено 28 жовтня.

- 1953** – День національного повстання. Початок Кубинської визвольної війни 727
- 1953** – Прийняття постанови Пленуму ЦК КПРС „Про заходи дальшого розвитку сільського господарства СРСР” 880
- 1956** – Відкриття XX з'їзду КПРС 183
- 1957** – Проголошено незалежність країни Золотий Берег, що дістала назву Гана 257
- 1957** – Перший успішний запуск в СРСР штучного супутника Землі 991
- 1958** – Прийнято постанову Пленуму ЦК КПРС „Про подальший розвиток колгоспного ладу і реорганізацію машинно-тракторних станцій” 229
- 1958** – Відкриття Виставки досягнень народного господарства УРСР 661
- 1959** – Перемога народно-демократичної революції на Кубі 9
- 1959** – Відкриття позачергового XXI з'їзду КПРС 118
- 1960** – Введення в експлуатацію Київського метрополітену 1103
- 1961** – Політ корабля-супутника „Восток” з людиною на борту – пілотом-космонавтом Ю. О. Гагаріним 370
- 1961** – Відкриття XXII з'їзду КПРС 1030
- 1977** – Прийняття третьої Конституції СРСР 1000
- 1980** – Відкриття XXII Олімпійських Ігор у Москві 705
- 1983** – Надання Педагогічному музею України статусу державний 1359
- 1986** – Аварія на Чорнобильській АЕС 429
- 1990** – Проголошення Верховною Радою Української РСР ”Декларації про державний суверенітет України” 694
- 1990** – Об'єднання Федеративної Республіки Німеччина (ФРН) та Німецької Демократичної Республіки (НДР). 987
- 1991** – Прийняття Акту проголошення незалежності України 824
- 1996** – Прийняття Конституції України 632
- 1998** – Відзначання Тисячоріччя літописання та книжкової справи в Україні 479
- 2000** – Рік Гутенберга в світі 1360
- 2003** – Міжнародний рік прісної води 1361
- 2004** – Рік сім'ї в Україні 1362

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Іменний покажчик.....	119
Покажчик навчальних закладів, організацій, установ, підприємств, об'єднань, товариств, пам'яток	134
Покажчик географічних назв	138
Покажчик професій, звань, галузей та напрямів людської діяльності	141
Етнографічний покажчик	153
Покажчик країн розселення української діаспори	154
Покажчик релігійних і народних свят	155
Покажчик всесвітніх та міжнародних днів	156
Покажчик громадсько-політичних свят України (СРСР)	156
Покажчик професійних свят	157
Покажчик пам'ятних дат України	158
Покажчик свят та пам'ятних днів зарубіжних країн	159
Хронологічний покажчик подій	160

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЗ „НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ”

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ’ЯТНИХ ДАТ
(1957-2006)

ПОКАЖЧИК ЗМІСТУ

Упорядник *Галина Василівна Волянська*

Київ 2008

Відповідальна за випуск *Т. Вилегжаніна*

Редагування та комп’ютерне
опрацювання *Н. Нагаєвська*

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2866 від 31.05.07

Підписано до друку 21.11.2008.

Формат 60x84/16.

Папір друк.

Офсетний друк.

Умовн. друк. арк. 9,76.

Обл.-вид. арк. 10,50.

Тир. 100 прим. Зам. 129.

01001, Київ-1, Грушевського, 1.

Нац. парлам. б-ка України.

Тел. 278-85-12.

Ротапринт НПБУ,

04070, Київ-70, Боричів узвіз, 13.

Нац. парлам. б-ка України.

Тел. 425-31-76

